

ประวัติวัด ท้าวอำเภอเมืองแพร่
จังหวัดแพร่

ผู้รับผิดชอบดำเนินการ
พระครูพิบูลพัฒนโกศล

เรียบเรียงโดย

พิสุจน์อักษร

ศิลปกรรม

จากปก

จัดพิมพ์โดย

คำนำ

หนังสือประวัติวัดในอำเภอเมืองแพร่เล่มนี้ เกิดจากการผสมผสานแนวความคิดของหลวงพ่อพระครูศรีมงคลชาภรณ์ เมื่อครั้งยังดำรงตำแหน่งเป็นเจ้าคณะอำเภอเมืองแพร่ ที่มีความต้องการอยากให้คนเมืองแพร่ทั้งพระ ขรวาสและโดยเฉพาเยาวชนคนรุ่นใหม่ ได้รู้จักของดีใกล้ตัวไว้เป็นมงคลชีวิตนั่นคือ ประวัติความเป็นมาของวัด โดยในปี พ.ศ.๒๕๔๗ จึงขอความร่วมมือจากเจ้าอาวาสและผู้รู้ทั้งหลาย ให้ช่วยกันค้นคว้า รวบรวมและเรียบเรียง ประวัติความเป็นมาเกี่ยวกับวัดของตน บันทึกประวัติเป็นหลักฐานไว้ที่วัดให้สาธารณชนได้ศึกษา เห็นง่าย ประกอบกับในปี ๒๕๖๕ ทางสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดแพร่ สำนักงานเจ้าคณะอำเภอเมืองแพร่ได้เล็งเห็นถึงความสำคัญในเรื่องข้อมูลวัดของอำเภอเมืองแพร่ ได้ดำเนินการจัดพิมพ์ประวัติวัด โดยได้รวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับประวัติวัดต่าง ๆ แล้วนำมาเรียบเรียงและจัดพิมพ์เป็นรูปเล่มและได้นำออกเผยแพร่ ตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นต้นมา สำหรับปี พ.ศ. ๒๕๖5 ได้จัดพิมพ์ประวัติวัด ท้าวราชอาณาจักร เล่ม ภายในเล่มประกอบด้วย ประวัติวัดในจังหวัดแพร่ จำนวน ๙๔ วัดและที่พักสงฆ์จำนวน ๑๐ แห่ง รวมทั้งหมด ๑๐๔ วัด/แห่ง มีข้อมูลรายละเอียด และประวัติของแต่ละวัด ได้เรียบเรียงต้นฉบับจากข้อมูลที่วัดจัดส่งให้ และบางส่วนได้นำข้อมูลของสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติเป็นพื้นฐานในการจัดพิมพ์ โดยได้จัดลำดับชื่อวัดเรียงตามอักษรในพจนานุกรม ฉบับราชบัณฑิตยสถาน การจัดพิมพ์หนังสือประวัติวัดครั้งนี้ สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้รับความร่วมมือเป็นอย่างดี จากเจ้าคณะจังหวัด เจ้าคณะอำเภอ เจ้าคณะตำบล เจ้าอาวาสวัด รวมทั้งสำนักงานพระพุทธศาสนาจังหวัดแพร่ที่ได้กรุณารวบรวมข้อมูลของวัดในจังหวัดดังกล่าว ทำให้การจัดทำหนังสือประวัติวัดสำเร็จจุล่งไปด้วยดี

คณะสงฆ์อำเภอเมืองแพร่ ขอขอบพระคุณเป็นอย่างสูงมา ณ โอกาสนี้และหวังเป็นอย่างยิ่งว่า ประวัติวัด ท้าวอำเภอเมืองแพร่ เล่มนี้ จะเป็นประโยชน์แก่วัยงานต่าง ๆ รวมทั้งผู้ที่เกี่ยวข้องในการใช้เป็นข้อมูลอ้างอิงประกอบการศึกษาค้นคว้าเรื่องราวของวัดต่าง ๆ สืบไป

(พระครูพิบูลพัฒน์โกศล)

เจ้าคณะอำเภอเมืองแพร่

สำนักงานเจ้าคณะอำเภอเมืองแพร่

ฝ่ายสาธารณูปการ คณะสงฆ์อำเภอเมืองแพร่

สารบัญ

อำเภอเมืองแพร่

หน้า

วัดกวีรัตน์	วัดบ้านโน
วัดกาซ้อง	วัดบ้านเหล่า
วัดกาซ้องเหนือ	วัดบุญเจริญ
วัดกาญจนาราม	วัดปทุม
วัดจอมเขา	วัดปากห้วย
วัดจอมสวรรค์	วัดป่าแดง
วัดชัยมงคล	วัดโป่งศรี
วัดเซตวัน	วัดไผ่ล้อม
วัดดอนแก้ว	วัดพงชัย
วัดดอนดี	วัดพงษ์สุนันท์
วัดต้นไคร้	วัดพนมขวัญ
วัดต้นธง	วัดพระธาตุจอมแจ้ง
วัดต้นม่วง	วัดพระธาตุช่อแฮ(พระอารามหลวง)
วัดต้นห้า	วัดพระธาตุดอยเล็ง
วัดถีนนอก	วัดพระธาตุถีนหลวง
วัดถีนใน	วัดพระนอน
วัดท่าขวัญ	วัดพระบาทมิ่งเมือง(พระอารามหลวง)
วัดทุ่งกวาว	วัดพระร่วง
วัดทุ่งโฮ้งใต้	วัดพันเชิง
วัดทุ่งโฮ้งเหนือ	วัดมณีวรรณ
วัดธรรมเมือง	วัดมหาโพธิ์
วัดธรรมานุภาพ	วัดเมธังกรवास
วัดนันทาราม	วัดแม่แคม
วัดนาคูหา	วัดแม่หล่าย
วัดนาแคม	วัดร่องซ้อ
วัดนาจักร	วัดร่องฟอง
วัดนาแหลมเหนือ	วัดวังช้าง
วัดน้ำโค้ง	วัดวังธง
วัดน้ำคำ	วัดวังเย็น
วัดน้ำคำ	วัดวังหงษ์ใต้

วัดวังหงษ์เหนือ

วัดศรีชุม

วัดศรีบุญเรือง

วัดศรีภูมิ

วัดศรีสิทธิ์

วัดศุภศิริ

วัดโศภนาลัย

วัดสระป่อแก้ว

วัดสวนเขื่อน

วัดสุวรรณคันทิเวศ

วัดสองแคว

วัดสันกลาง

วัดสันป่าสัก

วัดสำเภา

วัดสุนทรนิवास

วัดสุพรรณ

วัดเวียงตั้ง

วัดสุวรรณาราม

วัดเสด็จ

วัดหนองกลาง

วัดหนองแขม

วัดหนองบ่อ

วัดหนองใหม่

วัดหลวง

วัดหัวข่วง

วัดหัวฝาย

วัดเหมืองค่า

วัดเหมืองแดง

วัดเหมืองหม้อ

วัดกวีรัตน์

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดกวีรัตน์ รหัสวัด ๐๓๕๔๐๑๐๒๐๐๓ ตั้งอยู่ที่บ้านแต หมู่ที่ ๑ ตำบลนาจักร อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ ๐๘ ๑๖๗๓ ๐๑๙๓ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	เหมืองสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	เหมืองสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ ๑ ไร่ ๓ งาน ๗๔.๑๐ ตารางวา โฉนดที่ดิน (น.ส. ๔ จ) เลขที่ ๑๕๕๘๑

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๔๙ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๑๐ เมตร ความยาว ๒๑ เมตร

๕. มีที่ธรณีสงฆ์ -

๖. ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑๐.๕๐ เมตร ยาว ๑๖.๗๐ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๕๓๘ ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๙.๙๐ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ไม่ทราบ พ.ศ.ที่สร้าง กุฏิสงฆ์ จำนวน ๑ หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

นอกจากนี้มี หอระฆัง ๑ หลัง โรงครัว ๑ หลัง เรือนรับรอง ๑ หลัง

ปูชนียวัตถุมี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง ๕๔ นิ้ว สูง ๙๗ นิ้ว ไม่ทราบปี พ.ศ. ที่สร้าง

-พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง ๕๐ นิ้ว สูง ๘๐ นิ้ว ไม่ทราบปี พ.ศ. ที่สร้าง

๗.ประวัติความเป็นมาของวัด

วัดกวีรัตน์ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ.๒๓๐๕ วัดกวีรัตน์หรือเรียกกันในวิถีชุมชนท้องถิ่นว่า “วัดบ้านแต” เป็นวัดเก่าแก่ มีอายุ ๑๐๐ ปี มีชุมชนตั้งอยู่รวมกันหนาแน่นและมีอาชีพดั้งเดิมคือ ทำนา ทำการเกษตร และค้าขาย เดิมนั้น วัดกวีรัตน์ มีอุโบสถเก่าแก่ จำนวน ๑ หลังเป็นลักษณะอุโบสถแฝด ๒ หลังติดกัน มีลักรางระบายน้ำอยู่ตรงกลาง เจ้าอาวาสขณะนั้นคือ พระหลวงโง้ม มีชาติกำเนิดเดิมอยู่ที่บ้านแต ต่อมาในปี ๒๔๖๖ ครูบากาวี เป็นเจ้าอาวาสวัดบ้านแต และเป็นชาวบ้านแตแต่กำเนิด ได้เป็นประธานประชุมคณะศรัทธาชาวบ้านแต ร่วมกันเพื่อทำการก่อสร้างอุโบสถหลังใหม่พร้อมพระประธานขึ้นทดแทนหลังเก่าที่ชำรุดทรุดโทรมลงไป โดยได้รับเงิน

บริจาคจากคณะศรัทธาบ้านแต เป็นจำนวนเงินทั้งสิ้น ๑๕,๐๐๐ บาท เพื่อใช้ในการดำเนินก่อสร้างอุโบสถ รวมทั้งเสนาสนะทั้งหมด มี สลาคำ เพียรพาก สลาค้าว เพียรพาก สล่านา แสงโรจน์ เป็นหัวหน้าคณะควบคุมดูแลการก่อสร้างพร้อมด้วยคณะศรัทธาบ้านแต ได้ร่วมกันดำเนินการก่อสร้างจนแล้วเสร็จไปชิ้นหนึ่ง

ในปี พ.ศ.๒๔๗๘ พระตำรังสี พร้อมด้วยครอบครัวเดิมและทายาทายิกา ได้บริจาคทรัพย์เพื่อทำการตกแต่งภายในอุโบสถเป็นจำนวนเงิน ๗๐ บาท คณะศรัทธาได้บริจาคอีกจำนวนหนึ่ง โดยได้จ้างช่างจิตรกรรม คือ ช่างหมื่น ชาวบ้านเซตวัน มาเขียนภาพวาดจิตรกรรมฝาผนังเกี่ยวกับทศชาติ ประวัติความเป็นมาของพระพุทธเจ้า ๑๐ ชาติ ที่สื่อความเป็นมาในกัณฑ์เทศน์มหาชาติ ๑๓ กัณฑ์ ปัจจุบันภาพจิตรกรรมเหล่านี้ได้รับการอนุรักษ์เป็นแหล่งเรียนรู้ของอนุชนรุ่นหลัง จนกระทั่ง ๒๓ ปีผ่านมา จึงได้มีการบูรณะหลังคาวิหารครั้งที่ ๑ เมื่อปี พ.ศ.๒๕๒๓ โดยการนำของ พ่อกำนันเมือง พริ้งเพลิด และพ่อธง กาศมณี ไวยาวัจกรของวัด พร้อมด้วย คณะศรัทธาบ้านแตทุกคน ด้วยบารมีของเจ้าอาวาสครูบาคาวี ที่เป็นผู้มีปฏิปทาน่าเลื่อมใสในภูมิรัฐ ภูมิธรรม ภูมิปัญญา เป็นเลิศในทางธรรม ประกอบกับมีความสามารถในการปกครองวัดและเป็นศูนย์รวมจิตใจของคณะศรัทธาชาวบ้านแต สามารถสร้างวัดจนสำเร็จไปด้วยดี จึงได้ตั้งชื่อวัดเสียใหม่โดยนำชื่อของเจ้าอาวาสมาเป็นชื่อวัด คือ วัดกวีรัตน์ ซึ่งแปลว่า วัดของนักปราชญ์ที่มีความรู้ความสามารถประดุจแก้วอันประเสริฐ ๓ ประการ และใช้มาจนถึงทุกวันนี้

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

รูปที่ ๑ พระหลวงโง้ม

รูปที่ ๒ พระอธิการกาวี ตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๖๖ ถึง พ.ศ.๒๔๘๐

รูปที่ ๓ พระอธิการปิง ตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๘๐ ถึง พ.ศ.๒๔๘๓

รูปที่ ๔ พระอธิการกาวิตา ตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๘๓ ถึง พ.ศ.๒๔๙๐

รูปที่ ๕ พระอธิการห้วน ตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๙๐ ถึง พ.ศ.๒๔๙๓

รูปที่ ๖ พระอธิการสิงห์คาร ตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๙๓ ถึง พ.ศ.๒๔๙๖

รูปที่ ๗ พระอธิการสุจิตร์ ตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๙๖ ถึง พ.ศ.๒๕๐๓

รูปที่ ๘ พระครูประสิทธิ์สารคุณ ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๐๓ ถึง พ.ศ.๒๕๑๕

รูปที่ ๙ พระสำราญ ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๑๕ ถึง พ.ศ.๒๕๓๐

รูปที่ ๑๐ พระมหาวชิต อติธมโม ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๓๐ ถึง พ.ศ.๒๕๓๕

รูปที่ ๑๑ พระอธิการกิตติศักดิ์ วิสุทธจิตโต ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๓๕ ถึง พ.ศ.๒๕๓๖

รูปที่ ๑๒ พระอธิการสมพล อภินนโท ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๓๖ ถึง พ.ศ.๒๕๓๙

รูปที่ ๑๓ พระอธิการเกษม อคฺคจิตโต ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๗ ถึง พ.ศ.ปัจจุบัน

วัดกาช่อง

๑. ข้อมูลพื้นฐาน

วัดกาช่อง รหัสวัด ๐๓๕๔๐๑๐๖๐๐๓ ตั้งอยู่ที่บ้านกาช่อง เลขที่ ๕๖ หมู่ที่ ๔ ตำบลเหมืองหม้อ อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ ๐๘ ๓๑๕๒ ๐๑๘๒ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒. อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางหลวงชนบท (สายบ้านเหมืองค่า-บ้านกาช่อง)
ทิศใต้	เหมืองสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓. เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ ๓ ไร่ - งาน ๗๗ ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. ๔ จ) เลขที่ ๖๔๘๑๕

๔. ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๖๙

๕. มีที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน ๔ แปลง มีเนื้อที่รวม ๑ ไร่ - งาน ๓๔.๐๒ ตารางวา ได้แก่
 แปลงที่ ๑ โฉนดเลขที่ ๔๓๓๘๓ มีเนื้อที่ - ไร่ ๑ งาน ๕๓ ตารางวา
 แปลงที่ ๒ โฉนดเลขที่ ๘๔๖๙๕ มีเนื้อที่ - ไร่ - งาน ๘๑.๐๒ ตารางวา
 แปลงที่ ๓ โฉนดเลขที่ ๘๔๔๕๘ มีเนื้อที่- ไร่ ๒ งาน ๒ ตารางวา
 แปลงที่ ๔ โฉนดเลขที่ ๘๔๖๙๖ มีเนื้อที่ - ไร่ - งาน ๒๙ ตารางวา

๖. ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑๒.๕๐ เมตร ยาว ๒๔ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ไม่ทราบปี พ.ศ. ที่สร้าง
 ศาลาการเปรียญ กว้าง ๙ เมตร ยาว ๒๘ เมตร เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ ไม่ทราบปี พ.ศ. ที่สร้าง
 กุฏิสงฆ์ จำนวน ๑ หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๕ เมตร ยาว ๒๔.๓๐ เมตร เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ ไม่ทราบปี พ.ศ. ที่สร้าง

นอกจากนี้มี หอระฆัง ๑ หลัง โรงครัว ๑ หลัง หอกลอง ๑ หลัง และเรือนเก็บพัสดุ ๒ หลัง

ปูชนียวัตถุมี - พระประธานประจำอุโบสถ ขนาดหน้าตัก กว้าง ๑.๔๐ เมตร สูง ๒.๓๐ เมตร

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง ๑.๒๐ เมตร สูง ๑.๕๐ เมตร

- ปูชนียวัตถุอื่น ๆ องค์พระสิวลี สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๖ ศาลเจ้าวัด รูปเหมือนอดีตเจ้าอาวาส

(พระครูแก้ว ปภาภโร)

การศึกษา มีศูนย์อบรมเด็กก่อนเกณฑ์ในวัด เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๗ ถึง พ.ศ. ๒๕๖๓

๗.ประวัติความเป็นมาของวัด

วัดกาซ้อง ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. ๒๓๖๒ ปีพ.ศ.๒๓๓๗ พระยาแสนซ้าย เจ้าเมืองแพร่ ยกกองทัพขึ้นไปรบที่
 ถ้ำแม่ลาว (สืบไม่ได้ว่าอยู่ที่ไหน) ครั้งนั้นได้กวาดต้อนคนมาจำนวน ๔๐ ครอบครัวมาไว้ที่เมืองแพร่ ครั้นปี
 พ.ศ. ๒๓๓๘ (ปีที่สร้างวัด) เจ้าหลวงเมืองแพร่มีอาชญาให้แบ่งคนสิบเจ็ดครัวมาสร้างบ้านเมืองยังเขตตะวันออก
 ของเมือง แสนไชยประการ(ตำแหน่งขุนนางระดับกลางของเมือง) ผู้เป็นหัวหน้าได้นำไพร่สิบเจ็ดคนครั้น
 มาถึงที่หนึ่งเห็นว่าอุดมสมบูรณ์จึงให้แผ้วถางไร่นาที่จะสร้างบ้านแปลงเรือนก็เห็นตอคนที่ตัดทิ้งไว้มากมายเลย
 ตั้งชื่อบ้านนั้นว่า บ้านตอซ้องและแสนไชยประการร้องป่าวประกาศให้คนทั้งหลายมาร่วมกันสร้างวัดปลูกศาลา
 (แสดงว่าวัดกาซ้องเดิมสร้างไว้เป็นที่ทำบุญยังไม่มีเจ้าอาวาส) ขึ้น แล้วให้ชื่อว่าวัดแสนซ้ายซ้อง คำว่าแสน
 มาจากนามของแสนไชยประการ ส่วนคำว่าซ้ายซ้อง แปลว่า ร้องป่าว ประกาศ ต่อมาปี พ.ศ.๒๓๔๑ แสนไชย
 ปรากฏได้นิมนต์ ครูบาอิทธิไฉย พระเถระรูปหนึ่งจากวัดหมื่นเชียง เวียงเชียงแสน (วัดนี้ตั้งอยู่ภายในกำแพง
 เมือง เชียงแสนเดิม ทางด้านทิศเหนือใกล้กับประตูขอดิน) มาเป็นเจ้าสมภาร (เจ้าอาวาส) วัดแสนซ้ายซ้อง
 องค์แรก (สร้างวัดแล้วสองปีถึงมีเจ้าอาวาส) และแสนไชยปรากฏรับเป็น โยมอุปฐากร่วมกับคุณหญิงจันทร์
 เปงภริยา ปีพ.ศ.๒๓๗๔ครูบาเจ้าอิทธิไฉย มรณภาพ ยกเอาครูบาใจ ขึ้นเป็นเจ้าสมภารวัดแสนซ้ายซ้อง

ครูบาใจเป็นผู้นำชาวบ้านตอซ้องสร้างวิหารและพระพุทธรูปประธานศิลปะเชียงแสน (สันนิษฐานว่า
 เป็นวิหารไม้) ต่อมาเจ้าหลวงเมืองแพร่ ได้มีอาชญาแต่งตั้งครูบาใจขึ้นเป็นพระสังฆราชเมืองแพร่ (สมัยนั้น
 เมืองแพร่ยังอยู่ในอาณาจักรล้านนา ยังไม่ได้เป็นประเทศไทย พระสังฆราชา จึงหมายถึงเจ้าคณะแคว้นซึ่งใหญ่
 กว่าตำบล มีสามถึง สี่ตำบลรวมกัน ถ้าเป็นสังฆราช เรียกว่า พระมหาสวามี) มีนามว่า มหาสาธุเจ้ายารังสี
 ต่อมาปี พ.ศ.๒๓๘๒ สมเด็จพระพุทธเจ้าอยู่หัวบรมโกศ รัชกาลที่ ๓ แห่งกรุงรัตนโกสินทร์ ทรงมีพระ
 ตะวันตกฟากฝั่งตรงข้ามกับเวียงแพร่ จึงให้แสนท้าวพญาทั้งหลายมาเชิญมหาสาธุเจ้าวัดตอซ้อง ไปเป็นพระ
 อริยสงฆ์วัดบ้านนอกเวียงร่วมกับ มหาสาธุเจ้ามณีวัน วัดมิ่งเมืองประธานพระอริยสงฆ์เจ้าในเวียง

มหาสาธุเจ้ายารังสีเป็นพระเถระที่มีชื่อเสียงแม้จะอยู่ในยุคสมัยเดียวกับครูบาบุญจนะอริยวาสวัดป่าสูง
 เม่น (เป็นอาจารย์ของครูบาคันธา วัดเหมืองหม้อ) แต่ก็คราวที่ครูบาเจ้าแห่งวัดสูงเม่นนั้นนิราศไปเสียจากเมือง
 แพร่แล้ว ดังนั้นเจ้านายขุนนางเศรษฐีทั้งหลาย จึงหลั่งไหลกันมาทำบุญด้วยมหาสาธุเจ้า อยู่ไม่ขาดและไม่
 เพียงแต่นามของมหาสาธุเจ้าวัดตอซ้องจะปรากฏในเมืองแพร่เท่านั้นแม้นอกเมืองแพร่ดังเช่น เมืองลำพูน เมือง
 เชียงแสน ก็เดินทางมาไกลมาทำบุญสร้างคัมภีร์ธรรมและถวายผ้าปัทมธรรม โดยเฉพาะธรรมหาชาติ
 พระเวสสันดรชาดก พบทั้งสิ้นกว่า ๔๐ สำนวน ดังปรากฏมีชื่อ เจ้าสุริยวงศ์ ท้าวขันคำ ท้าวองกาน แม่นางสุก
 ฯลฯ สร้างคัมภีร์ถวายไว้แล้ววัดแสนซ้ายซ้องหรือต่อมาบางคนจะเรียกชื่อว่า วัดสะหรี่ซ้ายซ้อง บ้างก็มีเพราะคำ
 ว่า สะหรี่ แปลว่าตึ๊งม จึงหมายความว่าวัดนี้เข้ามาแล้วมีความสุขยินดี นอกจากนี้แล้วยังมี พระสงฆ์และ
 ศรัทธาชาวบ้านจากวัดใกล้เคียงภายในเมืองแพร่เอง มาสร้างคัมภีร์ถวายดังชื่อมี วัดหัวฝาย วัดหนองบ่อ วัด
 หนองอ้อ วัดสะหรี่ปุมเมือง (วัดเหมืองหม้อ) วัดบ้านหลวงสี่แสนสามทาง วัดบ้านอ้อยหัวदान วัดกัณท์เมือง

(อาจเป็นวัดเหมืองค่า) บ้านท่ากาต ฯลฯ ต่อมาที่ดินกาสะลองใหญ่อยู่บริเวณหัวบ้านตอซ้อง ผู้คนทั้งหลายที่เดินทางผ่านไปมาจึง เรียกว่าบ้านกาสะลองตอซ้อง ต่อมาก็เพี้ยนเป็น บ้านกาซ้อง ไปในระยะหลังนี้เนื่องจากนามของมหาธาตุเจ้าแพร่กระจายลือเลื่องไปทั่วผู้คนจึงพากันอพยพมาอยู่บ้านตอซ้องหรือบ้านกาซ้องมากขึ้น ทำให้ส่วนหนึ่งเห็นว่าที่นี้คับแคบจึงพากันอพยพขึ้นไปทางเหนือ เมื่อเห็นว่าที่ลุ่มใกล้แม่น้ำหลายอุดมสมบูรณ์ จึงได้สร้างบ้านแปลงเรือนที่นั่นเลยตั้งชื่อ บ้านกาซ้องแม่หลาย ต่อมาเมื่อสร้างวัดแล้วก็ได้ใส่ชื่อว่า วัดกาซ้องเหนือ คือวัดกาซ้องที่อยู่ทางเหนือแล้ว นิมนต์ ครูบานารังทะ วัดบ้านอ้อ(วัดร้าง) ที่อยู่ใกล้วัดแสนข้าวซ้องไปเป็นเจ้าสมภารวัดองค์แรก ต่อมาปี ๒๔๑๖ มหาธาตุเจ้ายารังสี ได้เปลี่ยนชื่อวัดแสนซ้องเสียใหม่ว่า วัดกาซ้องหัวเวียงชัย เนื่องจากผู้คนนิยมเดินทางมาไม่ขาดและวัดนี้อยู่มิไกลจากตัวเวียงแพร่มากนัก แต่ชาวบ้านตอซ้องเดิมยังคงเรียกวัดนี้ว่า วัดตอซ้อง เพราะเป็นชื่อเรียกง่ายและไม่ยาวนัก จนกระทั่งอีก ๑๐ ปีต่อมา มหาธาตุเจ้ายารังสีสิ้น ชาวบ้านตอซ้องจัดพิธีส่งสะการ(สันนิษฐานว่าเป็นพิธีงานศพ พระเถระชั้นผู้ใหญ่ หากเป็นชั้นน้อยควรเป็นงานเผาศพเฉยๆ)อย่างยิ่งใหญ่ และในปีเดียวกันนั่นเอง ตู๋หลวงอภิวังค์ ขึ้นเป็นเจ้าสมภารสืบต่อ ต่อมาปี พ.ศ.๒๔๔๖ ตู๋หลวงนันตา ขึ้นเป็นเจ้าสมภารสืบจากตู๋หลวงอภิวังค์ ครั้นปี ๒๔๔๙ ตู๋หลวงนันตาเดินทางไปสืบศาสนาที่เมืองลาวหนองคายและได้คัดลอกตำนานพระธาตุพนมมาด้วย ตู๋หลวงนันตาเป็นพระที่มีความชำนาญในการจารใบลานและอักษรล้านนาตัวเมืองมาก ฝีมือในการจารใบลานของตู๋หลวงรูปนี้สวยงามมีที่ผิดน้อยมาก จนกระทั่งปี พ.ศ.๒๔๖๒ ตู๋หลวงนันตา มรณภาพ พระจันทร์ ธนันใจ ขึ้นเป็นพระอธิการ วัดกาซ้องต่อ หลังจากสิ้นสมัยของตู๋หลวงนันตาแล้ว ไม่ปรากฏว่ามีใครเรียกชื่อวัดว่า วัดแสนข้าวซ้อง หรือวัดสะหรี่ซ้างซ้อง หรือวัดตอซ้องอีกเลย แต่กลับเรียกทั้งชื่อวัดและชื่อบ้านเหมือนกันว่า “วัดกาซ้อง” และบ้านกาซ้อง ส่วนชื่อวัดกาซ้องหัวเวียงชัย นั้นปรากฏอยู่แต่ในใบลานและปั๊บสาเท่านั้น ซึ่งอาจจะเป็นเพราะบ้านกาซ้องในสมัยนั้นมีผู้มาตั้งบ้านเรือนมากขึ้นถึงร้อยสามสิบหลังคาแล้ว(เดิมมี ๑๗ หลังคา แสดงว่าอพยพมาอยู่กันมาก จนไม่มีที่ทำการหากิน จึงต้องอพยพไปบ้านแม่หลาย) ผู้นั้นมาใหม่ให้เป็นเจ้าของที่แต่คนสืบเจ็ดครัวเรือนผู้มาอยู่แต่เดิมเมื่อแรกสร้างบ้านตอซ้องอาจอพยพไปอยู่บ้านกาซ้องแม่หลายไปหมดแล้ว ทำคนรุ่นหลังลืมนึกชื่อ วัดแสนข้าวซ้อง ไปแต่ก็ยังถือว่าโชคดียังมีเรื่องเล่าว่าบ้านกาซ้องนี้แต่เดิมเป็นที่ว่างเปล่า วันหนึ่งมีกาจำนวนมากลงมาเกาะบนตอไม้ที่เขาค้นไ้ไว้มากมาย เมื่อเห็นงูตัวหนึ่งตายจึงลงมากินงูใหญ่ตัวนั้น พระอรหันต์จึงทำนายว่า ต่อไปจะเป็นบ้านเมืองและได้ชื่อ บ้านกาซ้อง หรือบ้านตอซ้อง ซึ่งตำนานเรื่องนี้ทำให้ทราบที่มา ทั้งชื่อบ้านตอซ้องและ กาซ้อง เพราะคำว่า ซ้อง หรือเซาะซ้อง แปลว่า มากมายหรือจำนวนมาก ส่วนพระอรหันต์รูปนั้น แท้จริงแล้วคือ มหาธาตุเจ้ายารังสี ครูบาเจ้าผู้เลื่องชื่อแห่งวัดแสนข้าวซ้อง แต่เดิมนั่นเอง ปี พ.ศ. ๒๔๖๖ ตู๋หลวงธนัญใจ ได้นำศรัทธาชาวบ้านกาซ้องบูรณะวัด สร้างธรรมาสน์(ธรรมาสน์ที่อยู่ในวิหารปัจจุบัน) และพระพุทธรูป(พระพุทธรูปองค์นี้เป็นพระพุทธรูปศิลปะเชียงแสนรุ่นหลังเจ้าอาวาสวัดกาซ้องจะนำออกมาสรงน้ำในวันพญาวันและวันเข้าพรรษาเท่านั้น) และทำการฉลองในปี พ.ศ.๒๔๖๗ ครั้นปี พ.ศ.๒๔๗๖ ตู๋หลวงธนัญใจ ลาสิกขาบทเป็น นานหลวงจันทร์ วัดกาซ้องจึงได้ พระแก้วมูลอริยวงศ์ มาเป็นอธิการรูปต่อมานามเต็มว่า พระอธิการแก้ว ประภากร ซึ่งพระอธิการแก้วเป็นพระนักพัฒนานำชาวบ้านสร้างศาลาและโรงกลอง(อาจเป็นโองหลวง(กุฎีเจ้าอาวาส)) ต่อมาในปี พ.ศ.๒๔๘๖ พระอธิการแก้วเดินทางไปเป็นพระอธิการเจ้าอาวาส วัดสามขา

อำเภอ แม่ทะ จังหวัดลำปาง และเดินทางกลับมาที่วัดเพื่อนำชาวบ้านมาซ่อมแซม โรงเรียนบ้านกาช่อง ในปี พ.ศ.๒๔๙๐ หลังจากเสียหายในช่วงสงครามมหาเอเชียบูรพา อีกไม่กี่ปีต่อมาก็ได้รับแต่งตั้งสมณศักดิ์พระครูชั้นประทวนที่ พระครูแก้ว ปภาโกร เมื่อพระครูแก้วถึงแก่มรณภาพแล้ว พระบุญมี ได้เป็น พระอธิการมี อุตโตร เจ้าอาวาสวัดกาช่องรูปต่อมา คั้นปี พ.ศ.๒๕๒๔ วิหารและกำแพงวัดที่บูรณะในสมัยตุลวงธัญไชยนั้นชำรุดมาก พระอธิการมี จึงนำชาวบ้านกาช่อง โดยมีขุนกุ่มภรรารักษ์ เป็นผู้นำฝ่ายฆราวาส(แต่เดิมวิหารคงจะเป็นไม้แล้วสร้างด้วยอิฐและปูน) บูรณะเขียนภาพจิตรกรรมฝาผนังวัดเสียใหม่พร้อมกับเติมหน้าต่างประตูแกะสลักได้ฉลองในปีถัดมาและต่อมาได้นำศรัทธารื้อกุฏิหลังเดิมและสร้างกุฏิขึ้นใหม่ทางทิศใต้ของวัด ครั้นพระอธิการมี อุตโตร มรณภาพลง พระสงวน รองเจ้าอาวาสวัดกาช่องขึ้นเป็นพระอธิการสงวน สุรมโม เป็นเจ้าอาวาสวัดกาช่องรูปถัดมา หลังจากงานฌาปนกิจเจ้าอาวาสองค์ก่อนเสร็จ พระอธิการสงวน นำชาวบ้านกาช่องสร้างศาลาการเปรียญ โดยตั้งชื่อว่า ศาลาประชาอุทิศ และทำการฉลองในปี พ.ศ.๒๕๓๕ ต่อมาก็ได้สร้างซุ้มประตูทรงล้านนาปราสาทสามยอดแบบถาวรขึ้นแต่ไม่ได้มีการฉลองสมโภช ครั้นถึงปี พ.ศ.๒๕๔๔ ได้รื้อหลังคาวิหารทำการยกข้อฟ้าใหม่ สร้างพญานาคกระหวัดหางสองตัวหน้าวิหารและทำการฉลองในเดือนมิถุนายน ปี พ.ศ.๒๕๔๕ พร้อมกับสมณศักดิ์ สัญญาบัตรพัดยศที่ พระครูวิทิศพัฒนวิมล พระครูสัญญาบัตรรูปแรกของวัดกาช่อง

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีตถึงปัจจุบัน

รูปที่ ๑ ครูบาเจ้าอิทธิวิไชย	ตั้งแต่ พ.ศ.๒๓๔๑ ถึง พ.ศ.๒๓๗๔
รูปที่ ๒ มหาสาธุเจ้ารังสี (ครูบาไชย)	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๓๗๔ ถึง พ.ศ. ๒๔๒๖
รูปที่ ๓ พระหลวงอภิวังค์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๒๖ ถึง พ.ศ. ๒๔๔๖
รูปที่ ๔ พระหลวงนันตา	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๔๖ ถึง พ.ศ. ๒๔๖๒
รูปที่ ๕ พระหลวงธัญญไชย (จันทร์)	ตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๖๒ ถึง พ.ศ.๒๔๗๖
รูปที่ ๖ พระครูแก้ว ประภาโกร	ตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๗๖ ถึง พ.ศ.๒๕๐๙
รูปที่ ๗ พระอธิการคำปัน	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๗
รูปที่ ๘ พระอธิการมี อุตโตร	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๗ ถึง พ.ศ.๒๕๓๑
รูปที่ ๙ พระครูวิทิศพัฒนวิมล	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๒ ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดกาช่องเหนือ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดกาช่องเหนือ รหัสวัด ๐๓๕๔๐๑๐๘๐๐๒ ตั้งอยู่ที่บ้านกาช่องเหนือ หมู่ที่ ๓ ตำบลแม่หล่าย อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ ๐๖ ๓๐๘๗ ๕๔๐๕ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์

ทิศตะวันออก ทางสาธารณประโยชน์

ทิศตะวันตก ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ ๒ ไร่ - งาน ๕.๖๐ ตารางวา โฉนดที่ดิน (น.ส. ๔ จ) เลขที่ ๑๘๗๐๔

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๑๑ เมตร ยาว ๒๑ เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน ๔ แปลง มีเนื้อที่รวม ๑๒ ไร่ ๑ งาน ๑๘.๐๙ ตารางวา ได้แก่

แปลงที่ ๑ โฉนดเลขที่ ๒๑๙๗๙ มีเนื้อที่ - ไร่ ๑ งาน ๗.๐๔ ตารางวา

แปลงที่ ๒ โฉนดเลขที่ ๑๙๗๖๑ มีเนื้อที่ - ไร่ ๑ งาน ๘๕.๐๔ ตารางวา

แปลงที่ ๓ โฉนดเลขที่ ๓๓๘๕๓ มีเนื้อที่ - ไร่ - งาน ๙๑.๐๑ ตารางวา

แปลงที่ ๔ โฉนดเลขที่ ๘๔๔๕๙ มีเนื้อที่ ๑๑ ไร่ ๑ งาน ๓๕ ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑๑ เมตร ยาว ๒๑ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง ๘ เมตร ยาว ๖ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

กุฏิสงฆ์ จำนวน ๓ หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๘ เมตร ยาว ๒๑ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาบำเพ็ญกุศล กว้าง ๘ เมตร ยาว ๑๖ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้มี หอระฆัง ๑ หลัง โรงครัว ๑ หลัง หอกลอง ๑ หลัง

ปูชนียวัตถุมี - พระประธานประจำอุโบสถ ขนาดหน้าตัก กว้าง ๕๘ นิ้ว สูง ๑๑๗ นิ้ว

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดกาช่องเหนือ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๑๕ แต่เดิมนั้นบริเวณวัดกาช่องเหนือ เป็นป่าที่อุดมสมบูรณ์ด้วย ป่าไม้นานาชนิด อยู่ใกล้แม่น้ำแม่หล่าย ในปี พ.ศ. ๒๔๑๗ เดือนสิงหาคม ปีชวด(ปีไฉ้) หลวงปู่นาระตะและชาวบ้านร่องอ้อ ซึ่งเป็นบ้านที่อยู่ใกล้เคียงกับบ้านกาช่อง ได้อพยพพาที่ทำกินโดยมีชาวบ้านกาช่องกลุ่มหนึ่งติดตามมาด้วย พอมาใกล้แม่น้ำแม่หล่าย ก็เห็นว่าบริเวณนั้นอยู่ติดลำน้ำอุดมสมบูรณ์ดี จึงได้พากันปลูกสร้างบ้านเรือนอยู่อาศัย เรียกว่าบ้านแม่หล่ายกาช่อง ต่อมาหลวงปู่นาระตะได้นำชาวบ้านสร้างวัดขึ้นเรียกว่า วัดแม่หล่ายกาช่อง และเจ้าคุณอุบาลีซึ่งเป็นเจ้าคณะจังหวัดในสมัยนั้นได้เปลี่ยนชื่อใหม่ว่า วัดกาช่องเหนือ เพราะเห็นว่าแยกออกมาจากบ้านกาช่อง โดยอยู่ทางเหนือของบ้านกาช่องเดิมและเรียกบ้านกาช่องเดิมว่า บ้านกาช่องใต้

๘.ลำดับเจ้าอาวาสวัดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

- ๑.หลวงปู่ نارะต๊ะ
- ๒.พระอธิการหน่อ
- ๓.พระอธิการแก้ว
- ๔.พระอธิการอุทธยะ(พ่อหนานวรรณ)
- ๕.พระอธิการแต้ม (กรุงศรี)
- ๖.พระอธิการคันธะ (ดวงต๊ะ)
- ๗.พระอธิการขาว อินทสโร (สมบุตร)
- ๘.พระอธิการเสาร์ คนทสโร (เต่าทอง)
- ๙.พระครูสังวรสีลวิมล จิตตสโร (น้ำหล่าย)
- ๑๐.พระอธิการวิญญา ยโสธโร (ปวงเหมือง)
- ๑๑.พระอธิการน้อย วรปญโญ
- ๑๒.พระอธิการมงคล ฉนทสุโก
- ๑๓.พระอธิการสง่า โชติโก

วัดกาญจนาราม

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดกาญจนาราม รหัสวัด ๐๓๕๔๐๑๒๐๐๐๒ ตั้งอยู่ที่บ้านทุ่งอ้วน หมู่ที่ ๖ ตำบลกาญจนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ ๐๘ ๖๑๗๙ ๙๕๕๗ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ที่ดินเอกชน
ทิศใต้	ที่ดินเอกชน หมู่ที่ ๖
ทิศตะวันออก	ที่ดินเอกชน หมู่ที่ ๙
ทิศตะวันตก	ที่ดินเอกชน หมู่ที่ ๖

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ ๗ ไร่ ๓ งาน ๕๕.๙๐ ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. ๔ จ) เลขที่ ๖๗๗๓

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. ๒๓๓๕ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๑๑ เมตร ยาว ๒๑ เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน ๒ แปลง มีเนื้อที่รวม ๑ ไร่ ๓ งาน ๑๓ ตารางวา ได้แก่

- แปลงที่ ๑ โฉนดเลขที่ ๑๓๑๙๙ มีเนื้อที่ ๑ ไร่ ๑ งาน - ตารางวา
 แปลงที่ ๒ โฉนดเลขที่ ๑๓๒๐๐ มีเนื้อที่ - ไร่ ๒ งาน ๑๓ ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๓๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๓ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้
 ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๑๘ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
 กุฏิสงฆ์ จำนวน ๑ หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้
 วิหาร กว้าง ๙ เมตร ยาว ๑๖ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้
 ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๑๘ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
 ศาลาบำเพ็ญกุศล กว้าง ๘ เมตร ยาว ๑๖ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
 นอกจากนี้มี หอระฆัง ๑ หลัง โรงครัว ๑ หลัง หอกลอง ๑ หลัง และโรงพัสดุ ๑ หลัง
 ปูชนียวัตถุมี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง ๒๙ นิ้ว สูง ๕๘ นิ้ว
 - พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง ๙๙ นิ้ว สูง ๖๘ นิ้ว

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดกาญจนาราม ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. ๒๒๘๙ เดิมชื่อวัดทุ่งอ่อน ในปี พ.ศ. ๒๔๓๐ หลวงปู่บุญจนะ กัญจนโ
 ได้มาบูรณปฏิสังขรณ์มาจนเป็นวัดโดยสมบูรณ์แบบเลยเปลี่ยนชื่อเป็นวัดกาญจนาราม

๘.ลำดับเจ้าอาวาสวัดตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

๑.พระครูบ้านด๊ะ	พ.ศ.ไม่ทราบ
๒.พระครูบากัญจนะ กัญจนโ	พ.ศ. ๒๔๙๐
๓.พระอุทัง	พ.ศ. ๒๔๙๐-
รูปที่ - ครูบากัญจนะ กัญจนโ	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๓ ถึง พ.ศ. ๒๔๙๐
รูปปัจจุบัน พระครูกัญจนธรรมสุนทร	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๒ ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดจอมสวรรค์

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดจอมสวรรค์ รหัสวัด 03540115002 ตั้งอยู่ที่บ้านใหม่ ตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่
 จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ - สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ถนนยันตรกิจโกศล
ทิศใต้	ห้วยแม่แคม
ทิศตะวันออก	ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันตก	ที่ดินเอกชน

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินตั้งวัด มีเนื้อที่ 10 ไร่ 2 งาน 49.50 ตารางวา โฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 578

๔.ประเภทวัด

วิสุคามสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 10 ตุลาคม พ.ศ. 2479

๕. ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 20 เมตร ยาว 20 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ.-

ศาลาบำเพ็ญกุศล กว้าง 10 เมตร ยาว 20 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. - เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ปูชนียวัตถุมี - พระประธานประจำอุโบสถ(ศาลาการเปรียญ) ปางคันธารราช ขนาดหน้าตัก กว้าง 54 เซนติเมตร สูง 80 เซนติเมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2437

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดจอมสวรรค์ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2471 วัดจอมสวรรค์เป็นวัดเก่าแก่โบราณมีเอกลักษณ์เฉพาะที่โดดเด่น มากมายไปด้วยศิลปวัตถุและโบราณวัตถุที่สวยงามและทรงคุณค่า สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นในสมัยรัชกาลที่ 5 โดยสร้างขึ้นด้วยแรงศรัทธาของชาวไทใหญ่ ซึ่งเดิมมีถิ่นฐานอยู่ในประเทศพม่า และเดินทางมาค้าขายที่เมืองแพร่ บางส่วนได้เข้าไปทำงานอยู่ในบริษัทอีสต์เอเชียติก ซึ่งเป็นบริษัทของชาวยุโรปที่ได้รับสัมปทานการทำไม้ในจังหวัดแพร่ จนมีฐานะมั่งคั่งร่ำรวย ด้วยความเลื่อมใสในพระพุทธศาสนา พ่อเฒ่าคำอ่อง (ชาวเงี้ยว) ได้ร่วมมือกับพ่อฮ้อยกันดี (ต้นตระกูลเจริญกุล) สร้างวัดจอมสวรรค์ขึ้น ในปี พ.ศ.2437 ใช้เวลาสร้างประมาณ 5 ปี จึงแล้วเสร็จ เมื่อเกิดเหตุการณ์เงี้ยวปล้นเมืองแพร่ วัดจึงมีสภาพทรุดโทรม พ่อฮ้อยกันดี นายฮ้อยคำมาด และแม่เฒ่าหล้า เจริญกุล ได้บูรณะซ่อมแซมให้อยู่ในสภาพดีขึ้น ต่อมานายจอง นันทา เป็นชาวไทใหญ่อีกคนหนึ่งทำการค้าขายจนมีฐานะร่ำรวย ได้ร่วมมือกับแม่เฒ่ากุย ลูกสาวของพ่อฮ้อยกันดี สร้างเสริมบูรณะเพิ่มเติม พร้อมกับได้สร้างเจดีย์ รูปแบบสถาปัตยกรรมพม่า ไว้ทางทิศตะวันออกของวัดด้วย

วัดจอมสวรรค์ เป็นรูปแบบสถาปัตยกรรมศิลปะไทใหญ่ ตัวอารามเป็นทั้งโบสถ์ วิหารและกุฏิ มีหลังคาเล็กใหญ่ลดหลั่นกันไป ตัวอาคารสร้างด้วยไม้สักทั้งหลัง ภายในตกแต่งอย่างบรรจงวิจิตรงดงาม เสาไม้มีทั้งลงรักปิดทองและประดับกระจกสีงดงามด้วยลวดลายแบบไทใหญ่ ลวดลายเพดานตกแต่งด้วยกระจกสีต่างๆ ส่วนใหญ่เป็นรูปสัตว์หิมพานต์ มีความวิจิตรงดงามมาก ซึ่งเป็นลวดลายที่เกิดจากการนำเอากระจกสีที่มีขนาดไม่เท่ากัน มาเรียงปะติดปะต่อให้เกิดเป็นลวดลายตามความเชื่อได้อย่างงดงาม เป็นงานที่มากด้วยคุณค่า สร้างความตื่นตาตื่นใจต่อผู้พบเห็น ภายในวัดมีหลวงพ่อसान เป็นพระพุทธรูปที่สร้างโดยใช้ไม้ไผ่สานเป็นองค์ลงรักปิดทอง มี หน้าตักกว้าง 54 เซนติเมตร สูง 80 เซนติเมตร ปางสะดุ้งมาร ประดิษฐานอยู่ ณ วัดแห่งนี้ด้วย มีพระพุทธรูปปางช้าง ซึ่งเป็นศิลปะแบบพม่า คัมภีร์งาช้าง หรือคัมภีร์ปาติโมกข์ โดยนางาช้างมาบดแล้วอัดเป็นแผ่นบาง ๆ เขียนลงรักแดง จารึกเป็นอักษรพม่า และยังมี บุซบก ลวดลายวิจิตรงดงามประดิษฐานพระพุทธรูปหินอ่อน นอกจากนี้ยังมีเจดีย์ที่คล้ายกับเจดีย์เขตกอง มีรูปทรงแบบพม่า คือ มีเจดีย์ใหญ่อยู่กลางรายล้อมด้วยเจดีย์เล็กทั้ง 4 ด้าน ด้านละ 3 องค์ วัดจอมสวรรค์ เป็นโบราณสถานที่ควรค่าแก่การอนุรักษ์ไว้ เพราะปัจจุบันวัดที่เป็นศิลปะไทใหญ่ในประเทศไทยเหลืออยู่เพียงไม่กี่แห่งแล้ว

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑	พระหัวเหล็ก	ตั้งแต่ พ.ศ. 2449 ถึง พ.ศ.2479
รูปที่ 2	พระมหาสงบ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2485 ถึง พ.ศ.2495
รูปที่ 3	พระสมุห์ธิตย	ตั้งแต่ พ.ศ. 2500 ถึง พ.ศ.2514
รูปที่ 4	พระसार	ตั้งแต่ พ.ศ. 2514 ถึง พ.ศ.2517
รูปปัจจุบัน	พระครูนิวินูปการ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2522 ถึง พ.ศ.ปัจจุบัน

วัดจอมเขา

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดจอมเขา รหัสวัด ๐๓๕๔๐๑๑๘๐๐๘ ตั้งอยู่ที่บ้านแม่ลัว เลขที่ ๒๐ หมู่ที่ ๖ ตำบลป่าแดง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ ๐๘ ๕๔๕๖ ๘๐๖๖ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ที่ดินเอกชน
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ ๖ ไร่ ๑ งาน ๑๙.๒๐ ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. ๔ จ) เลขที่ ๖๘๑๐๒

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ วันที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๔๙ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง เมตร ยาว เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ ไม่มี

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๑๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ เป็นอาคารไม้
 ศาลาการเปรียญ กว้าง ๘ เมตร ยาว ๑๔ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๗ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
 กุฏิสงฆ์ จำนวน ๑ หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้
 นอกจากนี้มี หอระฆัง ๑ หลัง โรงครัว ๑ หลัง และโรงพัสดุ ๑ หลัง

- ปูชนียวัตถุมี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง ๑ เมตร สูง ๑.๕ เมตร
- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง ๐.๕ เมตร สูง ๑ เมตร

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดจอมเขา ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๑ โดยการนำของนายลือ ปาแดง ซึ่งเป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรกที่บ้านแม่แล้ว โดยชักชวนลูกบ้านช่วยกันสร้างที่พักสงฆ์ขึ้นบนภูเขาเตี้ยๆกลางหมู่บ้าน ตามวิสัยของชาวพุทธที่ประสงค์จะมีวัดไว้บำเพ็ญตามวิถีแห่งชาวพุทธทั้งหลาย แรกๆ แห่งการก่อสร้างไม่ว่าจะเป็นกุฏิ วิหาร ได้สร้างขึ้นแบบชั่วคราว หลังคามุงด้วยหญ้าคาขัดแตะทั้งสิ้น นิมนต์พระภิกษุสามเณรมาอยู่ชั่วคราวบ้าง ประจำบ้าง ตามยุคตามสมัย วัดจอมเขาจึงค่อยๆ พัฒนาขึ้นตามลำดับดังที่ปรากฏขึ้นในปัจจุบัน

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

รูปที่ ๑ พระสอน	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๑
รูปที่ ๒ พระหลวง ขนติธมโม	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๓ พระรัตน์	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๔ พระหมาย	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๕ พระปิ่น	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๖ พระเหลา	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๗ พระต่วน (มั่งทอง)	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๘ พระประจวบ อนุตโร (หมื่นศรี)	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๙ พระอ่อง ยุติโก (อุปทะ)	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๑๐ พระสมศักดิ์ ฉันทธมโม	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๑๑ พระสมพร ปิยะโร	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๑๒ พระเวียน สุเทโว	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๑๓ พระลี (ไชยา)	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๑๔ พระสิงห์คาร ขนทปญโญ (แสงทอง)	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๑๕ พระนุช จิตตปญโญ (ทองจริง)	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๑๖ พระเทวัญ ภาวโร (วงศ์สูง)	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๑๗ พระเนตรธาดา ฐิตปญโญ(เสนา)	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๑๘ พระสีมา อชิโต (มั่งทอง)	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๑๙ พระนาค ประเดชบุญ	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๒๐ พระบุญยก โสภโณ (ภักดี)	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๒๑ พระปิง หน่อแก้ว	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๒๒ พระบุญศรี	ตั้งแต่ พ.ศ. -
รูปที่ ๒๓ พระสวัสดิ์ อธิปญโญ (ปัญญาหาร)	ตั้งแต่ พ.ศ. -

รูปที่ ๒๔ พระอธิการรงค์ สุ่มังคโล (ภักดี) ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๘ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๒

รูปที่ ๒๕ พระปลัดสมชาย ปภสฺสโร (ขันต้าม) ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๔ ถึงปัจจุบัน

วัดชัยมงคล

๑. ข้อมูลพื้นฐาน

วัดชัยมงคล รหัสวัด ๐๓๕๔๐๑๐๑๐๑๔ ตั้งอยู่ที่บ้านทุ่ง ตำบลในเวียง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ ๐๘ ๑๘๘๓ ๖๐๒๘ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒. อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ถนนเหมืองแดง
ทิศใต้	ที่ธรณีสงฆ์ของวัดชัยมงคล
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ถนนสาธารณประโยชน์

๓. เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ ๔ ไร่ ๑ งาน ๖๒.๓ ตารางวา โฉนดที่ดิน (น.ส. ๔ จ) เลขที่ ๑๗๑๑๓

๔. ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๙ มีนาคม พ.ศ. ๒๕๖๘ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๔๐ เมตร ยาว ๔๔ เมตร

๕. ที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน ๑ แปลง มีเนื้อที่รวม ๑ ไร่ ๑ งาน ๕๘.๙๐ ตารางวา ได้แก่
โฉนดเลขที่ ๑๗๐๒๐ มีเนื้อที่ ๑ ไร่ ๑ งาน ๕๘.๙๐ ตารางวา

๖. อาคารวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑๓ เมตร ยาว ๒๙ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
ศาลาการเปรียญ กว้าง ๖ เมตร ยาว ๑๘ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้
กุฏิสงฆ์ จำนวน ๕ หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้
ศาลาเนกประสงค์ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๑๘ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๘ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
ศาลาบำเพ็ญกุศล กว้าง ๘ เมตร ยาว ๑๖ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
นอกจากนี้มี หอระฆัง ๑ หลัง โรงครัว ๑ หลัง หอกลอง ๑ หลัง และโรงพัสดุ ๑ หลัง
ปูชนียวัตถุมี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง ๒๙ นิ้ว สูง ๕๘ นิ้ว
- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง ๑๓๖ นิ้ว สูง ๑๗๕ นิ้ว

๗. ความเป็นมาของวัด

วัดชัยมงคล ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔ วัดชัยมงคลตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของตัวเมือง ห่างจากสี่แยกบ้านทุ่งประมาณ ๔๐ เมตร อยู่ระหว่างถนนข้อแสบกับถนนเหมืองแดงต่อกัน บริเวณวัดเป็นรูปสี่เหลี่ยม พื้นที่ ๔ ไร่

๑ งาน ๖๒.๓๐ ตารางวา แต่เดิมบริเวณวัดชัยมงคลเป็นที่รกร้างว่างเปล่า มีพสกษชาติมานานานพันชันปกลุม โดยทั่วไป อาทิ ไม้สะแก ไม้ไผ่หลากหลายพันธุ์ ฯ เป็นที่ชุ่มชื้นไปด้วยน้ำ แ่งน้ำสำหรับเป็นแหล่งอาศัยของโค กระบือ และช้างของชาวบ้าน สมัยเมื่อสร้างวัดใหม่ ๆ ชาวบ้านเรียกกันว่า “วัดชัยมงคลโป่งจ้าง” เพราะบริเวณนี้เป็นดินโป่ง (ดินที่มีรสเค็มและหอม) เป็นธาตุอาหารสำหรับสัตว์โดยเฉพาะช้างชอบกิน

วัดชัยมงคลเป็นวัดใหญ่แห่งหนึ่งในเขตเทศบาลเมืองแพร่ มีศรัทธาอุปถัมภ์กว่า ๔๐๐ ครอบครัว เป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจที่สำคัญเพราะรองรับจำนวนพุทธศาสนิกชนจำนวนมาก ผู้นำในการเข้ามาสร้างครั้งแรกคือท่านพระครูวงศาจารย์ (ทองคำ พุทฺธวิโส) เป็นชาวบ้านสลอ อำเภอมือง จังหวัดแพร่ บุตรของพระยาแขกเมือง นางแว่นแก้ว ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสรูปแรกของวัดพระบาทมิ่งเมือง และเป็นเจ้าคณะจังหวัดแพร่ ได้ชักชวนพระธรรมธการินตา (บางแห่งว่าพระวินัยธรรม) วัดน้ำคือ (วัดเมธังกราวาส) และศิษยานุศิษย์ทั้งฝ่ายบรรพชิตและคฤหัสถ์ มาทำการจับจองบุกเบิกเมื่อปี ๒๔๓๔ สมัยแรกสร้างให้กำแพงไม้ หลังคามุงหญ้าคา ฝาไม้ขัดแตะ วิหารหลังแรกสร้างตรงหอไตร (หอธรรม) ในปัจจุบัน เมื่อวัดมีสิ่งก่อสร้างพอที่จะให้พระภิกษุสามเณรพำนักอาศัย และประกอบศาสนกิจได้พระครูพุทธวงศาจารย์ จึงแต่งตั้งให้พระธรรมธการินตาเป็นเจ้าอาวาสรูปแรกเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๒ ทายกทายิกานิยมเรียกท่านว่า “ตุ้ลุงหลวง” ในระยะแรกแห่งการสร้างวัดนั้นยังไม่มีประชาชนมาอาศัยมากนัก เมื่อมีคนอาศัยอยู่ย้อยจึงมีประชาชนจากหมู่บ้านต่าง ๆ เช่นชาวหัวขวาง บ้านน้ำคือ บ้านทุ่งด้อม ทอยยกกันออกมาจับจองที่อยู่ใกล้วัดมากขึ้น ต่อมาพระธรรมธการินตา ซึ่งได้ปกครองวัดมาถึงปี ๒๔๕๑ จึงเห็นว่ากุฏิ วิหารและสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ได้ชำรุดทรุดโทรมลง ประกอบกับกำลังศรัทธาอุปถัมภ์มากพอสมควรแล้ว ท่านจึงได้ชักชวนทายกทายิกาและพระภิกษุสามเณรคิดก่อสร้างขึ้นใหม่ การก่อสร้างครั้งนี้ท่านตั้งใจให้เป็นศาสนวัตถุถาวรมั่นคง เพราะท่านมีความชำนาญด้านช่างอยู่แล้ว จึงเริ่มการก่อสร้างใหม่ทั้งหมด โดยสร้างวิหารก่อนเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๑ การก่อสร้างวิหารหลังที่ ๒ นี้ก่อด้วยอิฐถือปูน เสาไม้ เครื่องบนด้วยไม้ต่าง ๆ หลังคามุงด้วยกระเบื้องไม้สัก (แป้นเกล็ด) ซ่อฟ้าใบระกาทำด้วยไม้ทั้งหมด ส่วนอิฐที่ใช้ก่อผนังวิหารและสิ่งก่อสร้างอื่น ๆ ภายในวัดนั้น ได้อาศัยกำลังพระภิกษุสามเณรและทายกทายิกา ปั่นเอง เผาเองทั้งสิ้น โดยไม่มีค่าจ้าง อาศัยกำลังศรัทธาในพระพุทศาสนาอย่างแท้จริง สถานที่สำหรับปั้นอิฐเผาอิฐครานั้นคือตรงที่ตั้งโรงเรียนเทศบาลวัดชัยมงคลในปัจจุบัน ส่วนศรัทธาผู้อุปถัมภ์และเป็นหัวเรี่ยวหัวแรงสำคัญยิ่งในการสร้างวิหารหลังที่ ๒ นี้ ซึ่งอนุชนทั้งหลายจะลืมไม่ได้เลยคือ พ่อหนานอ่อน เอกภูมิ เดิมท่านเป็นชาวลับแล จังหวัดอุดรดิษฐ์ แต่ด้วยเหตุที่พ่อหนานอ่อนมีงานเกี่ยวกับการอุตสาหกรรมไม่เพราะท่านเป็นเจ้าของช้างจำนวนมาก และมีงานทำไม่เลิกไม่เป็งานประจำเมื่อมามีหลักฐานมั่นคงและมีฐานะดีอยู่ใกล้วัดที่กำลังก่อสร้าง ท่านจึงพุ่มตัวเข้าอุปถัมภ์ชนิดที่ว่า “ศรัทธาเฝ้า” เลยทีเดียว การก่อสร้างส่วนใหญ่เช่น เสา เครื่องบน ซ่อฟ้า ใบระกา ตลอดจนจิตรกรรมฝาผนัง เพดาน และอื่น ๆ ก็ได้รับศรัทธาจากพ่อหนานอ่อนทั้งสิ้น ท่านที่เคยเห็นวิหารหลังที่ ๒ คงจำได้ว่ามีชื่อ นายอ่อน เอกภูมิ เป็นผู้สร้าง การสร้างพระประธานองค์ปัจจุบัน ในระยะที่กำลังก่อสร้างวิหารหลังที่สองอยู่นั้น พระพุทธวงศาจารย์และพระธรรมธการินตาเจ้าอาวาส ได้ดำเนินการสร้างองค์พระประธานขนาดใหญ่ ๑ องค์ด้วย (ประดิษฐานในพระอุโบสถหลังปัจจุบัน) ก่อด้วยอิฐถือปูน การก่อสร้างทั้งวิหารและองค์พระประธาน ได้สำเร็จลงเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๔๕ ทำการฉลองสมโภชในปี ๒๔๔๖

ต่อมาปฏิที่พักของพระภิกษุสามเณรหลักแรก ซึ่งสร้างขึ้นอย่างคร่าว ๆ มีหลังคามุงด้วยคา ฝาไม้ไผ่ พื้นกระดาน ดังกล่าวแล้วแต่ต้นได้ทรุดโทรมลงตามภาวะ พระธรรมธการินตา เจ้าอาวาสจึงดำเนินการรื้อถอนและสร้างขึ้นใหม่ เป็นปฏิไม้มุงชั้นเดียว หลังคามุงด้วยกระเบื้องไม้สักมีห้องนอนกว้างขวางเพียงพอ สามารถบรรจุพระภิกษุสามเณรได้ประมาณ ๓๐ รูป การสร้างปฏิหลังที่ ๒ นี้ ก็อาศัยการเสียสละทั้งอุปกรณ์การสร้างและแรงงานจากพ่อหนานอ่อน เอกภูมิ เป็นหัวหน้างานฝ่ายฆราวาส พร้อมกับบรรดาลูกศิษย์ และทายาททายิกาเช่นเคย โดยที่ท่านพระธรรมธการินตาบรรดาวัดไทยพื้นเมืองในยุคเดียวกัน การก่อสร้างได้เสร็จแล้วเมื่อ ๒๔๖๕ และทำการฉลองเมื่อปี ๒๔๖๖ งานก่อสร้างสิ่งต่าง ๆ ในวัดชัยมงคล มิได้หยุดเพียงแค่สร้างสิ่งใดสิ่งหนึ่งสำเร็จลงเท่านั้น คงดำเนินการก่อสร้างสิ่งที่ควรอื่น ๆ ต่อเนื่องกันมิได้ขาด เนื่องจากท่านเจ้าอาวาสรูปแรกเป็นนักสร้าง นักพัฒนา ในปี ๒๔๖๘ ท่านจึงสร้างหอไตรปิฎก (หอธรรม) ขึ้นอีกหลังหนึ่ง เฉพาะส่วนที่เป็นตู้พระไตรปิฎก ได้รับการอุปถัมภ์จากพ่อเจ้าเสาร์ แม่เจ้าพลอย วงศ์พระถาง เป็นเจ้าศรัทธาสถาสร้างบริจาคถวาย การสร้างท่านพระธรรมธการินตาก็ได้แสดงความสามารถในเชิงศิลปะให้เห็น อีกวาระหนึ่ง ซึ่งมีความวิจิตรสวยงามดังที่ปรากฏอยู่ในปัจจุบัน และได้สำเร็จลงเมื่อปี ๒๔๗๐ ในช่วงเวลาที่กำลังสร้างหอพระไตรอยู่นั้น ยังได้สร้างกำแพงรอบวัดควบคู่กันมาด้วยซึ่งกำแพงดังกล่าว ก่อด้วยอิฐและเชื่อมด้วยดินเหนียว ความจริงได้สร้างค้างไว้นานแล้ว ตั้งแต่ปี ๒๔๕๗ งานสร้างจึงสำเร็จลงพร้อมกันในปี ๒๔๗๐ และทำการฉลองในปี ๒๔๗๑ พร้อมกับพิธีผูกพัทธสีมาด้วยต่อมาพระธรรมธการินตา เจ้าอาวาสรูปที่หนึ่งได้ถึงแก่กรรมภาพ เมื่อปี ๒๔๘๔ ทางคณะสงฆ์แต่งตั้งให้พระเป้ง เสน่ห์ทรัพย์ (ชาวบ้านเรียกว่า “ตุ้มเป้ง”) อยู่ในตำแหน่งเจ้าอาวาสจนถึงปี ๒๔๘๖ ก็มรณภาพ เจ้าอาวาสรูปที่ ๓ คือพระบุญมี สิงห์ทอง (วรจนโท) (ปัจจุบันคือพระครูวินัยการโกวิท) เป็นเจ้าอาวาสจนถึงปัจจุบันนี้ ปี ๒๔๙๕ ท่านและคณะกรรมการได้พิจารณาเห็นว่าปฏิหลังที่ ๒ ชำรุดทรุดโทรมมาก จึงรื้อถอนเมื่อปี ๒๔๙๕ และดำเนินการก่อสร้างปฏิหลังที่ ๓ ขึ้น ในปี ๒๔๙๖ การสร้างปฏิหลังที่ ๓ ที่เห็นอยู่ปัจจุบันทางวัดได้รับการบริจาคอุปถัมภ์จากทายาททายิกา และใจบุญทั้งหลาย ช่วยสละทุนทรัพย์สร้างขึ้นด้วยศรัทธาคณะกรรมการจึงให้ช่างดำเนินการสร้างตามแบบแปลนสมัยใหม่ เป็นรูปตึก ๒ ชั้น เสาเทคอนกรีตเสริมเหล็กมุงทั้ง ๒ และผนังชั้นล่าง ก่อด้วยอิฐถือปูน พื้น ฝา และเพดาน ทำด้วยไม้สัก หลังคามุงด้วยกระเบื้องซีเมนต์ การก่อสร้างสำเร็จลงในปี ๒๔๙๙ และได้ทำการฉลองเพื่อถวายไว้เป็นสมบัติในพระพุทธศาสนา เมื่อวันที่ ๘ - ๑๑ เมษายน ๒๕๐๐ ต่อมาในราวปี ๒๕๐๓ พระครูวินัยการโกวิท เจ้าอาวาส ได้ชักชวนศรัทธาประชาชนทั้งพี่น้องชาวไทยและจีน ร่วมกันสร้างศาลาการเปรียญขึ้นอีกหลังหนึ่งมีลักษณะทรงไทยชั้นเดียวสิ้นเงินสัณค่าใช้จ่ายในการก่อสร้าง ๑๗๐,๐๐๐ บาท และสร้างสำเร็จลงเมื่อปี ๒๕๐๓ โดยที่วัดชัยมงคลตั้งอยู่ในถิ่นชุมชนหนาแน่น วัดจึงเป็นสถานสงเคราะห์ให้บริการแบบกุศลสาธารณะ แก่ประชาชนเพื่อใช้งานต่าง ๆ มิได้ขาดจึงปรากฏว่าบางครั้ง สถานที่สำหรับประกอบกุศลไม่เพียงพอแก่ความต้องการของประชาชน ผู้มาขอใช้บริการกันนั้น พ่อฮ่วน แม่คำป้อ หุ่นี่ พร้อมด้วยลูกหลาน จึงได้สร้างศาลาหน้าอุโบสถขึ้นอีกหลังหนึ่ง แบบชั้นเดียวธรรมดาถวายไว้เป็นสมบัติในพระพุทธศาสนา เมื่อวันที่ ๔ กันยายน ๒๕๑๔ ต่อมาทางเทศบาลเมืองแพร่ ในสมัยนายนิคม พุณนิคม เป็นนายกเทศมนตรี ร่วมกับสมาชิกสภาเทศบาล คณะครูอาจารย์ของโรงเรียนเทศบาลวัดชัยมงคล มีนายพรหมมา ไหวเคลื่อน เป็นครูใหญ่ได้ขอใช้สถานที่มุมกำแพง หน้าอุโบสถ สร้างอาคาร

หัตถศึกษาให้กับโรงเรียนเทศบาลวัดชัยมงคล เพื่อให้ครูอาจารย์และนักเรียน ได้ศึกษาและฝึกกิจกรรมต่าง ๆ เกี่ยวกับวิชาหัตถศึกษา เช่นการประดิษฐ์ของใช้ การเย็บปักถักร้อย และการปฏิบัติด้านโภชนาการ เป็นต้น ชั้นแรกทางเทศบาลและโรงเรียนมีโครงการสร้างเป็นแบบอาคารชั้นเดียว แต่ทางวัดเห็นว่าควรสร้างเป็นสองชั้น เพื่อให้ภิกษุสามเณรได้อยู่อาศัยชั้นบนได้ด้วย สร้างและเสร็จในปี ๒๕๑๓

ความหลังแห่งการรื้อถอนและการก่อสร้างอุโบสถหลังใหม่ วัดชัยมงคล อุโบสถหลังเก่าอายุ ๖๖ ปีเศษ ทรุดโทรมมากและยังไม่มีเป็นที่ปลอดภัยแก่ทายาทโยกย้ายมาประกอบพิธีกรรมทางศาสนา กรรมการและคณะศรัทธาเห็นสมควรอย่างยิ่งที่จะรื้อถอนและสร้างหลังใหม่ขึ้นแต่ก็ไม่มีใครเป็นแกนนำและอุทิศตัวเข้าดำเนินการหลายปีต่อมาครูไหล แบ่งทิศ เคนอุปสมบทอยู่ที่วัดชัยมงคลมาก่อน ประกอบกับท่านเคยเป็นครูใหญ่โรงเรียนเทศบาลวัดชัยมงคล มีศรัทธาจึงนำศรัทธารื้อถอนอุโบสถหลังเก่าในวันที่ ๑๘ พ.ย. ๒๕๑๗ และทำพิธีวางศิลาฤกษ์อุโบสถหลังใหม่วันที่ ๑๙ มิ.ย. ๒๕๑๘ โดยมีพระราชรัตนมุนี รองเจ้าคณะภาค ๖ เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ นายช่างหล่อเสาอุโบสถหลุมแรก ปี ๒๕๑๘ ใช้เวลาสร้าง ๗ ปี การก่อสร้างอุโบสถได้สำเร็จและได้ทำการฉลองอุโบสถ ในวันที่ ๘ - ๑๑ เม.ย. ๒๕๒๖

การศึกษา

-มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒

-มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ ๑ พระธรรมธการินดา ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๔๒ ถึง พ.ศ. ๒๔๘๔

รูปที่ ๒ พระเป้ง จุนโท ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๔ ถึง พ.ศ. ๒๔๘๖

รูปที่ ๓ พระครูวินัยการโกวิท ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๖

รูปที่ ๔ พระครูศรีมงคลชยาภรณ์ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๗ ถึง พ.ศ. ๒๕๕๙

รูปปัจจุบัน พระครูโมฆิตสังฆพิทักษ์ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๙ ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดเชตวัน

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดเชตวัน รหัสวัด ๐๓๕๔๐๑๐๑๐๐๘ ตั้งอยู่เลขที่ ๔๔ บ้านเชตวัน ตำบลในเวียง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ ๐๖ ๑๗๙๘ ๑๑๗๕ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ถนนสาธารณประโยชน์

ทิศใต้ ถนนเชตวัน

ทิศตะวันออก ที่ดินเอกชน

ทิศตะวันตก แม่น้ำยม

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินตั้งวัด มีเนื้อที่ ๒ ไร่ ๓ งาน ๕๘.๖๐ ตารางวา โฉนดที่ดิน (น.ส. ๔ จ) เลขที่ ๑๔๓๗

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๔๘๑ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๒๕ เมตร

๕.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๒๕ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง ๒๕ เมตร ยาว ๓๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๙ เป็นอาคารไม้

กุฏิสงฆ์ จำนวน ๒ หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๒๕ เมตร ยาว ๑๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๒ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้มี หอกลอง ๑ หลัง โรงครัว ๑ หลัง หอกลอง ๑ หลัง และโรงพัสดุ ๑ หลัง

ปูชนียวัตถุมี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง ๑.๕๐ เมตร สูง ๑.๙๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง ๑.๒๐ เมตร

สูง ๑.๖๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘

- พระธาตุเชตวัน

๖.ความเป็นมาของวัด

วัดเชตวันสร้างประมาณ พ.ศ. ๒๔๐๐ โดยมีพระอุปละ เจ้าอาวาสวัดหลวงนำคณะศรัทธาญาติโยม รวมทั้งชาวบ้านสุพรรณ(ป่าเมต) มาบุกเบิกสร้างวัด การสร้างโบสถ์ กุฏิ ศาลาเสนาสนะของวัดทำด้วยไม้ทั้งสิ้น เพราะหมู่บ้านนี้อุดมสมบูรณ์ไปด้วยป่านานาพันธุ์ ทั้งต้นสักทองและต้นตะเคียนแล้วเรียกชื่อวัดว่า เชตวัน ด้วยได้รับอนุญาตตั้งวัด เมื่อ พ.ศ. ๒๔๐๔

พ.ศ. ๒๔๑๐ สมัยที่ลูกกำเป็นเจ้าอาวาสได้มีการก่อสร้างเจดีย์ แบบล้านนาด้วยอิฐผสมดินเหนียว ขนาด สูง ๗ วา โดยมีพ่อหนานกำกับแม่เผ่าแก้วและคณะศรัทธาร่วมกันสร้างถวาย ส่วนกำแพงวัดสร้างสมัยพระศรีจัยเป็นเจ้าอาวาส

พ.ศ. ๒๔๖๐ ชาวบ้านได้นิมนต์พระอภิวังศ์ อภิวังโส (ครูบาอภิวังศ์) แห่งวัดทุ่งกวาว มาเป็นเจ้าอาวาส ในยุคนี้ได้มีการพัฒนาวัดหลายด้าน ที่สำคัญคือการสร้างโรงเรียนขึ้นในวัดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๖๔ คือโรงเรียนอภิวังศ์ ประชานุเคราะห์ ตัวอาคารเรียนเป็นครึ่งอิฐครึ่งไม้และสร้างเสร็จราว พ.ศ. ๒๔๗๒

พ.ศ. ๒๔๖๕ ได้รื้ออุโบสถหลังเก่าเพื่อสร้างใหม่ในรูปแบบที่ไม่มีเสากลาง แต่สร้างไม่ทันเสร็จเพราะขาดปัจจัย เจดีย์องค์เก่าก็พังลงมาอีกในปี พ.ศ. ๒๔๗๒ การก่อสร้างต่างๆ จึงชะงักไป หลังจากนั้นไม่นานครูบาอภิวังศ์ได้ย้ายไปอยู่ที่วัดบ้านหวด อำเภองาว จังหวัดลำปาง เพื่อช่วยสร้างอุโบสถที่วัดนั้น ชาวบ้านเชตวันจึงนิมนต์ผู้หลวง มารักษาการตำแหน่งเจ้าอาวาสแทนประมาณปี พ.ศ. ๒๔๗๘ ขณะที่ครูบาอภิวังศ์ไปช่วยสร้างวัดบ้านหวดนั้น กล่าวกันว่าเมื่อแม่เผ่าแก้วซึ่งเป็นสลาไปด้วย มีแผนการว่าเสร็จงานที่วัดบ้านหวดแล้ว ก็จะจดจำรูปแบบหาปัจจัยและกำลังศรัทธาจากวัดบ้านหวดมาสร้างที่วัดเชตวันด้วย แต่ครูบาก็อาพาธและถึงแก่กรรมภาพไปเสียก่อน

อย่างไรก็ตาม การก่อสร้างวิหารของวัดเขตนวันยังคงดำเนินต่อไปด้วยความยากลำบากเงินทองหายาก วิหารแบบไม่มีเสากลางก็ยิ่งเป็นปัญหา ด้วยต้องทำฝามันให้แข็งแรง จึงก่อด้วยอิฐผสมกับดินเหนียว ต้องเอา หนักรั่วหนังกวามาต้มเพื่อเอาน้ำยาๆมาผสมดินเหนียวเวลาฉาผนังวิหาร การก่ออิฐก็ต้องเอาไปไม่รองอิฐไว้ เพื่อให้ปลวกมากินไปไม้แล้วปลวกจะได้ น้ำดินมาเกาะอิฐอีกที

พ.ศ.๒๔๗๘ ได้มีงานฉลองวิหาร แล้วสร้างเพดานโดยเจ้าคำด้อย รัตนวงศ์ เป็นศรัทธาเก่าเพื่ออุทิศส่วนกุศลแด่แม่เจ้าคำป้อ รัตนวงศ์เมื่อวันที่ ๑๐ เมษายน ๒๔๙๕

สมัยพระอ่อน สิริปัญญา รักษาการเจ้าอาวาส ได้รับการสนับสนุนด้านทุนทรัพย์จากคุณอำพัน บุญบุตร ป่าไม้เขตแพร่ในขณะนั้น ให้สร้างกุฏิใหม่แบบ ๒ ชั้น ครึ่งปูน ครึ่งไม้ มีมุขข้าง ๑ ข้าง ขนาดกว้าง ๑๓ เมตร ยาว ๒๑ เมตร หลังคามุงกระเบื้อง เมื่อเสร็จแล้วจึงมีงานฉลองเมื่อ ปี พ.ศ.๒๕๐๖

พ.ศ.๒๕๐๖ สมัยพระลือเกียรติ สิริวิฑูโก จากวัดหัวข่วงเป็นเจ้าอาวาสวัดเขตนวัน จัดว่ามีการเปลี่ยนแปลงอย่างมาก ได้แก่การบูรณะพระธาตุเป็นศิลปะเชียงแสนผสมสุโขทัยทรงแปดเหลี่ยม ฐานกว้าง สูงประมาณ ๑๕ วาหรือ ๓๐ เมตร โดยสร้างครอบเจดีย์องค์เดิมไว้ ได้บูรณะวิหารตรงหน้ามุข(เดิมวิหารไม่มีหน้ามุข) เปลี่ยนหลังคาจากของเดิมเป็นที่แป้นเกล็ด เป็นกระเบื้องดินขอ เปลี่ยนช่อฟ้าใบระกา จากไม้เป็นปูน เสริมฝามันให้แข็งแรงและเปลี่ยนประตูหน้าต่าง ทั้งหมดเสียใหม่ สร้างหอกลอง หลังคา ๓ มุข อีก ๑ หลัง ก่ออิฐบล็อกโพร่งเสริมกำแพงวัดขึ้นและสร้างถนนคอนกรีตเสริมเหล็กรอบวิหาร

พ.ศ.๒๕๑๖ พระมหานิยม ได้เป็นเจ้าอาวาสต่อจากพระลือเกียรติ ซึ่งมรณภาพจึงได้บูรณะวิหารกำแพงวัด ยกช่อฟ้า จัดงานฉลองในที่สุด และท่านได้สร้างหอนั่ง ๑ หลัง เปลี่ยนหลังคาวิหารจากกระเบื้องดินขอเป็นกระเบื้องลอนเล็ก สร้างโรงครัว ปัจจุบันวัดเขตนวันยังคงมีการพัฒนาในทุกๆด้านเพื่อสืบสานศาสนาอย่างไม่หยุดยั้ง

๗. ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑ พระอธิการกำ ตั้งตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๐๐ ถึง พ.ศ. -

รูปที่ ๒ พระอธิการศรีชัย จากวัดทุ่งแก้ว เมืองสอง

รูปที่ ๓ พระต่วน รักษาการ

รูปที่ ๔ ครูบาอภิวังค์ จากวัดทุ่งกวาว พ.ศ.๒๔๖๐

รูปที่ ๕ ตู่ลุงหลวง พ.ศ.๒๔๗๘

รูปที่ ๖ พระโทะ พ.ศ.๒๔๗๙

รูปที่ ๗ พระนิวัฒน์ วุฒิ (พ่อหนานนิวัฒน์ วุฒิ) พ.ศ.๒๔๘๐

รูปที่ ๘ พระวุ่น (รักษาการ) พ.ศ.๒๔๙๕

รูปที่ ๙ พระจันทร์ (พ่อหนานจันทร์)

รูปที่ ๑๐ พระปาน

รูปที่ ๑๑ พระอ่อน สิริปัญญา (พ่อหนานอ่อน จันทร์จักร) พ.ศ.๒๕๐๐-๒๕๐๔

รูปที่ ๑๒ พระสิงห์คำ พ.ศ.๒๕๐๕-๒๕๐๖

รูปที่ ๕ พระลือเกียรติ สิริวิฑูมโก	ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๐๖ ถึง พ.ศ.๒๕๑๕
รูปที่ ๖ พระครูธรรมสารสุจิต	ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๑๕ ถึง พ.ศ.๒๕๔๐
รูปปัจจุบัน พระครูอุดมวิริยการ	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๑ ถึง พ.ศ.ปัจจุบัน

วัดดงเหนือ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดดงเหนือ รหัสวัด ๐๓๕๔๐๑๑๒๐๐๒ ตั้งอยู่เลขที่ ๑๘๔ บ้านดงเหนือ หมู่ที่ ๔ ตำบลสวนเขื่อน อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ ๐๘ ๑๐๒๒ ๙๒๗๓ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ ๒ ไร่ ๓ งาน ๗๓ ตารางวา โฉนดที่ดิน (น.ส. ๔ จ) เลขที่ ๔๒๕๗๓

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ.๒๕๔๑ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๑ เส้น (๔๐ เมตร) ยาว ๑ เส้น (๔๐ เมตร)

๕.ที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน ๑ แปลง มีเนื้อที่รวม ๑ ไร่ - งาน ๘๑ ตารางวา ได้แก่
โฉนดเลขที่ ๖๕๕๙๖ มีเนื้อที่ ๑ ไร่ - งาน ๘๑ ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๒๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๔ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้
ศาลาการเปรียญ กว้าง ๙ เมตร ยาว ๑๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๐ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้
กุฏิสงฆ์ จำนวน ๑ หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้
ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๖ เมตร ยาว ๑๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
นอกจากนี้มี หอระฆัง ๑ หลัง โรงครัว ๑ หลัง
ปูชนียวัตถุมี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง ๑.๒๐ เมตร สูง ๑.๔๐ เมตร
- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง ๑.๒๐ เมตร สูง ๑.๙๐ เมตร

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดดงเหนือ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๖ หลักฐานจากคำบอกเล่าต่อกันมาว่า บริเวณที่สร้างวัด แต่เดิมเป็นป่าหยา มีพฤษชาติตานาพันธุ์ปดคลุ่โดยทั่วไปโดยเฉพาะคือดงป่าเป่า มีกุหลาบหนึ่งเป็นลูกหลานของชาวบ้านดงเหนือ ไปบวชเรียนอยู่วัดต่างถิ่นไกล ๆ บ้านดง มีความรู้แตกฉานในพระธรรมวินัย เมื่อท่านกลับมาบ้านเกิด ได้ชักชวนชาวบ้านช่วยกันถางป่า สร้างเป็นที่พักสงฆ์ขึ้น แล้วพัฒนาจนเป็นวัดมั่นคงพระรูปนั้น มีนาปรากฏว่า พระกาวิ ที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือมาก ต่างขนานนามท่านว่า ครูบาบัณฑิต ท่านงานธรรมพื้นเมืองภาษาล้านนาไว้หลายฉบับ หลายเรื่อง และได้เก็บรักษาไว้ในตู้พระธรรมวัดดงเหนือจนถึงปัจจุบัน สิ่งที่สำคัญประจำวัดดงเหนืออีกอย่างหนึ่งคือ พระพุทธรูปไม้สัก ปางมารวิชัย สูงประมาณ ๑.๔๐ เมตร ลงรักปิดทอง เป็นพระพุทธรูปองค์แรก ที่ได้อาราธนามาจากวัดดงใต้ นำมาเป็นองค์พระประธาน และยังประดิษฐานอยู่ในอุโบสถวัดดงเหนือจนถึงบัดนี้

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑ พระกาวิ (ครูบาบัณฑิต) ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๘๑ ถึง พ.ศ. -

รูปที่ ๒ พระสิทธิ ตั้งแต่ พ.ศ. - ถึง พ.ศ. -

รูปที่ ๓ พระอธิการเถา ตั้งแต่ พ.ศ. - ถึง พ.ศ. -

รูปที่ ๔ พระอธิการจ้อย ขวโน ตั้งแต่ พ.ศ. - ถึง พ.ศ. -

รูปที่ ๕ พระครูมา ชุตินธโร ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๓ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๐

รูปปัจจุบัน พระครูวิจิตรศิลปาคม ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๑ ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดดงใต้

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดดงใต้ รหัสวัด ๐๓๕๔๐๑๑๒๐๐๓ ตั้งอยู่ที่ ๑๒๙ บ้านดง หมู่ที่ ๘ ตำบลสวนเขื่อน อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ - สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ เหมือนสาธารณประโยชน์

ทิศใต้ ที่ดินเอกชน

ทิศตะวันออก ทางสาธารณประโยชน์

ทิศตะวันตก ที่ดินเอกชน

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ ๓ ไร่ ๓ งาน ๕๑ ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. ๔ จ) เลขที่ ๘๔๔๗๑

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๑๑ เมษายน พ.ศ. ๒๕๓๕ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๒๐ เมตรยาว ๔๐ เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน ๑ แปลง มีเนื้อที่รวม ๑ ไร่ ๒ งาน ๘๙ ตารางวา ได้แก่
โฉนดเลขที่ ๘๔๐๒๐ มีเนื้อที่ ๑ ไร่ ๒ งาน ๘๙ ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๓๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๐ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
ศาลาการเปรียญ กว้าง ๒๑ เมตร ยาว ๓๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๕ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
กุฏิสงฆ์ จำนวน ๑ หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๗ เมตร ยาว ๑๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๕ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้
นอกจากนี้ มี หอระฆัง ๑ หลัง โรงครัว ๑ หลัง หอธรรม จำนวน ๑ หลัง และโรงพัสดุ ๑ หลัง
ปูชนียวัตถุมี

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง ๑.๗๐ เมตร สูง ๓.๕๐ เมตร สร้างเมื่อ
พ.ศ. ๒๕๓๐

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตักกว้าง ๔๐ นิ้ว สูง ๑ เมตร

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดคงได้ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. ๒๑๘๙ เดิมชาวบ้านดง(มะปี้) เป็นกลุ่มชนที่อพยพมาจากแคว้นสิบสองปันนา
“เขตลื้อแดนฮ่อ” เข้ามาอาศัยในประเทศลาวตอนเหนือ เจ้าหลวงขาแป้ เจ้าเมืองแพร์ (พระยาพิมพิสารสาร) ไปรบที่ประเทศลาว แล้วได้อพยพชาวบ้านดงมาเมืองแพร์ด้วย และชาวบ้านดงเป็นผู้เลี้ยงช้างและม้า โดย
กำหนดให้สร้างบ้านเรือนอยู่ในป่าแห่งหนึ่งทางทิศตะวันออกของเมืองแพร์ ประมาณ ๘ กิโลเมตร ติดชายป่า
ชายเขา เป็นทำเลเหมาะแก่การเลี้ยงช้างและม้า เมื่อชาวบ้านดง(มะปี้) ได้ตั้งถิ่นฐานบ้านเรือนแล้ว พ.ศ. ๒๑๘๙
จึงได้สร้างวัดคงได้ขึ้น

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑ ครูบาจ้อยยะเสน ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๑๘๙ ถึง พ.ศ. -

รูปที่ ๒ ครูบาปัญญา ตั้งแต่ พ.ศ. - ถึง พ.ศ. -

รูปที่ ๓ ครูบาบารมี ตั้งแต่ พ.ศ. - ถึง พ.ศ. -

รูปที่ ๔ ครูบาอินด๊ะ ตั้งแต่ พ.ศ. - ถึง พ.ศ. -

รูปที่ ๕ ครูบามัลละ ตั้งแต่ พ.ศ. - ถึง พ.ศ. -

รูปที่ ๖ ครูบาเตจ๊ะ ตั้งแต่ พ.ศ. - ถึง พ.ศ. ๒๔๖๖

รูปที่ ๗ ครูบาหมื่น ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๗ ถึง พ.ศ. ๒๔๙๐

รูปที่ ๘ ครูบาใจ ขยราโธ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๑

รูปที่ ๙ พระครูวิมลธรรมสาร ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๓

รูปปัจจุบัน พระอธิการกรุง สุนติกโร ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดดอนดี

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดดอนดี รหัสวัด 03540120001 ตั้งอยู่ที่บ้านดอนดี เลขที่ 1 หมู่ที่ 1 ตำบลกาญจนนา
อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 08 1706 8520 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่
3 ไร่ - งาน 24.90 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 15568

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ที่ดินเอกชน
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันตก	เหมืองสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 3 ไร่ - งาน 24.90 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่
15568

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. 2335

๕.ที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 1 แปลง มีเนื้อที่รวม - ไร่ 1 งาน 86.90 ตารางวา ได้แก่
โฉนดเลขที่ 15567 มีเนื้อที่ - ไร่ 1 งาน 86.90 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 12 เมตร ยาว 25 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2516 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง 8 เมตร ยาว 25 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2552 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 5 เมตร ยาว 30 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้ มี หอกลอง จำนวน ๑ หลัง

ปูชนียวัตถุมี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย

ขนาดหน้าตัก กว้าง 1.2 เมตร สูง 2 เมตร

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย

ขนาดหน้าตัก กว้าง 1.3 เมตร สูง 2 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2559

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดดอนดี ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2275 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย มีความเป็นมาดังนี้ ก่อนนั้นชาวบ้านเรียกว่าวัดบ้านเปี้ยวตามชื่อของหมู่บ้านเปี้ยวซึ่งเป็นทางเปลี่ยวอยู่ระหว่างตัวเมืองแพร่ พระธาตุช่อแฮต่อมาได้มีการเปลี่ยนชื่อหมู่บ้านเป็นบ้านดอนดี จึงได้เปลี่ยนชื่อวัดเป็นดอนดีด้วยและได้มีกำหนดเขตตำบลขึ้นมาใหม่จากเดิมวัดดอนดีตั้งอยู่บ้านดอนดีเลขที่ 160 หมู่ที่ 7 ตำบลนาจักร เปลี่ยนเป็นวัดดอนดีเลขที่ 1 หมู่ 1 ตำบลกาญจนนา ซึ่งเป็นตำบลตั้งใหม่ตามประกาศของกระทรวงมหาดไทย

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	ครูบากำ		
รูปที่ 2	ครูบาอินตะ		
รูปที่ 3	พระหลวง		
รูปที่ 4	พระราด		
รูปที่ 5	พระอ้วน		
รูปที่ 6	พระขันแก้ว		
รูปที่ 7	พระเมือง วงศ์เงิน		
รูปที่ 8	พระอธิการพรหมา ชัดดีโย		
รูปที่ 9	พระอธิการเป็ก เรือลม		
รูปที่ 10	เจ้าอธิการบุญทา คำวาง		
รูปที่ 11	พระเช็นต์ ปิ่นคำมี		
รูปที่ 12	พระอธิการทวิ (ศรีนวล) ทีปธมโม คำวาง		
รูปที่ 13	พระเสถียร สุรินโท ปัญญาเด่น		
รูปที่ 14	พระดา อคฺคธมโม คนเที่ยง		
รูปที่ 15	พระเถา ฐานธมโม คนเที่ยง		
รูปที่ 16	พระมหาสมศักดิ์ สิริปัญโญ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2530	ถึง พ.ศ. 2543
รูปปัจจุบัน	พระครูโกศลบุญเขต	ตั้งแต่ พ.ศ. 2543	ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดดอนแก้ว

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดดอนแก้ว รหัสวัด 03540120003 ตั้งอยู่ที่ ๔๘ หมู่ที่ ๒ บ้านดอนแก้ว หมู่ที่ 2 ตำบลกาญจนนา อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 08 1034 0918 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	เหมืองสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ที่ดินเอกชน

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 2 ไร่ 3 งาน 31.40 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 65595

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน พ.ศ. 2448

เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 20 เมตร ยาว 40 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ ไม่มี

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 10 เมตร ยาว 20 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2528 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง 8 เมตร ยาว 20 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2541 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 4 เมตร ยาว 6 เมตร เป็นอาคารไม้

นอกจากนี้ มี หอกลอง ๑ หลัง

ปูชนียวัตถุมี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 80 นิ้ว สูง 100 เมตร
สร้างเมื่อ 2534

- ธรรมมาสน์โบราณศิลปะล้านนาทำด้วยไม้จำหลักย่อมุมยี่สิบสี่ทรงปราสาทเรือนยอด

- พระพุทธรูปไม้ขนุนลงรักปิดทองศิลปะล้านนา

- แท่นพระประธานไม้ลงรักปิดทองศิลปะล้านนา

- พระธาตุเจ้าแก้วแก้วมณีสะหลีปัญญาศิลปะล้านนา

- พระเจ้าทันใจศิลปะล้านนาพระเชียงแสนสิงห์สาม

- พระเจ้าสองร้อยปี

- กุฏิพระเจ้าศิลปะล้านนาทรงปราสาทเรือนยอด

- พระสะหลีช่วงแก้ว

- อนุสาวรีย์ครูบาเจ้าศรีวิชัย และดอกบัวแก้วแทนเสาดะคุนไค

- กุฏิบูรพาจารย์ผู้สร้างวัด

การเผยแพร่พระพุทธศาสนา เป็นหน่วยอบรมประจำตำบล (อ.ป.ต.) แต่งตั้งเมื่อพ.ศ. 2562

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดดอนแก้ว เป็นวัดเก่าแก่มียาวกว่า ๒๐๐ ปี สร้างในปี พ.ศ.๒๓๓๒ โดยคณะศรัทธาร่วมสร้างขึ้นเพื่อใช้เป็นที่พักพิง แต่ไม่ปรากฏนามผู้สร้างชัดเจน แต่เดิมนั้นที่ตั้งวัดน่าจะเป็นฌาปนสถานในปัจจุบัน เพราะมีการขุดค้นพบวัตถุโบราณและพระพุทธรูปมากมาย

แต่เดิมนั้นวัดดอนแก้วใช้พัทธสีมาอันเป็นแบบแผนของชาวล้านนา ในอดีตสีมามีที่ตั้งอยู่ใต้ต้นพระศรีมหาโพธิ์ และได้ถมไปแล้ว เมื่อครั้งมีงานฉลองวิหารใหม่ ซึ่งสร้างแทนที่บริเวณวิหารหลังเดิมอันเป็นแบบล้านนา แต่ทรุดโทรมมากจนไม่สามารถบูรณปฏิสังขรณ์ได้ปัจจุบันวัดดอนแก้วจึงไม่มีพัทธสีมา

จากบันทึกขอคำร้องในบทความวิจัย ขอ โบราณ จะกล่าวถึงการเดินทางไปนมัสการพระธาตุช่อแฮว่าต้องผ่านบ้านดอนแก้ว บ้านดอนดึก่อนและที่เรียกชื่อว่าวัดดอนแก้ว ก็เพราะว่าในอดีตสถานที่แห่งนี้มักจะปรากฏดวงแก้วสุกใสลอยให้เห็นอยู่เสมอ จึงเรียกว่าวัดดวงแก้วหรือวัดก้อนแก้ว และกลายเป็นวัดดอนแก้วในที่สุด

ศาสนสถานและศาสนวัตถุที่สำคัญของวัดได้แก่ วิหารแบบล้านนาประยุกต์ พระเจ้าแก้วแก้วมณีสะหลีปัญญา ศิลปะล้านนาของพระพุทธรูปไม้แกะสลักทรงรักปิดทอง หน้าตัก ๖๙ เซนติเมตร แทนพระประธานอายุกว่า ๒๐๐ ปี และธรรมาสันไม้สักโบราณทรงแปดเหลี่ยมย่อมุมยี่สิบสี่ ซึ่งพบที่วัดดอนแก้วเพียงแห่งเดียว

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ ๑	ครูบาพรหมมา	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ ๒	พระปวง	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ ๓	พระตัน (วิเชียรกันทา)	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ ๔	พระมหาเหรียญ	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ ๕	พระเตี้ย (ไทยเจริญ)	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ ๖	พระवास (สัญญา)	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ ๗	พระศรีนวล	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ ๘	พระสวัสดิ์ สุธมโม (พรหมอุทิศ)	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ ๙	พระปรีชา (ปัน ธรรมวโร)	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ ๑๐	พระกาบ	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ ๑๑	พระผ่าน	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ ๑๒	พระอธิการชุมพล อติโณ (เพิ่มผล)	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๖	ถึง พ.ศ. ๒๕๓๔
รูปที่ ๑๓	พระนิยม ตปสีโล (อวยชัย)	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๕	ถึง พ.ศ. ๒๕๓๗
รูปที่ ๑๔	พระณรงค์ สุขมงคล	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๗	ถึง พ.ศ. ๒๕๔๐
รูปที่ ๑๕	พระอธิการสาย ธรรมาวุธ	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๑	ถึง พ.ศ. ๒๕๔๕
รูปที่ ๑๖	พระอธิการณัฐนันท์ สิริปัญญา	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๕	ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

(ยศชัยปัญญา)

ที่พักสงฆ์ดอยเขาน้อย

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

ที่พักสงฆ์ดอยเขาน้อย ตั้งอยู่ที่บ้านทุ่งเหนือ หมู่ที่ ๓ ตำบลสวนเขื่อน อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่
โทรศัพท์ ๐๘ ๖๑๑๔ ๖๒๑๕ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศตะวันออก	ติดป่าเฉลิมพระเกียรติ
ทิศเหนือ	ติดลำเหมืองและทุ่งนา
ทิศตะวันตก	ติดที่ดินของนายสุคนธ์
ทิศใต้	ติดที่ดินของนายสีมา ตะมั่ง

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

อยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าห้วยเปี้ยบ่อทอง ๑๕ ไร่

๔.ประเภทวัด

ที่พักสงฆ์

๕.ถาวรวัตถุภายในวัด

๖.ความเป็นมาของวัด

ที่พักสงฆ์ดอยเขาน้อย เดิมเป็นที่เลี้ยงวัด ควายของหมู่บ้าน พื้นที่มีลักษณะเป็นเนินดินคล้ายกับโจ้ไก่
แม่หลาย พระอาจารย์แสนห์ สีนะหุตโต พร้อมด้วยชาวบ้านร่วมกันบุกเบิกและจัดจองเมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม
๒๕๓๖ จากนั้นจึงร่วมกันสร้างเสนาสนะมุงม้านให้เป็นสำนักสงฆ์เพื่อปฏิบัติธรรมอย่างแท้จริง ภูมิประเทศสงบ
ร่มเย็นเหมาะแก่ผู้รักสงบและปฏิบัติธรรม

ที่พักสงฆ์ดอยเขาน้อย แรกทีเดียวมีเนื้อที่ไม่มาก ต่อมาเจ้าของที่ดินบริเวณใกล้เคียงมีศรัทธาบริจาค
เพิ่มเติมเพื่อสร้างเสนาสนะที่จำเป็นรวมเนื้อที่ทั้งหมด ๒๙ ไร่ ปี พ.ศ.๒๕๓๘ ทางสำนักได้จัดเข้าปฐกฐกรรม
สำหรับพระภิกษุทั่วประเทศและมีการปฏิบัติธรรมระหว่างพระภิกษุและผู้สนใจทั่วไปประจำปี

๗.ลำดับประธานสงฆ์

๑.พระอาจารย์แสนห์ สีนะหุตโต พ.ศ.๒๕๓๖ –จนถึงปัจจุบัน

วัดต้นธง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดต้นธง รหัสวัด ๐๓๕๔๐๑๐๑๐๐๙ ตั้งอยู่ที่บ้านทุ่ง เลขที่ ๔๔๘ ตำบล ในเวียง อำเภอเมืองแพร่
จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ ๐๘ ๙๗๕๗ ๙๕๓๙ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ถนนเจริญเมือง
ทิศใต้	ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันออก	ถนนยันตรกิจโกศล
ทิศตะวันตก	ที่ดินเอกชน

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ ๓ ไร่ - งาน ๔๕.๔๐ ตารางวา โฉนดที่ดิน (น.ส. ๔ จ) เลขที่ ๓๘๙๘๗

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมาได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๖ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๐๖ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน ๑ แปลง มีเนื้อที่รวม - ไร่ - งาน ๔๗.๑๐ ตารางวา ได้แก่

โฉนดเลขที่ ๔๐๕๗ มีเนื้อที่ - ไร่ - งาน ๔๗.๑๐ ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๗ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน ๒ หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาบำเพ็ญกุศล กว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๖ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน ๑ หลัง หอกลอง จำนวน ๑ หลัง โรงครัว จำนวน ๑ หลัง

ปูชนียวัตถุ - พระประธานประจำอุโบสถ ปางสะดุ้งมาร ขนาดหน้าตักกว้าง ๓๐ นิ้ว สูง ๖๐ นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๘

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดต้นธง ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. พ.ศ.๒๔๑๘ มีประวัติโดยสังเขปคือ พ่อเฒ่าปิ่นหย่า แม่เฒ่าคำเอ้ย เชื้อชาติเงี้ยว (ไทยใหญ่) ซึ่งเป็นคุณปู่คุณย่าของพ่อสำอาง (นายกุศล ปัญญามาลย์) ได้ซื้อที่ดินจากเจ้าหลวงเมืองแพร่ ในราคา ๔๐ บาท เพื่อสร้างวัด มีเนื้อที่รวม ๔ ไร่ ๒๐ ตารางวา (ปัจจุบันเหลือเนื้อที่ ๓ ไร่ ๙๒.๕๐ ตารางวา) จากความประสงค์ดังกล่าวเมื่อว่างจากงานทำป่าไม้ พ่อเฒ่าปิ่นหย่า จึงได้ชักชวนพ่อเฒ่าจักรา (พ่อของพ่อสำอาง) ซึ่งเป็นเขยพร้อมด้วยลูกหลานและคนงาน ช่วยกันถากถางพงหญ้าสร้างเป็นจอง (วัด) เล็กๆ ขึ้นโดยมีพ่อเฒ่าสำอาง เป็นหัวหน้าก่อสร้าง และเรียกชื่อวัดว่า "จองเงี้ยว"ต่อมาพ่อเฒ่าปิ่นหย่า เห็นว่าควรสร้างวัดให้สวยงามมั่นคงกว่าเดิม จึงร่วมกันสร้างเป็นจองใหญ่มีพระพุทธรูปศิลปะแบบพม่า ๒ องค์สีขาวประดิษฐานเป็นที่สักการะมีวิหาร และเจดีย์เป็นศิลปะแบบพม่าตกแต่งด้วยลวดลายอย่างวิจิตรงดงามเมื่อวัดมั่นคงมีพระจำพรรษา พวกชาวเงี้ยวในตระกูลที่ร่วมกันก่อสร้างวัดมา ได้นำลูกหลานเข้าบวชเรียนศึกษาเขียนอ่านกับพระ พวกเงี้ยวนิยมบวชเณรกันมาก เมื่อสึกออกมาเรียกว่า สำง เช่นสำอาง สำงตัน สำงป้าง สำงตา สำงตอ เป็นต้น ถ้าวบชพระเรียกว่า "ตุ้เจ้า" เมื่อสึกออกมาเรียกว่า "ทวก" พระที่อยู่จำพรรษาสืบทอดวัดจองเงี้ยว ที่เท่าปรากฏนามคือ พระโอม่งกะ เชื้อชาติพม่า พระป็อก เชื้อชาติเงี้ยว (ไทยใหญ่) พระชุนรินทร์

เชื้อชาติเงี้ยว (ไทยใหญ่) วัดจองเงี้ยว หรือคนเมืองเรียกว่า วัดเงี้ยว ได้รับการทำนุบำรุงตลอดมา โดยมีลูกหลานตระกูลเงี้ยวทั้งหลายเป็นแกนนำ เช่น ตระกูลของพ่อสำอาง (กุศล) ปัญญามาลย์ ตระกูลแม่เผ่านุ สุวรรณาลัย เป็นต้น เป็นผู้สืบทอดบำรุงรักษาจวบจนในสมัยของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวรัชการที่ ๕ เสด็จเมืองแพร่ พระองค์ได้ทรงทอดพระเนตรเห็นวัดเงี้ยวมีเสาธงเป็นไม้แกะสลักสัญลักษณ์ของวัดดงงาม พระองค์จึงพระราชทานชื่อวัดใหม่ว่า “วัดต้นธง” ซึ่งได้เรียกขานกันต่อๆ มา ตั้งแต่บัดนั้นจนถึงทุกวันนี้ วัดต้นธงเป็นศิลปะการก่อสร้างแบบเงี้ยวมีกุฏิวิหารอยู่ด้วยกัน และนิยมสร้างด้วยไม้ตกแต่งด้วยลวดลายฉลุงดงาม เมื่อกาลเวลาผ่านไป สิ่งก่อสร้างต่างๆ ได้ทรุดโทรมลง เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๕ พ่อสำอาง (กุศล) ปัญญามาลย์ เห็นว่ากุฏิวิหารเสื่อมโทรมลงมากควรรื้อถอนได้แล้ว จึงรื้อถอนกุฏิวิหารออกทั้งหมด แล้วสละทุนทรัพย์ส่วนตัวสร้างวิหาร (อุโบสถ) ขึ้นใหม่แบบไทยแทนของเดิม จนแล้วเสร็จและทำการฉลองในปี พ.ศ. ๒๕๐๗ รวมค่าก่อสร้างและทำการฉลองโดยทุนส่วนตัวประมาณ ๕๐๐,๐๐๐ บาท วัดต้นธงจึงเจริญมั่นคงมาตามลำดับดังที่ปรากฏอยู่ในทุกวันนี้

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑ พระโอม่งก๊ะ

รูปที่ ๒ พระป๊อก

รูปที่ ๓ พระชุนินทร์

รูปที่ ๔ พระครูสิทธิญาณประยุต ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๙๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๑

รูปที่ ๕ พระโกศลธรรมวิเศษ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๒ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๑

รูปที่ ๕ พระครูรัตนขยาภิธัช ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๔ ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดต้นม่วง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดต้นม่วง รหัสวัด ๐๓๕๔๐๑๑๔๐๐๒ ตั้งอยู่ที่ ๓๒๘ บ้านต้นม่วง หมู่ที่ ๒ ตำบลแม่คำมี อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ทางสาธารณประโยชน์

ทิศใต้ ที่ดินเอกชน

ทิศตะวันออก ทางสาธารณประโยชน์

ทิศตะวันตก ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ ๓ ไร่ ๑ งาน ๓ ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. ๔จ) เลขที่ ๔๔๖๕๙

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๘ พฤศจิกายน พ.ศ. ๒๕๔๑

เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๔๓ เมตร ยาว ๘๐ เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน ๒ แปลง มีเนื้อที่รวม ๒ ไร่ ๓ งาน ๖๐.๕๐ ตารางวา ได้แก่
 โฉนดเลขที่ ๘๐๐๔๒ มีเนื้อที่ ๑ ไร่ - งาน ๔๕ ตารางวา
 โฉนดเลขที่ ๙๗๗๕๙ มีเนื้อที่ ๑ ไร่ ๓ งาน ๑๕.๕๐ ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑๘ เมตร ยาว ๔๖ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๙ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
 ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๑๑ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
 กุฏิสงฆ์ จำนวน ๒ หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ๑ หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ ๑ หลัง
 นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน ๑ หลัง โรงครัว จำนวน ๑ หลัง เรือนเก็บพัสดุ จำนวน ๑ หลัง
 ปูชนียวัตถุ - พระประธานประจำอุโบสถ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง ๒.๑๐ เมตร สูง ๓ เมตร
 - พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง ๑ เมตร สูง ๑.๔๐ เมตร

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดต้นม่วง ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๓๐ เหตุที่ชื่อวัดต้นม่วงเนื่องจากบริเวณสถานที่สร้างวัดมีต้นม่วงกล้วย
 ต้นหนึ่งใหญ่ประมาณ ๒๐ กำสูงประมาณ ๔๐ เมตร มีกิ่งก้านสาขา เป็นที่ร่มเย็นมาก ชาวบ้านถือเป็นต้นไม้
 ศักดิ์สิทธิ์ จึงขนานนามว่าวัดต้นม่วง อีกในหนึ่งคือตั้งอยู่ใกล้แม่น้ำแม่คำมี ได้เริ่มสร้างขึ้นเมื่อเดือน ๑๐ เหนือ ปีมะ
 ตรงกับ ร.ศ. ๑๐๕ จ.ศ. ๑๒๔๘ พ.ศ. ๒๔๒๙ หลักฐานเหล่านี้ปรากฏตามศิลาจารึก อันพญาคำลือได้จารึกไว้ที่
 ฐานพระประธาน ว่าจุลศักราช ๑๒๔๘ ตัวปีวายุ (เสร็จปีจอ) เดือนยี่เป็ง (สิบสองเป็งวัน ๔ พุศ) ไตยกาบสี มูล
 ศรัทธาเจ้าคำลือเป็นแก้ว พร้อมด้วยลูก (บุตรธิดา) ทุกคน ปุหนานปันติ ปุแสด หนานอุต หนานยาวิไชย
 หนานทิ หนานธัมมะลังกา นางสา นางเกี้ยว สร้างยังพระพุทธรูปเจ้าขึ้น องค์หนึ่งไว้ให้เป็นที่ไหว้และบูชา เมื่อ
 เดือน ๑๐ เหนือ ขึ้น ๑๔ ค่ำ วันอังคาร พ.ศ. ๒๔๒๙ พญาคำลือ เป็นหัวหน้าได้ไปนิมนต์ พระเดช เฑชปญโญ
 อันเป็นพระหลานชายของตน ได้อุปสมบทอยู่ที่วัดสันป่าสัก ตำบลเดียวกันเป็นเจ้าอาวาสองค์แรกของ
 วัดต้นม่วง

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ ๑ พระเดช เฑชปญโญ	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๐	ถึง พ.ศ. ๒๔๓๗
รูปที่ ๒ พระอนุส อนุทโท	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๓๗	ถึง พ.ศ. ๒๕๓๙
รูปที่ ๓ เจ้าอธิการปัญญา ปัญญาโร	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๙	ถึง พ.ศ. ๒๕๔๕
รูปที่ ๔ พระอธิการอุตติยะ อุตตโม	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๕	ถึง พ.ศ. ๒๕๔๖
รูปที่ ๕ พระครูสุทธิธรรมรัตน์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๖	ถึง พ.ศ. ๒๕๓๒
รูปที่ ๖ พระครูสิทธิบริหาร	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๒	ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดต้นห้า

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดต้นห้า รหัสวัด ๐๓๕๔๐๑๑๐๐๘ ตั้งอยู่ที่บ้านต้นห้า หมู่ที่ ๘ ตำบลป่าเมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ ๐๘ ๐๐๓๑ ๘๖๙๔ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ห้วยขมิ้น
ทิศใต้	เหมืองสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	เหมืองสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ห้วยขมิ้น

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ ๕ ไร่ ๓ งาน ๒๑ ตารางวา โฉนดที่ดิน (น.ส. ๔ จ) เลขที่ ๔๔๐๘๗ เนื้อที่ ๔ ไร่ ๓ งาน ๓๒ ตารางวา และโฉนดที่ดิน (น.ส. ๔ จ) เลขที่ ๔๑๖๖๐ เนื้อที่ ๑ งาน ๘๗ ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๙ พฤษภาคม พ.ศ. ๒๕๓๔ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์

โฉนดที่ดิน (น.ส. ๔ จ) เลขที่ ๔๑๖๖๑ เนื้อที่ ๒ งาน

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๗ เมตร ยาว ๑๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๖ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

กุฏิสงฆ์ จำนวน ๑ หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

วิหาร กว้าง ๖ เมตร ยาว ๑๕ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๑๕ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาบำเพ็ญกุศล กว้าง ๘ เมตร ยาว ๑๘ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน ๑ หลัง หอกลอง จำนวน ๑ หลัง โรงครัว จำนวน ๑ หลัง

เรือนเก็บพัสดุ จำนวน ๑ หลัง

ปูชนียวัตถุ - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง ๔๗ นิ้ว สูง ๒ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๔

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง ๔๔ นิ้ว สูง ๒ เมตร สร้างเมื่อพ.ศ.๒๕๒๐

-ปูชนียวัตถุอื่น ๆ มีหลวงพ่อพระชินราช หน้าตัก กว้าง ๘๖ นิ้ว สูง ๒.๕๐ เมตร และมีเจดีย์ ๑ หลัง กว้าง ๕ เมตร สูง ๑๕ เมตร

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดต้นห้า ตั้งวัดเมื่อวันที่ ๓๑ มกราคม ๒๕๒๘ วัดต้นห้าเริ่มสร้างเป็นสำนักสงฆ์เมื่อปี พ.ศ.๒๕๑๘ โดยการนำของพระครูไพศาล์สุตาคม เจ้าคณะตำบลป่าเมต พระครูคำหล้า พร้อมด้วยพระครูสุวรรณศรีวิริยกิจ เจ้าคณะอำเภอเมืองแพร่ เจ้าอาวาสวัดสุวรรณคินเวศ ฝ่ายฆราวาสมีนายสวัสดิ์ กันกาเป็นผู้ขออนุญาตสร้างวัด บนที่ดินซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของนายสวัสดิ์ กันกา นายฮ่อน ไทยกล้า และนางฮ่อน นาห้วย (ถวายที่ดินเพื่อสร้างวัด) และศรัทธาชาวบ้านทุกหลังคาเรือน เป็นผู้สนับสนุนและทำนุบำรุงวัดเรื่อยมา เพราะแต่เดิมมาชาวบ้าน ต้นห้าไปทำบุญที่วัดสุพรรณ ขณะนั้นการคมนาคมไม่สะดวกการไปมาลำบาก ด้วยเหตุที่บริเวณที่สร้างวัดมีต้นห้า (ต้นห้าเป็นไม้ยืนต้นเนื้อแข็งอยู่ในตระกูลเดียวกับต้นหว้า มีผลโตเท่าหัวแม่มือ ผลดิบมีรสฝาด ผลสุกมีแดงปนดำมีรสหวานอมเปรี้ยว ผลสุกมีผู้นำไปทำผลิตภัณฑ์ไวน์ มีคุณภาพพระดับสี่ดาว) ขึ้นเป็นจำนวนมาก และมีต้นสูงใหญ่อยู่กลางหมู่บ้าน เมื่อสร้างวัดเสร็จ จึงตั้งชื่อตามชื่อของหมู่บ้านว่า”วัดต้นห้า”มาจนบัดนี้

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน

๑.พระอุดร ปณฺญาสาโร	พ.ศ.๒๕๑๘-๒๕๒๔
๒.พระวิเชียร วชิรปญฺโญ	พ.ศ.๒๕๒๔-๒๕๒๕
๓.พระสวัสดิ์ ธมฺมวโร	พ.ศ.๒๕๒๕-๒๕๒๖
๔.พระแก่น สิริธมฺโม	พ.ศ.๒๕๒๖-๒๕๒๗
๕.พระวิเชียร วชิรปญฺโญ	พ.ศ.๒๕๒๖-๒๕๒๗
๖.พระนวล	พ.ศ.๒๕๒๘-๒๕๓๐
๗.พระอธิการรัชชานนท์ สิริธมฺโม	พ.ศ.๒๕๓๐-๒๕๔๒
๘.พระอธิการอรรถพล กตปญฺโญ	พ.ศ.๒๕๔๒-๒๕๕๗
๙.พระอธิการรัชชานนท์ อามสฺสโร	พ.ศ.๒๕๕๘-ปัจจุบัน

วัดต้นไคร้

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดต้นไคร้ รหัสวัด ๐๓๕๔๐๑๑๘๐๐๕ ตั้งอยู่ที่บ้านต้นไคร้ เลขที่ ๑๘๒ หมู่ที่ ๕ ถนนเทศบาล ๔ ตำบล ช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ ๐๘ ๙๖๓๔ ๙๓๒๔ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ที่ราชพัสดุโรงเรียนวัดต้นไคร้
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์

ทิศตะวันออก ถนนสายป่าแดง-บ้านกวาง

ทิศตะวันตก ถนนพันเชิง-จอมแจ้ง

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ ๔ ไร่ ๑ งาน ๙๐.๑๐ ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. ๔ จ) เลขที่ ๑๖๗๘๓

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๑ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๑๑ เมตร ยาว ๒๑ เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน ๒ แปลง มีเนื้อที่รวม - ไร่ ๓ งาน ๒๐.๗๐ ตารางวา ได้แก่

โฉนดเลขที่ ๖๘๖๒๒ มีเนื้อที่ - ไร่ ๑ งาน ๒๑.๘๐ ตารางวา

โฉนดเลขที่ ๖๘๖๒๑ มีเนื้อที่ - ไร่ ๑ งาน ๙๘.๙๐ ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๑ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๑ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๒๖ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๘ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ กว้าง ๑๖ เมตร ยาว ๑๗ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๕๓ จำนวน ๑ หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๕ เมตร ยาว ๓๐ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้ มี โรงครัว จำนวน ๑ หลัง เรือนเก็บพัสดุ จำนวน ๑ หลัง เรือนรับรอง จำนวน ๑ หลัง
ปูชนียวัตถุมี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางสะดุ้งมาร

ขนาดหน้าตัก กว้าง ๒ เมตร สูง ๓ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๓

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสะดุ้งมาร

ขนาดหน้าตัก กว้าง ๓๙ นิ้ว สูง ๕๒ นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๙

การเผยแพร่พระพุทธศาสนา

- เป็นหน่วยอบรมประจำตำบล (อ.ป.ต.) แต่งตั้งเมื่อ พ.ศ. ๒๕๖๑

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดต้นไคร้ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. ๒๓๖๐ แต่เดิมวัดตั้งอยู่ท่ามกลางหมู่บ้าน ต่อมาทั้งพระและชาวบ้านมองเห็นว่าสถานที่ว่างเปล่าอยู่ทางทิศตะวันออกของหมู่บ้าน เป็นทำเลที่เหมาะสมที่จะตั้งวัดและขยับขยายให้เจริญก้าวหน้าในอนาคตได้ พระวันจึงนำพระภิกษุสามเณร และศรัทธาประชาชน ร่วมกันถากถางพื้นที่และย้ายวัดมาสร้างใหม่ดังที่ปรากฏในปัจจุบัน ส่วนทางทิศตะวันตกของวัดมีลำเหมืองสายหนึ่ง มีสายน้ำที่ไหลจากทิศใต้ไปสู่ทิศเหนือยังประโยชน์ให้แก่ชาวบ้าน ในเขตตำบลช่อแฮ ตำบลป่าแดง และหมู่บ้านใกล้เคียงในสมัยก่อนเป็นอย่างมาก และข้างลำเหมืองมีต้นไม้ชนิดหนึ่ง ชาวบ้านเรียกว่า "แก้วไคร้" หรือ "ต้นไคร้" ปกคลุมอยู่มากมาย ชาวบ้านจึงตั้งชื่อวัดว่า "วัดต้นไคร้" ตามนิมิตหมายนั้นมาจนถึงปัจจุบันนี้

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑ พระอธิการหวั่น

รูปที่ ๒ พระอธิการซาง

รูปที่ ๓ พระหมื่น

รูปที่ ๔ พระทั้ง

รูปที่ ๕ พระครูปริยัติวรารกร ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๐ ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดถิ่นใน

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดถิ่นใน รหัสวัด 03540111001 ตั้งอยู่ที่บ้านถิ่นใน เลขที่ 35 หมู่ที่ 1 ตำบล บ้านถิ่น
อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 08 1672 1014 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ทางสาธารณประโยชน์

ทิศใต้ ทางสาธารณประโยชน์

ทิศตะวันออก ที่ดินเอกชน

ทิศตะวันตก ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 3 ไร่ 69 ตารางวา โฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 62482

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 1 มีนาคม พ.ศ. 2432

๕.ที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 3 แปลง มีเนื้อที่รวม 4 ไร่ - งาน 88.70 ตารางวา ได้แก่

โฉนดเลขที่ 29802 มีเนื้อที่ 2 ไร่ 1 งาน 69.40 ตารางวา

โฉนดเลขที่ 63115 มีเนื้อที่ - ไร่ 2 งาน 42 ตารางวา

โฉนดเลขที่ 62484 มีเนื้อที่ 1 ไร่ - งาน 77.30 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อาคารเสนาสนะ ประกอบด้วย

อุโบสถ กว้าง 10 เมตร ยาว 25 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2524 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง 15 เมตร ยาว 32 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2562 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 3 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ 2 หลัง

ศาลาอเนกประสงค์ เป็นอาคารธรรมโอภาส เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน ๑ หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง หอฉัน จำนวน 1 หลัง บ้านไต้ล้อ จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง 1.8 เมตร สูง 2.70 เมตร สร้างเมื่อพ.ศ. 2332

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง 1.50 เมตร สูง 2.00 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2558

- ปูชนียวัตถุอื่น ๆ มีรูปหล่อหลวงปู่เจ้าคุณโณภาสพุทธิคุณ เสาใจบ้านไต้ล้อ พระเจ้าทันใจ รูปหล่อทองเหลืองรมดำ และทองเหลืองมันปู หลวงปู่เจ้าคุณโณภาสพุทธิคุณ พระพุทธรูปปางเปิดโลก และ พระพุทธรูปแกะสลักไม้ขนุน

การศึกษา

- มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม ศพอ.วัดถิ่นใน เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. 2537

- มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. 2537

การเผยแผ่พระพุทธศาสนา

- เป็นสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด แห่งที่ 47 แต่งตั้งเมื่อพ.ศ. 2549

- เป็นหน่วยอบรมประจำตำบล (อ.ป.ต.) แต่งตั้งเมื่อ 2554

- ผลงานด้านเผยแผ่พระพุทธศาสนา เป็นสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดดีเด่น และเป็นวัดที่ขับเคลื่อนโครงการหมู่บ้านรักษาศีล 5 ดีเด่น และเป็นหน่วยอบรมประจำตำบล (อ.ป.ต.) ดีเด่น

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดถิ่นใน ตั้งวัดเมื่อวันที่ 13 มกราคม พ.ศ. 2332 ราษฎรไทลื้อบ้านถิ่นตั้งเดิมนั้น สันนิษฐานว่าอพยพมาจากเมืองยอง (ลื้อเขิน) ในแคว้นสิบสองปันนาซึ่งอยู่ในสาธารณรัฐประชาธิปไตยประชาชนจีน การอพยพในยุคนั้นเป็นยุค “เก็บผักใส่ตะกร้าเก็บผ้าใส่เมือง” ในอดีตชาวบ้านประมาณ 20 ครอบครัว มีความเชื่อถือเรื่องผีบรรพบุรุษและพระพุทธศาสนา เมื่อรวมตัวกันมากขึ้น จึงมีพระภิกษุในหมู่บ้านถิ่นชื่อ "ครูบาเตชะ"(ครูบาเต๊ะ) พร้อมด้วยสลาชาวไทลื้อลำพูนได้เป็นผู้นำศรัทธาชาวบ้านถิ่นช่วยกันสร้างอารามสำนักสงฆ์ขึ้นในหมู่บ้าน ประกอบด้วยกุฏิที่พักสงฆ์และศาลาบำเพ็ญกุศล เรียกชื่อหมู่บ้านว่า "วัดบ้านถิ่น" หรือ "วัดถิ่นโหลง" หรืออีกชื่อหนึ่งที่ปรากฏในธรรมเนียมโบราณของครูบาเตชะว่า "วัดสะหรีฮาก้า น้ำเหมืองกาย ต่สายตำผ่อ น้ำบ่อ ก่อสะตาย" ซึ่งต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น "วัดถิ่นใน" เมื่อมีการตั้ง "วัดถิ่นนอก" ขึ้นมาอีกวัดหนึ่ง

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	ครูบาเตชะ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2332	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 2	ครูบาโก	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 3	ครูบาแห	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 4	ครูบาแหน	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -

	รูปที่ 5	ครุบาอุปาละ	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
	รูปที่ 6	ครุบาธรรมเสนา (ครุบาแสง ทาบุญ)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2448	ถึง พ.ศ. 2482 รูปที่
7		พระโสภาสพุทธิคุณ(คำหล้า โอภาสี)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2483	ถึง พ.ศ. 2508 รูปที่
8		พระสมหมาย ธนชัย(ทนัยชัย)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2508	ถึง พ.ศ. 2509 รูปที่
9		พระสฤษดิ์ กตสโร(ธรรมา)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2509	ถึง พ.ศ. 2511
	รูปที่ 10	พระครูยงยุทธ โกสโล(อุทยาน)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2512	ถึง พ.ศ. 2530
	รูปที่ 11	พระมหาสมฤทธิ์ กิตติโร(ถิ่นสอน)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2530	ถึง พ.ศ. 2533 รูปที่
12		พระสุพล ชุตินโร (คนเที่ยง)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2533	ถึง พ.ศ. 2534 รูปที่
13		พระสุรินทร์ เทชวณโณ(ถิ่นทิพย์)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2534	ถึง พ.ศ. 2536
	รูปที่ 14	พระครูวรกิตติสุนทร(สมฤทธิ์ กิตติโร)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2537	ถึง พ.ศ. 2562
	รูปปัจจุบัน	พระสมุห์ภาณุพงษ์ ฐิริปญโญ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2563	ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดถิ่นนอก

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดถิ่นนอก รหัสวัด 03540111003 ตั้งอยู่ที่บ้านถิ่นนอก เลขที่ 148 หมู่ที่ 2 ตำบล บ้านถิ่น
อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ - สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 4 ไร่ 2 งาน 80 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 63610

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 6 มิถุนายน พ.ศ.2527 เขตวิสุงคามสีมา
กว้าง 8 เมตร ยาว 25 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 2 แปลง มีเนื้อที่รวม 1 ไร่ 2 งาน 85 ตารางวา ได้แก่

โฉนดเลขที่ 63909 มีเนื้อที่ - ไร่ 2 งาน 38 ตารางวา

โฉนดเลขที่ 66637 มีเนื้อที่ 1 ไร่ - งาน 47 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 6 เมตร ยาว 20 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2534 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง 8 เมตร ยาว 16 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2548 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้ยังมี หอระฆัง จำนวน ๑ หลัง

- ปูชนียวัตถุ**
- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง 2 เมตร สูง 2.84 เมตร
 - พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง 39 นิ้ว สูง 1.39 เมตร
 - ปูชนียวัตถุอื่น ๆ มีหลวงพ่อบุญรอดพระชินราช หน้าตักกว้าง 86 นิ้ว สูง 2.50 เมตร

และมีพระเจดีย์ 1 หลัง กว้าง 5 เมตร สูง 15 เมตร

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดถีนนอก ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2422 แต่เดิมชาวบ้านถีนนอกมีหมู่บ้านเดียว และวัดคือวัดศรีก้ำ (วัดถีนใน) เมื่อบ้านถีนนอกเป็นหมู่บ้านใหญ่มีประชากรมาก การคิดหาที่ก่อสร้างวัด ให้พุทธศาสนิกชนได้ปฏิบัติศาสนกิจมากขึ้น เป็นสิ่งชี้ให้เห็นว่าพระพุทธศาสนาได้เจริญงอกงาม สามารถปลูกศรัทธาให้แก่ประชาชนไม่มีวันเสื่อมคลาย ชาวบ้านจึงร่วมกันหาที่ดินเพื่อสร้างวัด และในที่สุดก็ได้ที่ดินสร้างวัดตรงที่ตั้งวัดในปัจจุบัน ซึ่งในสมัยนั้นเป็นป่าไผ่ทึบหนามมาก ครุบาอุปาละนิเวศน์ ได้นำพระภิกษุ สามเณร และชาวบ้านช่วยกันแผ้วถางสร้างกุฏิที่พักสงฆ์เป็นสิ่งแรกและค่อยดำเนินการก่อสร้างถาวรวัตถุอื่นๆ อย่างค่อยเป็นค่อยไป ตามกำลังศรัทธาเมื่อสร้างใหม่ ๆ ได้ตั้งชื่อว่า "วัดถีนเหล่า" ต่อมาตั้งชื่อใหม่ตามชื่อหมู่บ้าน "วัดถีนนอก" มาตราบเท่าทุกวันนี้

การบริหารและการปกครอง

ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระศรีสุริยศ อินทปัญโญ	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 2	พระหลวงไชย มุคำ	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 3	พระอธิการสม สกตปัญโญ	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 4	พระดุ่น สิริทตโต	ตั้งแต่ พ.ศ. 2504	ถึง พ.ศ. 2509
รูปที่ 5	พระอธิการสวิง	ตั้งแต่ พ.ศ. 2510	ถึง พ.ศ. 2514
รูปที่ 6	พระทองคำ ปภสฺสโร	ตั้งแต่ พ.ศ. 2515	ถึง พ.ศ. 2517 รูปที่
7	พระบุญช่วย จกกวโร	ตั้งแต่ พ.ศ. 2518	ถึง พ.ศ. 2526 รูปที่
8	พระครูบุญศิลป์ ยสินธโร	ตั้งแต่ พ.ศ. 2527	ถึง พ.ศ. 2560 รูปที่
9	พระมหาวิเชษฐชาญ พุทธิวิฑฒนเมธีตั้งแต่ พ.ศ. 2561		ถึง พ.ศ. 2564
รูปปัจจุบัน	พระครูภาวนาเจติยานุกิจ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2565	ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดท่าขวัญ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดท่าขวัญ รหัสวัด 03540116001 ตั้งอยู่ที่บ้านท่าขวัญ เลขที่ 29 หมู่ที่ 1 ตำบล ท่าข้าม อำเภอมะนัง จังหวัดยะลา โทรศัพท์ 08 6187 9810 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์และทางหลวงชนบทสายบ้านสุพรรณ-บ้านหัวเมือง
ทิศตะวันออก	ทางหลวงชนบทสายบ้านสุพรรณ-บ้านหัวเมือง
ทิศตะวันตก	ที่ราชพัสดุ น.ส.ล. เลขที่ พร.0052

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 2 ไร่ 1 งาน 97 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 79893

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2481

๕.ที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 2 แปลง มีเนื้อที่รวม 5 ไร่ 3 งาน 44 ตารางวา ได้แก่
โฉนดเลขที่ 79886 มีเนื้อที่ 3 ไร่ 3 งาน 85 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 80258 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 3 งาน 59 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 16 เมตร ยาว 20 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2520 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง 6 เมตร ยาว 18 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2543 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

หอสวดมนต์ กว้าง 8 เมตร ยาว 16 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2562 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 2 หลัง เป็นอาคารไม้ 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ 1 หลัง

ศาลาอเนกประสงค์ เป็นอาคารธรรมโอภาส เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้ มี หอระฆัง จำนวน ๑ หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ จำนวน 1 หลัง หอ
บูรพาจารย์ จำนวน 1 หลัง (สร้างเมื่อพ.ศ. 2544) พระธาตุเจดีย์ (สร้างเมื่อ พ.ศ. 2557)

ปูชนียวัตถุ - พระประธานประจำอุโบสถ ปางชนะมาร ขนาดหน้าตักกว้าง 97 นิ้ว สูง 149 นิ้ว
สร้างเมื่อ พ.ศ. 2463

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตักกว้าง 97 นิ้ว สูง 79 นิ้ว
สร้างเมื่อ พ.ศ. 2558

การเผยแพร่พระพุทธศาสนา

- เป็นหน่วยอบรมประจำตำบล (อ.ป.ต.) แต่งตั้งเมื่อ พ.ศ. 2518

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดท่าขวัญ ตั้งวัดเมื่อพ.ศ. 2374 ประวัติของวัดท่าขวัญ พบหลักฐานจากหลักเป็นตัวเขียนภาษาลานนาที่ฐานพระพุทธรูปไม้ทั้ง ๔ องค์ที่อยู่คู่กับวัด เขียนว่าจุลศักราชได้ ๑๑๒๖ พ.ศ. ๒๓๗๗ พระอินตะพระยาอาจเป็นผู้อุปฐากวัดท่าขวัญ นามนามหวาน น้อยมโนอ้าย อ้ายเตียม เป็นผู้สร้างพระพุทธรูปไม้และสร้างพระเจ้าไม้ วัดท่าขวัญ เดิมชื่อวัดท่าข้ามนาบึง หมู่ที่ ๑ ตำบลท่าข้าม พ.ศ. ๒๔๘๑ เปลี่ยนชื่อเป็น “วัดท่าขวัญ” ที่ตั้งวัดเดิมมีเนื้อที่ตามหลักฐาน ส.ค. 1 ๑๖ ไร่ ๓ งาน แบ่งสร้างโรงเรียน ๓ ไร่ คำเรียกขานว่าท่าข้ามคำเล่าสืบมาว่าเป็นเส้นทางเจ้าหลวงเมืองแพร่ ใช้ติดต่อระหว่าง เมืองแพร่ เมืองสอง เมืองงาว เมืองน่าน โดยข้ามบ้านท่าข้ามยวน ส่วนคำเรียกขานที่ว่าท่าข้ามนาบึงมีคำบอกเล่าว่ามีผู้คน ๒ กลุ่ม กลุ่มที่ ๑ เป็นชาวยวน กลุ่มที่ ๒ บ้านน้ำคือ บ้านศรีบุญเรือง ตำบลในเวียง ได้มาจับจองที่ดินทำนา ทำสวน ทำไร่ ทางฝั่งตะวันตกแม่น้ำยมตรงข้ามกับบ้านท่าขวัญปัจจุบันทุกปีพอถึงฤดูน้ำหลาก น้ำในแม่น้ำยมจะเอ่อท่วมที่สวนไร่นาเป็นประจำส่วนที่ติดน้ำยมตลิ่งจะพังทลายจำนวนมากทุกปี จนเกิดเป็นแอ่งน้ำซึ่งชาวบ้านเรียกว่าหนองน้ำนาบึง หรือลุ่มในปัจจุบัน ด้วยเหตุการณ์ตลิ่งพังกัดเซาะไปถึงไร่นา สวน ของชาวบ้านจำนวนมากขึ้นทุกปี จึงมีคนขานกันว่า ท่าข้ามนาบึง “บึง” เป็นคำพื้นเมืองหมายถึงพัง วัดอุ้มงศภายในวัด พระพุทธรูปไม้สักของเก่าคู่วัด ๔ องค์ องค์ที่ ๑ และ ๒ สร้างเมื่อจุลศักราช ๑๑๒๖ แคว้นปี พ.ศ. ๒๓๐๗ พระปูนปั้น ๑ องค์ สร้าง พ.ศ. ๒๔๖๓ ชื่อหลวงพ่อกษัตริย์ชนมหาร พงสิงห์ ๑ องค์ ัญญะมาจากเมืองเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๔๘๕

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระหลวงอินตะ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2332	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 2	พระหลวงคำป้อ	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 3	พระหลวงเทพ	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 4	พระหลวงบุญกำ	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 5	พระหลวงฟองคำ	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 6	พระหลวงสุปัด	ตั้งแต่ พ.ศ. 2448	ถึง พ.ศ. 2482 รูปที่
7	พระหลวงก่องแก้ว	ตั้งแต่ พ.ศ. 2483	ถึง พ.ศ. 2508 รูปที่
8	พระอธิการหมื่นคัตวารี	ตั้งแต่ พ.ศ. 2450	ถึง พ.ศ. 2475 รูปที่
9	พระมูล สุมโน	ตั้งแต่ พ.ศ. 2475	ถึง พ.ศ. 2487
รูปที่ 10	พระอธิการเชมปญโญ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2478	ถึง พ.ศ. 2480
รูปที่ 11	พระอธิการพรหม เขมจารี	ตั้งแต่ พ.ศ. 2480	ถึง พ.ศ. 2536
รูปปัจจุบัน	พระอธิการไกรวิทย์ ฐิตสีโล	ตั้งแต่ พ.ศ. 2536	ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดทุ่งกวาว

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดทุ่งกวาว รหัสวัด 03540115001 ตั้งอยู่ที่ บ้านทุ่งกวาว เลขที่ 109 หมู่ที่ 1 ตำบล ทุ่งกวาว อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ – สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์และห้วยแม่แคม
ทิศตะวันออก	ห้วยแม่แคม และที่ธรณีสงฆ์ของวัด
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์ ที่ธรณีสงฆ์ของวัด และห้วยแม่แคม

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 4 ไร่ 1 งาน 26.50 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 62942

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. 2480 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 40 เมตร ยาว 80 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์	จำนวน 3 แปลง มีเนื้อที่รวม	2 ไร่ 1 งาน 48.10 ตารางวา ได้แก่
	โฉนดเลขที่ 53549 มีเนื้อที่	- ไร่ 2 งาน 85.20 ตารางวา
	โฉนดเลขที่ 62909 มีเนื้อที่	- ไร่ 3 งาน 17.20 ตารางวา
	โฉนดเลขที่ 62943 มีเนื้อที่	- ไร่ 3 งาน 45.70 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 12 เมตร ยาว 26 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2443 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง 19 เมตร ยาว 33 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 2 หลัง

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 12.5 เมตร ยาว 33 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาบำเพ็ญกุศล กว้าง 12.5 เมตร ยาว 30 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน ๑ หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ จำนวน 2 หลัง

ปูชนียวัตถุ - พระประธานประจำอุโบสถ ปางสะดุ้งมาร ขนาดหน้าตัก กว้าง 2 เมตร สูง 2.3 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2480

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสะดุ้งมาร ขนาดหน้า ตักกว้าง 1 เมตร สูง 1.20 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2545

การเผยแพร่พระพุทธศาสนา

- เป็นสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด แห่งที่ 1

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดทุ่งกวาว ตั้งวัดเมื่อพ.ศ. 2330 เดิมชื่อว่า “วัดโตนกาว” ประชาชนที่เข้ามาปักหลักอาศัยอยู่ในพื้นที่ทุ่งกวาวและทุ่งป่าคำร่วมกันสร้างวัดแห่งแรกวัดอยู่ทางทิศตะวันตกของวัดปัจจุบัน ห่างกันประมาณ ๒๐๐ เมตร ผ่านมาประมาณ ๓๐ ปี พ่อฮ้อยคำมาตย์ แม่เลี้ยงคำป้อ ได้ถวายที่ดินให้กับวัด ครูบาวงศ์ จึงได้ย้ายวัดออกมาสร้างใหม่ หลังจากนั้นประมาณ ๑๐ ปี ครูบาวงศ์ได้ถึงแก่กรรมภาพลง แม่เลี้ยงคำป้อ ซึ่งเป็นต้นศรัทธาได้ถวายความอุปถัมภ์วัดมาโดยตลอด เมื่อสิ้นบุญแม่เลี้ยงคำป้อไปแล้ว แม่เลี้ยงบุญปิ่น ซึ่งเป็นลูกสาว ได้ช่วยส่งเสริมทำนุบำรุงวัดสืบแทนแม่ ล่วงไปได้ ๑๘ ปี ครูบาอุตตมะ ได้ถึงแก่กรรมภาพลง คณะสงฆ์จึงได้แต่งตั้งพระกำวิชัย (โก) เป็นเจ้าอาวาสสืบแทน แม่เลี้ยงบุญปิ่น ซึ่งเป็นเจ้าของปางช้าง ได้ทุ่มเทอุปการะวัดอย่างเต็มที่ ได้สร้างวิหารหลังใหม่ครอบหลังเก่า ใช้เสาไม้ฉากซ่อมเป็นเหลี่ยม ลงรักปิดทองลวดลายสวยงามดังที่ปรากฏในปัจจุบัน เมื่อเสร็จสิ้นสมบูรณ์แล้ว จึงฉลองวิหารเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๓ ซึ่งเป็นการฉลองครั้งยิ่งใหญ่มหัศจรรย์ที่สุด ไม่มีใครทำได้ในสมัยนั้น โดยมีเจ้าหลวงเมืองแพร่มาเป็นประธานพอเสร็จงานแล้วมีการจุดพลุไฟนับหมื่นส่งท้ายมีคำกล่าวว้าวพลุไฟ (บอกไฟหลวง) นี้ใช้ต้นตาลเป็นกระบอกใช้ดินไฟ(ดินประสิว)ประมาณ ๓๐ กิโลกรัมเตรียมการสร้างพลุไฟประมาณ ๙ เดือนก่อนงานฉลอง แม่เลี้ยงบุญปิ่น ได้ให้เจ้าตำราพลุไฟนางขาวห่มขาวนำข้าวตอกดอกไม้ไปเชิญกลองหลวง(กลองบูชา)ไปร่วมแห่ด้วย คำเชิญกลองหลวงว่า“ อีย่าน้านน ผู้มีลูกสามคน น้านนเหมือนแม่ ข้าขออัญเชิญเจ้ากู ไปแห่บอกไฟหลวง อันข้าได้เฝ้าเยาะมาจากป่องกลวงแก้วตาลใหญ่ จักนำไปจิ ตามได้ปราเวณี ทือเป็นสะหลีจยใจคก้าง ทือต่างดั่งหลาย ได้มาอวดอ้างลือจาจิมเตอ” วิหารหลังงามซึ่งได้จัดมหกรรมเฉลิมฉลองอย่างยิ่งใหญ่เมื่อร้อยกว่าปีมาแล้วนั้นยังสง่างามและโดดเด่นด้วยศิลปะให้เห็นเป็นที่น่าภูมิใจพร้อมทั้งมีองค์พระประธานซึ่งออกแบบโดยช่างศิลป์ในยุคนั้นให้คนรุ่นหลังได้ศึกษาและสักการะไปอีกแสนนาน"

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	ครูบาวงศ์	ตั้งแต่ พ.ศ. 2330	ถึง พ.ศ. 2370
รูปที่ 2	ครูบาอุตตมะ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2370	ถึง พ.ศ. 2388
รูปที่ 3	ครูบากำวิชัย(โก)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2388	ถึง พ.ศ. 2446
รูปที่ 4	ครูบาอานา	ตั้งแต่ พ.ศ. 2446	ถึง พ.ศ. 2482
รูปที่ 5	พระนวล นนโท	ตั้งแต่ พ.ศ. 2482	ถึง พ.ศ. 2508
รูปปัจจุบัน	พระราชวิสุทธิ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2508	ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดทุ่งโห่งเหนือ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดทุ่งโห่งเหนือ รหัสวัด 03540105002 ตั้งอยู่ที่บ้านทุ่งโห่ง เลขที่ 90 หมู่ที่ 5 ตำบล ทุ่งโห่ง อำเภอกอ เมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 08 2381 7341 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางหลวงสุขาภิบาล
ทิศใต้	ทางหลวงสุขาภิบาล
ทิศตะวันออก	ทางหลวงสุขาภิบาล
ทิศตะวันตก	ทางหลวงสุขาภิบาล

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 4 ไร่ 1 งาน 31 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 46726

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 27 พฤศจิกายน พ.ศ. 2481

เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 40 เมตร ยาว 80 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์	จำนวน 5 แปลง มีเนื้อที่รวม 2 ไร่ 2 งาน 85.20 ตารางวา ได้แก่
โฉนดเลขที่ 2753	มีเนื้อที่ 0 ไร่ 2 งาน 76.30 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 46725	มีเนื้อที่ 0 ไร่ 1 งาน 83 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 35745	มีเนื้อที่ 0 ไร่ 1 งาน 52.60 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 3752	มีเนื้อที่ 0 ไร่ 0 งาน 46.30 ตารางวา
น.ส.3 ก เลขที่ 1697	มีเนื้อที่ 1 ไร่ 0 งาน 27 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 13 เมตร ยาว 32 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2509

ศาลาการเปรียญ กว้าง 16 เมตร ยาว 26.7 เมตร

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 11 เมตร ยาว 21 เมตร เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

ศาลาบำเพ็ญกุศล กว้าง 10 เมตร ยาว 15 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง

นอกจากนี้ มี หอระฆัง/หอกลอง 1 หลัง โรงครัว 2 หลัง เรือนรับรอง 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 2 เมตร สูง 3 เมตร

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 2 เมตร สูง 3 เมตร

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดทุ่งไห้งเหนือ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2272 วัดทุ่งไห้งเหนือ ที่ชาวพวนบ้านทุ่งไธ้เรียกขานกันมานาน ด้วยภาษาและวัฒนธรรมอันเรียบง่าย พระพุทธรูปปูนปั้น ที่สร้างขึ้นโดยศรัทธาของชาวพวนบ้านทุ่งไธ้ ร้อยกว่าปีมาแล้ว เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย อิริยาบถประทับ (นั่ง) ขัดสมาธิ พระหัตถ์ซ้ายวางหงายบนพระเพล (ตัก) พระหัตถ์ขวาวางบนพระชานุ (เข่า) นิ้วพระหัตถ์ชี้ลงพื้นธรณี พระพักตร์ยิ้ม ใบหน้าอิมเอบไปด้วยบาร์มี เดิมพระประธานมีเพียง ๑ องค์ ภายหลังมีผู้ศรัทธาสร้างถวายอีก ๓ องค์รวมเป็น ๔ องค์ ในฐานเดียวกันซึ่งหมายถึง พระพุทธเจ้าที่

อุบัติในภัทรกัลป์นี้ จำนวน ๔ องค์ เรื่องราวความศักดิ์สิทธิ์และอภินิหารมีเล่าสื่อกันมามากมาย เช่น ในวันพระที่พระจันทร์เพ็ญหรือเต็มดวง มักจะได้ยินเสียงสวดมนต์หรือไม่ก็เห็นลูกแก้วลอยออกจากพระอุโบสถ ลอยไปยังพระอุโบสถหลังเดิม (โรงเรียนทุ่งโฮ้งฯเดิม) บ้างก็เล่าว่ามีผู้พบเห็นชายชรารูปร่างสง่างามมีรัศมีเปล่งปลั่งนุ่งขาวห่มขาวเข้ามาหาหลวงพ่อก่อนก็หายไปตรงพระพักตร์ของพระพุทธรูปองค์นี้ และที่สำคัญชาวบ้านทั่วไปที่มากราบไหว้บูชาต่างประสบผลในการทำมาหากิน และด้าน โชคลาภ และในยามที่จะต้องไปเผชิญโชค หรือมีปัญหาที่จะตั้งจิตอธิษฐานให้ผ่านพ้นไปได้ด้วยดีซึ่งก็มักเป็นผล ชาวบ้านบางคนไปกราบขอพรมาได้ไม่ถึงสัปดาห์ก็มีโชค แบบลาลอย บ้างก็เชื่อกันว่า ผู้ใดได้กราบสักการบูชา ในภพนี้ นอกจากได้ในสมปรารถนาแล้ว แรงอธิษฐานยังส่งผลเมื่อเกิดในภพหน้า จะเป็นผู้ที่เปี่ยมไปด้วยความสุข มีใบหน้าที้งดงาม ผิวพรรณผ่องใส มีคนรักคนหลง ด้วยเพราะบารมีจากการกราบสักการะขอพรจากพระพุทธรูปนั่นเอง

ความเป็นมาชื่อบ้านกับชื่อวัดไม่เหมือนกัน เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๔๘๔ สมัยสงครามโลกครั้งที่ ๒ ๗๗๗ ท่านจอมพล ป. พิบูลย์สงคราม ได้ตัดตัวอักษรที่มีเสียงคล้ายกัน (ซ้ำกัน) ออกไป ๑๗ ตัว เหลือเพียง ๒๗ ตัว และสระอีก ๑ ตัว ฤ-รี, ฤ-รือ, ฤ-ลี, ฤ-ลือ ก็ถูกตัดไปหมด เมื่อ ฮ โดนตัดออกก็ใช้ตัว “ห” แทน ดังนั้น “โฮ้ง” ก็เลยมาเป็น “โห้ง” พอหมดยุคสมัยของท่าน ก็กลับมาใช้ตัวอักษรตามเดิม ส่วนบ้านหรือตำบลอยู่ในการปกครองของ กรมการปกครองได้เปลี่ยนเป็น “ฮ” ตามเดิม ส่วนวัดอยู่ในการปกครองของ “กรมศาสนา” ไม่มีใครเปลี่ยนเลยใช้ตัวอักษร “ห” มาจนถึงทุกวันนี้พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ จากการบอกเล่าสืบมาว่า บรรพชนของชาวทุ่งโฮ้งถูกกวาดต้อนจากเมืองเชียงขวางประเทศลาวสมัยพระยาชัยเจ้าเมืองแพะประมาณ พ.ศ.๒๓๔๐-๒๓๕๐ ตั้งบ้านเรือนอยู่นอกกำแพงเมืองด้านเหนือใกล้ประตูยังมาบริเวณบ้านหัวดง-บ้านใหม่ มีหลักฐานที่ยังปรากฏอยู่คือบ่อน้ำไทยพวนอยู่หน้าอุโบสถวัดสวรรค์นิเวศและได้เคลื่อนย้ายไปตั้งหมู่บ้านใหม่บริเวณที่เป็นบ้านทุ่งโฮ้งได้ในปัจจุบัน ประมาณ พ.ศ.๒๓๖๖-๒๓๘๐ มีกลุ่มไทยพวนกลุ่มใหม่อพยพเข้ามาและตั้งหมู่บ้าน ห่างจากหมู่บ้านเดิมประมาณ ๒๐๐ เมตรเป็นบ้านทุ่งโฮ้งเหนือปัจจุบัน อาชีพในสมัยก่อนคือการตีเหล็กเป็นเครื่องมือเครื่องใช้ ซึ่งวัสดุที่ใช้รองรับการตี คือทัง ครั้นเมื่อถูกตีเป็นเครื่องตีเป็นประจําنانๆเข้าจึงเกิดการสืบทอดไปภาษาไทยพวน เรียกว่า มันโห้งลงไป จึงมีการเรียกว่า บ้านทังโฮ้ง และภายหลังเรียกเพี้ยนไปเป็น ทุ่งโฮ้งในปัจจุบัน ศาสนศิลป์ อุโบสถ ขนาดกว้าง ๑๓ เมตร ยาว ๓๒ เมตร ทรงล้านนาสร้างขึ้นใหม่เมื่อปี พ.ศ ๒๕๐๙ หน้าบันตกแต่งด้วยการตัดกระจกสีเป็นลวดลาย เครื่องแก้วเคล้าภาพพระพุทธรูปเจ้า นก กิณรี ซึ่งเป็นลักษณะการตกแต่งอันแสดงถึงภูมิปัญญาท้องถิ่นประธานฝ่ายสงฆ์ ที่ดำเนินการก่อสร้างคือพระครูวิบูลย์วิริยวัตรอดีตเจ้าอาวาส พระพุทธรูปเดิมพระประธาน มีเพียง ๑ องค์ ปางมารวิชัยสร้างด้วยปูนปั้น ฝีมือช่างพื้นบ้านภายหลังมีผู้ศรัทธาสรรสร้างถวายอีก ๓ องค์รวมเป็น ๔ องค์ ในฐานเดียวกันซึ่งหมายถึง พระพุทธเจ้าที่อุบัติในภัทรกัลป์นี้จำนวน ๔ องค์ อาคารจัดแสดงวิถีชีวิตในอดีต ภายในจัดแสดงวิถีชีวิต สิ่งของ เครื่องใช้ ในชีวิตประจำวันแต่ครั้งอดีต เช่น ที่ทอดผ้า เสื้อผ้า เครื่องประดับ เครื่องมือสกริม

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ 1	เจ้าหัวพ่อเผ่าธรรมิกะ
รูปที่ 2	พระคำมา
รูปที่ 3	พระครูวิจารณ์สิทธิกิจ

รูปที่ 4	พระครูวิบูลวิริยวัตร	ตั้งแต่ พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. 2532
รูปที่ 5	พระอธิการแสง	ตั้งแต่ พ.ศ. 2535	ถึง พ.ศ. 2538
รูปที่ 6	พระอธิการจำเริญ กิตติวัฒนโณ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2541	ถึง พ.ศ. 2551
รูปที่ 7	พระเฉลิมชัย เตชวโร	ตั้งแต่ พ.ศ. 2551	ถึง พ.ศ. 2556
รูปปัจจุบัน	พระครูสมุทรทรวงพล กตปุญโญ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2556	ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดทุ่งโห่งใต้

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดทุ่งโห่งใต้) รหัสวัด 03540105001 ตั้งอยู่ที่ บ้านทุ่งโห่ง เลขที่ 181 หมู่ที่ 5 ตำบล ทุ่งโห่ง อำเภอกาบัง จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 08 9854 2881 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ถนนสุขาภิบาลซอย 1 และซอย 15
ทิศใต้	ถนนสุขาภิบาลซอย 14
ทิศตะวันออก	ถนนสุขาภิบาลซอย 1 และซอย 14
ทิศตะวันตก	ทางหลวงสุขาภิบาล

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 2 ไร่ 2 งาน 79 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 46724

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2510
เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 40 เมตร ยาว 80 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 1 แปลง มีเนื้อที่รวม 1 ไร่ 0 งาน 51 ตารางวา ได้แก่
ที่ราชพัสดุ น.ส.ล. เลขที่ 50469 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 0 งาน 51 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2510
กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 1 หลัง
นอกจากนี้ มี หอระฆัง/หอกลอง 1 หลัง โรงครัว 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ -

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดทุ่งไห้งใต้ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2270 วัดทุ่งไห้งใต้ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒2๗๐ จากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ว่า เป็นลาวพวนอพยพมาจากเมืองพวน แขวงเมืองเชียงขวาง อยู่ทางทิศตะวันออกของกรุงเวียงจันทน์ ห่างกันประมาณ ๒๐๐ กิโลเมตร สาเหตุของการอพยพยังไม่ทราบแน่ชัด เป็นการย้ายถิ่นฐานมาทีละชุด ชุดแรกเป็นชาวบ้านทุ่งไห้งใต้ อาศัยอยู่นอกกำแพงเมืองแพร่ ทิศเหนือบ้านห้วยช่วง ทางประตูเลี้ยงม้า ตรงที่ตั้งสาธารณสุขจังหวัดแพร่จนถึงวัดสุวรรณคิโนในปัจุบัน ยังมีหลักฐานการขุดบ่อน้ำไว้ ๑ บ่อ ชาวบ้านเรียกบ่อน้ำนี้ว่า “บ่อน้ำลาวพวน” บ่อน้ำนี้ยังมีหลักฐานปรากฏอยู่หน้าอุโบสถวัดสุวรรณคิโนจนถึงปัจจุบัน ชาวไทยพวนมีนิสัยขยันไม่หยุดนิ่ง เสาะแสวงหาทำเลทำมาหากินตลอดเวลา จนกระทั่งพบทำเลเมืองร่องฟอง ซึ่งเป็นร่องน้ำลึกและมีน้ำไหลตลอดทั้งปี จึงอพยพมาตั้งถิ่นฐานอย่างถาวร ณ บ้านทุ่งไห้งใต้ เมื่อหลักฐานมั่นคงแล้วจึงสร้างวัดขึ้นในปี พ.ศ. ๒2๗๐ โดยการนำของเจ้าหัวจันทรด้างและท่านได้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสรูปแรกของวัดทุ่งไห้งใต้ด้วย

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระอธิการจันทรด้าง		
รูปที่ 2	พระอธิการหลวง		
รูปที่ 3	พระอธิการเทพวัง		
รูปที่ 4	พระอธิการเทพปรี		
รูปที่ 5	พระอธิการหลวงคำมี		
รูปที่ 6	พระอธิการปวน ปัญโญ		
รูปที่ 7	พระอธิการโต		
รูปที่ 8	พระอธิการตัน		
รูปที่ 9	พระอธิการครั้น เขมธโร		
รูปที่ 10	พระอธิการผ่วน เขมวโร	ตั้งแต่ พ.ศ. 2516	ถึง พ.ศ. 2535
รูปที่ 11	พระอธิการพิน พลวโร	ตั้งแต่ พ.ศ. 2535	ถึง พ.ศ. 2543
รูปปัจจุบัน	พระครูมนินท์ประชามานิต (มนิวิโส)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2543	ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดทุ่งล้อม

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดทุ่งล้อม รหัสวัด 03540109004 ตั้งอยู่ที่เลขที่ ๑ บ้านทุ่งล้อม หมู่ที่ 1 ตำบล ห้วย
ม้า อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ - สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	หนังสือสำคัญที่หลวง ที่ พร.0054
ทิศใต้	ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์ และเหมืองสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ที่ดินเอกชน

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 2 ไร่ - งาน 20 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 19398

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมาได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2481 (อุโบสถหลังเดิม
ที่ถูกไฟไหม้)

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 11.50 เมตร ยาว 23 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2561 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง 12 เมตร ยาว 20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 2 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ 1 หลัง

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 5.90 เมตร ยาว 11.80 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2561 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ปูชนียวัตถุ - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง 1.40 เมตร สูง 2.3 เมตร
สร้างเมื่อ พ.ศ. 2481

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง 0.75 เมตร สูง
1.30 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2545

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดทุ่งล้อม ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2419 ท้าวคำลือ ชาวบ้านหนองแขม ตำบลหนองแขม อำเภอเมืองแพร่
จังหวัดแพร่ ได้ยกที่ดินให้และเป็นคนคิดในการสร้างวัดโดยมีราษฎรบ้านห้วยสูง บ้านวังเย็น บ้านแม่หล่าย
ปงป่า เป็นผู้ร่วมสร้าง เมื่อสร้างเสร็จแล้ว ได้ตั้งชื่อว่า "วัดห้วยสูงหลวง" ต่อมา พ.ศ.2450 ครูบาคำ ยอดสาร
ได้ทำการรื้อ วิหารหลังเก่า และได้สร้างวิหารหลังใหม่โดยมีแม่เฒ่าน้อย มะหิงสา สร้างพระเจ้าองค์ใหญ่
(พระประธาน) เพิ่มอีกหนึ่งองค์ พระอุโบสถดำเนินการก่อสร้างจนแล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ.2481 พร้อมกับได้เปลี่ยน
ชื่อจาก "วัดห้วยสูงหลวง" เป็น "วัดทุ่งล้อม" พระอธิการปวง ปลูกบุญ (พ่อหนานปวง โยธาดี) เป็นเจ้าอาวาสและใน
ปีเดียวกัน ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 27 กันยายน ต่อมาวันที่ 13 เมษายน พ.ศ.2495
ทำพิธีผูกพัทธสีมาอุโบสถ ต่อมา พ.ศ.2510 ได้ทำการรื้อกุฏิหลังที่ 2 เพราะมีสภาพเก่าทรุดโทรม วันที่ 20
กุมภาพันธ์ พ.ศ.2501 สร้างกุฏิหลังที่ 3 ขึ้นมาแทน และเมื่อ พ.ศ.2514 จึงทำการฉลองกุฏิพร้อมศาลา

หลังปัจจุบัน วันที่ 28 เดือนกันยายน พ.ศ.2560 เวลาประมาณ 22.10 น. ได้เกิดอัคคีภัย ทำให้พระอุโบสถเกิดความเสียหายทั้งหลัง

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	ครูบาใจยา	ตั้งแต่ พ.ศ. 2419	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 2	พระปัญญา เย็นจิตร	ตั้งแต่ พ.ศ. 2422	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 3	พระเฮื่อน เอกจิตร	ตั้งแต่ พ.ศ. 2439	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 4	ครูบาคำ ยอดสาร	ตั้งแต่ พ.ศ. 2450	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 5	พระปิ่นใจ สุตานันต์	ตั้งแต่ พ.ศ. 2467	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 6	พระอธิการปวน ปัญโญ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2474	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 7	พระวัน สิ้นธพ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2482	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 8	พระปืด แก้วอาทะ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2483	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 9	พระหล่าย อโนโม	ตั้งแต่ พ.ศ. 2485	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 10	พระมหาพุทธ อนนฺตโน (บุญชุม)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2491	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 11	พระครูโสภาสสังฆกิจ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2491	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 12	พระเกียรติขจร อินทปญโญ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2548	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 13	พระครูสุนทรธรรมนิทัศน์	ตั้งแต่ พ.ศ. 2561	ถึง พ.ศ. -
รูปปัจจุบัน	พระเอกลักษณ์ หอมดอก	ตั้งแต่ พ.ศ. 2562	ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดธรรมเมือง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดธรรมเมือง รหัสวัด 03540118006 ตั้งอยู่ที่บ้านธรรมเมือง เลขที่ 61 หมู่ที่ 4 ตำบล ช่อแฮ อำเภอมะหิทธิ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 0 5459 9232 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ถนนพั่นเชิง-จอมแจ้ง
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ถนนพั่นเชิง-จอมแจ้ง

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เนื้อที่รวม 6 ไร่ 2 งาน 94.50 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 61497 เนื้อที่ 6 ไร่ 1 งาน 53.90 ตารางวา โฉนดเลขที่ 61498 เนื้อที่ 94 ตารางวา โฉนดเลขที่ 61499 เนื้อที่ 46.60 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2534 เขต
วิสุงคามสีมา กว้าง 20 เมตร ยาว 40 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 2 แปลง มีเนื้อที่รวม 19 ไร่ 2 งาน 23.40 ตารางวา ได้แก่
โฉนดเลขที่ 102448 มีเนื้อที่ 5 ไร่ 0 งาน 36.60 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 102449 มีเนื้อที่ 14 ไร่ 1 งาน 86.80 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2534

ศาลาการเปรียญ กว้าง 8.50 เมตร ยาว 19 เมตร เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2509

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 11.5 เมตร ยาว 15 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้ มี หอกลอง 1 หลัง โรงครัว 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ - พระประธานประจำอุโบสถ ปางสะดุ้งมาร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2358

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดธรรมเมือง ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2370 หมู่บ้านธรรมเมือง ก่อตั้งขึ้นประมาณ พ.ศ. 2348 จากกลุ่มชนที่อพยพมาจากหลายสถานที่เข้ามาตั้งหลักฐานทำมาหากิน ประมาณ 30 ครอบครัว เมื่อชาวบ้านเพิ่มมากขึ้นตามกาลเวลา สิ่งที่น่าปรารถนาของชาวพุทธคือวัด อันเป็นศูนย์รวมจิตใจของชุมชน ชาวบ้านจึงรวมใจกันแผ้วถางสถานที่ทางทิศตะวันออกของหมู่บ้าน ซึ่งติดกับทุ่งนาและป่าละเมาะ (ป่าเป้า) เริ่มสร้างวัดขึ้นเมื่อ พ.ศ. 2357 แรกๆ แห่งการสร้างวัดสนาสนะต่างๆ มีเพียงกุฏิและศาลาทำบุญเท่านั้น ชาวบ้านได้นิมนต์พระภิกษุหนุ่มรูปหนึ่ง (ไม่ปรากฏนาม) มาอยู่จำพรรษาและท่านได้ตั้งชื่อว่า "วัดป่าเป้า" ต่อมาได้ร่วมกันสร้างวิหารขึ้นเป็นหลังแรกเมื่อปี พ.ศ. 2358 พร้อมกับสร้างพระพุทธรูปประดิษฐานไว้ในวิหาร 3 องค์ มีความสูงและขนาดหน้าตักกลมกลืนกันลงมาคือ 80 นิ้ว 72 นิ้ว และ 21 นิ้ว ตามลำดับไว้ที่สักการะ ลุถึงสมัยพระวิชัยหล่อเป็นเจ้าอาวาส เมื่อปี พ.ศ. 2503 ท่านได้ตั้งชื่อวัดใหม่ให้เข้ากับชื่อหมู่บ้านว่า "วัดธรรมเมือง" ชาวบ้านธรรมเมือง เป็นกลุ่มชนที่หนักแน่นมั่นคงในพระพุทธศาสนา จึงร่วมกันทำนุบำรุงวัดวาอารามให้เจริญก้าวหน้าตามลำดับ จวบจนถึงปี พ.ศ. 2527 จึงได้ร่วมกันทำนุบำรุงวัดวาอารามให้เจริญก้าวหน้าตามลำดับ จวบจนถึงปี พ.ศ. 2527 จึงได้ร่วมกันรื้อวิหารหลังเก่าแล้วสร้างอุโบสถ (วิหาร) หลังที่ 2 ขึ้นโดยการนำของ พระอธิการสุวัฒน์ สุวฑฺฒโน เจ้าอาวาสจนแล้วเสร็จและทำการฉลองในปี 2537 วัดธรรมเมืองจึงเจริญก้าวหน้ามาตามลำดับสภาพที่ปรากฏให้เห็นในปัจจุบันนี้

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระอธิการกำวิชัย	ตั้งแต่ พ.ศ. 2357	ถึง พ.ศ. 2402
รูปที่ 2	พระวิชัยหล่อ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2403	ถึง พ.ศ. 2453
รูปที่ 3	ครูบาทะนันชัย (ตุ้ปู้ตา)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2453	ถึง พ.ศ. 2482

รูปที่ 4	พระอธิการบุญชู (ตุ้มจู)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2482	ถึง พ.ศ. 2510
รูปที่ 5	พระหนิม	ตั้งแต่ พ.ศ. 2510	ถึง พ.ศ. 2512
รูปที่ 6	พระอธิการสุข ปาสาทิโก	ตั้งแต่ พ.ศ. 2512	ถึง พ.ศ. 2527
รูปปัจจุบัน	พระครูสุวิมลพัฒนาภรณ์ (พระอธิการสุวัฒน์ สุวฑฺฒโน)	ตั้งแต่พ.ศ. 2528	ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดธรรมานุภาพ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดธรรมานุภาพ รหัสวัด 03540118009 ตั้งอยู่ที่บ้านนาตอง หมู่ที่ 9 ตำบล ช่อแฮ อำเภอมะนัง จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 09 3309 8167 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ที่ดินที่มีการครอบครอง
ทิศใต้	ทางหลวงเทศบาล
ทิศตะวันออก	ทางหลวงเทศบาล
ทิศตะวันตก	ห้วยสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เนื้อที่ 1 ไร่ 2 งาน 87 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 86999

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 25 มีนาคม พ.ศ. 2554

เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 20 เมตร ยาว 40 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ -

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง 6 เมตร ยาว 8 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ กว้าง 8 เมตร ยาว 10 เมตร จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

นอกจากนี้มี ฌาปนสถาน 1 หลัง หอระฆัง 1 หลัง หอกลอง 1 หลัง โรงครัว 1 หลัง เรือนเก็บ

พัสดุ 1 หลัง และเรือนรับรอง 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ - พระประธานประจำอุโบสถ ขนาดหน้าตัก กว้าง 20 นิ้ว

- พระเจดีย์ทรงแปดเหลี่ยม

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดธรรมานุภาพ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2475 เดิมชื่อ “วัดนาทอง” ได้ตั้งชื่อวัดตามชื่อของหมู่บ้าน ตั้งอยู่กลางหมู่บ้านนาทอง ซึ่งเล่าขานต่อกันต่อมาว่าบริเวณที่ตั้งของหมู่บ้าน มีต้นไม้หลายชนิด แต่มีต้นไม้ที่โดดเด่นที่สุดคือ ต้นทองหลวง หรือภาษาคำเมืองภาคเหนือเรียกว่า “เก๊าทอง” มีดอกเป็นสีแดงชาวบ้านจึงถือเอานิมิตหมายนี้เรียกชื่อหมู่บ้านนี้ว่า “บ้านนาทอง” ตั้งแต่บัดนั้น วัดนาทอง ในปัจจุบันไม่ใช่วัดแรก แต่ย้ายมาจากวัดเดิมซึ่งตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของหมู่บ้าน ในสมัยที่นายมอง เสาร์คำ เป็นผู้ใหญ่บ้านได้เกณฑ์ชาวบ้านช่วยกันแผ้วถางสร้างวัดแห่งที่ 2 ขึ้นมาและได้นิมนต์พระวัน สุรินทร์ มาเป็นเจ้าอาวาสรูปแรก จนถึงปัจจุบันบ้านนาทองถือได้ว่าเป็นหมู่บ้านแหล่งวัฒนธรรมมนุษยโบราณ มาเป็นเวลา 4,500 ปี โดยได้มีการค้นพบโครงกระดูกมนุษย์ (เรียก “นาทองแมน”) และเครื่องใช้สมัยโบราณภายในถ้ำ บ้านนาทองเป็นแหล่งอนุรักษ์โบราณคดีในจังหวัดแพร่ ตลอดถึงเป็นแหล่งลือเลื่องของเต่าปูลู และแหล่งธรรมชาติที่มีทิวทัศน์ต้นน้ำลำธารอันสวยงามอีกแห่งหนึ่ง โดยมีวัดนาทอง คู่กับบ้านนาทองมาแต่โบราณ และมหาเถรสมาคมมีมติรับทราบ(470/2554) ในการประชุมมหาเถรสมาคม ครั้งที่ ๒๑/๒๕๕๔ เมื่อวันที่ ๑๙ สิงหาคม ๒๕๕๔ ซึ่งเลขานุการมหาเถรสมาคมเสนอว่าจังหวัดแพร่ได้มีหนังสือ ที่ พร ๐๐๓๐/๑๑๐๐๘ ลงวันที่ ๒๐ กรกฎาคม ๒๕๕๔ แจ้งว่า สมเด็จพระมหาธีรราชมิ่งคลาจารย์ เจ้าอาวาสวัดปากน้ำ กรุงเทพมหานคร เจ้าคณะใหญ่หนเหนือ และกรรมการมหาเถรสมาคม ได้เมตตาพัฒนาวัดนาทอง ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โดยการปรับปรุงวิหารเป็นอุโบสถ ก่อสร้างอาคารใหม่ ประกอบด้วยศาลาการเปรียญ ๑ หลัง กุฏิสงฆ์ ๖ หลัง และกำลังดำเนินการก่อสร้าง “พระธาตุเจดีย์ศรีนาทอง” เพื่อเป็นศูนย์กลางของชุมชน และเป็นวัดที่สำคัญอีกวัดหนึ่งในเขตหนเหนือ และจะขอเปลี่ยนชื่อเป็น “วัดธรรมานุภาพ” ซึ่งเป็นวัดหนึ่งในไตรวัด ที่สมเด็จพระมหาธีรราชมิ่งคลาจารย์ได้พัฒนาและกำหนดให้แล้วเสร็จภายในปี ๒๕๕๔ เพื่อร่วมเฉลิมพระเกียรติพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว เนื่องในโอกาสพระราชพิธีมหามงคลเฉลิมพระชนมพรรษา ๗ รอบ ๕ ธันวาคม ๒๕๕๔ ในการพัฒนาวัดนาทองเพื่อเป็นวัดธรรมานุภาพนั้น สมเด็จพระมหาธีรราชมิ่งคลาจารย์ ได้มอบปัจจัยจำนวน ๔๒๐,๐๐๐.- บาท (สี่แสนสองหมื่นบาทถ้วน) ปรับปรุงวิหารให้เป็นอุโบสถ เมื่อวันที่ ๓ กรกฎาคม ๒๕๕๒ จากนั้น เมื่อวันที่ ๑๘ ธันวาคม ๒๕๕๓ คณะสงฆ์ภาค ๖ จังหวัดแพร่ หน่วยงานต่าง ๆ และประชาชนในจังหวัด ได้จัดพิธีทอดผ้าป่าขึ้น ณ วัดพระธาตุช่อแฮ ได้รับเงินบริจาครวม ๙๐๐,๐๐๐.- บาทเศษ ทั้งนี้ สมเด็จพระมหาธีรราชมิ่งคลาจารย์ ได้เดินทางไปตรวจสถานที่ก่อสร้างอาคารต่าง ๆ พร้อมกำหนดจุดที่ก่อสร้าง อย่างสม่ำเสมอ รวม ๗ ครั้ง ครั้งที่ ๗ เมื่อวันที่ ๑๕ - ๑๖ มิถุนายน ๒๕๕๔ ได้เดินทางไปตรวจเยี่ยมและตรวจจุดที่จะก่อสร้างพระธาตุเจดีย์ศรีนาทอง พร้อมทั้งทำพิธีตอกไม้มงคลจุดที่ก่อสร้างเพื่อความเป็นสิริมงคลในโอกาสนี้ด้วย

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระอธิการต่วน
รูปที่ 2	พระเป้ง
รูปที่ 3	พระมูล

รูปที่ 4	พระพล		
รูปที่ 5	พระวัน สุรินทร์		
รูปที่ 6	พระทั้ง		
รูปที่ 7	พระสุนทร		
รูปที่ 8	พระสมปาน ฌมปณโณ	ตั้งแต่พ.ศ. 2528	ถึง พ.ศ. 2532
รูปที่ 9	พระเชียน โอภาโส	ตั้งแต่พ.ศ. 2533	ถึง พ.ศ. 2535
รูปที่ 10	พระสมนต์ ถาวโร	ตั้งแต่พ.ศ. 2541	ถึง พ.ศ. 2544
รูปที่ 10	พระมหาบุญชิต อติธมโม	ตั้งแต่พ.ศ. 2544	ถึง พ.ศ. 2565
รูปปัจจุบัน	พระมหาสิงห์ชัย มหามงคล	ตั้งแต่พ.ศ. 2565	ถึง พ.ศ.ปัจจุบัน

วัดนันทาราม

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดนันทาราม รหัสวัด 03540117001 ตั้งอยู่ที่บ้านนันทาราม เลขที่ 53 หมู่ที่ 1 ตำบล แม่ยม อำเภอมะนัง จังหวัด พะเยา โทรศัพท์ 08 1134 4944 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เนื้อที่ 3 ไร่ 0 งาน 12 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 80045

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 27 สิงหาคม พ.ศ. 2527
เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 20 เมตร ยาว 40 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 1 แปลง มีเนื้อที่รวม 4 ไร่ 1 งาน 75 ตารางวา ได้แก่
โฉนดเลขที่ 80046 มีเนื้อที่ 4 ไร่ 1 งาน 75 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 11 เมตร ยาว 30 เมตร เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2523

ศาลาการเปรียญ กว้าง 17.70 เมตร ยาว 24 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2523

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

วิหาร กว้าง 11 เมตร ยาว 30 เมตร เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2523

นอกจากนี้มี ฌาปนสถาน 1 หลัง หอระฆัง 1 หลัง หอกลอง 1 หลัง โรงครัว 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ 1 หลัง และเรือนรับรอง 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 1.50 เมตร สูง 2 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2497

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 1 เมตร สูง 1.30 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2543

- ปูชนียวัตถุอื่นๆ พระธาตุเจ้าศรีนันทา บ่อน้ำศักดิ์สิทธิ์ ไม่ตะเคียนคู่

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดนันทาราม ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2480 เดิมตั้งอยู่ติดกับป่าช้าบ้านนันทารามปัจจุบันถูกแม่น้ำยมเอ่อท่วมเป็นประจำทุกปี และตลิ่งพัง เข้ามาติดแนวเขตวัด ศรัทธาชาวบ้านเห็นไม่ปลอดภัย จึงย้ายวัดมาสร้างใหม่ ณ วัดนันทารามปัจจุบัน โดยสร้างเป็นเพิงคล้ายโรงวัด จากการเล่าขานมาว่า วัดนันทาราม แต่เดิมไม่มีชื่อวัด เป็นเพียงที่พักสงฆ์เท่านั้น โดยมีตุลุนันตาเป็นประธานสงฆ์ ขณะที่ชาวบ้านท่าข้ามเก้าย้ายบ้านพักอาศัยขึ้นมาที่สูง เพื่อความปลอดภัยจากน้ำท่วม เมื่อราษฎรย้ายบ้านพักอาศัย วัดของหมู่บ้านต้องย้ายตามมาด้วย โดยสร้างเป็นเพิงคล้ายโรงวัดดังกล่าวข้างต้น

ตุลุนันตาเป็นพระสงฆ์รูปเดียวที่ราษฎรให้ความเคารพนับถือมาก เมื่อย้ายหมู่บ้านจึงตั้งชื่อวัดและหมู่บ้านว่า นันทาราม ตามชื่อของท่าน ต่อมาเมื่อปี พ.ศ.๒๔๘๐ ได้เปลี่ยนชื่อวัดและบ้านเป็นนันทารามมาจนทุกวันนี้

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระนันทา
รูปที่ 2	พระหนู
รูปที่ ๓	พระสวน หล่ายเจ็ด
รูปที่ ๔	พระวงศ์ หล่ายสอง
รูปที่ ๕	พระหมุด ข้ามแปด
รูปที่ ๖	พระน้อย หงส์สีธิ
รูปที่ ๗	พระจันทร์ ทาระเนตร
รูปที่ ๘	พระมา ศรีวิสัย
รูปที่ ๙	พระหวล หงส์สีธิ
รูปที่ ๑๐	พระอิน ดอกจำปา
รูปที่ ๑๑	พระแก่น ข้ามแปด

รูปที่ ๑๒	พระปิ่น ดอกจำปา	
รูปที่ ๑๓	พระใจ จันทะปะตุ	
รูปที่ ๑๔	พระธีระศักดิ์ ปันทา	
รูปที่ ๑๕	พระวิจิตร ดอกจำปา	
รูปที่ ๑๖	พระศรีวรรณ ทาระเนตร	
รูปที่ ๑๗	พระวิชิต ทาระเนตร	
รูปที่ ๑๘	พระอธิการจำรัส กลญาโณ	
รูปที่ ๑๙	พระอธิการรังสรรค์ ธีรปัญญา	
รูปที่ ๒๐	พระอธิการพิภรอนันท์ จิตตพนาโต	ตั้งแต่พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดน้ำคัง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดน้ำคัง รหัสวัด 03540110003 ตั้งอยู่ที่ ๑๒๙ บ้านน้ำคัง หมู่ที่ 1 ตำบล ป่าเมต อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ ๐๖ ๔๐๐๔ ๙๘๘๐

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เนื้อที่ 3 ไร่ 1 งาน 60 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 47706

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 14 พฤศจิกายน พ.ศ. 2510 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 58 เมตร ยาว 68 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 1 แปลง มีเนื้อที่รวม - ไร่ 2 งาน 68 ตารางวา ได้แก่
โฉนดเลขที่ 48098 มีเนื้อที่ - ไร่ 2 งาน 68 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 9 เมตร ยาว 15 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2475

ศาลาการเปรียญ กว้าง 5 เมตร ยาว 12 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2541

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 4 เมตร ยาว 9 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2551

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง เรือนรับรอง จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 48 นิ้ว สูง 2.50 เมตร สร้างเมื่อพ.ศ. 2558
- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 32 นิ้ว สูง 1.80 เมตร สร้างเมื่อพ.ศ. 2558
- ปูชนียวัตถุอื่นๆ มีพระสามพี่น้อง

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดน้ำโค้ง ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2410 วัดน้ำโค้งเดิมตั้งอยู่บ้านเวียงทองใหม่ หมู่ที่ 9 ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น ขณะนั้นชุมชนบ้านน้ำโค้งมีประมาณ 20-30 ครัวเรือนที่ไหนมีหมู่บ้านที่นั่นมักมีวัด เพื่อราษฎรใช้เป็นศูนย์รวมจิตใจและเมื่อปี พ.ศ. 2410 ศรัทธาชาวบ้านบางคนเป็นโรคเรื้อน ซึ่งเป็นโรคที่ชาวบ้านหวาดกลัว และเป็นที่น่ารังเกียจของประชาชน จึงย้ายบ้านเรือนมาทางเหนือตามแนวแม่น้ำยมประมาณ 1 กิโลเมตร จึงร่วมกันสร้างวัดอีกครั้งเป็นครั้งที่ 2 แต่ด้วยภูมิประเทศที่ตั้งหมู่บ้านเป็นที่ลุ่ม เมื่อถึงฤดูฝนจะมีน้ำหลากจากแม่น้ำยมเอ่อท่วมหมู่บ้านน้ำโค้งทุกปี ชาวบ้านได้รับความเสียหายและความลำบากจากอุทกภัย เป็นอุปสรรคต่อการดำรงชีพจึงเห็นร่วมกันว่าสมควรย้ายหมู่บ้าน และในปี พ.ศ. 2475 เริ่มสร้างวัดอีกครั้งเป็นครั้งที่ 3 โดยสร้างกุฏิ อุโบสถ โรงเรียน ไปพร้อมกับการก่อสร้างได้สำเร็จพอใช้บำเพ็ญศาสนกิจได้ เมื่อปี พ.ศ.2499 และทำบุญฉลองเมื่อ พ.ศ.2510 ชาวบ้าน ได้ร่วมกันตั้งชื่อวัดว่า “วัดน้ำโค้ง” โดยได้ตั้งชื่อตามทิศทางการไหลของแม่น้ำยมนั่นเอง

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

๑.พระอธิการใจ	
๒.พระอธิการแก้ว ธมฺมรสี	
๓.พระครูไพศาลย์สุตาคม	ตั้งแต่พ.ศ. - ถึง พ.ศ. 2529
๔.พระครูพิพัฒน์โกวิท	ตั้งแต่พ.ศ. 2531 ถึง พ.ศ. 2557
๕.พระสมุห์ปิยะวัฒน์ ปิยะทตฺตโน	ตั้งแต่พ.ศ. 2561 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดน้ำชำ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดน้ำชำ รหัสวัด 03540103001 ตั้งอยู่ที่ บ้านน้ำชำ เลขที่ 54 หมู่ที่ 4 ตำบล น้ำชำ อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 08 7055 5310 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ทางสาธารณประโยชน์

ทิศใต้	ทางหลวงแผ่นดินสายแม่หล่าย-ร้องเข็ม
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เนื้อที่ 3 ไร่ 3 งาน 10 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 79651

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๑ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 17 เมตร ยาว 20.5 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 1 แปลง มีเนื้อที่รวม 8 ไร่ 1 งาน 82.1 ตารางวา ได้แก่ โฉนดเลขที่ 71307 มีเนื้อที่ 8 ไร่ 1 งาน 82.1 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 12.40 เมตร ยาว 26.20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2506

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก และจำนวน 1 หลัง เป็นอาคารไม้

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 7 เมตร ยาว 19 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2523

นอกจากนี้ มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ จำนวน 2 หลัง เรือนรับรอง 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ

- พระประธานประจำอุโบสถ ขนาดหน้าตัก กว้าง 1.6 เมตร สูง 2 เมตร สร้างเมื่อวันเสาร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ เดือน ๕ เหนือ ขึ้น ๑๕ ค่ำ พ.ศ. ๒๔๑๒

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ขนาดหน้าตัก กว้าง 39 นิ้ว สูง 55 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. 2524

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดน้ำชำ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2392 โดยครูบาสุวรรณ วัดเหมืองหม้อร่วมกับครูบากันทา พ่อหลักคำ คำวังจันทร์ ผู้ใหญ่บ้าน ร่วมกับพ่อหนานกาวิคำปันปู และคณะศรัทธาบ้านน้ำชำได้ช่วยกันสร้างวัดเป็นอารามโครงไม้มุงด้วยหญ้าคา จนต่อมาปี พ.ศ. ๒๔๓๘ จึงได้สร้างอุโบสถด้วยอิฐผสมปูนหลังคามุงด้วยกระเบื้องไม้ (แป้นเกล็ด) พ.ศ. ๒๔๘๑ ได้สร้างกุฏิเพิ่มประกอบด้วยเสาก่ออิฐผสมปูนพื้นและฝาไม้กระดาน หลังคามุงด้วยกระเบื้องดินเผา ต่อมาเมื่อมีผู้บูรณะและพัฒนาวัดขึ้นเป็นลำดับคือ ครูบาธรรมมา พ่อขุนระบือ ค่ายวง กำนัน พ่อหลักวงศ์ สุกุลเอ ผู้ใหญ่บ้าน พ่อหยัน ภัคดี และคณะศรัทธาชาวบ้านได้รื้ออุโบสถหลังเก่าและได้สร้างหลังใหม่ในวันที่ ๑๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๑๗ จากนั้นจึงมีบูรณะอุโบสถเปลี่ยนหลังคา ซ่อมฟ้าใบระกาและทาสีจนถึงปี พ.ศ. ๒๕๓๒ – ปัจจุบัน พระประธานในวัดได้สร้างขึ้นเมื่อวันเสาร์ที่ ๙ กุมภาพันธ์ เดือน ๕ เหนือ ขึ้น ๑๕ ค่ำ พ.ศ. ๒๔๑๒ โดยครูบาสุวรรณ ปู่เงิน ปู่สม ปู่หนานไชยสาน และปู่หนานตัน สุคนธ์และมีการบูรณะอีกครั้งหนึ่งเมื่อวันอังคารที่ ๑๙ เมษายน ๒๕๑๗

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	ครูบาปัญญา (สุขกันต์)	ตั้งแต่พ.ศ. 2392	ถึง พ.ศ. 2463
รูปที่ 2	ครูบาธรรมสอน (เหมืองหม้อ)	ตั้งแต่พ.ศ. 2464	ถึง พ.ศ. 2479
รูปที่ 3	ครูธรรมมา (เหมืองหม้อ)	ตั้งแต่พ.ศ. 2480	ถึง พ.ศ. 2486
รูปที่ 4	ครูบาเปียง (เหมืองหม้อ)		
รูปที่ 5	พระเติง (เหมืองหม้อ)		
รูปที่ 6	พระเหรียญ อุโตโม		
รูปที่ 7	พระอธิการกรองแก้ว เขมธมโม		
รูปที่ 8	พระมานิต (เหมืองหม้อ)		
รูปที่ 9	พระชุมพล (กันทาท้าว)		
รูปที่ 10	พระสุข (สุวรรณรัตน์)		
รูปที่ 11	พระคำฝ่อง (แก้วกันทะ)	ตั้งแต่พ.ศ. 2523	ถึง พ.ศ. 2525
รูปที่ 12	พระสังคาร (วุฒิ)	ตั้งแต่พ.ศ. 2527	ถึง พ.ศ. 2529
รูปที่ 13	พระสนอง (คำปันปู่)	ตั้งแต่พ.ศ. 2529	ถึง พ.ศ. 2530
รูปที่ 14	พระวิชอบ (วุฒิ)	ตั้งแต่พ.ศ. 2530	ถึง พ.ศ. 2534
รูปที่ 15	พระอธิการนิมิตร ธมฺมโร	ตั้งแต่พ.ศ. 2534	ถึง พ.ศ. 2541
รูปที่ 16	พระอธิการจักร สิริธมโม	ตั้งแต่พ.ศ. 2541	ถึง พ.ศ. 2542
รูปที่ 17	พระอธิการสุพันธ์ พุทฺธวิริโย	ตั้งแต่พ.ศ. 2542	ถึง พ.ศ. 2547
รูปที่ 18	พระวิสุทธิ์ ฐานวโร	ตั้งแต่พ.ศ. 2547	ถึง พ.ศ. 2556
รูปที่ ๑๙	พระครูใบฎีกาอุดมศักดิ์ ธีรธมโม	ตั้งแต่พ.ศ. 2556	ถึง พ.ศ. ๒๕๖๔
รูปที่ ๒๐	พระนันทวัฒน์ สุวณฺณภทฺโท	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖๕ จนถึงปัจจุบัน	

วัดน้ำขำ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดน้ำขำ รหัสวัด 03540110007 ตั้งอยู่ที่ ๒๒ บ้านน้ำขำ หมู่ที่ 2 ตำบลป่าเมต อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ - สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

อาณาเขต	ทิศเหนือ	ทางหลวงท้องถิ่น
	ทิศใต้	ทางหลวงท้องถิ่น
	ทิศตะวันออก	ทางหลวงท้องถิ่น, ทางสาธารณประโยชน์
	ทิศตะวันตก	ทางหลวงท้องถิ่น

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เนื้อที่ 5 ไร่ 3 งาน 52.50 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 88135

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 26 พฤศจิกายน พ.ศ. 2534 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 10 เมตร ยาว 20 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 19 เมตร ยาว 10 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2514

ศาลาการเปรียญ กว้าง 10 เมตร ยาว 18 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2542

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

วิหาร กว้าง 4 เมตร ยาว 8 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2560

นอกจากนี้ยังมี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ - พระประธานประจำอุโบสถ ปางปราบมาร ขนาดหน้าตัก กว้าง 1.5 เมตร สูง 2 เมตร

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางปราบมาร ขนาดหน้าตัก กว้าง 1.5 เมตร สูง 2 เมตร

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดน้ำชำ ตั้งวัดเมื่อวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ. 2526 ที่ดินตั้งวัดเดิม มีเนื้อที่ 7 ไร่ 47 ตารางวา โฉนดที่ดินปัจจุบันเหลือเนื้อที่ 5 ไร่ 3 งาน 52.50 ตารางวา และบริเวณโดยรอบเป็นทางหลวงท้องถิ่น และทางสาธารณประโยชน์ วัดน้ำชำ ได้รับอนุญาตให้สร้างวัดเมื่อวันที่ 25 กันยายน พ.ศ. 2523 โดยมีนายตา รอบรู้ เป็นผู้ขออนุญาตบนที่ดินซึ่งเป็นกรรมสิทธิ์ของนายตา รอบรู้และนางม่วง ลัมไพบุลย์ ถวายให้สร้างวัด กระทรวงศึกษาธิการประกาศตั้งเป็นวัดวันที่ 9 ธันวาคม พ.ศ.2526

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

๑.พระสารवल

๒.พระจันทร์

๓.พระทองอยู่

๔.พระทวน

๕.พระดอน

๖.พระอภิวัตร อภิบุญโญ

๗.พระสมพล อภินนโท

๘.พระธนพล วฑฒโน

๙.พระบุญ ภิรปบุญโญ

๑๐.พระอธิการอภิสิริ ปภาคม

๑๑.พระอธิการมนตรี ภิรปบุญโญ

ตั้งแต่ พ.ศ. 2559 ถึง พ.ศ.๒๕๖๔

ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๖๕ ถึงปัจจุบัน

วัดนาคูหา

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดนาคูหา รหัสวัด 03540112006 ตั้งอยู่ที่ บ้านนาคูหา หมู่ที่ 5 ตำบล สวนเขื่อน
อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ ๐๘ ๗๓๖๑ ๓๔๙๑ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ห้วยแม่แคม
ทิศใต้	ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันออก	ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันตก	ที่ดินเอกชน

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เนื้อที่ 1 ไร่ 2 งาน 8.90 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 99086

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 30 มีนาคม พ.ศ.2558

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 3 แปลง เนื้อที่รวม 2 ไร่ 3 งาน 85.40 ตารางวา

โฉนดเลขที่ 77959 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 0 งาน 90 ตารางวา โดยคุณเกษสุดา ลาตไร่(ที่ตั้ง
องค์พระเจ้านันทหลวงกลางนา)

โฉนดเลขที่ 100628 มีเนื้อที่ 0 ไร่ 3 งาน 24.40 ตารางวา โดยคุณจุฑามาศ ไผ่ทอง(ด้าน
ทิศเหนือของพระเจ้านันทหลวงกลางนา)

โฉนดเลขที่ 86067 มีเนื้อที่ 0 ไร่ 3 งาน 71 ตารางวา โดยคุณสมุสรรัตน์ ถิ่นถา (ด้าน
ทิศเหนือติดลานโพธิ์)

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 7 เมตร ยาว 14 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2529

ศาลาการเปรียญ กว้าง 6 เมตร ยาว 18 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2543

ศาลาอเนกประสงค์ (ศาลาแสงศิริประภา) กว้าง 6 เมตร ยาว 15 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
สร้างเมื่อ พ.ศ. 2564

กุฏิสงฆ์ กว้าง 4 เมตร ยาว 12 เมตร จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสร้างเมื่อ พ.ศ. 2551

ห้องสุขา กว้าง 3.5 เมตร ยาว 10 เมตร จำนวน 5 ห้องเป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้ มี หอกลอง 1 หลัง หอฉัน 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ 1 หลัง และเรือนรับรอง 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ

- หลวงพ่อยิ้ม พระประธานในอุโบสถ

- พระสมเด็จจอมศรีปฐมทรงเครื่องจักรพรรดิ
- พระเจ้าทันใจ หน้าตัก 2.20 เมตร
- พระพุทธรูปตามงคลศรีมุนีประชานาถบรมศาสดา (พระเจ้าตันหลวงกลางนา) ปางถือลูกสมอหน้าตักกว้าง 7 เมตร สูง 11 เมตร

- พระพุทธรูปสุวรรณมเหล็ก (พระเจ้าไม้สักทอง) หน้าตัก 80 นิ้ว สูง 3.85 เมตร
- พระพุทธรูปหยกขาว แกะจากหยกวางเครือ(แนฟไฟร์) หน้าตักกว้าง 0.60 เมตร สูง 0.85 เมตร
- พระพุทธรูปประทานพร แกะจากไม้ขนุน สูง 2 เมตร
- พระพุทธรูปปางสมาธิ แกะสลักจากไม้ศรีมหาโพธิ์ หน้าตัก 15 นิ้ว
- พระสิวลีมหาเถรแกะจากไม้ขนุน สูง 2 เมตรรวมฐาน
- พระธาตุพระเขี้ยวแก้ววัดนาคูหา
- พระโพธิสัตว์กวนอิม (หล่อปูน) สูง 5 เมตร รวมฐาน

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดนาคูหา ประกาศยกวัดสร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา วันที่ 28 ตุลาคม พ.ศ. 2556 จากคำบอกเล่าของพ่อเฒ่าเมือง ธรรมจิตร อายุ 80 ปี (บันทึกเมื่อวันที่ 11 กรกฎาคม 2544) ได้เล่าความเป็นมาของวัดนาคูหา ไว้ว่าพ่อเฒ่าเมือง ธรรมจิตร พ่อหนานจักร ลาดไร่ และพ่อหนานอูด อีสุน ซึ่งมีที่นาอยู่ติดกัน ได้เสียสละที่นาคนละส่วนสร้างวัดขึ้น เมื่อสร้างวัดเสร็จได้ตั้งชื่อว่า “วัดนาผามอย” การก่อสร้างได้ทำแบบง่ายๆ พอเป็นวัดเป็นวาเท่านั้น เพราะชาวบ้านยังมีน้อย และได้นิมนต์พระภิกษุจากที่อื่น มาจำพรรษาหลังจากนั้น ได้เปลี่ยนชื่อวัดใหม่ว่า “วัดนาคูหา” คาดว่าวัดน่าจะสร้างประมาณปี พ.ศ. 2440-2450 หลักฐานทางวัตถุเป็นก้อนอิฐ ซึ่งเป็นหลักฐานทางวัตถุชิ้นเดียว ที่เก็บเอาไว้เมื่อคราวรื้อวิหารหลังที่ 2 เมื่อ พ.ศ. 2529 ซึ่งเป็นอักษรพื้นเมือง ปรากฏอยู่บนก้อนอิฐ ซึ่งมีข้อความว่า “มูลศรัทธา สามเณรวันเพนแก้ว ก็ได้ปั้นมะดินกั้นไว้ก่อสร้างวิหารหลังที่ 2 เดือน 4 เป็ง ปันปีจุลศักราชได้ 1274 เมื่อเทียบจุลศักราช 1274 กับพ.ศ. การสร้างวิหารหลังที่ 2 จะตรงกับ พ.ศ.2455 จากหลักฐานชิ้นนี้กับการประมาณการของพ่อเฒ่าเมือง ธรรมจิตร ใกล้เคียงกับความเป็นจริงอย่างมาก และวัดนาคูหาสร้างประมาณ 103 ปี (นับจากพ.ศ.2547)

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	ครูบาธรรมใจ	ตั้งแต่พ.ศ. 2466	ถึง พ.ศ. 2475
รูปที่ 2	ครูบาบุญศรี	ตั้งแต่พ.ศ. 2475	ถึง พ.ศ. 2480
รูปที่ 3	ครูบาลาศ	ตั้งแต่พ.ศ. 2480	ถึง พ.ศ. 2487
รูปที่ 4	พระเป็ก	ตั้งแต่พ.ศ. 2487	ถึง พ.ศ. 2490
รูปที่ 5	พระแก้ว (อิสุน)	ตั้งแต่พ.ศ. 2490	ถึง พ.ศ. 2495
รูปที่ 6	พระจู(เขื่อนรอบเขต)	ตั้งแต่พ.ศ. 2495	ถึง พ.ศ. 2503
รูปที่ 7	พระลพ	ตั้งแต่พ.ศ. 2503	ถึง พ.ศ. 2513
รูปที่ 8	พระลำดวน ขันติโก	ตั้งแต่พ.ศ. 2513	ถึง พ.ศ. 2517

รูปที่ 9	ครุบาตัน	ตั้งแต่พ.ศ. 2517	ถึง พ.ศ. 2519
รูปที่ 10	พระอธิการสุมัย สุภาจาโร	ตั้งแต่พ.ศ. 2519	ถึง พ.ศ. 2542
รูปที่ 11	พระอธิการสวิง ธิตบุญโญ	ตั้งแต่พ.ศ. 2542	ถึง พ.ศ. 2545
รูปที่ 12	พระชาญชัย ชุตินธโร	ตั้งแต่พ.ศ. 2545	ถึง พ.ศ. 2547
รูปที่ 13	พระมงคล สุ่มงค์โล	ตั้งแต่พ.ศ. 2547	ถึง พ.ศ. 2548
รูปที่ 14	พระบัญชา สุวณณภทฺโท	ตั้งแต่พ.ศ. 2551	ถึง พ.ศ. 2553
รูปปัจจุบัน	พระมหาชาญชัย ชุตินธโร	ตั้งแต่พ.ศ. 2556	ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดนาแคม

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดนาแคม รหัสวัด 03540112007 ตั้งอยู่ที่ บ้านนาแคม เลขที่ 44 หมู่ที่ 6 ตำบล
สวนเขื่อน อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 09 6674 4065 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ห้วยแม่แคม
ทิศใต้ ห้วยน่าน้อย
ทิศตะวันออก ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันตก ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เนื้อที่ 3 ไร่ 3 งาน 2.30 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 102892

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 24 กันยายน พ.ศ. 2564
เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 24 เมตร ยาว 30 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์

จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 8 เมตร ยาว 14 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2548

ศาลาการเปรียญ กว้าง 8.70 เมตร ยาว 27.20 เมตร เป็นอาคารไม้ สร้างเมื่อพ.ศ. 2518

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

ศาลาบำเพ็ญกุศล กว้าง 6 เมตร ยาว 13 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2530

นอกจากนี้มี หอกลอง 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง 59 นิ้ว สูง 98 นิ้ว
สร้างเมื่อ พ.ศ. 2562

-ปูชนียวัตถุอื่นๆ ในอุโบสถยัง พระปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง 48 นิ้ว สูง 86 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. 2547 พระปางมารวิชัยหน้าตักกว้าง 20 นิ้ว สูง 35 นิ้ว พระปางสมาธิ หน้าตักกว้าง 19 นิ้ว สูง 35 นิ้ว พระปางห้ามมาร หน้าตักกว้าง 25 นิ้ว สูง 49 นิ้ว พระโมคัลลานะ พระสารีบุตร ปางยืน สูง 1.35 เมตร พระปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง 14 นิ้ว สูง 60 นิ้ว และพระเจี๊วงค์ไม้ หน้าตักกว้าง 12 นิ้ว สูง 50 นิ้ว

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดนาแคม ประกาศยกวัดสร้างขึ้นเป็นวัดมีพระภิกษุอยู่จำพรรษา วันที่ 22 มีนาคม พ.ศ. 2561 พื้นที่ของวัดในปัจจุบัน เดิมเป็นสวนเมี่ยงของพ่อหอม(ชาวเผ่าขมุ) ไม่มีนามสกุล ได้อพยพมาจากต่างถิ่นและได้มาอยู่กินกับแม่เฒ่าแสงทิพย์ ชาวบ้านนาแหลม เมื่อท่านทั้งสองจะย้ายออกจากหมู่บ้านก็ได้ถวายที่ดิน ซึ่งเป็นสวนเมี่ยงจำนวน 6 ไร่ เพื่อเป็นที่สร้างวัดในระหว่างนั้น มีพระธุดงค์รูปหนึ่งชื่อว่า" พระแก้ว ญาณธมโม"(ไชยยะ) ได้ธุดงค์มาจากอำเภอเชียงคำ จังหวัดพะเยา มาปักกรตอยู่ที่ถ้ำหลวงใกล้หมู่บ้านซึ่งชาวบ้านได้นิมนต์มารับถวายทานในหมู่บ้านในช่วงเทศกาลและวันสำคัญทางพระพุทธศาสนา เมื่อชาวบ้านเห็นว่าการเดินทางไปนิมนต์ พระแก้วมานั้นย่อมมีความยากลำบาก โดยการนำของพ่อป็น แม่ฮั่น ดาวหาร และพ่อแก้ว แม่สุข ดาวหาร ร่วมกับชาวบ้าน ได้ช่วยกันสร้างวัดขึ้น และได้นิมนต์พระธุดงค์รูปนั้น (พระแก้ว ญาณธมโม) มาจำพรรษาที่วัดแห่งนี้ และตั้งชื่อวัดว่า "วัดสระรินาแคม"เพราะเมื่อสร้างวัดแล้วได้นำต้นโพธิ์ ซึ่งเกิดจากแปลงกระเทียมของชาวบ้านมาปลูกไว้ที่วัด และด้วยความเชื่อเกี่ยวกับต้นศรีมหาโพธิ์เป็นต้นไม้ที่มีความสำคัญทางพระพุทธศาสนา(เป็นสถานที่ประทับนั่งของพระพุทธเจ้า) เมื่อได้ตรัสรู้ธรรมเป็นพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ต่อมาภายหลังได้เปลี่ยนชื่อเป็น "วัดนาแคม" ตามสถานที่ของหมู่บ้านที่ชาวบ้านส่วนมากมีที่สวนไร่ นา ติดกับลำห้วยแม่แคม ซึ่งวัดนี้มีพระภิกษุสามเณรอยู่จำพรรษาโดยตลอด

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

รูปที่ 1	ครูบาแก้ว ญาณธมโม (แก้ว ไชยยะ)	ตั้งแต่พ.ศ. 2461 ถึง พ.ศ. 2480
รูปที่ 2	ครูบาน้อย เขมปญโญ(น้อย กาทองทุ่ง)	ตั้งแต่พ.ศ. 2480 ถึง พ.ศ. 2486
รูปที่ 3	ครูบาดวง ธมมจิตโต(ดวง ธูรกิจ)	ตั้งแต่พ.ศ. 2486 ถึง พ.ศ. 2492
รูปที่ 4	ครูบาลือ พลญาโณ (ลือ นันตา)	ตั้งแต่พ.ศ. 2492 ถึง พ.ศ. 2503
รูปที่ 5	ครูบาเป็ง จิตตสัโร (เป็ง โปรงใจ)	ตั้งแต่พ.ศ. 2503 ถึง พ.ศ. 2519
รูปที่ 6	พระมูล เดชธมโม (มูล เป็กทอง)	ตั้งแต่พ.ศ. 2519 ถึง พ.ศ. 2523
รูปที่ 7	พระเถา ทตตชีโว (เถา ไชยยะ)	ตั้งแต่พ.ศ. 2523 ถึง พ.ศ. 2525
รูปที่ 8	พระป็น ธิติสมปโนโน (ป็น แสงทิพย์)	ตั้งแต่พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. 2527
รูปที่ 9	พระอาจ อสโพ (อาจ ถิ่นเถา)	ตั้งแต่พ.ศ. 2527 ถึง พ.ศ. 2529
รูปที่ 10	พระหงส์ สุภญโญ (หงส์ สีต้อ)	ตั้งแต่พ.ศ. 2529 ถึง พ.ศ. 2531
รูปที่ 11	พระครูยงยุทธ ธมมโกสโล(ยงยุทธ อุทยาน)	ตั้งแต่พ.ศ. 2531 ถึง พ.ศ. 2534
รูปที่ 12	พระอินแปลง สุจิตโต (แปลง โปรงใจ)	ตั้งแต่พ.ศ. 2534 ถึง พ.ศ. 2537
รูปที่ 13	พระภัทรพงษ์ ภัทรมณี(ภัทรพงษ์ ใจหลวง)	ตั้งแต่พ.ศ. 2543 ถึง พ.ศ. 2560

รูปปัจจุบัน พระมหาชาญชัย ชุตินฺธโร

ตั้งแต่พ.ศ. 2560 ถึง พ.ศ.ปัจจุบัน

วัดนาแหลมเหนือ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดนาแหลมเหนือ รหัสวัด 03540115005 ตั้งอยู่ที่ ๑๑๐ บ้านนาแหลมเหนือ หมู่ที่ 3 ตำบล
ทุ่งกวาว อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ ๐๘ ๙๕๕๒ ๔๑๙๒ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ห้วยแม่แคม
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	เหมืองสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เนื้อที่ 3 ไร่ 1 งาน 5 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 63419

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 11 เมษายน พ.ศ. 2562 เขต
วิสุงคามสีมา กว้าง 20 เมตร ยาว 40 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 13 เมตร ยาว 25 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2558

ศาลาการเปรียญ กว้าง 13 เมตร ยาว 20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2535

กุฏิสงฆ์ จำนวน 3 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 17 เมตร ยาว 20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ปูชนียวัตถุ

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 73 นิ้ว สูง 110 นิ้ว
สร้างเมื่อพ.ศ. 2558

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 60 นิ้ว สูง 94.5 นิ้ว

- ปูชนียวัตถุอื่นๆ มีพระพุทธรูปไม้แกะปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง 21 นิ้ว สูง 45 นิ้ว
พระพุทธรูปพันใจ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง 32 นิ้ว สูง 48 นิ้ว

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดนาแหลมเหนือ ตั้งวัดเมื่อวันที่ 28 เดือนธันวาคม พ.ศ.2479 วัดนาแหลมเหนือเกิดจาก
การนำของพ่อหนานปัญญา เดชธรรม ได้พาชาวบ้านมาจับจองพื้นที่สาธารณประโยชน์ ทางด้านทิศเหนือของ

หมู่บ้านเดิม แล้วสร้างวัดขึ้นมาในปี พ.ศ. ๒๔๔๖ โดยมีพ่อเจ้าหน้อยคำมูล และคณะศรัทธาจากในเมืองช่วยบริจาคทรัพย์ในการสร้างเดิมมีชื่อว่า “วัดดอกแแก้งพัก” เพราะสมัยนั้นมีคนแ่งจำนวนมากพักอาศัยอยู่ที่ต้นดอกแแก (ต้นขงโค) แถบบริเวณนั้น และชาวบ้านได้มีมติท่านครูบาอนุมาประดิษฐานในวิหารองค์ใหญ่มีขนาดหน้าตักประมาณ ๔๐ นิ้ว องค์เล็กมีขนาดหน้าตักประมาณ ๒๕ นิ้ว ภายหลังพระพุทธรูปองค์ใหญ่สูญหายในปัจจุบันเหลือแต่องค์เล็กเท่านั้น พ.ศ. ๒๔๘๔ หลวงปู่ครูบาเต็ม อินทจโก (พระอธิการเต็ม อินทจโก) พร้อมด้วยชาวบ้านจึงได้ร่วมใจกันรื้อถอนวิหารหลังเก่าเพื่อสร้างใหม่ ฌาด้วยปูน พ.ศ. ๒๔๘๗ ให้สล่าฝัวชาวบ้านกวาว ปั้นพระพุทธรูปปูนเป็นพระประธานในวิหารและเปลี่ยนชื่อวัดให้สอดคล้องกับชื่อหมู่บ้านเป็น “วัดนาแหลมเหนือ” จนถึงปัจจุบัน พ.ศ. ๒๕๑๙ พระอธิการบุญส่ง ปัญญาสารโ และคณะศรัทธาได้สร้างวิหารหลังใหม่แทนหลังเก่า และสร้างเสร็จสมบูรณ์เมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๖ จึงได้มีงานฉลองพร้อมกับศาลาการเปรียญ แต่เมื่อวันที่ 26 มกราคม 2557 ได้เกิดเหตุการณ์ไฟไหม้อุโบสถ คาดว่าเกิดจากโคมไฟลอยมาตกใส่หลังคาอุโบสถ ทำให้ไฟไหม้อุโบสถหมดไปทั้งหลังรวมถึงพระพุทธรูปประธานในอุโบสถด้วย จึงได้มีการสร้างอุโบสถหลังใหม่ เป็นครั้งที่ 3 เมื่อวันที่ 20 กุมภาพันธ์ 2558

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระอธิการเต็ม อินทจโก	ตั้งแต่พ.ศ. 2459 ถึง พ.ศ. 2498
รูปที่ 2	พระทองดี รักขิตธมโม	ตั้งแต่พ.ศ. 2498 ถึง พ.ศ. 2502
รูปที่ 3	พระอธิการธวัช ธมฺมสารโ	ตั้งแต่พ.ศ. 2508 ถึง พ.ศ. 2517
รูปที่ 4	พระอธิการบุญส่ง ปัญญาสารโ	ตั้งแต่พ.ศ. 2519 ถึง พ.ศ. 2538
รูปปัจจุบัน	พระครูประยุตวรการ	ตั้งแต่พ.ศ. 2540 ถึง พ.ศ.ปัจจุบัน

วัดนาจักร

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดนาจักร รหัสวัด 03540102001 ตั้งอยู่ที่ ๒๘ บ้านนาจักร หมู่ที่ 3 ตำบลนาจักร อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 08 5720 2895 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	เหมืองสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เนื้อที่ 4 ไร่ 0 งาน 22.50 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 56120

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 5 เมษายน พ.ศ. 2275

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง - เมตร ยาว - เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2518

ศาลาการเปรียญ กว้าง 9 เมตร ยาว 24.5 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2545

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 7 เมตร ยาว 20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2558

นอกจากนี้มี หอระฆัง 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก 69 นิ้ว สูง 108 นิ้ว

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 30 นิ้ว สูง 59 นิ้ว

สร้างเมื่อ พ.ศ. 2558

การศึกษา

- มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม (น.ธ.ตรี โท เอก) เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. 2532

การเผยแพร่พระพุทธศาสนา

- เป็นหน่วยอบรมประจำตำบล (อ.ป.ต.) แต่งตั้งเมื่อ ปี พ.ศ. 2522

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดนาจักร ตั้งวัดเมื่อ วันที่ 15 มีนาคม พ.ศ. 2225 ประวัติและความเป็นมาก่อนที่จะสร้างวัดได้มีการสร้างหมู่บ้านก่อน ผู้เฒ่าผู้แก่ได้เล่าสืบต่อกันมาว่าบริเวณพื้นที่เดิมที่ตั้งของหมู่บ้านเป็นป่ารกชัฏ มีต้นสักขึ้นหนาที่อุดมสมบูรณ์ จึงได้ชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านนาสัก” ต่อมาราษฎรที่อาศัยอยู่บริเวณนั้นได้ตัดต้นสักเพื่อขยายเป็นที่อยู่อาศัยและพื้นที่ทำกิน ต้นสักก็หมดไปและมีพื้นที่นาล้อมรอบหมู่บ้าน จึงได้ชื่อใหม่ว่า “บ้านนาจักร” ต่อมาหมู่บ้านมีราษฎรมากขึ้นเป็นชุมชนขนาดใหญ่กว่าหมู่บ้านในละแวกเดียวกัน และมีความพร้อมกว่าหมู่บ้านอื่น ราษฎรในหมู่บ้านจึงได้พร้อมใจกันก่อสร้างวัดขึ้นเพื่อเป็นศูนย์รวมจิตใจและเป็นสถานที่ประกอบพิธีกรรมทางศาสนา อีกหลักฐานหนึ่งวัดนาจักรได้ชื่อว่า “วัดนาสัก” จึงเป็นที่ยืนยันว่าวัดนาจักรได้สร้างก่อนวัดอื่นในละแวกเดียวกัน แต่หลักฐานที่อ้างอิงที่ได้บันทึกไว้ในปัจจุบัน ได้มาจากเจ้าอาวาสรูปแรก

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ 1	ครูบายอง	
รูปที่ 2	ครูบายอด	
รูปที่ 3	ครูบาอุตมะ	
รูปที่ 4	ครูบากำ	
รูปที่ 5	พระอธิการวงศ์	ตั้งแต่พ.ศ. 2445 ถึง พ.ศ. 2455
รูปที่ 6	พระเปียง	ตั้งแต่พ.ศ. 2455 ถึง พ.ศ. 2460
รูปที่ 7	พระอธิการมูล	ตั้งแต่พ.ศ. 2460 ถึง พ.ศ. 2468
รูปที่ 8	พระอธิการยันต์	ตั้งแต่พ.ศ. 2468 ถึง พ.ศ. 2479

รูปที่ 9	พระตัน	ตั้งแต่พ.ศ. 2479	ถึง พ.ศ. 2480
รูปที่ 10	พระเคียน	ตั้งแต่พ.ศ. 2480	ถึง พ.ศ. 2483
รูปที่ 11	พระมูล	ตั้งแต่พ.ศ. 2483	ถึง พ.ศ. 2484
รูปที่ 12	พระบุญยัง	ตั้งแต่พ.ศ. 2484	ถึง พ.ศ. 2488
รูปที่ 13	พระมหาไชยยันต์	ตั้งแต่พ.ศ. 2488	ถึง พ.ศ. 2491
รูปที่ 14	พระมหาเป้ง	ตั้งแต่พ.ศ. 2491	ถึง พ.ศ. 2492
รูปที่ 15	พระขาว	ตั้งแต่พ.ศ. 2492	ถึง พ.ศ. 2493
รูปที่ 16	พระมหาเป้ง	ตั้งแต่พ.ศ. 2493	ถึง พ.ศ. 2498
รูปที่ 17	พระแห	ตั้งแต่พ.ศ. 2498	ถึง พ.ศ. 2499
รูปที่ 18	พระธรรมบุญ	ตั้งแต่พ.ศ. 2499	ถึง พ.ศ. 2502
รูปที่ 19	พระโต	ตั้งแต่พ.ศ. 2502	ถึง พ.ศ. 2503
รูปที่ 20	พระสมิตร	ตั้งแต่พ.ศ. 2503	ถึง พ.ศ. 2504
รูปที่ 21	พระจำเริญ	ตั้งแต่พ.ศ. 2504	ถึง พ.ศ. 2505
รูปที่ 22	พระพุฒ	ตั้งแต่พ.ศ. 2505	ถึง พ.ศ. 2506
รูปที่ 23	พระครูประยูร	ตั้งแต่พ.ศ. 2506	ถึง พ.ศ. 2528
รูปที่ 24	พระครูไพโรจน์บุญญากร	ตั้งแต่พ.ศ. 2528	ถึง พ.ศ. 2530
รูปที่ 25	พระพงษ์สวัสดิ์	ตั้งแต่พ.ศ. 2530	ถึง พ.ศ. 2532
รูปที่ 26	พระครูอนุกูลธรรมวงศ์	ตั้งแต่พ.ศ. 2532	ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดบ้านเหล่า

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดบ้านเหล่า รหัสวัด 03540102004 ตั้งอยู่ที่ บ้านเหล่า เลขที่ 17/4 หมู่ที่ 5 ตำบล นาจักร อำเภอมะนัง จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 08 6186 9667 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ที่ดินเอกชน
ทิศใต้	ทางหลวงแผ่นดินทางเลี่ยงเมืองแพร่ (129)
ทิศตะวันออก	เหมืองสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	เหมืองสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่รวม เนื้อที่ 6 ไร่ - งาน 7.30 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 13445 เนื้อที่ 5 ไร่ 3 งาน 48.30 ตารางวา และเป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 60915 เนื้อที่ - ไร่ - งาน 59 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 28 มิถุนายน 2548 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 40 เมตร ยาว 40 เมตร

๕. ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง - เมตร ยาว - เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2536

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 13 เมตร ยาว 26 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2530

กุฏิสงฆ์ จำนวน 2 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน 1 หลัง และ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ จำนวน 1 หลัง

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 2 หลัง เรือนเก็บพัสดุ จำนวน 1 หลัง เรือนรับรอง 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง 69 นิ้ว สูง 96.9 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒535

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง 54 นิ้ว สูง 92 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. 2538

- ปูชนียวัตถุอื่นๆ มี พระเจ้าทันใจ กว้าง 54 นิ้ว สูง 80 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. 2557

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดบ้านเหล่า ตั้งวัดเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ. 2544 ในอดีตบ้านเหล่า หมู่ที่ 5 ตำบลนาจักร อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ไม่มีวัดในหมู่บ้านต้องอาศัยวัดหมู่บ้านอื่นในการทำบุญคือ 30 หลังคาเรือนไปทำบุญที่วัดนาจักร อีก 120 หลังคาเรือนไปทำบุญที่วัดเสด็จ ระยะทางแต่ละวัดห่างจากบ้านเหล่า 2 กิโลเมตร การสัญจรไปมาลำบากมากโดยเฉพาะเส้นทางวัดเสด็จ อาศัยถนนไปสู่สานและเดินลัดทุ่งนา ต่อมาปี พ.ศ.2530 กำนันประเสริฐ วงศ์พิมพ์ กำนันตำบลนาจักร และอาจารย์จ่านงค์ บทกลอน ครูใหญ่โรงเรียนบ้านเหล่า ได้ปราศรัยในที่ประชุมคณะกรรมการหมู่บ้าน (กม.) เรื่องซื้อที่ดินสร้างพระปาหมู่บ้านว่า ไหน ๆ จะซื้อที่ดินก็ซื้อให้พอสร้างวัด ด้วยเหตุนี้ ทางคณะกรรมการหมู่บ้าน จึงพากันไปกราบนมัสการหลวงปู่พระธรรมรัตนาร (ปัจจุบันพระมหาโพธิวงศาจารย์) หลวงปู่ก็เห็นชอบจึงได้เจรจาขอซื้อที่ดินของ คุณแม่สมเพ็ชร สาระนาถ ณ เวลานั้นเงินก็หายาก จึงได้รับความเมตตาจากครอบครัวของคุณจงศักดิ์ คุณอัญชลี ติระวนิชย์ มอบให้ 3 ไร่ 59 ตารางวา นอกจากนี้ญาติพี่น้องบ้านเหล่าซื้อได้อีก 3 ไร่ 3 งาน และได้แบ่งที่ดินสร้างพระปาหมู่บ้านจำนวน 3 งาน วันที่ 5 เมษายน 2530 เริ่มพัฒนาปรับที่ดิน และสร้างกุฏิเมตตาขึ้นมาเป็นหลังแรก และศาลาทำบุญ

ชั่วคราวมุงจาก(คา) 1 หลัง จนกระทั่งปี พ.ศ.2544 จึงได้ขออนุญาตตั้งวัด และได้ประกาศตั้งวัดเมื่อวันที่ 3 ตุลาคม พ.ศ.2544

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปปัจจุบัน พระครูบุญสาราธิคุณ

ตั้งแต่พ.ศ. 2544 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดบ้านใน

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดบ้านใน รหัสวัด 03540118004 ตั้งอยู่ที่ บ้านใน เลขที่ 1 หมู่ที่ 12 ตำบล ช่อแฮ อำเภอมะนัง จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 0 5463 3092 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางหลวงเทศบาล
ทิศใต้	ทางหลวงเทศบาล
ทิศตะวันออก	ทางหลวงเทศบาล
ทิศตะวันตก	ทางหลวงเทศบาล

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เนื้อที่ 3 ไร่ 2 งาน 33 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 84455

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 8 พฤศจิกายน พ.ศ.2514

๕.ที่ธรณีสงฆ์ ไม่มี

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 11.30 เมตร ยาว 24.30 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2537

ศาลาการเปรียญ กว้าง 13.50 เมตร ยาว 20.10 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2523

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 5.25 เมตร ยาว 18.30 เมตร เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2559

นอกจากนี้ยังมี หอกลอง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 0.75 เมตร สูง 1.20 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒537

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ขนาดหน้าตัก กว้าง 0.75 เมตร สูง 1.45 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒537

- ปูชนียวัตถุอื่นๆ มี พระพุทธรูปปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง 0.63 เมตร สูง 1.18 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒537

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดบ้านโน ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2275 วัดบ้านโน เดิมเป็นที่พักสงฆ์ โดยคณะศรัทธาชาวบ้านในได้ร่วมกันแผ้วถางป่าม่อนตองตั้ง ทางทิศเหนือติดกับโรงบ่มใบยาสูบป่าแดง (ปัจจุบันเป็นสำนักงานเทศบาลตำบลช่อแฮ) แต่เนื่องจากทางไกลหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงปรึกษาหารือกันพร้อมทำการย้ายที่พักระงฆ์เดิม ลงมาทางทิศใต้ประมาณ 500 เมตร อยู่ห่างจากแม่น้ำแม่สาย ทิศตะวันออก 200 เมตร พร้อมตั้งชื่อว่า "วัดบ้านโน" เลขที่ 160 หมู่ที่ 9 ตำบลป่าแดง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จนถึงปี พ.ศ.2534 หน่วยงานราชการได้แบ่งเขตการปกครองใหม่ โดยแบ่งเขตตำบลป่าแดงออกเป็น 2 ตำบลคือ 1) ตำบลป่าแดง 2) ตำบลช่อแฮ และบ้านโนก็ทำการแยกออกเป็น 4 หมู่บ้าน ดังนั้นวัดบ้านโนจึงมีเลขที่ทะเบียนบ้านวัดใหม่เป็นเลขที่ 1 หมู่ที่ 12 ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จนถึงปัจจุบันนี้

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระอธิการอนันต๊ะ	ตั้งแต่พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 2	พระอธิการราช	ตั้งแต่พ.ศ. -	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 3	พระอธิการแก้ว	ตั้งแต่พ.ศ. 2479	ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 4	พระอธิการตุน	ตั้งแต่พ.ศ. 2481	ถึง พ.ศ. -
รูปปัจจุบัน	พระครูวิริกจิโกศล	ตั้งแต่พ.ศ. 2521	ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดบุญเจริญ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดบุญเจริญ รหัสวัด 03540108003 ตั้งอยู่ที่ บ้านแม่หล่าย เลขที่ 1 หมู่ที่ 8 ตำบล แม่หล่าย อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 08 9662 4879 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่รวม เนื้อที่ 4 ไร่ 2 งาน 58.90 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 21684 เนื้อที่ 4 ไร่ 1 งาน 71.90 ตารางวา และเป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 21683 เนื้อที่ - ไร่ - งาน 87 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 11 กุมภาพันธ์ 2517 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 40 เมตร ยาว 80 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง - เมตร ยาว - เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2453

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง - เมตร ยาว - เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2537

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดบุญเจริญ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2453 วัดบุญเจริญ สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒๔๔๓ โดยมี หลวงปู่กันทะวิชัย นำชาวบ้านบุกเบิกสร้างขึ้น แรกเริ่ม ได้ตั้งชื่อวัดว่า “วัดปากหล่าย” ตามชื่อเดิมของหมู่บ้าน ล่วงเลยมาจนถึง พ.ศ. ๒๔๙๓ ได้เปลี่ยนชื่อวัดใหม่ว่า “วัดบุญเจริญ” จนวัดมีความมั่นคงมาถึงปัจจุบัน

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	หลวงปู่กันทะวิชัย		
รูปที่ 2	พระอธิการวงศ์ ฐานวโร	ตั้งแต่พ.ศ. 2493	ถึง พ.ศ. 2514
รูปที่ 3	พระอธิการเถลิง กิตติคุณโณ	ตั้งแต่พ.ศ. 2514	ถึง พ.ศ. 2535
รูปปัจจุบัน	พระครูสุนทรพัฒนาคม	ตั้งแต่พ.ศ. 2535	ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน
(ชื่อเดิมพระอธิการสมบุญ สุนตจิตโต)			

วัดปทุม

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดปทุม รหัสวัด 03540106004 ตั้งอยู่ที่ บ้านปทุม เลขที่ 1๐๙ หมู่ที่ 11 ตำบลเหมืองหม้อ อำเภอมะนัง จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 0 5452 1038 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 4 ไร่ 3 งาน 59 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 63977

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	เหมืองสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	เหมืองสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 4 ไร่ 3 งาน 59 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 63977

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 8 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2492 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 15 เมตร ยาว 26 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 1 แปลง มีเนื้อที่รวม 5 ไร่ - งาน - ตารางวา ได้แก่

โฉนดเลขที่ 87357 มีเนื้อที่ 2 ไร่ - งาน 4 ตารางวา

โฉนดเลขที่ 87358 มีเนื้อที่ 2 ไร่ 3 งาน 96 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 15 เมตร ยาว 26 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. -

ศาลาการเปรียญ กว้าง 16 เมตร ยาว 25 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2514

หอสวดมนต์ กว้าง 8 เมตร ยาว 32 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2559

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก กว้าง 8 เมตร ยาว 12 เมตร

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 8 เมตร ยาว 15 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2535

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง หอกลอง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 50 นิ้ว สูง 70 นิ้ว

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 30 นิ้ว สูง 46 นิ้ว

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดปทุม ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2400 เดิมชื่อวัด ร่องอ้อ ตั้งอยู่บริเวณกลางทุ่งนาด้านทิศตะวันตกของบ้านกาซ้อง ต่อมาวัดร่องอ้อถูกไฟไหม้ชาวบ้านจึงเรียกว่า "วัดहांไฟไหม้" (ปัจจุบันเป็นวัดร้างตามทะเบียนวัดของกรมการศาสนาเรียกว่าวัดร่องอ้อ 1) หลังจากวัดถูกไฟไหม้ชาวบ้านร่องอ้อจึงพากันมาสร้างวัดขึ้นใหม่ ตั้งอยู่บริเวณริมฝั่งลำห้วยแม่แคม เรียกว่า (วัดร่องอ้อ 2) แต่เนื่องด้วยสภาพภูมิอากาศไม่เอื้อต่อการดำรงชีพ เกิดภาวะฝนแล้ง ชาวบ้านจึงพากันอพยพไปอยู่ ณ บ้านป่าแดด อำเภอพาน จังหวัดเชียงราย แต่ก็อยู่ได้ไม่นาน เพราะถูกไข้ป่าระบาดอย่างหนักทำให้ชาวบ้านเสียชีวิตจำนวนมาก จึงพากันอพยพมาอยู่ที่เดิม หลังจากอพยพกลับจากบ้านป่าแดด จังหวัดเชียงรายแล้ว ปรากฏว่าที่เดิมได้ถูกชาวบ้านบางกลุ่มจับจองเป็นเจ้าของกันหมด ชาวบ้านร่องอ้อจึงได้พร้อมใจกันก่อสร้างบ้านเรือนแห่งใหม่ซึ่งอยู่บริเวณป่าต้นไผ่ ทิศเหนือลำห้วยแม่แคม ตั้งชื่อว่า "บ้านป่าแดด" ต่อมาปี พ.ศ. 2400 ชาวบ้านป่าแดด จึงได้พร้อมใจกันสร้างวัดขึ้นใหม่บริเวณบึงใหญ่ทิศตะวันออกของบ้านป่าแดด ซึ่งบึงใหญ่แห่งนี้ได้มีไปด้วยดอกบัวและปลานานาชนิดและตั้งชื่อว่าวัดป่าแดด แต่ชาวบ้านส่วนใหญ่เรียกว่าวัดป่าตุมหรือปทุมซึ่งแปลว่าดอกบัวมาจนถึง ณ ปัจจุบันนี้ การก่อสร้างได้ดำเนินต่อมามีสร้างเพิ่มเติมในสมัยของเจ้าอาวาสรูปต่อมา เท่าที่ทราบมีดังนี้ คือ ตู๊ปู่กันทา ตู๊ลุงวงศ์ และสร้างเสร็จสมบูรณ์ในสมัยของพระครูถาวรชัยกิจ(เถา สุวรรณฟู) เป็นเจ้าอาวาส ในปี พ.ศ.๒๔๘๐ นายจักร เหมืองอุ่น

ผู้ใหญ่บ้านได้ร่วมกับขุนกุมภะระราชรักษ์ กำนันตำบลเหมืองหม้อขณะนั้นได้ตัดถนนเชื่อมหมู่บ้านระหว่างบ้านนาแหลมไปจดเขตบ้านเหมืองหม้อและได้ตัดถนนเข้าวัดปทุม อีกเส้นหนึ่งเรียกชื่อถนนว่า ถนนจักรราษฎร์บำรุง ต่อมาพระครูถาวรชัยกิจได้จัดตั้งโรงเรียนประชาบาลขึ้นในศาลาวัดป่าแดดเปิดทำการสอนเมื่อวันที่ ๑๖ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๘๑และได้ดำเนินการต่อมาจนถึงวันที่ ๑ พฤษภาคม พ.ศ.๒๔๘๕ ทางราชการได้เปลี่ยนชื่อจากวัดป่าแดดเป็นวัดปทุมตามความต้องการของชาวบ้านและเรียกว่าวัดปทุมจนถึงทุกวันนี้

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑	ตุ้หลวงกันทา		
รูปที่ ๒	ตุ้หลวงวงศ์ ลือโลก		
รูปที่ ๓	ตุ้หลวงศรี		
รูปที่ ๔	หลวงปู่ศ สิงห์เหาะ		
รูปที่ ๕	หลวงปู่วงศ์ เหมืองอุ้น		
รูปที่ ๖	พระครูถาวรชัยกิจ	ตั้งแต่พ.ศ. 2465	ถึง พ.ศ. 2516
รูปที่ ๗	พระครูทวี กลยาโน	ตั้งแต่พ.ศ. 2522	ถึง พ.ศ. 2530
รูปปัจจุบัน	พระครูอดุลพัฒน์โสภณ	ตั้งแต่พ.ศ. 2531	ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดปากห้วย

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดปากห้วย รหัสวัด 03540107002 ตั้งอยู่ที่ บ้านปากห้วย เลขที่ 116 หมู่ที่ 6 ตำบล วังธำ
อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 09 8747 6836 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทาง ร.พ.ช. (สายบ้านหัวเมือง-บ้านสุพรรณ)
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 4 ไร่ 2 งาน 16 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 40943๔.

ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 29 มิถุนายน พ.ศ. 2516 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 40 เมตร ยาว 80 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 5 แปลง มีเนื้อที่รวม 21 ไร่ 1 งาน 85 ตารางวา ได้แก่

โฉนดเลขที่ 30303 มีเนื้อที่ 2 ไร่ 1 งาน 20 ตารางวา

โฉนดเลขที่ 30304 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 0 งาน 80 ตารางวา

โฉนดเลขที่ 30305 มีเนื้อที่ 4 ไร่ 3 งาน 10 ตารางวา

โฉนดเลขที่ 82957 มีเนื้อที่ 3 ไร่ 0 งาน 93 ตารางวา

โฉนดเลขที่ 82959 มีเนื้อที่ 9 ไร่ 3 งาน 82 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 12 เมตร ยาว 18 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2499

ศาลาการเปรียญ กว้าง 16 เมตร ยาว 25 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2514

หอสวดมนต์ กว้าง 8 เมตร ยาว 32 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2559

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 12 เมตร ยาว 18 เมตร เป็นอาคารไม้ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2537

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง หอกลอง จำนวน 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 58 นิ้ว สูง 88 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. 2491

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 60 นิ้ว สูง 89 นิ้ว

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดปากห้วย ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2472 พระยาวังน้อย(ปุ่นน้อยวงศ์) ผู้นำชุมชนพากันอพยพมาอยู่ ณ บ้านปากห้วย ซึ่งมีประมาณ ๒๐ หลังคาเรือน ในสมัยนั้นได้ช่วยกันสร้างวัดขึ้นบริเวณทิศเหนือของวัดในปัจจุบันได้นิมนต์ครูบาอุประ ซึ่งขณะนั้นอายุคงประมาณ ๕๐-๖๐ ปี จากวัดวังธงมาเป็นเจ้าอาวาสและสร้างวิหารขึ้น แต่อยู่ได้ไม่กี่พรรษาท่านก็มรณภาพ

วัดปากห้วยมักจะประสบปัญหาขาดเจ้าอาวาสอยู่เนืองๆบ่อยครั้งที่ต้องอุปสมบทสามเณรหรือลูกบ้านขึ้นเป็นเจ้าอาวาส หรือต้องไปนิมนต์พระต่างวัดมาเป็นเจ้าอาวาสก็มี กระทั่งเมื่อครั้งอุปสมบทเณรต้น(คำตัน ดวงแก้ว) เป็นพระและอยู่วัดมาถึง พ.ศ.๒๔๗๒ จึงตกลงกับศรัทธาให้ย้ายวัดหนีปัญหาหน้าท่วมและตั้งพักไปอยู่ทางทิศใต้ของหมู่บ้านในเดือน ๔ เหนือ คือ ณ วัดปากห้วยในปัจจุบัน และสร้างกุฏิ วิหารหลังเล็กๆขึ้น ต่อมาอีก ๔-๕ พรรษา ตูเจ้าคำตันก็มรณภาพ

พ.ศ.๒๔๙๑ นายเขียว แดงใจ ได้ปรึกษาหารือกับผู้ใหญ่ไสว แก้วโมราและคณะผู้เฒ่าผู้แก่ของหมู่บ้านแล้วนัดสละอุ มาสร้างพระในเดือนยี่ แรม ๙ ค่ำของวันพุธ ปี ๒๔๙๑ พระพุทธรูปที่สร้างนี้ สูง ๙ ศอก กว้าง ๓ ศอก ราคา ๕๐๐ บาท และในระยะแรกที่สร้างพระนั้น ตูเจ้าแก้ว เจ้าอาวาสก็ได้ลาสิกขาไป เผลอว่าไม่กี่วันต่อมามีพระธุดงค์จากภาคอีสานชื่อตูเจ้าฮวน มาขอจำพรรษาที่นี่ ชาวบ้านจึงนิมนต์ให้ท่านเป็นเจ้าอาวาสแต่อยู่เพียง ๒ พรรษา ท่านก็ลากลับไป

พ.ศ.๒๔๙๙ ขณะนั้นคณะศรัทธามีประมาณ ๑๗๐ หลังคาเรือน ได้ร่วมใจกันสร้างวิหารขึ้นมาอีกหลังหนึ่ง ในเดือน ๔ แรม ๘ ค่ำ และมาสำเร็จเรียบร้อยพร้อมกับกำแพงวัด ใน พ.ศ.๒๕๑๕ ยุคของตุล่งลือ และสร้างกุฏิสำหรับสามเณรเพิ่มขึ้น ในปีนี้ได้มีการติดต่อขอพระราชทานวิสุงคามสีมาไปที่กรมการศาสนา และ

ได้รับการอนุมัติแล้ว แต่ยังขาดทุนทรัพย์อยู่จึงไม่ได้ประกอบพิธี ล่วงเลยมากระทั่ง พ.ศ.๒๕๒๑ เดือน ๖ จึงได้ประกอบพิธีผูกพัทธสีมาและฉลองกุฏิเป็นที่เรียบร้อย โดยมีพระทวี หนองหลิ่ง เป็นผู้ดำเนินการแทนตุลฺลือ ซึ่งป่วยด้วยโรคชราและอัมพาต

พระทวีและคณะศรัทธาได้บูรณะวิหารเพิ่มเติมอีกครั้งหนึ่งเมื่อวันที่ ๑๖ มกราคม ๒๕๓๔ แล้วเสร็จในวันที่ ๑๑ กรกฎาคม ปีเดียวกันและสร้างศาลาการเปรียญ ซึ่งได้ไม้จากการนำขึ้นมาจากแม่น้ำยมมาเป็นแม่น้ำยมมาเป็นเสาของศาลา นอกจากนี้ยังได้รื้อกำแพงเก่าสร้างซุ้มประตู กำแพงวัดและเทถนนคอนกรีตเสริมเหล็กภายในวัดและจัดงานฉลองพร้อมวันเฉลิมศิริราชสมบัติครบ ๕๐ ปี ของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๙ ในปี พ.ศ.๒๕๓๔

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต-ปัจจุบัน

- รูปที่ 1 ครูบาอุประ จากวังธง
- รูปที่ ๒ สามเณรสาร
- รูปที่ ๓ สามเณรอุด
- รูปที่ ๔ พระตุน หนองหลิ่ง
- รูปที่ ๕ พระสุปินะ หนองแป้น
- รูปที่ ๖ ตุ้เจ้าฟ้า จากพระร่วง ในเวียง
- รูปที่ ๗ พระกฤษ วรรณศรี
- รูปที่ ๘ ตุ้เจ้าหลี่ วัดพระร่วง
- รูปที่ ๙ สามเณรหนุ่ม
- รูปที่ ๑๐ ตุ้เจ้าคำตัน
- รูปที่ ๑๑ ตุ้เจ้าไหว
- รูปที่ ๑๒ สามเณรซ้อ
- รูปที่ ๑๓ สามเณรแก๊ด
- รูปที่ ๑๔ ตุ้เจ้าฮวน
- รูปที่ ๑๕ ตุ้เจ้าเงิน
- รูปที่ ๑๖ พระชอง หนองหลิ่ง
- รูปที่ ๑๗ พระเจริญ
- รูปที่ ๑๘ พระก่อง ศรีรัตนจำนง
- รูปที่ ๑๙ พระคำ
- รูปที่ ๒๐ พระมูล วรรณศรี
- รูปที่ ๒๑ พระครูวิจิตรสรคุณ(ทวี หนองหลิ่ง)
- รูปปัจจุบัน พระมหาวชิรวิญญ์

ตั้งแต่พ.ศ. 2519 ถึง พ.ศ.2553

ตั้งแต่พ.ศ. 2553 ถึง พ.ศ.ปัจจุบัน

วัดป่าแดง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดป่าแดง รหัสวัด 03540104001 ตั้งอยู่ที่ บ้านป่าแดง เลขที่ 80 หมู่ที่ 2 ตำบล ป่าแดง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 06 3878 9152 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ถนนทุ่งโฮ้ง-สวนเขื่อน-ป่าแดง
ทิศตะวันตก	เหมืองสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 3 ไร่ 2 งาน 22.10 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 14749

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 20 พฤษภาคม พ.ศ. 2527 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 40 เมตร ยาว 80 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 2 แปลง มีเนื้อที่รวม 1 ไร่ 3 งาน 58.90 ตารางวา ได้แก่

โฉนดเลขที่ 64668 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 2 งาน 32.30 ตารางวา

โฉนดเลขที่ 14751 มีเนื้อที่ 0 ไร่ 1 งาน 26.60 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 12 เมตร ยาว 24 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2524

ศาลาการเปรียญ กว้าง 20 เมตร ยาว 40 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2545

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

วิหาร กว้าง 2 เมตร ยาว 4 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2556

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง หอกลอง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ จำนวน 1 หลัง เรือนรับรอง จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 1.20 เมตร สูง 3 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2138

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 1 เมตร สูง 1.20 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2138

- ปูชนียวัตถุอื่น ๆ พระธาตุ 1 องค์ กว้าง 4.59 เมตร สูง 26.9 เมตร

การศึกษา

- มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม เปิดสอนเมื่อ 2536

การเผยแผ่พระพุทธศาสนา

- เป็นหน่วยอบรมประจำตำบล (อ.ป.ต.) แต่งตั้งเมื่อ พ.ศ. 2562

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดป่าแดง ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2138 วัดป่าแดง เดิมชื่อว่า วัดศรีบุญณะป่าแดง เพราะที่บริเวณนี้เป็นป่าไม้แดง ที่ขึ้นอยู่แน่นหนา ต่อมาชาวบ้านเรียกชื่อวัดว่า “วัดป่าแดง” มาจนถึงปัจจุบัน เหตุที่ตั้งวัดตรงนี้ เพราะเดิมอยู่ที่ราบลุ่มชื่อว่า วัดล้อมศรีก้ำ กลางทุ่งนาของ นายณรงค์ มั่งทอง ชาวบ้านได้ขุดดินลึกลงไปประมาณ ๒ เมตร พบก้อนอิฐ เศษกระเบื้อง และพบพระพุทธรูปทองสัมฤทธิ์ จำนวน ๒ องค์ ปัจจุบันยังเก็บรักษาไว้ที่วัด ต่อมาบ้านเมืองเจริญขึ้น ชาวบ้านจึงได้ย้ายวัดขึ้นมาอยู่ทางทิศตะวันออก ชื่อวัดเก่าขามสูงอยู่ตรงที่นาของพ่อผัด แม่เต็ม วันสนุก ปัจจุบันขุดลงไปจะพบหลักฐานเป็นอิฐ และกระเบื้องเก่าปรากฏอยู่ ต่อมาชาวบ้านได้ย้ายวัด และหมู่บ้านมาทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ตั้งชื่อวัดว่า วัดเตตตาล เอาที่ราบลุ่มเป็นที่ทำการเกษตรปัจจุบันเป็นที่ของ พ่อตัน แหม่นน้อย ต่อมาชาวบ้านเรียกที่บริเวณนี้ว่า ร่องเจ้าบ้าน (ฝึกรักษาบ้านป่าแดง) ต่อมาชาวบ้านได้ย้ายวัดขึ้นมาทางทิศตะวันออกอีกครั้งหนึ่ง คือที่ตั้งของวัดป่าแดงในปัจจุบัน คาดว่าชุมชนบ้านสะหลิปุณณะป่าแดง ตั้งมาประมาณพันกว่าปี

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	ครูบาปุณณะ		
รูปที่ 2	ครูบาสมณะ		
รูปที่ 3	ครูบาหม่อม		
รูปที่ 4	ครูบาวงค์		
รูปที่ 5	พระอินตา		
รูปที่ 6	พระสิทธิมงคล(อัน)		
รูปที่ 7	พระอินทร์มงคล (กุย)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2455	ถึง พ.ศ. 2481
รูปที่ 8	พระครูรัตวันคุณารักษ์ (ป็อก)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2481	ถึง พ.ศ. 2494
รูปที่ 9	พระครูสถิตสารธรรม (บุญทา)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2494	ถึง พ.ศ. 2540
รูปที่ 10	พระครูวิมลปัญญารัตน์ (เย็น)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2540	ถึง พ.ศ. 2560
รูปปัจจุบัน	พระครูใบฎีกาชัยยงค์ (บุญช่วย) ชยรัตโร	ตั้งแต่ พ.ศ.2560	ถึง พ.ศ.ปัจจุบัน

วัดโป่งศรี

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดโป่งศรี รหัสวัด 03540111002 ตั้งอยู่ที่ บ้านโป่งศรี เลขที่ 67 หมู่ที่ 6 ตำบล บ้านถิ่น อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 06 9679 0875 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ที่ดินเอกชน
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ที่ดินเอกชน

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 4 ไร่ 0 งาน 36 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 85285

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2481 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 30 เมตร ยาว 38 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 1 แปลง มีเนื้อที่รวม 0 ไร่ 0 งาน 89.30 ตารางวา ได้แก่
โฉนดเลขที่ 29537 มีเนื้อที่ 0 ไร่ 0 งาน 89.30 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 22.5 เมตร ยาว 36 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2370

ศาลาการเปรียญ กว้าง 15.30 เมตร ยาว 21.20 เมตร เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2371

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง หอกลอง จำนวน 1 หลัง เรือนรับรอง จำนวน 1 หลัง อื่นๆ มี
ห้องน้ำ กำแพงนาคน ชุ่มประตู่วัด และพระธาตุเจดีย์

ปูชนียวัตถุ มี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 130 นิ้ว สูง 250 นิ้ว
สร้างเมื่อ พ.ศ. 2370

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง 90 นิ้ว สูง 120 นิ้ว สร้าง
เมื่อ พ.ศ. 2371

- ปูชนียวัตถุอื่น ๆ มี ธรรมมาสน์ พระสิวลี พระเจ้าทันใจ

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดโป่งศรี ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2370 วัดโป่งศรี เดิมชาวบ้านเรียกว่า วัดโป่งคำ เนื่องจากในบริเวณ
วัดมีแอ่งน้ำและดินโป่ง พวกสัตว์ต่าง ๆ จะมาขุดคุ้ยดินกินเป็นประจำ และมีหญิงแม่ลูกอ่อนฐานะยากจน นำผ้า
ไปซักที่แอ่งน้ำ เหลือบเห็นเม็ดทองคำปนกับดินโป่ง จึงคุ้ยเอาเม็ดทองคำไป ขำว่านี้ได้แพร่กระจายไปสู่
ประชาชน จึงมีผู้คนมากมายมาขุดคุ้ย ได้บ้างไม่ได้บ้าง ที่ได้ก็เกิดความโลภ จึงขุดหลุมลึกไปเรื่อย ๆ และมีผู้
แสวงโชคคนหนึ่งเป็นชาวเงี้ยว ถูกดินพังทลายทับถมจนเสียชีวิต มีการเล่าขานต่อกันมาว่าเจ้าที่เอี้ยน ขุดไปพบ
เม็ดทอง แต่สิ้นไหลหายไปในวันพรุ่งนี้ เหมือนมีคนเล่นซ่อนหา ชาวบ้านจึงเรียกโป่งนั้นว่าโป่งคำ จึงเป็นที่มาของ
“วัดโป่งคำ” เมื่อการขุดค้นหาทองคำในบริเวณนั้นเงียบลง ต่อมาอีกไม่นาน ได้มีต้นไม้เกิดขึ้นบริเวณแอ่งน้ำที่มี

ดินโป่งเจริญเติบโตขึ้นตามลำดับ มีใบดกหนาร่มรื่น แผ่กิ่งก้านสาขา เป็นที่อาศัยของฝูงนกนานาชนิดพากันมาจิกกินผลของมันเป็นอาหาร ชาวบ้านเรียก ต้นไม้ชนิดนี้ว่า “ต้นศรี” หมายถึง ต้นศรีมหาโพธิ์ ด้วยนิมิตหมายอันนี้ ชนรุ่นต่อๆ มา จึงเรียกชื่อวัดโป่งคำ เป็นวัดโป่งศรี ด้วยประการนี้ **๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน**

รูปที่ 1	ครูบาป้อม	ตั้งแต่พ.ศ. 2370	ถึง พ.ศ. 2463
รูปที่ 2	ครูบาโพธิ	ตั้งแต่พ.ศ. 2401	ถึง พ.ศ. 2420
รูปที่ 3	ครูบามหาใจ	ตั้งแต่พ.ศ. 2421	ถึง พ.ศ. 2442
รูปที่ 4	ครูบาอุ๊ด	ตั้งแต่พ.ศ. 2443	ถึง พ.ศ. 2464
รูปที่ 5	พระอธิการไสว	ตั้งแต่พ.ศ. 2465	ถึง พ.ศ. 2471
รูปที่ 6	พระอธิการก่อ	ตั้งแต่พ.ศ. 2472	ถึง พ.ศ. 2480
รูปที่ 7	พระอธิการปิ่น	ตั้งแต่พ.ศ. 2480	ถึง พ.ศ. 2484
รูปที่ 8	พระครูอนุกุลสาธุกิจ	ตั้งแต่พ.ศ. 2485	ถึง พ.ศ. 2487
รูปที่ 9	พระครูศรีธรรมจันทร์	ตั้งแต่พ.ศ. 2488	ถึง พ.ศ. 2499
รูปที่ 10	พระร่วง	ตั้งแต่พ.ศ. 2500	ถึง พ.ศ. 2501
รูปที่ 11	พระอินทร์ วิริโย	ตั้งแต่พ.ศ. 2502	ถึง พ.ศ. 2505
รูปที่ 12	พระมอญ	ตั้งแต่พ.ศ. 2506	ถึง พ.ศ. 2508
รูปที่ 13	พระเลิศ	ตั้งแต่พ.ศ. 2509	ถึง พ.ศ. 2512
รูปที่ 14	พระอธิการตุ่น	ตั้งแต่พ.ศ. 2513	ถึง พ.ศ. 2516
รูปที่ 15	พระอธิการประพันธ์ ขนดีโก	ตั้งแต่พ.ศ. 2517	ถึง พ.ศ. 2520
รูปปัจจุบัน	พระครูพิศาลปิยศีล	ตั้งแต่พ.ศ. 2521	ถึง พ.ศ.ปัจจุบัน

วัดไผ่ล้อม

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดไผ่ล้อม รหัสวัด 03540116002 ตั้งอยู่ที่ บ้านไผ่ล้อม หมู่ที่ 2 ตำบล ท่าข้าม อำเภอบึงสามพัน จังหวัดแพร่ - สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ที่ดินเอกชน
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ที่ดินเอกชน

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 2 ไร่ 2 งาน 63.80 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 27141

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2525

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 1 แปลง มีเนื้อที่รวม 1 ไร่ 2 งาน 2.90 ตารางวา ได้แก่

โฉนดเลขที่ 27140 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 2 งาน 2.90 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 16 เมตร ยาว 20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2525

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดไผ่ล้อม ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2465 โดยมีหลวงพ่เทพเป็นประธานได้ชักชวนศรัทธาประชาชนในหมู่บ้านก่อสร้างขึ้น เพื่อเป็นศาสนสถานยึดเหนี่ยวจิตใจและเป็นศูนย์รวมการปฎิภาณกรรมอื่นๆ แรก ๆ แห่งการก่อสร้าง มีสภาวะค่อยเป็นค่อยไปเพราะกำลังประชาชนมีไม่มากนัก เริ่มตั้งแต่ก่อสร้างกุฏิสงฆ์ และวิหารตามลำดับจากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่บอกว่าสร้างวิหารสำเร็จลงเมื่อปี ๒๕๐๐ และในช่วงเวลารอผูกพัทธสีมา พ่อเฒ่าวงศ์ แม่เฒ่าคำ ใจนนถิ ได้ถวายที่ดินให้แก่วัดอีก ๑ ไร่ ๑ งาน ด้วยวัดไผ่ล้อมมีพระภิกษุสามเณรจำพรรษาไม่ค่อยต่อเนื่อง การดำเนินงานต่าง ๆ จึงล่าช้า การผูกพัทธสีมาจึงสำเร็จลงเมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๑ รายละเอียดต่าง ๆ เกี่ยวกับประวัติศาสตร์ความเป็นมาของวัดไม่สามารถหาที่ไหนได้ เพราะไม่มีการจดบันทึกเป็นหลักฐาน

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ ๑	หลวงพ่เทพ (เทพวัง)	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๔๘๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๐
รูปที่ 2	พระคำมูล	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๐๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๕
รูปที่ 3	พระมูล (ข้ามสาม)	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๐๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๕
รูปที่ 4	พระอธิการผัด	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๑๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๗
รูปที่ 5	พระบันแก้ว	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๑๗ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๑
รูปที่ 6	พระอินแปง (ใจนนถิ)	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๒๑ ถึง พ.ศ. ๒๕๒๗
รูปที่ 7	พระอธิการเฉลิม ปภากร	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๒๗ ถึง พ.ศ. ๒๕๔๐
รูปที่ 8	พระอธิการนคร มหาบุญญ	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๔๐ ถึงปัจจุบัน

วัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร รหัสวัด 03540101007 ตั้งอยู่ที่ชุมชนพระร่วง เลขที่ 16 ถนน เจริญเมือง ตำบล ในเวียง อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 09 8854 6544 หรือ 0 5451 1722 สังกัดคณะสงฆ์ มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ถนนคุ้มเดิม
ทิศใต้	ถนนและโรงเรียนนาริรัตน์
ทิศตะวันออก	ถนนเจริญเมืองและที่ทำการไปรษณีย์
ทิศตะวันตก	ถนนนาริรัตน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 6 ไร่ 1 งาน 75 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 2115

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. ๒440 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 14 เมตร ยาว 28 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์	จำนวน 11 แปลง มีเนื้อที่รวม 54 ไร่ 2 งาน 89.30 ตารางวา ได้แก่
โฉนดเลขที่ 1975	มีเนื้อที่ 0 ไร่ 2 งาน 37.00 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 6146	มีเนื้อที่ 0 ไร่ 1 งาน 87.70 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 32651	มีเนื้อที่ 5 ไร่ 0 งาน 0.20 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 87346	มีเนื้อที่ 1 ไร่ 2 งาน 98.00 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 16904	มีเนื้อที่ 17 ไร่ 2 งาน 97.20 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 17057	มีเนื้อที่ 3 ไร่ 3 งาน 89.30 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 87345	มีเนื้อที่ 0 ไร่ 3 งาน 43.00 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 19684	มีเนื้อที่ 2 ไร่ 3 งาน 90.00 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 13633	มีเนื้อที่ 5 ไร่ 0 งาน 3.00 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 16903	มีเนื้อที่ 1 ไร่ 1 งาน 8.90 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 34671	มีเนื้อที่ 15 ไร่ 0 งาน 35.00 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถหลวงพ่อกุศัย กว้าง 14 เมตร ยาว 28 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2498

พระวิหารมิ่งเมือง กว้าง 10.95 เมตร ยาว 22.25 เมตร เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

มณฑปรอยพระพุทธรูป 4 รอย กว้าง 6.30 เมตร ยาว 6.30 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2498

ศาลาพุทธสถาน กว้าง 33.20 เมตร ยาว 33.40 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

หอคำสูงเฉลิมพระเกียรติ ร.9 กว้าง 9.10 เมตร ยาว 13 เมตร เป็นอาคารไม้ สร้างเมื่อพ.ศ. 2542

อาคารสำนักงานวัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร(ยาขอบอนุสรณ์) กว้าง 11.75 เมตร ยาว 30.70 เมตร เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ สร้างเมื่อพ.ศ. 2515

อาคารสำนักงานเจ้าคณะจังหวัดแพร่ กว้าง 8.30 เมตร ยาว 28 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2530

ตึกสมเด็จพระญาณสังวร สมเด็จพระสังฆราช สกลมหาสังฆปริณายก (โรงเรียนพุทธโกศยวิทยา)

กว้าง 9.20 เมตร ยาว 52 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2538

ตึกเฉลิมพระเกียรติ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สยามบรมราชกุมารี 30 ปี กพด. (โรงเรียนพุทธ

โกศยวิทยา) กว้าง 8.10 เมตร ยาว 26.50 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2553

อาคารสหกรณ์โรงเรียนพุทธโกศยวิทยา กว้าง 9.80 เมตร ยาว 14.75 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 2 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน 2 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

นอกจากนี้ มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนรับรอง จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี - พระประธานประจำอุโบสถ “พระพุทธโกศยศิริชัยมหาศกยุมณี” ปางมารวิชัย แบบสมัยเชียงแสนผสมกับอยุธยา ขนาดหน้าตัก กว้าง 101 นิ้ว สูง 120 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. 2498

- พระธาตุมิ่งเมือง

- พระพุทธมิ่งขวัญเมือง ศิลปะเมืองแพร่ - รอยพระพุทธบาท 4 รอย

- พระสิงห์หนึ่งเวียงโกศย - พระพุทธสิหิงค์ (จำลอง)

การศึกษา

- มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลี

รายละเอียดมีดังนี้ คือ สำนักศาสนศึกษาวัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร ตั้งขึ้นเมื่อในสมัยของพระครูพุทธวงษาจารย์ (ทองคำ พุทรวโร) ได้เปิดสอนนักระบบบาลี (เรียนบาลีแบบมูลกัจจายน์) มีพระภิกษุสามเณรมาเรียนทั่วทั้งภาคเหนือ ทำให้วัดพระบาทเป็นศูนย์กลางการศึกษาพระปริยัติธรรมแผนกธรรมและบาลีของภาคเหนือ ได้มีการนิมนต์ครูสอนจากวัดเบญจมบพิตร กรุงเทพฯ มาเป็นครูสอน มีการพัฒนาการเรียนการสอน ส่งพระภิกษุสามเณรส่งสอบสนามหลวง สอบไล่ได้นักระบบและบาลี จำนวนมาก จนถึงปัจจุบัน เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. 2440

- มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา

รายละเอียดมีดังนี้ คือ โรงเรียนพุทธโกศยวิทยา จังหวัดแพร่ เดิมชื่อว่า โรงเรียนธรรมราชวิทยา เริ่มก่อตั้งขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2500 โดยมีพระภัทรสารมุนี (สุจิ กตสารโร) เป็นผู้จัดการ จัดการเรียนการสอนแผนกธรรมบาลี ปีพ.ศ. 2513-2517 ทางกระทรวงศึกษาธิการ ได้อนุญาตจัดตั้งโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษาในระดับมัธยมศึกษาในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นตามใบอนุญาตที่ 61/57 (4 มีนาคม 2517) ในปีพ.ศ. 2526 ได้เปิดทำการเรียนการสอนทั้งในระดับมัธยมศึกษาตอนต้นและตอนปลาย มีการพัฒนาการเรียนการสอนและการบริหารที่เป็นสากล โดยกระทรวงศึกษาธิการให้การรับรอง เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. 2500

- มีโรงเรียนพระพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร จังหวัดแพร่

รายละเอียดมีดังนี้ คือ โรงเรียนพุทธศาสนาวันอาทิตย์ วัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร จังหวัดแพร่ เริ่มตั้งขึ้นเมื่อวันอาทิตย์ ที่ 29 กรกฎาคม พ.ศ. 2506 โดยมีพระภัทรสารมณี (สุจิ กตสารโร) เป็นผู้อำนวยการ ซึ่งมีความประสงค์ที่จะให้เด็ก ๆ และเยาวชนของจังหวัดแพร่ได้มีการใกล้ชิดกับพระพุทธศาสนา เพื่อที่พระสงฆ์จะได้ให้การอบรมศีลธรรมจรรยาให้แก่เด็กและเยาวชน จนถึงปัจจุบัน เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. 2506

การเผยแผ่พระพุทธศาสนา

- เป็นสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดแพร่ แห่งที่ 3 แต่งตั้งเมื่อ พ.ศ. 2549 มติ มส.ครั้งที่

21/2549

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2440 อยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของศาลากลางจังหวัด เป็นวัดที่เกิดจากการรวมวัด 2 วัด คือ วัดพระบาทกับวัดมิ่งเมือง ต่อมารวมวัดเป็นวัดพระบาทมิ่งเมือง ต่อมาได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้ยกฐานะจากวัดราษฎร์ ให้เป็น พระอารามหลวง ชั้นตรี ชนิดวรวิหาร (วัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร)

ประวัติวัดพระบาท

ตามตำนานกล่าวว่า สมัยครั้งพุทธกาลพระพุทธเจ้าได้เสด็จโปรดเวไนยสัตว์แล้วได้เสด็จลงมายังเมืองพลนครหรือนครพล ได้มาประทับพักพระอิริยาบถ ณ ปากถ้ำพญานาคซึ่งมีลมออกจากปากถ้ำแรงมาก จากนั้นพระพุทธองค์ได้เสด็จประทับรอยพระพุทธบาท ๔ รอย ไว้ ณ ปากถ้ำ สถานที่ดังกล่าวก็คือ วัดพระพุทธบาท ต่อมาเจ้ามหาอุปราช ได้สร้างพระวิหารครอบรอยพระพุทธบาท ๔ รอย จากนั้นปากถ้ำก็ถูกปิดทับที่

ด้านประวัติศาสตร์

พ.ศ. ๑๘๗๙ เมืองแพร่ หรือเมืองแพร่ เป็นเมืองประเทศราชของกรุงสุโขทัย สมเด็จพระมหาธรรมราชาลิไท เมื่อครั้งเป็นพระมหาอุปราช ได้เสด็จขึ้นมาสร้าง และบูรณะศาสนสถานในอาณาจักรล้านนา มีพระธาตุช่อแฮ พระธาตุจอมแจ้ง วัดหลวงไชยวงศ์ วัดพระบาทแสงฟ้า วัดพระนอนจุฬามาศ

พ.ศ. ๒๔๓๔ เจ้าหลวงพิริยเทพวงศ์ ได้รับพระราชทานสัญญาบัตรเป็นพระยาพิริยวิไชยเป็นเจ้านครเมืองแพร่ และโปรดเกล้าฯ พระราชทานตรามงกุฎ เครื่องราชอิสริยยศ พระยาพิริยวิไชย ได้ทำบุญตักบาตรถวายภัตตาหารแด่พระสงฆ์ พระยาพิริยวิไชย พร้อมทั้งเจ้านายบุตรหลาน ได้อัญเชิญพระบรมรูปเข้าไปในพระอุโบสถวัดไชยอารามพระบาทแล้ว ได้รับน้ำพระพิพัฒน์สัจจา (พิธีถือน้ำพระพิพัฒน์สัตยา) จากพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว แล้วอัญเชิญพระบรมรูปตั้งประดิษฐานในหอสูงวัดไชยอารามพระบาท และได้โปรยเงินเป็นทานแก่ราษฎรชาย-หญิง ๘๐๐ เฟื้อง (คัดจากบันทึกของเจ้าหลวงพิริยเทพวงศ์ เจ้าผู้ครองนครแพร่ ที่กล่าวถึง วัดไชยอารามพระบาท) วัดพระบาท ในยุคแรกชื่อ วัดพระพุทธบาท ต่อมา ชื่อ วัดพระบาทแสงฟ้า วัดไชยอารามพระบาท และสุดท้ายชื่อ วัดพระบาท

ประวัติวัดมิ่งเมือง

ตามตำนานเล่าว่า วัดมิ่งเมือง เป็นวัดที่เจ้าผู้ครองนครแพะเป็นผู้สร้าง ยุคแรกๆเจ้าผู้ครองนครจะมาร่วมทำบุญพร้อมกับราษฎรพระบาท ต่อมาเมื่อพระราชาธิราชมาก ทำให้มาทำบุญตักบาตรร่วมกับราษฎรไม่ค่อยทันเวลา จึงได้ปรึกษากับเจ้านายบุตรหลาน ซึ่งมีมติให้สร้างวัดขึ้นใหม่ในสวนอุทยานของเจ้าผู้ครองนคร ตั้งชื่อ วัดสวนมิ่ง หรือ วัดสมมิ่ง หรือวัดมิ่งเมือง ต่อมาได้สร้างพระเจดีย์มิ่งเมืองให้เป็นสัญลักษณ์ว่า เป็นวัดที่อยู่ใจกลางเมือง ต่อมาได้มีการสร้างหอธรรม และพระวิหารหลวงมิ่งเมือง ซึ่งได้มีการบูรณปฏิสังขรณ์พระเจดีย์มิ่งเมือง หอธรรม และพระวิหารหลวงมิ่งเมือง จากเจ้านายบุตรหลานของ เจ้าสายเจ้าเมืองแพะ ให้อยู่ในสภาพเดิม ปัจจุบันพระวิหารหลวงมิ่งเมือง ได้ปรับปรุงเป็นพิพิธภัณฑ์ พระวิหารหลวงมิ่งเมือง

ด้านประวัติศาสตร์

พ.ศ. ๒๓๘๓ สมัยครูบามณีวรรณ เป็นเจ้าอาวาสวัดมิ่งเมือง ได้สร้างธรรมมหาเวสสันดรฉบับท่าแพ้นหลวง ถวายไว้กับวัดมิ่งเมือง (บันทึกในไม้ปิ่นจักรธรรมใบลาน) ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑ์พระวิหารหลวงมิ่งเมือง

พ.ศ. ๒๓๙๒ สมัยเจ้าหลวงพิมพิสาร(เจ้าหลวงขาเค)เป็นเจ้าผู้ครองนครแพะได้บูรณปฏิสังขรณ์ พระเจดีย์มิ่งเมือง พระวิหารหลวงมิ่งเมือง หอธรรม และได้สร้างธรรมใบลานไว้หลายผูกถวายวัดมิ่งเมือง (บันทึกในไม้ปิ่นจักรธรรมใบลาน) ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑ์พระวิหารหลวงมิ่งเมือง

พ.ศ. ๒๔๑๖ สมัยเจ้าพิริยเทพวงศ์ เป็นเจ้าผู้ครองนครแพะ มีพระชายาชื่อ “แม่เจ้าบัวไหล” ได้สร้างคัมภีร์ปึกด้วยไม้ดินทอง เป็นภาษาล้านนา (ปีกรรมวาจาจารย์) ถวายวัดมิ่งเมือง ปัจจุบันเก็บรักษาไว้ที่พิพิธภัณฑ์พระวิหารหลวงมิ่งเมือง

การรวมวัดพระบาท กับวัดมิ่งเมือง เป็นวัดพระบาทมิ่งเมือง

ช่วงปี ๒๔๔๐ สมัยพระปริยัติวงศาจารย์ (ฟู อุตตสิโว) เป็นเจ้าอาวาสวัดพระบาท และเจ้าคณะจังหวัดแพะ (ต่อมาได้รับสถาปนาเป็นพระอุบาลีคุณูปมาจารย์) และพระมหาสุจี กตสโร เป็นเจ้าอาวาสวัดมิ่งเมือง (ต่อมาพระมหาสุจี กตสโร ได้รับสถาปนาเป็น พระมหาโพธิวงศาจารย์) วัดพระบาทกับวัดมิ่งเมืองอยู่ห่างกันเพียงมีตรอกคั่น เจ้าอาวาสทั้ง ๒ วัด ได้ปรึกษากับเจ้าตุน วังซ้าย ซึ่งเป็น ศรัทธาตัน (ศรัทธาเก่า) ของวัดมิ่งเมือง ว่าจะจัดงานกินสลาก ที่วัดมิ่งเมือง แต่วัดมิ่งเมืองคับแคบ จึงได้ตกลงที่จะทูกำแพงรวมวัดทั้งสองเข้าด้วยกัน ซึ่งพระมหาสุจี กตสโร ได้ทำหนังสือขอความเมตตาจาก อาจารย์ลือ ไชยประวัติ ครูใหญ่โรงเรียนพิริยาลัยจังหวัดแพะ ขอนักเรียนโรงเรียนพิริยาลัยจังหวัดแพะ มาช่วยทูกำแพง

ต่อมาในปี ๒๔๔๑ พระปริยัติวงศาจารย์ เจ้าอาวาสวัดพระบาท เจ้าคณะจังหวัดแพะ ได้ทำหนังสือขออนุญาตสังฆมนตรี ให้รวมวัดพระบาทกับ วัดมิ่งเมือง เป็นวัดเดียวกัน เมื่อวันที่ ๓๑ พฤษภาคม ๒๔๔๒ กระทรวงศึกษาธิการ ได้ประกาศรวมวัดพระบาทกับวัดมิ่งเมืองเข้าด้วยกัน เป็นวัดพระบาทมิ่งเมือง มีฐานะเป็นวัดราษฎร์

การยกฐานะวัดราษฎร์ เป็นพระอารามหลวง

เมื่อวันที่ ๑๔ กุมภาพันธ์ ๒๕๕๘ กระทรวงวัฒนธรรม ได้ประกาศว่า วัดพระบาทมิ่งเมือง ได้รับพระกรุณาโปรดเกล้าฯ พระราชทานพระบรมราชานุญาต ให้ยกฐานะจากวัดราษฎร์ ให้เป็นพระอารามหลวง ชั้นตรี ชนิดวรวิหาร จึงได้ชื่อ วัดพระบาทมิ่งเมือง วรวิหาร จนถึงปัจจุบันนี้

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ ๑ พระครูพุทธวงศาจารย์	พ.ศ.๒๔๕๕	
รูปที่ ๒ พระปลัดคันธะ คนธวิชัย	พ.ศ.๒๔๖๔	
รูปที่ ๓ พระอธิการโท กณฺจโน	พ.ศ.๒๔๖๒-๒๔๖๘	
รูปที่ ๔ พระอธิการคำลือ กณฺจโน	พ.ศ.๒๔๗๔	
รูปที่ ๕ พระอุบาลีคุณูปมาจารย์ (ฟู อุตตสิโว)	ตั้งแต่พ.ศ.2498	ถึง พ.ศ. 2518
รูปที่ ๖ พระมหาโพธิวงศาจารย์ (สุจิตฺตสาโร)	ตั้งแต่พ.ศ. 2518	ถึง พ.ศ. 2554
รูปปัจจุบัน พระราชเชมมาร (ผศ.ดร.ประยุทธ์ ภูริทัตโต ป.ธ.9)	ตั้งแต่พ.ศ.2554	ถึง พ.ศ.ปัจจุบัน
- ได้รับรางวัล/ประกาศนียบัตร/ประกาศเกียรติคุณ ดังนี้ คือ		
วัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร ได้รับคัดเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น เมื่อ		
พ.ศ.2526		

วัดพระธาตุจอมแจ้ง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดพระธาตุจอมแจ้ง รหัสวัด 03540118001 ตั้งอยู่ที่บ้านต้นไคร้ เลขที่ 182/1 หมู่ที่ 5 ตำบล
ช่อแฮ อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 0 5459 9024 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ป่าช้าดอนชัย
ทิศตะวันออก	เหมืองสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 75 ไร่ 1 งาน 2.70 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 6310

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อพ.ศ. 1900

๕.ที่ธรณีสงฆ์

จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 7 เมตร ยาว 11 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

วิหาร กว้าง 14.10 เมตร ยาว 23.85 เมตร เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 8 เมตร ยาว 28 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2561

ศาลาบำเพ็ญกุศล กว้าง 12 เมตร ยาว 21 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้มี หอกลอง จำนวน 1 หลัง

- ปูชนียวัตถุ มี**
- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 48 นิ้ว สูง 79 นิ้ว
 - พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 427.50 นิ้ว สูง 55 นิ้ว
 - ปูชนียวัตถุอื่นๆ มี เจดีย์ 1 องค์ พระนอน พระยืน

การศึกษา

- มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม เปิดสอนเมื่อพ.ศ. 2521

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดพระธาตุจอมแจ้ง ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 1331 ในสมัยปัจฉิมโพธิกาล พระพุทธเจ้าทรงมีพระมหากรุณาธิคุณ ที่จะโปรดเวไนยสัตว์ให้พ้นจากความทุกข์หรือการเวียนว่ายตายเกิดในสังสารวัฏ ในคืนวันหนึ่งมีสองตายายผู้ยากจน ได้ทำสวนเผือกมันอยู่บนเขาลูกหนึ่งในเขตสุวรรณภูมิ (ตำบลช่อแฮปัจจุบัน) สองตายายนี้ได้ตกอยู่ในข่ายพระญาณของพระพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ในเช้าวันต่อมาพระพุทธองค์พร้อมด้วยสาวก จึงได้เสด็จมาโปรดสองตายาย โดยวิถีแห่งพระพุทธเจ้ามาถึงภูเขาสองตายายยากจนทำสวนอยู่นั้น ขณะนั้นเป็นเวลาใกล้รุ่งสว่างพอดี พระพุทธองค์จะหาน้ำล้างพระพักตร์ก็ไม่มี จึงได้อธิษฐานโดยเอาพระหัตถ์ด้านขวาเจาะลงในพื้นดิน จึงมีน้ำสะอาดพวยพุ่งขึ้นมาเป็นที่น่าอัศจรรย์ยิ่งนัก และพระพุทธองค์ก็ได้ฉันทน้ำในบ่อนั้น และน้ำเอาน้ำในบ่อนั้นมาล้างพระพักตร์ ซึ่งมีร่องรอยปรากฏอยู่ตราบนานเท่านานนี้(ปัจจุบันเรียกว่าบ่อน้ำทิพย์)

เมื่อพระพุทธองค์ได้พบสองตายายยากจน สองตายายไม่มีข้าวจะถวาย จึงได้นำเผือกและมัน ถวายแด่พระพุทธองค์ และพระสาวก เมื่อทรงฉันแล้ว พระพุทธองค์จึงได้แสดงธรรมชื่อว่า “อนุบุพพิกถา” ให้สองตายายฟัง เมื่อสองตายายได้ฟังธรรมโดยเคารพแล้วจึงได้ตั้งอยู่ในไตรสรณคมน์ปฎิญาณตนเป็นอุบาสกอุบาสิกา ยึดเอาพระพุทธเจ้า พระธรรมเจ้า พระสงฆ์เจ้าเป็นสรณะที่พึ่ง พระพุทธองค์ทรงเอาพระหัตถ์ลูบพระเศียร มีพระเกศาติดมา 2 เส้น จึงมอบพระเกศานั้น เพื่อไว้ให้กราบสักการบูชาสืบต่อไป โดยต่อมาภายหลังได้มีการสร้างพระเจดีย์ (พระธาตุ) ครอบไว้ โดยมีความสูง 29 เมตร แล้วตั้งชื่อว่า “พระธาตุจอมแจ้ง” คำว่าแจ้งถือเอาเหตุที่พระพุทธเจ้าเสด็จมาสว่างแจ้ง ณ ที่นี้พอดี ส่วนคำว่าจอม หมายถึงภูเขาลูกนี้ ซึ่งเป็นภูเขาเตี้ยๆ ไม่สูงมากนัก

พ.ศ. ๑๙๐๐ พญาสิทธิ กษัตริย์กรุงสุโขทัย ได้เดินทางมาทำการบูรณปฏิสังขรณ์องค์พระธาตุอุโบสถ กำแพง และบันไดนาครครั้งหนึ่ง เมื่อพ.ศ. 2451 สิ่งก่อสร้างในวัดพระธาตุจอมแจ้งได้ชำรุดทรุดโทรมลง พระครูพุทธวงศาจารย์ (ทองคำ) อดีตเจ้าคณะจังหวัดแพร่ พร้อมด้วยพระภิกษุ สามเณร ทุกวัดและพระยาบุรีรัตน์ และคุณหญิงจันทร์คำ (แม่เจ้าคำ) ได้ร่วมกันทำการบูรณปฏิสังขรณ์องค์พระธาตุ บูรณะกำแพง บันไดนาคร

ก่อสร้างศาลา จนเสร็จเรียบร้อย จึงได้จัดงานบุญฉลองอย่างยิ่งใหญ่ โดยทำดอกไม้เพลิงขนาดใหญ่ เพื่อจุดเป็น พุทธบูชา แต่จุดได้ไม่นาน จึงเกิดระเบิดขึ้น เสียงดังสนั่น สร้างความเสียหายให้กับบันไดนาค

พ.ศ. 2505 เป็นต้นมา พระครูอุดมขันติคุณ (บุญทัน อุตตโม) อดีตเจ้าอาวาสวัด พระธาตุจอมแจ้งพร้อมด้วยพระภิกษุสามเณร ทายก ทายิกา ได้ทำการบูรณะองค์พระธาตุ วิหาร ปิดทององค์ พระประธานสร้างแท่นพระประธาน บูรณะบันไดนาค สร้างกุฏิ 2 หลัง สร้างศาลา 8 หลัง รื้อกำแพงเก่าแล้ว สร้างใหม่ สร้างถนนคอนกรีตในบริเวณวัด สร้างซุ้มประตูวัด ราวทางถนนทางขึ้น ลาดยางบริเวณวัด ปั้น พระพุทธรูปต่างๆ สร้างห้องปฏิบัติธรรมกัมมัฏฐาน สร้างหลวงพ่อบัณฑิต ทำบุญสร้างพระยืนสูงสูง 11 เมตร สร้างรูปปั้นจำลอง สวรรค์ นรก เปรต อสุรกาย สร้างอุโบสถ ขยายเขต ติดตั้งไฟฟ้า ติดตั้งประปา สร้างพระสังกัจ จายน์ วาดภาพพุทธประวัติ สร้างซุ้มประตูวัดเข้าพระธาตุ สร้างรั้วรอบพระธาตุ สร้างพิพิธภัณฑสถาน สร้างรั้วบริเวณ จัดงาน นมัสการพระธาตุ สร้างห้องสมุด และขุดสระเก็บน้ำไว้ใช้ในฤดูแล้ง

พ.ศ. 2508 พระครูอุดมขันติคุณ เจ้าอาวาสพร้อมด้วยคณะสงฆ์ สามเณร ทายก ทายิกา ทั้งหลายได้พร้อมใจกันทำการบูรณปฏิสังขรณ์องค์พระธาตุอีกครั้งหนึ่ง มีศรัทธา นายสิงคาร นางศรีเพรา วัฒนสมบัติ มีจิตศรัทธารับเอาเศวตฉัตร (ยอดพระธาตุ) ไปซ่อมแซม ลงรักปิดทองใหม่ ทำพิธียกฉัตรใน วันวิสาขบูชาเดือน 8 ขึ้น 15 ค่ำ ปีมะเส็ง

พ.ศ. 2523 กรมการศาสนา ได้มีหนังสือรับรองสภาพวัดไว้ว่า วัดพระธาตุจอมแจ้งได้ก่อสร้าง มานานก่อนพระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2489 และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา มีอุโบสถเป็นที่ทำสังฆกรรมมา จนถึงปัจจุบัน โดยมีคณะผู้ปกครองฝ่ายสงฆ์ได้ดูแลตลอดมา โดยหนังสือกรมการศาสนาที่ ศธ0405/5843 ลง วันที่ 22 พฤศจิกายน 2523 ได้รับรองว่าวัดพระธาตุจอมแจ้งเป็นวัดที่ถูกต้องตามกฎหมาย มาตรา 31 แห่ง พระราชบัญญัติคณะสงฆ์ พ.ศ. 2505

พ.ศ. 2525 กรมศิลปากร ได้ทำการบูรณะเจดีย์นางแก้ว นางแมนที่หักอีกครั้งหนึ่ง

พ.ศ. 2554 พระครูสุจินต์รัตนธมฺม (สมคิด ปริสุทฺธ) ได้ทำการรื้อสิ่งก่อสร้างต่างๆ ที่ทรุดโทรม โดยก่อสร้างขึ้นใหม่ มีการวางแผนกำหนดแบบแปลน สร้างกุฏิ อาคารพิพิธภัณฑสถาน หอสมุด หอเก็บน้ำ รื้อกำแพงเก่า ปรับปรุงสร้างใหม่ ทำถนนคอนกรีตทั้งหมด สร้างรั้วลวดหนามรอบๆ เขตวัด ขยายไฟฟ้า ติดต่อคอมพิวเตอร์ ประปา ปรับภูมิทัศน์ภายในวัด และปลูกไม้ต่าง ๆ ภายในวัด เช่น ต้นสัก ต้นตะเคียน ต้นยางนา ด้านห้วย ต้นบุญนาค ต้นตาล ต้นลาน ต้นสาละอินเดีย ผักหวานป่าและกาแฟ

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑	พระบัวระวงค์	ตั้งแต่ พ.ศ. - ถึง พ.ศ. 2467
รูปที่ 2	หลวงจีนเหมียวหมิง	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๔85 ถึง พ.ศ. ๒487
รูปที่ 3	พระอินทร์ ถาวโร	ตั้งแต่พ.ศ. ๒492 ถึง พ.ศ. ๒496
รูปที่ 4	พระครูอุดมขันติคุณ	ตั้งแต่พ.ศ. ๒503 ถึง พ.ศ. ๒544

รูปปัจจุบัน พระครูสุจินต์รัตนานิมิต

ตั้งแต่พ.ศ. ๒545 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดพระธาตุช่อแฮ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดพระธาตุช่อแฮ รหัสวัด 03540118002 ตั้งอยู่ที่บ้านพระธาตุช่อแฮ เลขที่ 1 หมู่ที่ 11 ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 0 5459 9209 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	บ้านพระธาตุช่อแฮ หมู่ที่ 11
ทิศใต้	บ้านโน หมู่ที่ 6 และบ้านพันเชิงหมู่ที่ 2
ทิศตะวันออก	บ้านโน หมู่ที่ 6
ทิศตะวันตก	บ้านม้ง หมู่ที่ 1 หมู่ที่ 3

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 84 ไร่ 0 งาน 19.40 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 37024

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อพ.ศ. 1910

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 6 แปลง มีเนื้อที่รวม 73 ไร่ 2 งาน 8.70 ตารางวา ได้แก่

โฉนดเลขที่ 64517	มีเนื้อที่ 6 ไร่ 0 งาน 48 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 37025	มีเนื้อที่ 52 ไร่ 3 งาน 78.10 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 37026	มีเนื้อที่ 6 ไร่ 1 งาน 5.90 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 37027	มีเนื้อที่ 2 ไร่ 0 งาน 21.70 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 37028	มีเนื้อที่ 1 ไร่ 1 งาน 61.50 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 67686	มีเนื้อที่ 4 ไร่ 2 งาน 93.50 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 30.50 เมตร ยาว 23.50 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2473

ศาลาการเปรียญ กว้าง 12 เมตร ยาว 26 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2538

หอสวดมนต์ กว้าง 6 เมตร ยาว 20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2541

กุฏิสงฆ์ จำนวน 11 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

วิหาร กว้าง 26.50 เมตร ยาว 30 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2535

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 15 เมตร ยาว 35 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2557

ศาลาบำเพ็ญกุศล กว้าง 12 เมตร ยาว 20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2559

นอกจากนี้มี ฌาปนสถาน จำนวน 1 หลัง หอระฆัง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี - องค์พระธาตุช่อแฮ ศิลปะแบบเชียงแสน ฐานสี่เหลี่ยมกว้างด้านละ 11 เมตร สูง 33 เมตร

- พระประธานประจำอุโบสถ หลวงพ่อช่อแฮ ปางมารวิชัย ศิลปะเชียงแสน ขนาดหน้าตัก กว้าง 3.80 เมตร สูง 4.50 เมตร สร้างเมื่อพ.ศ. รว 1600

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ศิลปะสุโขทัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 2 เมตร สูง 4 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2554

- ปูชนียวัตถุอื่นๆ มี 1) พระเจ้าทันใจ 2) พระพุทธเจดีย์โกสโล 3) พระพุทธโลกนาถพิตร 4) พระพุทธธรรมมงคลอุปถัมภ์ 5) พระเจ้านอน 6) พระสิงห์ 1 ช่อแฮ 7) พระพุทธรูปม่าน 8) พระเจ้าไม้สัก 9) พระพุทธธรรมจักร 10) ธรรมมาสน์โบราณ 11) รูปหล่อสมเด็จพระเจ้า 12) รูปหล่อครูบาศรีวิชัย 13) รูปหล่อพระมหาโพธิวงศาจารย์ 16) ระฆังโบราณ 17) บันไดสิงห์ 18) บันไดนาถ 19) บันไดนาถขด 20) บันไดสุระอ้ายก้อม 21) กรู้อัฐิครูบาศรีวิชัย

การศึกษา

- มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม-บาลี เปิดสอนเมื่อพ.ศ. 2538 โดยมีพระครูสมุห์ วิชาญ กิตติปัญโญ (ปัจจุบัน คือ พระโกศลเจติยารักษ์) แผนกบาลี ตั้งแต่ระดับ ประโยค 1-2 ถึง ประโยค ป.ธ.5 แผนกธรรม ตั้งแต่ระดับ นักธรรมชั้นตรี ถึง นักธรรมชั้นเอก และธรรมศึกษา ตั้งแต่ระดับ ธรรมศึกษาชั้นตรี ถึงธรรมศึกษาชั้นเอก เวลาเรียน ภาคเช้า เริ่มเวลา 08.30 - 10.30 น. ภาคบ่าย เริ่มเวลา 13.00 - 15.00 น. และภาคค่ำ เริ่มเวลา 19.00 ถึง เวลา 21.00 น. ปิดเรียนวันอาทิตย์, วันพระ และวันนักขัตฤกษ์

การเผยแพร่พระพุทธศาสนา

- เป็นสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด แห่งที่ 2 แต่งตั้งเมื่อพ.ศ. 2550 มติมหาเถรสมาคม ครั้งที่ 9/25549

- ผลงานด้านการเผยแพร่พระพุทธศาสนา เป็นสำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัดดีเด่นเฉลิมพระเกียรติ 82 พรรษา พ.ศ. 2552

ได้รับรางวัล

- วัดได้รับคัดเลือกเป็นอุทยานการศึกษาในวัด เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘
- วัดได้รับคัดเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่าง เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๓๘
- วัดได้รับคัดเลือกเป็นวัดพัฒนาตัวอย่างที่มีผลงานดีเด่น เมื่อปี พ.ศ. ๒๕41
- รางวัล โล่ผู้ทำคุณประโยชน์ก่อสร้างมหาวิทยาลัยคำแหง จากหน่วยงานศูนย์วิทยบริการเฉลิมพระเกียรติจังหวัดแพร่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๒
- รางวัล วัดส่งเสริมสุขภาพ จากกระทรวงสาธารณสุข เมื่อปี พ.ศ. ๒๕48

- รางวัล ชนะเลิศส้วมสาธารณะในสถานที่ท่องเที่ยวระดับจังหวัด จากกระทรวงสาธารณสุข เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๔๘

- รางวัล ชนะเลิศสุดยอดส้วมแห่งปี ระดับเขต 10 จาก กระทรวงสาธารณสุข, สำนักงานพัฒนาการท่องเที่ยวกระทรวงการท่องเที่ยวและกีฬา เมื่อปีพ.ศ. 2548

- รางวัล โล่บริจาคเงินจำนวน ๕00,0๐๐ บาท สมทบทุนก่อสร้างอาคารที่ทำการสถานีตำรวจภูธรจังหวัดแพร่ ส่วนแยกพระธาตุช่อแฮ จากหน่วยงานตำรวจภูธรจังหวัดแพร่ เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๕๓

- รางวัลโล่ เป็นสำนักศาสนศึกษาดีเด่นระดับจังหวัดที่มีผู้สอบบาลีได้ อันดับที่ 2 จากคณะสงฆ์จังหวัดแพร่ เมื่อปี พ.ศ. 2553

- รางวัล โล่เป็นสถานที่อารยสถาปัตย์แห่งปี 2559 จากหน่วยงาน มูลนิธิอารยสถาปัตย์เพื่อคนทั้งมวล

- รางวัล โล่แหล่งท่องเที่ยวที่มีการอนุรักษ์เชิงวัฒนธรรมดีเด่น จากกระทรวงวัฒนธรรม เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๑

- รางวัล ดีเยี่ยม โครงการส่งเสริมพัฒนาการจัดการสิ่งแวดล้อมในวัดจากกรมส่งเสริมคุณภาพสิ่งแวดล้อม กระทรวงทรัพยากรธรรมชาติและสิ่งแวดล้อม เมื่อปี พ.ศ. ๒๕๖๒

๗.ประวัติความเป็นมาของวัด

วัดพระธาตุช่อแฮ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 1900 โดยสำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ได้มีหนังสือรับรองสภาพวัดไว้ว่า วัดพระธาตุช่อแฮ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. ๑๙๐๐ และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อ พ.ศ. ๑๙๑๐ (ตามหนังสือ ที่ พศ 000๓/๒๕๖ ลงวันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๘)

วัดพระธาตุช่อแฮ พระอารามหลวง เป็นที่ประดิษฐานพระเจดีย์พระธาตุช่อแฮ ซึ่งเป็นพระธาตุศักดิ์สิทธิ์แพร่ ตามตำนานพระเจ้าเลียบโลก กล่าวว่า เป็นเจดีย์ที่บรรจุเส้นพระเกศาและพระบรมสารีริกธาตุส่วนพระศอกซ้ายของพระพุทธเจ้า ตามความศรัทธาเชื่อเรื่องพระธาตุประจำปีเกิด ๑๒ ราศี พระธาตุช่อแฮเป็นพระธาตุประจำปีเกิดของผู้ที่เกิดปีขาล (ปีเสือ)

ตำนาน ตามตำนานพระเจ้าเลียบโลก บันทึกไว้ว่า สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เสด็จมาถึงเมืองพล (เมืองแพร่) ประทับ ณ ดอยโกสยธชัคคะบรรพต ขณะนั้นมีเจ้าลี้แว่นามว่า ขุนลี้แว่นายก้อม ได้มากราบไหว้พระพุทธเจ้าที่บนดอยนี้ พระพุทธเจ้าได้แสดงอิทธิปาฏิหาริย์ให้ขุนลี้แว่นายก้อมเห็น เนื่องจากสถานที่นี้เป็นที่ร่มรื่น เหมาะสมที่จะตั้งเป็นสถานที่ไว้ในพระพุทธศาสนา พระองค์ได้ประทานพระบรมสารีริกธาตุที่ ระลึกโดยเอาเส้นพระเกศาเส้นหนึ่งให้แก่ขุนลี้แว่นายก้อมไว้ มีรับสั่งให้เอาเส้นพระเกศานี้ไปไว้ในถ้ำที่อยู่ใกล้บริเวณนี้ พระองค์ทรงอธิษฐานว่าเมื่อพระองค์เสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้ว พระบรมสารีริกธาตุพระศอกข้างซ้ายจะถูกนำมาบรรจุไว้ ณ สถานที่นี้ และต่อไปภายหน้าจะได้ชื่อว่าเมืองแพร่ เมื่อทรงทำนายแล้วก็เสด็จจาริกไปยังเมืองต่าง ที่ทรงเห็นว่าควรจะเป็นที่ตั้งพระธาตุได้ จากนั้นจึงเสด็จกลับไปยังพระเชตวันอาราม และหลังจากที่พระพุทธเจ้าเสด็จดับขันธปรินิพพานไปแล้ว ๒๘ ปี ตรงกับสมัยของพระเจ้าอโศกมหาราช พระเจ้าอโศกมหาราชและพระอรหันต์ทั้งปวงได้ร่วมกันอธิษฐานว่าเมื่อสมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้ายังมีพระชนม์

ชีพอยุ่กัน เคยเสด็จไปยังถิ่นฐานบ้านเมืองหลายแห่ง จึงขออัญเชิญพระบรมสารีริกธาตุที่ได้บรรจุในโกศที่เตรียมไว้ขึ้นไปสถิตอยู่ในสถานที่ซึ่งพระพุทธเจ้าได้อธิฐานไว้แล้วเกิด เมื่ออธิฐานแล้วพระบรมสารีริกธาตุทั้งหลายก็เสด็จออกจากโกศโดยทางอากาศไปตั้งอยู่ที่แห่งนั้นๆ ทุกแห่ง ส่วนพระบรมสารีริกธาตุเหลืออยู่ พระอรหันต์ทั้งปวงก็อัญเชิญไปบรรจุในพระเจดีย์ ๘๔,๐๐๐ องค์นั้น แล้วประกาศแก่เทวดาทั้งหลายให้พิทักษ์รักษาตลอดไป จนกว่าจะหมดอายุแห่งพระพุทธศาสนา ๕,๐๐๐ พระวัสสา

ด้านประวัติศาสตร์ จากพระราชพงศาวดารว่าด้วยกรุงสุโขทัย หอสมุดแห่งชาติ กล่าวถึงวัดพระธาตุช่อแฮว่า สร้างขึ้นระหว่างจุลศักราช 586-588 (พ.ศ. 1879-1881) ในสมัยที่พระมหาธรรมราชาธิราช (ลิไท) ยังทรงเป็นพระมหาอุปราช พระราชบิดาโปรดพระราชทานให้ไปครองเมืองศรีสัชนาลัย (สวรรคโลก) พระองค์มีพระราชศรัทธาในพระพุทธศาสนาทรงสั่งสอนศีลธรรมแก่ประชาชนและทรงวางแบบแผนคณะสงฆ์ตาม ลัทธิทิพย์ โปรดจัดให้มีพระสงฆ์ 6 ฝ่าย คือ ความวสี ศึกษาพระธรรมวินัย เพื่อสั่งสอนคน และอริยวสี ศึกษาวิปัสสนา มุ่งความสงบแห่งจิตใจ นอกจากนั้นยังทรงทะนุบำรุงพระพุทธศาสนาโดยโปรดให้สร้างศาสนสถาน และได้เสด็จมาบูรณปฏิสังขรณ์พระธาตุช่อแฮ เมื่อสำเร็จจุลวลงแล้ว ได้จัดพิธีฉลอง ๗ วัน ๗ คืน ในเวลาต่อมาเมืองแพร่ ได้เข้ามารวมอยู่ในอาณาจักรล้านนาไทยเมื่อ พ.ศ. ๑๙๘๖ กษัตริย์ล้านนาก็ได้ทรงทะนุบำรุงเสริมสร้างพระธาตุช่อแฮมาโดยลำดับ จนกระทั่งราชวงศ์นี้หมดอำนาจลง มิได้เป็นใหญ่ในล้านนาแล้วพระธาตุช่อแฮก็ทรุดโทรมปรักหักพังลงเป็นอันมาก

ในปี พ.ศ.๒๔๖๗ ครูบาศรีวิชัย นักบุญแห่งล้านนาได้มาเป็นประธานบูรณปฏิสังขรณ์พระธาตุร่วมกับคณะสงฆ์จังหวัดแพร่ ประชาชนชาวจังหวัดแพร่ ซึ่งมีพระมหาเมธีกร (พรหม พรหมเทโว) อดีตเจ้าคณะจังหวัดแพร่ โดยรื้อเอาทองจังโกออกแล้วเสริมสร้างองค์พระเจดีย์ให้มีขนาดกว้างและสูงขึ้นโดยกว้าง ๑๑ เมตร สูง ๓๓ เมตร โดยรอบองค์พระธาตุมีลำเวียง หรือรั้วเหล็กล้อมรอบหนาแน่น มีประตูเข้า-ออก ๔ ประตู อยู่ทิศละประตูแต่ละประตูมีซุ้มสลักกลดลายอย่างงดงาม

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

วัดพระธาตุช่อแฮ

รูปที่ ๑	พระครูรัตนวันคุณารัตย์ (ป็อก)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2494 ถึง พ.ศ. 2412
รูปที่ 2	พระราชรัตนมุนี (รส คนธรรมหาเถร)	ตั้งแต่พ.ศ. ๒522 ถึง พ.ศ. ๒531
รูปที่ 3	พระครูโสภณเจติยาภิบาล(บุญเท่ง กุศลจิตโต)	ตั้งแต่พ.ศ.๒531 ถึง พ.ศ.๒535
รูปที่ 4	พระครูสมุห์วิชาญ กิตติปัญโญ	ตั้งแต่พ.ศ. 2536 ถึง พ.ศ.2549
	(พระครูวิมลกิตติสุนทร)	

วัดพระธาตุช่อแฮ พระอารามหลวง

รูปปัจจุบัน พระครูวิมลกิตติสุนทร,พระโกศัยเจติยารักษ์ ตั้งแต่พ.ศ.๒549 ถึง พ.ศ.ปัจจุบัน

วัดพระธาตุดินหลวง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดพระธาตุถิ่นหลวง รหัสวัด 03540111007 ตั้งอยู่ที่บ้านถิ่น เลขที่ 3 หมู่ที่ 1 ตำบล
บ้านถิ่น อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 08 1030 9431 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ป่าสงวนแห่งชาติ
ทิศใต้	ป่าสงวนแห่งชาติ
ทิศตะวันออก	ป่าสงวนแห่งชาติ
ทิศตะวันตก	ป่าสงวนแห่งชาติ

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 15 ไร่ 0 งาน 0 ตารางวา เป็นหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2541 หมดอายุ วันที่ 23 พฤศจิกายน 2571 เพื่อสร้างวัดพระธาตุถิ่นหลวง โดยขอคืนพื้นที่ที่อนุญาตให้กรมศาสนาเข้าทำประโยชน์ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่เด็ก ป่าแม่ถาง และป่าแม่กำปอง ท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ เพื่อก่อสร้างพุทธอุทยานพระบรมธาตุถิ่นแดนหลวงเฉลิมพระเกียรติฯ เนื้อที่ทั้งหมด 189 ไร่ 1 งาน 48 ตารางวา ตามหนังสืออนุญาตฯ เล่มที่ 904 ฉบับที่ 30 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2541

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 9 พฤศจิกายน พ.ศ. 2554 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 16 เมตร ยาว 22 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์

จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 16 เมตร ยาว 20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2555

ศาลาการเปรียญ กว้าง 15 เมตร ยาว 20 เมตร จำนวน 3 ชั้น เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2555

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน 3 หลังเป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ จำนวน 3 หลัง เป็นอาคารไม้

วิหาร กว้าง 3 เมตร ยาว 3 เมตร เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2562

นอกจากนี้ มี ฌาปนสถาน จำนวน 1 หลัง หอระฆัง จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 99 นิ้ว สูง 150 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2539

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 30 นิ้ว สูง 70 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. 2539

-ปูชนียวัตถุอื่น ๆ มี พระมหาเจดีย์ พระเจ้าพันองค์

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดพระธาตุถิ่นหลวง ตั้งวัดเมื่อวันที่ 28 กรกฎาคม พ.ศ. 2553 ตั้งอยู่เลขที่ 1 หมู่ที่ 3 ตำบล บ้านถิ่น อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ มีเนื้อที่ 15 ไร่ 0 งาน 0 ตารางวา เป็นหนังสืออนุญาตให้เข้าทำประโยชน์ หรืออยู่อาศัยภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ เมื่อวันที่ 24 พฤศจิกายน 2541 หมดอายุ วันที่ 23 พฤศจิกายน 2571 เพื่อสร้างวัดพระธาตุถิ่นหลวง โดยขอพื้นที่ที่อนุญาตให้กรมศาสนาเข้าทำประโยชน์ภายในเขตป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่เต็ก ป่าแม่ถาง และป่าแม่กำปอง ท้องถิ่น อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ เพื่อก่อสร้างพุทธอุทยานพระบรมธาตุถิ่นหลวงเฉลิมพระเกียรติฯ เนื้อที่ทั้งหมด 189 ไร่ 1 งาน 48 ตารางวา ตามหนังสืออนุญาตฯ เล่มที่ 904 ฉบับที่ 30 ลงวันที่ 24 พฤศจิกายน 2541 (พื้นที่ส่วนใหญ่เป็นการขอซื้อสิทธิ คืนจากราษฎรผู้จับจอง)

วัดพระธาตุถิ่นหลวง แต่เดิมพื้นที่มีสภาพเสื่อมโทรมแห้งแล้ง เป็นบ่อขุดลูกช้างทางหมู่บ้านสงวนไว้เป็นกองกลาง ประมาณ 3 ไร่กว่า โดย พระครูวิจิตรธรรมาภรณ์ อดีตเจ้าอาวาสวัดหลวง และคณะผู้นำท้องถิ่นได้พร้อมใจกันเลือกเนินเขาบริเวณดอยเด่นนางฟ้า ตำบลบ้านถิ่น เป็นสถานที่ตั้งพุทธอุทยาน พระบรมธาตุถิ่นหลวง เฉลิมพระเกียรติ ร. 9 เนื่องในปีกาญจนาภิเษก ครองราชย์ครบ 50 ปี ทำการก่อสร้าง เมื่อวันที่ 5 พฤษภาคม 2539 เมื่อพุทธอุทยานฯ ได้มีการก่อสร้างสิ่งสำคัญต่าง เช่น พระเจดีย์ขนาดใหญ่บรรจุพระบรมสารีริกธาตุ 109 องค์ ทั้งเป็นของโบราณ และของสมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก วิหารหลวงประดิษฐาน พระเจ้าพันองค์ หอวิปัสสนากรรมฐาน ตึก 3 ชั้น และเสนาสนะอื่น ๆ ที่จำเป็น จนเป็นศูนย์รวมจิตใจของพุทธศาสนิกชนทั่วไป ทั้งในและต่างจังหวัด พ.ศ. 2542 ได้ขออนุญาตตั้งวัด เปลี่ยนชื่อวัดเป็น “วัดพระธาตุถิ่นหลวง”

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑ พระครูวิจิตรธรรมาภรณ์

ตั้งแต่ พ.ศ. 2442 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดพงษ์ชัย

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดพงษ์ชัย รหัสวัด 03540109002 ตั้งอยู่ที่ บ้านปง เลขที่ 267 หมู่ที่ 4 ตำบล ห้วยม้า อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ - สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

อาณาเขต ทิศเหนือ แม่น้ำแม่หล่าย

ทิศใต้ ทางสาธารณประโยชน์
 ทิศตะวันออก โรงเรียนบ้านปง (น.ส.ล. เลขที่ พร 0325)
 ทิศตะวันตก ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 4 ไร่ 2 งาน 40 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 78294

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2581 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 16 เมตร ยาว 20 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 9 เมตร ยาว 24 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

หอสวดมนต์ กว้าง 12 เมตร ยาว 24 เมตร สร้างเมื่อ

ภูมิสงฆ์ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารไม้ จำนวน 1 หลัง

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 5.5 เมตร ยาว 50 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง หอกลอง จำนวน 1 หลัง อื่นๆ มีห้องน้ำ กำแพงนาคน ชุม ประตูกว้าง และพระธาตุเจดีย์

ปูชนียวัตถุ มี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางสมาธิ ไม่ระบุขนาดหน้าตัก
 - พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสมาธิ ไม่ระบุขนาดหน้าตัก

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดพงชัย ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2432 แต่เดิมที่ตั้งวัดมีสภาพเป็นป่าพื้นที่ราบติดลำห้วยแม่หล่าย บริเวณแถบนี้ปกคลุมด้วยเถาวัลย์นานาชนิดชาวบ้านเรียกว่า “ปง” มีคนอาศัยอยู่ประมาณ ๑๐ กว่าหลังคาเรือนประมาณ พ.ศ. ๒๒๘๙ พ่อวงศ์ บัวระเพชร ซึ่งเป็นหัวหน้าหมู่บ้านได้เป็นผู้นำในการสร้างวัดและตั้งชื่อว่า “วัดบ้านปง” และมีการสร้างอุโบสถขึ้น แต่ไม่สำเร็จกระทั่งมีคนอพยพมาอยู่มากขึ้นจึงได้สร้างต่อมาถึงปี ๒๔๗๗ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อปี ๒๔๘๑ และประกอบพิธีผูกพัทธสีมาเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๙ และเปลี่ยนชื่อวัดเสียใหม่เป็น “วัดพงชัย” เมื่อ พ.ศ. ๒๕๒๐ ชาวบ้านเห็นว่าอุโบสถหลังเดิมทรุดโทรมมาก จึงรื้อและสร้างใหม่เป็นครั้งที่ ๓ แล้วเสร็จและมียานฉลองเมื่อ พ.ศ. ๒๕๓๑ รวมค่าใช้จ่ายประมาณ ๑๒๕,๗๘๐ บาท (หนึ่งแสนสองหมื่นห้าพันเจ็ดร้อยแปดสิบบาทถ้วน)

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ ๑ พระอภิวังค์ ธีรธมโม
 รูปที่ ๒ พระอะภิจา พุทธธมโม
 รูปที่ ๓ พระอุดม ธมมรังสี

รูปที่ 4	พระสี สีสวรร	
รูปที่ 5	พระป้อม เปมนิโย	
รูปที่ 6	พระจอม	
รูปที่ 7	พระแก้ว ดิสรโณ	
รูปที่ 8	พระถนอม	
รูปที่ 9	พระเชียว พุทธธโม	
รูปที่ 10	พระอิการสุทัศน์ ธมมวโร	ตั้งแต่ พ.ศ. 2562 ถึงพ.ศ. ปัจจุบัน

วัดพงษ์สุนันท์

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดพงษ์สุนันท์ รหัสวัด 03540101006 ตั้งอยู่ที่ชุมชนวัดพงษ์สุนันท์ เลขที่ 1 ถนน คำลือ ตำบล ในเวียง อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ - สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 3 ไร่ 0 งาน 31.40 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 16694

๒.อาณาเขตติดต่อ

อาณาเขต	ทิศเหนือ	ถนนสาธารณะประโยชน์
	ทิศใต้	ถนนคำลือ
	ทิศตะวันออก	ถนนคำลือ ซอย 1
	ทิศตะวันตก	ทางสาธารณะประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 3 ไร่ 0 งาน 31.40 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 16694

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. 2499

๕.ที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 14 เมตร ยาว 18 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2472

ศาลาการเปรียญ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 2 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

วิหาร 108 ยอด กว้าง 14 เมตร ยาว 18 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2551

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 10 เมตร ยาว 17.5 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาร่วมใจ กว้าง 3 เมตร ยาว 6 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2561

นอกจากนี้มี หอกลอง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ไม่ระบุขนาดหน้าตัก
- ปูชนียวัตถุอื่นๆ มี พระยืนปางประทานพร พระนอนปางไสยาสน์

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดพงษ์สุนันท์ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 1472 สันนิษฐานว่าวัดพงษ์สุนันท์ สร้างขึ้นในสมัยพระเจ้าพรหม ซึ่งเป็นกษัตริย์ไทยองค์แรก ที่ทรงกู้เอกราชได้จากขอมและตั้งอาณาจักรไทยขึ้นใหม่ เมื่อราว พ.ศ. 1400 ก่อนอาณาจักรสุโขทัย ซึ่งเป็นยุคสร้างบ้านแปงเมือง พ.ศ. 1350-1826 (หนังสือประวัติศาสตร์เมืองแพร่ ฉบับที่ พ.ศ. 2550 หน้า 135 อบจ.แพร่) จนกระทั่งถึงปี พ.ศ. 1524 ขอมส่งกองทัพจำนวนหลายหมื่นคนเข้ารุกรานอาณาจักรโยนก และเชียงแสน โดยเข้าตีเมืองต่าง ๆ พร้อมกันพลรัฐนคร(แพร่) ก็ถูกกองทัพขอมโจมตีและเข้าเมืองได้ในวันขึ้น 6 ค่ำ เดือน 11 ได้เผาวัดวาอารามลอกเอาทองคำที่หุ้มพระพุทธรูปและเจดีย์ไปเป็นจำนวนมากจากวัดต่างๆ ในพลรัฐนคร ได้ถูกทำลายยับเยิน จนกลายเป็นวัดร้างไประยะหนึ่ง รวมถึงวัดพงษ์สุนันท์ด้วย จนถึง พ.ศ. 1559 ท้าววังสุพล รวบรวมผู้คนเมืองพลเข้ามาโจมตีขับไล่ ทหารขอมแตกพ่ายหนีไปจนหมดสิ้น แล้วสร้างเมืองบุรณะซ่อมแซมวัดขึ้นใหม่

วัดพงษ์สุนันท์ เป็นวัดที่สร้างอยู่ในเขตกำแพงเมืองเก่า เดิมเป็นวัดร้าง ชื่อ “วัดปงสนุก” ไม่มีหลักฐานปรากฏว่าสร้างในสมัยใด แต่พบบันทึกว่า เมื่อปี พ.ศ. 2472 ผนังกว้างได้พังทลายลงเพราะเกิดน้ำท่วม ทำสังฆกรรมไม่ได้หลายปี จึงได้มีการบูรณะวัด และสร้างวิหารใหม่ โดยหลวงพงษ์พิบูลย์ และเจ้าสุนันดา มหายุศปัญญา พระมหาโกศล อคคิโร จึงได้เปลี่ยนชื่อวัด เป็น “วัดพงษ์สุนันท์” ตามชื่อหลวงพงษ์พิบูลย์ และเจ้าแม่สุนันดา จนถึงปัจจุบัน และตั้งเป็นวัดประจำตระกูลวงศ์บุรีตั้งแต่นั้นมา

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑	พระครูบาอินทรจักร	ตั้งแต่ พ.ศ. 2442
รูปที่ 2	พระครูวิบูลวิริยวัตร	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๔78 ถึง พ.ศ. ๒482
รูปที่ 3	พระมหาเมธา	ตั้งแต่พ.ศ. ๒482 ถึง พ.ศ. ๒495
รูปที่ 4	พระมหาโกศล อคคิโร	ตั้งแต่พ.ศ. ๒495 ถึง พ.ศ. ๒499
รูปที่ 5	พระรักษาการแทนหลายรูปไม่ทราบชื่อ	ตั้งแต่พ.ศ. ๒499 ถึง พ.ศ. ๒530
รูปที่ 7	พระครูวิมลปัญญาธร (คำหล้า วรปัญญา)	ตั้งแต่พ.ศ. ๒530 ถึง พ.ศ. ๒541
รูปที่ 8	พระครูศรีวรคุณ (แก้ว อมโร)	ตั้งแต่พ.ศ. ๒541 ถึง พ.ศ. ๒549
รูปที่ 9	พระครูโกวิทธรรมวาที,ดร(อุดร อุดตมเมธิ)	ตั้งแต่พ.ศ. ๒549 ถึง พ.ศ. ๒564
รูปปัจจุบัน	พระใบฎีกาศักดิ์ดิษฐ์ ส่วโร	ตั้งแต่พ.ศ. ๒564 ถึง พ.ศ.ปัจจุบัน

วัดพนมขวัญ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดพนมขวัญ รหัสวัด 03540109005 ตั้งอยู่ที่บ้านหนองห้า เลขที่ 110 ถนน ยันตรกิจโกศล ตำบล แม่คำมี อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ - สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตแพร่
ทิศใต้	เหมืองสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	เหมืองสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางหลวงหมายเลข 101 (เด่นชัย-ร้องกวาง)

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่รวม 3 ไร่ 3 งาน 33.10 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 18903,18963,61970,63062,63047 รวมห้าโฉนด เนื้อที่ 3 ไร่ 0 งาน 73.80 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 63046 เนื้อที่ 0 ไร่ 2 งาน 59.30 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 3 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2546 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 20 เมตร ยาว 40 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 8.30 เมตร ยาว 19.47 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2539

ศาลาการเปรียญ กว้าง 15 เมตร ยาว 21.20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2538

กุฏิสงฆ์ จำนวน 2 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้ มี ฌาปนสถาน จำนวน 1 หลัง หอระฆัง จำนวน 1 หลัง หอกลอง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี -พระประธานประจำอุโบสถ ปางชนะมาร ขนาดหน้าตัก กว้าง 1.50 เมตร สูง 2.50 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2539

-พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางชนะมาร ขนาดหน้าตัก กว้าง 1.20 เมตร สูง 2.00 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2539

-ปูชนียวัตถุอื่นๆ มี เจดีย์ 1 องค์ กว้าง 5.90 เมตร สูง 19 เมตร ได้รับประทานชื่อจาก สมเด็จพระสังฆราชสกลมหาสังฆปริณายก วัดบวรนิเวศวิหาร กรุงเทพมหานคร มีชื่อว่า พระพุทธรัตนธาตุเจดีย์ เถลิงพระเกียรติ ร.9

การศึกษา

-มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. 2551

การเผยแพร่พระพุทธศาสนา

-เป็นหน่วยอบรมประจำตำบล (อ.ป.ต.) แต่งตั้งเมื่อ พ.ศ. 2543

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดพนมขวัญ ตั้งวัดเมื่อวันที่ 30 เมษายน พ.ศ. 2545 เริ่มสร้างวัดเมื่อวันที่ 2 มีนาคม พ.ศ. 2538 โดยการนำของนายบุญเลิศ ชมเชย ผู้ใหญ่บ้านหนองห้า และได้รับการถวายที่ดินจาก พ่ออาจารย์รัตน์ พนมขวัญ จำนวน 9 ไร่ เพื่อใช้ในการสร้างวัด และทางผู้ใหญ่บุญเลิศ ชมเชยพร้อมกรรมการชาวบ้านหนองห้า ได้ขออนุญาตใช้นามสกุลของท่านเป็นชื่อวัด คือ “วัดพนมขวัญ” ซึ่งพ่ออาจารย์รัตน์ พนมขวัญพร้อมครอบครัว ยินยอมให้อาณาเขตเป็นชื่อวัด และได้ชักชวน กัลยามิตร ลูกศิษย์ป่าไม้แพร์ ดำเนินการสร้างวัดพนมขวัญ

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ ๑	พระบุญเทิน สจจรมโม	ตั้งแต่ พ.ศ. 2538 ถึง พ.ศ. 2542
รูปปัจจุบัน	พระครูปัญญาจินดาวัฒน์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒543 ถึง พ.ศ.ปัจจุบัน

วัดพระธาตุดอยเล้ง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดพระธาตุดอยเล้ง รหัสวัด 65154010002 ตั้งอยู่ที่บ้านใน หมู่ที่ 6 ตำบล ช่อแฮ อำเภอมะหิทธิ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 09 3309 8137 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าแม่ก่อนและป่าแม่สาย”
ทิศใต้	ป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าแม่ก่อนและป่าแม่สาย”
ทิศตะวันออก	ป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าแม่ก่อนและป่าแม่สาย”
ทิศตะวันตก	ป่าสงวนแห่งชาติ “ป่าแม่ก่อนและป่าแม่สาย”

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 15 ไร่ 1 งาน 43.20 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 105182

๔.ประเภทวัด

สำนักสงฆ์

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 10 เมตร ยาว 20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. -

ศาลาพรหมานุภาพ กว้าง 9 เมตร ยาว 24 เมตร จำนวน 3 ชั้น เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. -

ศาลาเทวานุภาพ กว้าง 8 เมตร ยาว 22 เมตร จำนวน 3 ชั้น เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. -

ศาลาธรรมานุภาพ กว้าง 8 เมตร ยาว 24 เมตร จำนวน 3 ชั้น เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. -

กุฏิสงฆ์ กว้าง 6 เมตร ยาว 12 เมตร จำนวน 2 ชั้น จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

พระธาตุดอยเล้ง กว้าง 11 เมตร ยาว 15 เมตร สร้างเมื่อพ.ศ. -

บันไดนาค 399 ขั้น กว้าง 26.50 เมตร ยาว 30 เมตร สร้างเมื่อพ.ศ. -

บันไดนาค 94 ขั้น กว้าง 2 เมตร ยาว 180 เมตร สร้างเมื่อพ.ศ. -

ลานบุญวัดพระธาตุดอยเล้ง กว้าง 12 เมตร ยาว 20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2563

ขนิยัตถุ มี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางลีลา ขนาดหน้าตัก กว้าง 19 นิ้ว เมตร สูง 60 เมตร สร้างเมื่อ

พ.ศ. 2558

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดพระธาตุดอยเล้ง ประกาศยกวัดสร้างขึ้นเป็นวัดที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษา เมื่อวันที่ 19 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 วัดพระธาตุดอยเล้ง เป็นปูชนียสถานที่สำคัญแห่งหนึ่งของจังหวัดแพร่ ตั้งอยู่บนภูเขาสูงทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ของวัดพระธาตุช่อแฮ พระอารามหลวง ระยะทางประมาณ 3 กิโลเมตร และตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกเฉียงเหนือของพระธาตุจอมแจ้ง ประมาณ 4 กิโลเมตร ตั้งอยู่ที่บ้านใน หมู่ที่ ๖ ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ เป็นวัดที่มีประวัติความเป็นมาที่เก่าแก่และยาวนาน สร้างเมื่อใดไม่ปรากฏหลักฐานแน่ชัดแต่มีมาคู่กับวัดพระธาตุช่อแฮ และวัดพระธาตุจอมแจ้ง จากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ที่อาศัยอยู่ในตำบลป่าแดงและตำบลช่อแฮได้เล่าว่า องค์สมเด็จพระสัมมาสัมพุทธเจ้า ได้เสด็จโปรดเวไนยสัตว์มาดอยลูกหนึ่งตั้งอยู่ทางทิศใต้ของดอยชัคคะบรรพต เมื่อเสด็จมาถึงจวนใกล้แจ้ง(สว่าง) ณ ที่นั้นจึงเรียกว่าดอยจวนแจ้ง ปัจจุบันคือที่ตั้งวัดพระธาตุจอมแจ้ง หลังจากนั้นได้เสด็จมาทางทิศเหนือถึงดอยชัคคะบรรพตอยู่ ณ ที่นั้น โดยมีขุนลัวะอ้ายก้อม เป็นโยมอุปฐาก จึงให้ขุนลัวะอ้ายก้อมออกไปสำรวจภูมิประเทศเพื่อที่จะสร้างพระธาตุช่อแฮ ขุนลัวะอ้ายก้อมจึงขึ้นไปยืนบนภูเขาที่ทำเลที่ตั้งจึงตกลงใจสร้างพระธาตุช่อแฮแล้วพระพุทธองค์จึงทรงมอบเกศาธาตุไว้ที่ดอยชัคคะบรรพตภูคนั้น ปัจจุบันเรียกว่าวัดพระธาตุช่อแฮ ครั้นเมื่อสร้างพระธาตุช่อแฮเสร็จแล้ว ขุนลัวะอ้ายก้อม ก็ระลึกถึงภูเขาที่ตนขึ้นไปยืนเล็งดูภูมิประเทศ จึงได้สร้างเจดีย์ขนาดเล็กเรียกว่า อุทเทสเจดีย์ ขึ้นบนภูเขาคังกล่าว ต่อมาชาวเมืองแพร่ ได้เรียกชื่อว่า “พระธาตุดอยเล้ง” ซึ่งเป็นพระธาตุที่ตั้งอยู่สูงสุดในบรรดาพระธาตุทั้งหมดในจังหวัดแพร่ ต่อมาได้เสด็จไปทางทิศตะวันออกเฉียงใต้ ทรงประทับอยู่บนดอยลูกหนึ่ง ซึ่งสูงกว่าดอยทั้งหมด จึงได้เอาบาตรวางไว้บนดอยลูกนั้นปัจจุบันเรียกว่าดอยภูกวาง (ชาวบ้านได้เอาก้อนหินใส่จนเต็มรอยบาตร) แล้วจึงประทับแลดูดอยอีกลูกหนึ่ง (ภาษาท้องถิ่นของภาคเหนือคือเล้งผ่อ ซึ่งอยู่ใกล้กับดอยภูกวางที่วางบาตร พระองค์จึงได้ประทับแลดูภูมิประเทศของเมืองโกศย์หรือเมืองแพร่ทรงตรัสว่า "ที่นี่เป็นที่น่ารื่นรมย์เหมาะแก่บ้านสร้างเมือง เพราะมีแม่น้ำยมไหลผ่าน" จึงให้ชื่อดอยลูกนี้ว่าดอยเล้ง บางตำนานเล่าว่าเจ้าเมืองเล้งดูเพื่อสร้างพระธาตุช่อแฮและเมืองแพร่ เนื่องจากเป็นคอนที่สูงที่สุดสามารถมองเห็นทิวทัศน์และภูมิประเทศได้ถึง ๓ อำเภอ คือ อำเภอสูงเม่น , อำเภอเมืองแพร่ , อำเภอร้องกวาง ของจังหวัดแพร่ได้เป็นอย่างดี อย่างไรก็ตามใครที่มานมัสการพระธาตุช่อแฮแล้ว ถ้าไม่ตั้งใจดูจะไม่สามารถมองเห็นพระธาตุดอยเล้ง

ในการต่อมาเมื่อประมาณ 1,200 ปี ได้มีพญาเชียงบุญ เป็นเจ้าเมืองปกครองทางเหนือ ได้สร้างเจดีย์ไว้ขนาดความกว้าง ๕ เมตร สูง ๑๑ เมตร ไว้เป็นอุทเทสเจดีย์เป็นสถานที่เคารพนับถือ เพื่อให้

อนุชนรุ่นหลังได้ระลึกว่าในครั้งหนึ่งพระสัมมาสัมพุทธเจ้าได้เสด็จมาประทับที่นี้ จึงได้นำสิ่งของที่มีค่าเช่น พระบรมสารีริกธาตุ , พระสรีวลี , พระพุทธรูปแก้วฐานแก้วพลี , พระพุทธรูปหุ้มด้วยทองและเงิน , บทรวง (สำหรับกษัตริย์) , แหวนทองคำและแก้วแหวนเงินทองบรรจุไว้ในองค์พระธาตุสถานที่แห่งนี้จึงเป็นอนุสรณ์สถานที่สำคัญอีกแห่งหนึ่งของจังหวัดแพร่ หลังจากนั้นได้มีพวกม่านหรือพวกเมี่ยงชาวพม่าอพยพมาทางตอนเหนือของเมืองแพร่ ได้ทำการบูรณะขึ้นใหม่

พ.ศ. ๒๔๖๓ หมามีสรีฐธาเจ้าคำมูล วังซ้าย พ่อหนานราช พ่อหนานภิไชยปอน แม่เขียว มั่งทอง พ่อหนานคำ แม่มี มั่งทอง พ่อหนานพรหมมินทร์ พ่อหนานเสนา แม่มา เป็นใจ พ่อหนานหลั่น มั่งทอง ชาวบ้านป่าแดง ได้เป็นผู้นำชาวบ้านช่วยกันขนอิฐ ปูน หินทราย ขึ้นไปบูรณะเจดีย์ ต่อมาท่านเหล่านั้นได้สร้างศาลาไว้ ๑ หลัง แต่ในภาคต่อมาศาลาถูกเผาไหม้ด้วยไฟป่าแล้วได้สร้างถึงเก็บน้ำไว้ ๒ ถัง ไว้ที่พระธาตุ เพื่อบูชาพระเจดีย์สถานที่สำคัญนี้ในสมัยเมื่อ ๔๐-๕๐ ปีก่อน ครั้นถึงวันพระแรม 1๕ ค่ำเวลากลางคืนชาวบ้านในและพระบ้านใกล้เคียงเห็นลูกแก้วลอยไปยังพระธาตุจอมแจ้งแล้วลอยไปยังพระธาตุช่อแฮ พอใกล้สว่างก็ลอยกลับมาพระธาตุคอกเลี้ยงเป็นเช่นนี้เรื่อยมาช้านาน ปัจจุบันไม่มีใครสันนิษฐานว่าเป็นเพราะบ้านเมืองมีไฟฟ้าส่องแสงสว่าง ดังนั้นเมื่อถึงเดือน 4 ได้เดือน ๖ เหนือขึ้น ๑๕ ตำตรงกับประเพณีมัสการไหว้พระธาตุช่อแฮ ในวันสุดท้ายจะมีประชาชนขึ้นไปบนพระธาตุคอกเลี้ยง เพื่อสักการบูชาและเป็นการระลึกถึงองค์พระสัมมาสัมพุทธเจ้า ประมาณปี พ.ศ. ๒๕๐๐-๒๕๓๗ พระธาตุคอกเลี้ยงได้ถูกคนใจบาปชุดคันหาสมบัติของมีค่าทำให้องค์พระธาตุทรุด โดยเฉพาะพระธาตุเอียงไปทางทิศใต้

ปี พ.ศ. ๒๕๓๘ พระมหาวชิต อดิธมโม ได้มาปฏิบัติศาสนากิจที่พระธาตุช่อแฮ โดยเป็นครูสอนภาษาบาลี ได้พินเห็นผู้หญิงคนหนึ่งนั่งชุดขาวหม่มขาว บางครั้งแต่งชุดคล้ายลูกสาวกษัตริย์ (ที่ว่าเป็นลูกสาวกษัตริย์นั้นเพราะได้พบทับทรวงสำหรับผู้หญิงในพระธาตุ) มาบอกให้ช่วยบูรณะ หลังจากนั้นพอใกล้เข้าพรรษา ท่านจึงได้แบกเทียนพรรษาขึ้นไปจุดบนพระธาตุแล้ว ได้ขอพระพุทธรูปจากพระเดชพระคุณพระราชันนทาจารย์ (ผล ออกโชติ) เจ้าอาวาสวัดเวตวันธรรมवास (เชิงหวาย) เจ้าคณะเขตพญาไท กรุงเทพฯ โดยมีคุณผ่อน คุณประจวบ พรหมจาด ได้เป็นผู้มาถวายมาไว้ที่พระธาตุช่อแฮ โดยแรงศรัทธาจึงได้นำพระภิกษุ-สามเณรวัดพระธาตุช่อแฮ จำนวน ๒๒ รูปช่วยกันหามขึ้นไปประดิษฐานไว้บนพระธาตุคอกเลี้ยง ซึ่งขณะนั้นยังไม่มีถนนหนทางเดินดินเท้าระยะทาง 2 กิโลเมตร หลังจากนั้นท่านได้พาชาวบ้านและเด็กนักเรียนโรงเรียนบ้านโน , โรงเรียนบ้านพันเชิง , โรงเรียนเมืองแพร่ ได้ขนหิน ทราย ปูน ต้องใช้เวลาเดินเท้าเปล่าประมาณ 1 ชั่วโมงเพื่อขึ้นบูรณะพระธาตุคอกเลี้ยงแต่ไม่สำเร็จ จึงได้ปรึกษากับคณะสงฆ์อำเภอเมืองแพร่ และกำนันตำบลป่าแดง และช่อแฮ ผู้ใหญ่บ้านโนและนายยงยุทธ ปลาสาคร ก็ได้ขอเสนอแนะว่าให้ทำถนนขึ้นก่อนถึงจะนำรถขึ้นได้ จึงได้นำเรื่องไปปรึกษาเพื่อขออนุญาตจากนายวันรินทร์ พาณิชกิจ ผู้ว่าราชการจังหวัดแพร่ นายมนู สมจิต ป่าไม้ จังหวัดแพร่ นายเจริญสุข ชุมศรี นายอำเภอเมืองแพร่ และหน่วยราชการต่างๆ ที่เกี่ยวข้อง เพื่อนำรถมาปรับทำถนนขึ้นพระธาตุคอกเลี้ยงและชักชวนชาวบ้านมาช่วยกันเบิกทางสร้างถนนขึ้นพระธาตุคอกเลี้ยงจนสำเร็จเมื่อวันที่ ๑๒ พฤศจิกายน ๒๕๓๘ โดยอุปถัมภ์ทุนทรัพย์จากหลวงพ่อบุญพระราชนันทาจารย์ (หลวงพ่ผล ออกโชติ

ป.ธ.๕) เจ้าอาวาสวัดเวตะวันธรรมวาส เป็นเงินจำนวน ๑๒0,000 บาท คณะสงฆ์และพุทธศาสนิกชนทั่วไปเป็นเงินจำนวน ๒9,000 บาท รวมยอดสร้างถนนจำนวน ๑๔๑,000 บาท (หนึ่งแสนสี่หมื่นหนึ่งพันบาท)

ปี พ.ศ. 2540 พระมหาวิชิต อติธมโม ประธานดำเนินการบูรณะพระธาตุดอยเล้งด้วยความเห็นชอบของพระครูโกศลสมณคุณ เจ้าคณะอำเภอเมืองแพร่ พระครูอุดมขันติคุณ เจ้าคณะตำบลป่าแดงเขต 2 และฝ่ายบ้านเมืองมีนายณรินทร์ พาณิชกิจ ผู้อำนวยการจังหวัดแพร่ นายเจริญสุข ชุมศรี นายอำเภอเมืองแพร่ นายสถิต มั่งทอง กำนันตำบลป่าแดง นายสุคนธ์ ผุดผ่องพรรณ กำนันตำบลช่อแฮ ได้ทำการบูรณะพระธาตุดอยเล้ง เริ่มทำการบูรณะเมื่อวันที่ ๑๑ พฤษภาคม ๒๕๔๐ ซึ่งมีนายเสนาะ จันทร์สวัสดิ์ เป็นช่างบูรณะพระธาตุซึ่งใช้เวลาบูรณะประมาณ ๒ เดือน ๘ วันและเมื่อทำการบูรณะแล้วเสร็จ จึงได้ทำพิธีการยกฉัตรยอดพระธาตุดอยเล้ง เมื่อวันที่ ๑๙ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๔๐ ซึ่งได้รับการอุปถัมภ์ทุนทรัพย์จากหลวงพ่อบุญนันทาจารย์ (ผล ออกโขติ) เจ้าอาวาสวัดเวตะวันธรรมวาส(เชิงหวาย) เขตบางซื่อ กรุงเทพฯ เป็นเงินจำนวน 500,000 บาท คณะสงฆ์และพุทธศาสนิกชนทั่วไปเป็นเงินจำนวน 127,550 บาท รวมยอดบูรณะพระธาตุเป็นเงินจำนวน 627,550 บาท (หกแสนสองหมื่นเจ็ดพันห้าร้อยห้าสิบบาทถ้วน) ปัจจุบันได้ปฏิสังขรณ์อุโบสถเพื่อประกอบกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา จัดประเพณีขึ้นนมัสการพระธาตุดอยเล้ง ในช่วงวันขึ้น ๑๕ ค่ำ เดือน ๖ เหนือประมาณเดือนกุมภาพันธ์-มีนาคมของทุกปี ซึ่งจัดพร้อมกับประเพณีไหว้สาพระธาตุช่อแฮ เพื่อให้พุทธศาสนิกชนชาวบ้านในและคณะศรัทธาทั่วไปได้กราบไหว้สักการบูชาขอพรและสรงน้ำองค์พระธาตุเพื่อเป็นสิริมงคลแก่ชีวิต

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ ๑ พระมหาบุญชิต อติธมโม ตั้งแต่ พ.ศ. 2465 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน
(พระเมธีวชิรธรรม)

วัดพระนอน

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดพระนอน รหัสวัด 03540101003 ตั้งอยู่ที่ชุมชนพระนอน เลขที่ 39 ถนน พระนอนเหนือตำบลในเวียง อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 09 3136 6523 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ถนนพระนอนเหนือ ซอย 4 ,ถนนพระนอนเหนือ
ทิศใต้	ป่าสงวนแห่งชาติ
ทิศตะวันออก	ถนนพระนอนเหนือ ซอย 2
ทิศตะวันตก	ทางหลวงเทศบาล

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 3 ไร่ 3 งาน 98.80 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 96307

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ.๒๓๓๖

๕.มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 12.40 เมตร ยาว 24.20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก ไม่ปรากฏ พ.ศ. ที่สร้าง

ศาลาการเปรียญ กว้าง 9.25 เมตร ยาว 22.70 เมตร ไม่ปรากฏ พ.ศ. ที่สร้าง

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

วิหาร กว้าง 8.70 เมตร ยาว 16 เมตร ไม่ปรากฏ พ.ศ. ที่สร้าง

นอกจากนี้ มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 1.65 เมตร สูง 3.80 เมตร ไม่ปรากฏ พ.ศ. ที่สร้าง

- ปูชนียวัตถุอื่น ๆ มี หลวงพ่อพระเจ้านอน กว้าง 9.45 เมตร สูง 85 เมตร หลวงพ่อพระเจ้าทันใจ หลวงพ่อพระสารีบุตร พระธาตุสิงห์อุดรนคร

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดพระนอน ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 1320 วัดพระนอนสร้างโดยเจ้าพระยาชัยชนะสงครามและพระนางเจ้าอุทุมพรศรีอภัยมา เมื่อ จ.ศ. ๒๓๖ ปีจุลศักราช (จ.ศ.) เป็นศักราชที่เริ่มเมื่อ พ.ศ. ๑๑๘๑ (ค.ศ. ๖๓๘) นับรอบปีตั้งแต่ ๑๖ เมษายน ถึง ๑๕ เมษายน (ผู้กำหนดให้ใช้จุลศักราช คือ พระยาภาณุวรรณดิศ เมื่อคราวประชุมกษัตริย์ในล้านนา) ที่ได้ทำการประชุมเหล่ากษัตริย์ทำการลบศักราชปีมหาศักราช แล้วตั้งจุลศักราชขึ้นมาแทนเดิมเข้าใจกันว่าเป็นศักราชของพม่า ปรากฏอยู่ตามตำราโหราศาสตร์ แต่ทว่าปีที่ตั้งจุลศักราชนั้น เป็นเวลาก่อนปีที่พระเจ้าอโนราหมั่งช่อ จะประสูติ เมื่อไทยโยธยารับศักราชนี้ไปใช้ เลยเกิดความเชื่อกันว่าเป็นศักราชของชาวพม่า จุลศักราชถูกนำมาใช้แพร่หลายทั้งในอาณาจักรล้านนา อาณาจักรสุโขทัยสมัยหลัง และอาณาจักรอยุธยา ในสมัยของพระเจ้าปราสาททอง ทรงดัดปีจุลศักราช และใช้ปีศักราชจุฬามณีแทน เป็นผลทำให้ปีนักษัตรคลาดเคลื่อนไปสามปี ต่อมา จึงได้เปลี่ยนกลับไปใช้ปีจุลศักราชตามเดิม และตกทอดมาถึงปัจจุบัน การคำนวณปี พ.ศ.จาก จ.ศ. ปฏิทินไทยให้ใช้ปี จ.ศ. บวก ๑๑๘๑ ก็จะได้ปี พ.ศ. (เว้นแต่ในช่วงต้นปีตามปฏิทินสุริยคติที่ยังไม่เถลิงศกจุลศักราชใหม่) แต่เดิมนั้นวัดนี้มีพระพุทธรูปปางไสยาสน์ คือพระนอนซึ่งองค์จริงนั้นเป็นหินยาวขนาดหกศอกต่อมาเจ้าปู่ท้าวคำซึ่งเป็นพระอัยกาของพระยาชัยชนะสงครามเห็นว่าไม่ปลอดภัยจึงได้สั่งให้สร้างพระนอนองค์ใหญ่ครอบองค์เดิมไว้และช่วยกันตกแต่งพระพุทธรูปนอนองค์ใหม่ให้สวยงามพอมีกองทัพนพม่าเข้ามารุกรานเมืองโกศัยชาวเมืองก็ตื่นกลัว พวกอพยพหลบหนีตามป่าเขาโดยยังมีทันได้ฉลองพระพุทธรูปนอนเจ้าพระยาชัยชนะสงครามเห็นเหตุการณ์ดังนั้นจึงตรัสสั่งมหีว่า "ดูกร เจ้าพิมพา ศิกมาถึงบ้านเมืองแล้วความแตกตื่นย่อมมีดังนี้ ขอให้สร้างให้เสร็จแล้วทำบุญวันรุ่งขึ้นของวันใหม่ แล้วเจ้าชัยชนะสงครามก็ออกศึกและสวรรคตในสนามรบ น้องชื้อท้าวยาสิทธิ์แสนหาญ ออกรบสู้พม่าก็หายสาบสูญอีก นางพิมพาจึงได้ลงมือสร้างวัดพระนอนเจดีย์ขึ้นแล้วจารึกในแผ่นทองคำเป็นตัวหนังสือพื้นเมืองเหนือว่า "วัดพระนอนนี้ให้มีการนมัสการ ไหว้สาในเดือนเจ็ดได้ เดือนเก้าเหนือขึ้นสิบห้าค่ำ" ดังนั้นวัดพระนอนจะมีงานนมัสการในวันดังกล่าวทุกปี

เมื่อนครโกศัยไม่มีเจ้าปกครองเมืองได้ละทิ้งวัดพระนอนเป็นวัดร้างเป็นเวลานานเท่าใดไม่ปรากฏ มีต้นไม้ขนาดใหญ่ขึ้นคลุมบริเวณวัดมีเถาวัลย์ขนาดใหญ่แผ่คลุม (ภาษาเหนือ เรียกว่า “ผักหละ”) ขึ้นปกคลุมพระนอนเป็นเวลานานจนบริเวณนั้นกลายเป็นป่า ต่อมาเมื่อค้าต่างเมืองเดินทางมาค้างาบริเวณดังกล่าวเห็นผักหละงามดีจึงเอาไปเป็นอาหารและได้พบก้อนอิฐอยู่ทั่วไป พวกพ่อค้าจึงสงสัยว่าเป็นวัดร้างและนำความไปเล่าให้ชาวบ้านฟัง ชาวบ้านก็แตกตื่นช่วยกันหักล้างถางพง พบต้นไม้ใหญ่เป็นต้นมะม่วง ขึ้นปกคลุมพระนอนคล้ายกับร่ม ชาวบ้านเกิดศรัทธาจึงช่วยกันบูรณะซ่อมแซมให้สวยงามและแข็งแรงและได้ตั้งชื่อว่าวัดเสียใหม่ว่า “วัดต้นม่วง” และในการบูรณะครั้งนั้นได้พบแผ่นทองคำจารึกของพระนางพิมพาจึงได้รู้ว่าวัดม่วงค้ำนั้นแต่เดิมคือวัดพระนอนและสันนิษฐานว่าวัดพระนอนนี้ได้สร้างสำเร็จในเดือนเก้าเหนือขึ้นสิบห้าค่ำ ทั้งนี้โดยถือเอาคำจารึกในแผ่นทองคำเป็นหลัก วัดพระนอนเป็นปูชนียสถานเก่าแก่แห่งหนึ่งของจังหวัดแพร่ ได้รับเกียรติจากทางจังหวัดให้เป็นสถานที่ท่องเที่ยวแห่งหนึ่งของเมืองแพร่ “วัดพระนอน” ได้รับการประกาศตั้งขึ้นเป็นวัดเมื่อพ.ศ. ๑๓๒๐ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ ๙ มิถุนายน พ.ศ. ๒๓๓๖ โดยสิ่งก่อสร้างที่มีอยู่ในบริเวณวัดพระนอนได้แก่

๑.อุโบสถ สร้างแบบสมัยเชียงแสน ไม่มีการเจาะหน้าต่างแต่ทำผนังเป็นช่องแสงขนาดกว้าง 6 นิ้ว ยาว 30 นิ้วตามแนวตั้ง สำหรับลวดลายหน้าบันนั้นเป็นลวดลายแบบอยุธยาตอนปลาย ผูกเป็นลายก้านขดและมีภาพรามเกียรติ์ประกอบ ความงดงามของอุโบสถมีส่วนบันดาลใจให้มีผู้นำไปเป็นแบบ ดัดแปลงในการก่อสร้างศาสนสถานอื่น ๆ อาทิ ในบางส่วนของวัดพระธาตุสุโทนมงคลคีรี อำเภอเด่นชัย จังหวัดแพร่ เป็นต้น

๒.วิหาร มีรูปแบบการก่อสร้างเช่นเดียวกับอุโบสถแต่การตกแต่งบริเวณชายคาเป็นไม้ฉลุโดยรอบและหลังคาประดับด้วยไม้แกะสลักเป็นรูปพระยานาคบริเวณหน้าจั่ว

๓.พระพุทธรูปนอนปางสีหไสยาสน์ซึ่งเป็นพระพุทธรูปปูนปั้น มีความยาว 9 เมตร ลงรักปิดทองตลอดองค์

๔.พระธาตุสิงห์อุดรนคร เจดีย์ซึ่งตั้งอยู่ด้านหลังอุโบสถ เป็นเจดีย์ทรงระฆังคว่ำรูป ๘ เหลี่ยม มีพระพุทธรูปอยู่ ๔ ด้าน สร้างพร้อมกับพระเจ้านอน “วัดพระนอนแต่ก่อนเก่ากาล มีแต่นานเนื่องมานับถือมีประวัติสืบเล่าเขาเลื่องลือว่าเคยชื่อ “ม่วงค้ำ” จำมานาน อนุชนรุ่นหลังรับฟังไว้ จงภูมิใจซึ่งคุณค่ามหาศาล มรดกตกทอดตลอดกาล อยู่คู่บ้านเมืองแพร่แต่เนิ่นไต่ถอย” เป็นบันทึกที่ได้จากการบอกเล่าของท่านพระครูนิพัทธ์กิจจาทร อดีตเจ้าอาวาสวัดพระนอน ซึ่งท่านได้พบตำนานวัดพระนอนจากหนานขัดซึ่งเป็นชาวเชียงใหม่และเคยอยู่วัดพระสิงห์ ได้พบตำนานวัดพระนอนจากโบลานซึ่งได้บันทึกเกี่ยวกับวัดพระนอนไว้พอสังเขป

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระโพธา โพธาธิโก	ไม่ปรากฏ พ.ศ.	
รูปที่ 2	พระอาณา อาภาธิโก	ไม่ปรากฏ พ.ศ.	
รูปที่ 3	พระอินต๊ะวงศ์ อภิวิโส	ตั้งแต่พ.ศ. 2467	ถึง พ.ศ. 2475
รูปที่ 4	พระมหาวัน จารุณโณ(ตุลฺงอัน)	ตั้งแต่พ.ศ. 2475	ถึง พ.ศ. 2476
รูปที่ 5	พระอธิการดำ อธิปฺณโณ	ตั้งแต่พ.ศ. 2477	ถึง พ.ศ. 2480

รูปที่ 6	พระอินคา ถาวโล	ตั้งแต่พ.ศ. 2480	ถึง พ.ศ. 2483
รูปที่ 7	พระจันทร์แดง นาถมโหม	ตั้งแต่พ.ศ. 2485	ถึง พ.ศ. 2486
รูปที่ 8	พระมหาวชิต อาณาจารย์(พระครูวิชิตวินัยการ)	ตั้งแต่พ.ศ. 2487	ถึง พ.ศ. 2489
รูปที่ 9	พระครูนิพัทธ์กิจจาทร	ตั้งแต่พ.ศ. 2492	ถึง พ.ศ. 2557
รูปที่ 10	พระมหาสมทรง กิตติธมโม	ตั้งแต่พ.ศ. 2558	ถึง พ.ศ. 2560
รูปที่ 11	พระครูโสภณพัฒนานายุต,ผศ.ดร.	ตั้งแต่พ.ศ. 2560	ถึง พ.ศ. 2561
รูปปัจจุบัน	พระอธิการศักดิ์ดา ฌนทโก,ดร.	ตั้งแต่พ.ศ. 2561	ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดพระร่วง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดพระร่วง รหัสวัด 03540101002 ตั้งอยู่ที่ ชุมชนพระร่วง หมู่ที่ 13 ถนน พระร่วง
อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 08 1992 5344 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ถนนพระร่วง
ทิศใต้	ถนนพระร่วง ซอย 2
ทิศตะวันออก	ถนนพระร่วง ซอย 3
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 3 ไร่ 2 งาน 37.10 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 16753

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ.2326

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 1 แปลง มีเนื้อที่รวม 0 ไร่ 3 งาน 45.60 ตารางวา ได้แก่
โฉนดเลขที่ 4501 มีเนื้อที่ 0 ไร่ 3 งาน 45.60 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 6 เมตร ยาว 12 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2526

ศาลาการเปรียญ กว้าง 13 เมตร ยาว 26 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2518

กุฏิสงฆ์ จำนวน 2 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

วิหาร กว้าง 20 เมตร ยาว 25 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2512

ศาลาบำเพ็ญกุศล เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง

- ปูชนียวัตถุ มี**
- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 0.90 เมตร สูง 1.20 เมตร
 - พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 0.90 เมตร สูง 1.20 เมตร
 - ปูชนียวัตถุอื่น ๆ พระธาตุเจดีย์ศรีพระร่วง ศิลปะเชียงแสนแบบเหลี่ยม ย่อมุมไม้สิบสอง บุษบกดอกบัวหรือทองจังโก

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดพระร่วง ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 1310 วัดพระร่วงเป็นวัดที่เก่าแก่มามีมาตั้งแต่โบราณกาล สร้างขึ้นเมื่อปีพุทธศักราช ๑๓๑๐ ที่มาของชื่อวัดพระร่วงนั้น แต่เดิมสันนิษฐานว่ามีชื่อนี้ แต่จะเป็นชื่อใดนั้นไม่มีหลักฐานปรากฏ จากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ ทราบว่าสมัยก่อนวัดนี้เดิมมีผู้คนเรียกว่า “วัดพญาฮ่าง” “ฮ่าง” ซึ่งเป็นสำเนียงภาษาพื้นเมือง ตรงกับภาษาไทยกลางว่า “ร่วง” เพราะภาษาเหนือออกเสียงตัว “ร” เป็นเสียงตัว “ฮ” เช่น “เรื่อน” เป็น “เฮื่อน” “รัก” เป็น “ฮัก” “เรา” เป็น “เฮา” เป็นต้น ดังนั้นถ้าจะเรียกชื่อวัดนี้เป็นภาษาไทยกลางก็คือ “วัดพญาร่วง” ซึ่งคำๆ นี้จะตรงกับคำที่ชาวไทยล้านนานิยมเรียกชื่อพ่อขุนรามคำแหงว่า “พญาร่วง” คือ “พญาฮ่าง” นั่นเอง (ร่วง แปลว่า รุ่ง, เรือง) ซึ่งน่าจะเป็นไปได้ว่า ผู้สร้างวัดพระร่วง (พญาฮ่าง) คือ พญาสิทธิ สร้างขึ้นนอกจากจะสืบทอดพระพุทธศาสนาแล้วคงสร้างขึ้นเฉลิมพระเกียรติยศ ถวายเป็นพระราชสดุดีแด่พ่อขุนรามคำแหงตามที่ชาวล้านนานิยมเรียกพระนามว่า “พญาร่วง” ซึ่งเป็น “...พระมหาธรรมราชาผู้ปู่ฯ..ที่ปรากฏในศิลาจารึกที่สอดคล้องกันทั้งสองหลักคือ ศิลาจารึกวัดป่ามะม่วงและศิลาจารึกวัดป่าแดง วัดพญาฮ่าง จะเปลี่ยนเป็นวัดพระยาฮ่าง หรือวัดพระร่วง เมื่อใดไม่มีหลักฐานปรากฏ แต่ปัจจุบันผู้คนทั่วไปก็จะเรียกชื่อวัดนี้ว่า “วัดพระร่วง” ซึ่งก็เช่นเดียวกับชื่อของวัดหลวงสมเด็จที่พระมหาธรรมราชาสิทธิไธโปรดพระราชทานนามไว้ พอเวลาผ่านมานานผู้คนได้เรียกชื่อวัดว่า “วัดหลวง” โดยตัดคำว่า “สมเด็จ” ออกไป ซึ่งคนรุ่นหลังก็ไม่สามารถหาเหตุผลได้ และ “วัดพระยาฮ่าง” ก็ถูกตัดคำว่า “ยา” ออกไป (คำว่า “พระยา” เป็นคำที่แสดงถึงบรรดาศักดิ์ที่ต่อจาก “พระ” ขึ้นไป) คงเหลือเพียงคำว่า “วัดพระร่วง” トラบเท่าทุกวันนี้

สภาพเดิม พระวิหารหลังเก่าสร้างด้วยอิฐถือปูน สถาปัตยกรรมเชียงแสน (ล้านนา) เป็นพระวิหารขนาดกลางหันหน้าไปทางทิศตะวันออกมีบันไดขึ้นสองด้านคือด้านทิศเหนือและด้านทิศใต้ ราวบันไดทั้งสองด้านมีลักษณะเป็นทางหวน (ตัวหงา) มีหลังคาคลุมสองชั้น ส่วนด้านหลังของพระวิหารทำเป็นทางขึ้นสองด้านเช่นกันแต่ขนาดเล็กกว่า ทางขึ้นด้านทิศใต้เป็นประตูสำหรับขึ้นลงของพระสงฆ์ที่เข้าไปปฏิบัติศาสนากิจต่าง ๆ ส่วนพุทธศาสนิกชนทั่วไป ใช้ประตูใหญ่ด้านหน้าพระวิหาร หลังคาพระวิหารทั้งหลังซ้อนกันสองชั้น แบ่งเป็นสองส่วนเสมือนมีสองหลังเชื่อมต่อกันด้วยรางริน หน้าต่างมีลักษณะเจาะเป็นรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้าใช้แผ่นไม้ทำเป็นบานปิด - เปิด ลั่นดานแผ่นไม้ที่ทำเป็นบานปิด - เปิด และลั่นดานดังกล่าวนี้รวมถึงบานประตูทั้งสี่แห่งด้วยจากการสอบถามนักโบราณคดีและผู้เชี่ยวชาญงานด้านศิลปะสถาปัตยกรรม และประติมากรรม ทำให้ทราบว่าพระวิหารวัดพระร่วงหลังเก่าที่รื้อไปนั้นเป็นศิลปกรรมสมัยเชียงแสน หรือล้านนาแน่นอน ซึ่งอาจจะมีการสร้างหรือบูรณปฏิสังขรณ์จากของเก่าขึ้นมาใหม่ในช่วงรัชกาลระหว่างพระเจ้าติโลกราชถึงรัชกาลพระเมืองแก้ว (พ.ศ. ๑๙๘๖-พ.ศ. ๒๐๔๓) กล่าวเช่นนี้เนื่องจากในปี พ.ศ. ๒๐๒๐ เป็นปีที่พระเจ้าติโลกราชโปรดให้มีการสังคายนาพระไตรปิฎก ครั้งที่ ๘ ณ วัดเจ็ดยอด อำเภอเมือง จังหวัดเชียงใหม่ หลังจากที่พระองค์ขึ้นครองเมือง

เชียงใหม่แล้ว ๓๔ ปี พระเจ้าติโลกราชทรงเป็นกษัตริย์ที่ยิ่งใหญ่ เป็นผู้สถาปนาคำว่า “ล้านนา” ขึ้น พระองค์ทรงได้ประกอบพระราชกรณียกิจมากมายหลายด้าน ไม่ว่าจะเป็นด้านการปกครอง การสงคราม การเศรษฐกิจ และการส่งเสริมศิลปกรรม โดยเฉพาะอย่างยิ่งการส่งเสริมพระพุทธศาสนาในยุคของพระองค์ถือได้ว่ามีความเจริญอย่างสูงสุด

พ.ศ. ๒๐๓๘ – พ.ศ. ๒๐๖๘ เป็นยุคสมัยของพระเมืองแก้วครองเมืองเชียงใหม่ ซึ่งเป็นอีกยุคหนึ่งที่มีการพระพุทธศาสนาเจริญรุ่งเรืองมากที่สุด โดยมีหลักฐานทางประวัติศาสตร์และโบราณคดีระบุว่า พระเมืองหรือพระเจ้าเมืองแก้วเป็นผู้สร้างพระพุทธรูปทองหล่อ พระพุทธศิลป์งดงามมากคือ “พระเจ้าเก้าตื้อ” (พ.ศ. ๒๐๔๗ – พ.ศ. ๒๐๔๘) หลังจากนั้น พ.ศ. ๒๐๕๒ จึงอัญเชิญไปประดิษฐาน ณ วัดสวนดอก จังหวัดเชียงใหม่ปัจจุบัน การที่นำเหตุการณ์ความเจริญทางพระพุทธศาสนาทั้งสองสมัยมากล่าวไว้ ณ ที่นี้ก็เพื่อจะชี้ให้เห็นว่าประวัติศาสตร์เมืองแพร่ในช่วงนั้นมีสถานการณ์อย่างไร ปี พ.ศ. ๑๙๘๖ ขณะที่พระเจ้าติโลกราชกำลังยกทัพไปตีเมืองแพร่หน้านั้นได้แบ่งกองทัพให้พระมหาเทวีผู้เป็นชนนียกตีเมืองแพร่อีกทัพหนึ่ง เมืองแพร่นั้นมีท้าวแม่คุณเป็นผู้ปกครองเมือง และมีกำลังน้อยกว่าเกรงว่าชาวเมืองจะล้มตายกันมากจึงออกไปถวายบังคมต่อพระมหาเทวี เมืองแพร่จึงรวมอยู่ในขอบเขตสีมาของเชียงใหม่ เรื่อยมาจนถึงสมัยพระเมืองแก้วได้ส่งตัวท้าวเมืองคำชาย (ชาวบ้านในสมัยนั้นนิยมเรียกว่าเผ่าคำชาย) เป็นชาวเมืองลำปาง มีฐานะความเป็นอยู่อยู่ดี มีมากมีข้าทาสบริวารนับจำนวนร้อย ๆ คนมาปกครองเมืองแพร่ นอกจากท้าวเมืองคำชายแล้ว พระเจ้าเมืองแก้วยังได้ส่งและสับเปลี่ยนเจ้าเมืองคนอื่น ๆ มาปกครองเมืองแพร่ต่อจากเจ้าเมืองคำชายอีกหลายองค์

จากหลักฐานทางประวัติศาสตร์ในช่วงสองยุคสมัยดังกล่าวข้างต้น ทำให้คำนวณได้ว่าพระวิหารวัดพระร่วงหลังเก่าคงต้องได้รับการบูรณปฏิสังขรณ์ ในสมัยพระเจ้าติโลกราช หรือไม่ก็สมัยพระเมืองแก้ว เพราะบ้านเมืองใดไม่ว่าจะอยู่ในขอบเขตสีมาของเมืองที่ใหญ่กว่า มีกำลังมากกว่ามีความพร้อมหรือศักยภาพมากกว่าได้รับอิทธิพลด้านต่างๆ นำไปผสมผสานเป็นวิถีชีวิตหรือวัฒนธรรมของตนเองที่เห็นได้ชัดเจนคืองานด้านศิลปะสถาปัตยกรรมเชียงแสนหรือล้านนา มีอายุมากกว่า ๕๐๐ ปี มีข้อน่าสังเกตว่า วัดโบราณที่มีอายุการก่อสร้างพระวิหารและพระอุโบสถออกจากกันเนื่องจากมีวัตถุประสงค์ในการใช้ต่างกัน(วิหารหรือพระวิหารโดยทั่วไปหมายถึง วัดโดยวัตถุประสงค์หมายถึงที่อยู่ของสงฆ์ ที่ประดิษฐานพระพุทธรูปส่วนพระอุโบสถหรือเรียกสั้นๆว่าโบสถ์มักมีขนาดเล็กกว่าวิหารเป็นสถานที่ซึ่งพระสงฆ์ใช้ประชุมกัน ทำสังฆกรรมต่างๆ เช่น ประกอบพิธีบวชพระดังนั้นจึงมักมีกม่อหินหรือการปั้นรูปใบเสมา ที่เรียกว่า พัทธสีมาฝังไว้โดยรอบพระอุโบสถ) ทั้งพระวิหารและพระอุโบสถต่างก็ต้องมีพระพุทธรูปเป็นพระประธานประดิษฐานไว้ การบันทึกของพระครูภัทรธรรมโกศลอดีตเจ้าอาวาสวัดพระร่วงได้บันทึกไว้ว่า เมื่อครั้งรักษาการในตำแหน่งเจ้าอาวาสตั้งแต่วันที่ ๖ มีนาคม พ.ศ.๒๕๐๑ ถึงวันที่ ๑ กุมภาพันธ์ พ.ศ.๒๕๐๖ ได้ดำเนินงานตามโครงการสร้างพระวิหารหลังใหม่แทนพระวิหารหลังเก่าซึ่งอยู่ในสภาพชำรุดทรุดโทรมมาก ด้วยสาเหตุได้กล่าวมาแล้วว่าพระวิหารหลังเก่ามีอายุการก่อสร้างมานานถึง ๕๐๐ ปีเศษ โครงสร้างของพระวิหารที่สร้างด้วยอิฐปูนย่อมหมดอายุการใช้งานตลอดการใช้งานตลอดถึงหลังคากี๊วในฤดูกาลเข้าพรรษา ศรัทธาชาวบ้านรวมถึงพระสงฆ์ที่ปฏิบัติกิจพิธีกรรมทางศาสนาได้รับความสะดวกรักษาการเจ้าอาวาสในขณะนั้นจึงได้เชิญคณะกรรมการวัดและคณะศรัทธามาประชุม

ปรึกษาหารือกันขอความเห็นในที่ประชุมจึงมีมติเป็นเอกฉันท์ให้ดำเนินงานตามโครงการดังกล่าวได้ โดยให้
 รื้อพระวิหารหลังเก่าออกแล้วสร้างพระวิหารหลังใหม่ขึ้นแทนหลังเดิม วันที่ ๑ มกราคม พ.ศ.๒๕๐๕ จึงได้ฤกษ์รื้อ
 ถอนพระวิหารหลังเก่าลงและได้ดำเนินการก่อสร้างโดยมีสละ(ช่าง)คือนายสุรพล เวียงนาค บ้านเวียงทอง
 ตำบลเวียงทอง อำเภอสูงเม่น จังหวัดแพร่(ปัจจุบันถึงแก่กรรมแล้ว) เป็นหน้าหน้าสละ งบประมาณที่ใช้
 ดำเนินการส่วนใหญ่ได้รับจากผู้มีจิตศรัทธาในโอกาสต่างๆ เช่น ทอดกฐิน ทอดผ้าป่า หรือญาติโยมรับเป็น
 เจ้าภาพส่วนต่างๆ เช่น เสาววิหาร ประตุ ช่อฟ้า ใบระกา รูปแบบโครงสร้างของพระวิหารเป็นแบบทมิฬ ผนัง
 ยกสูงรับหลังคามุงด้วยกระเบื้องเคลือบดินเผาซ้อนกันสองชั้น มีช่อฟ้าประดับยอดหน้าจั่วซึ่งเป็นรูปสามเหลี่ยมทรง
 สูงเช่นเดียวกับสถาปัตยกรรมรัตนโกสินทร์โดยทั่วไป ชุ่มประตุ หน้าต่าง ประดับด้วยกระจกสีต่างๆในรูปแบบ
 ผสมผสานซุ้มมณฑปและซุ้มปราสาทเข้าด้วยกัน การก่อสร้างพระวิหารหลังใหม่เสร็จสมบูรณ์ในปี พ.ศ.๒๕๑๑
 ใช้เวลาก่อสร้าง ๗ ปี ค่าก่อสร้างประมาณ ๘๕๐,๐๐๐ บาทเศษในจำนวนนี้ได้รับงบประมาณสนับสนุนจาก
 กรมการศาสนา ๕๐,๐๐๐ บาท ในปี พ.ศ.๒๕๑๒ ได้มีการจัดงานทำบุญเฉลิมฉลองค่อนข้างยิ่งใหญ่ ปี พ.ศ.
 ๒๕๑๓ ได้จัดให้มีงานทำบุญครั้งยิ่งใหญ่อีกครั้งหนึ่ง คืองานพื้นฟูประเพณีทำบุญกินสลาก (สลากภัต)

- ปุชนียวัตถุและถาวรวัตถุที่สำคัญของวัด

๑. พระเจ้าทันใจ เป็นพระพุทธรูปปูนปั้นปางมารวิชัย หน้าตักกว้าง ๐.๙๐ เมตร สูง ๑.๒๐
 เมตร ปัจจุบันลงรักปิดทอง ประดิษฐานในซุ้มเรือนแก้วซึ่งทำเป็นลักษณะอุโมงค์ลึกเข้าไปในผนัง พระวิหาร ถือเป็น
 เป็นพระประธานในพระวิหารที่บูรณะใหม่นี้ด้วย

๒. พระพุทธรูปปั้นศิลปะเชียงแสน ปางมารวิชัย จำนวน ๒ องค์ประดิษฐานอยู่บนแท่นฐาน
 ไม้สักที่แกะสลักวดลายอย่างสวยงามพระพุทธรูปทั้ง ๒ องค์ดังกล่าว มีขนาดเท่ากันคือ หน้าตักกว้าง ๑.๕๐
 เมตรสูงจากฐานถึงยอดพระเมาลี ๒.๒๐ เมตร

๓. ธรรมมาสน์ทรงประสาธ สร้างด้วยไม้สักลงรักปิดทองทั้งหลังจำนวน ๒ หลัง

๔. โต๊ะหมู่บูชา ทำด้วยไม้สัก หมู่ ๙ หมู่ ๗ หมู่ ๕

๕. ช้องระฆังขนาดใหญ่ เส้นผ่าศูนย์กลาง ๕๐ เซนติเมตร

๖. ระฆังทองเหลือง ขนาดเส้นผ่าศูนย์กลาง ๓๐ เซนติเมตร

๗. ภาพถ่ายพระวิหารหลังเก่า (สถาปัตยกรรมล้านนา)

๘. ตู้หนังสือพระไตรปิฎก

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑	พระอธิการหนัก (ไม่ทราบฉายา)	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๔๘๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๐
รูปที่ ๒	พระอธิการหมื่น วิรัชกร	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๐๐ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๕
รูปที่ ๓	พระอธิการหลี่ วังใน	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๐๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๕
รูปที่ ๔	พระอธิการทองคำ ไม่ทราบฉายา	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๑๕ ถึง พ.ศ. ๒๕๑๗
รูปที่ ๕	พระมหาอินผ่อง ไม่ทราบฉายา	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๔๙๙ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๑

รูปที่ 6 พระครูภัทรธรรมโกศล(กุศล อคฺควโร) ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕0๑ ถึง พ.ศ. ๒๕54
 รูปปัจจุบัน พระครูใบฎีกาประสงค์ ชินวิโส ตั้งแต่พ.ศ. ๒544 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดพันเชิง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดพันเชิง รหัสวัด 03540118003 ตั้งอยู่ที่ บ้านพันเชิง หมู่ที่ 85 หมู่ที่ 3 ตำบล ช่อแฮ
 อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ - สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ถนนสาธารณะประโยชน์
ทิศใต้	ที่ธรณีสงฆ์
ทิศตะวันออก	ถนนสาธารณะประโยชน์
ทิศตะวันตก	ลำเหมืองหลวง

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 4 ไร่ 0 งาน 38.30 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 14952

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. 2481 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 50 เมตร ยาว 64 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 4 แปลง มีเนื้อที่รวม 19 ไร่ 2 งาน 86.50 ตารางวา ได้แก่

โฉนดเลขที่ 14731	มีเนื้อที่ 1 ไร่ 1 งาน	53.50 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 14753	มีเนื้อที่ 1 ไร่ 1 งาน	0.10 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 107174	มีเนื้อที่ 0 ไร่ 1 งาน	5.00 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 107173	มีเนื้อที่ 16 ไร่ 3 งาน	27.90 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 13.50 เมตร ยาว 26.52 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2530

ศาลาการเปรียญ กว้าง 12 เมตร ยาว 24.20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2536

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก และอีก 1 หลังเป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

วิหาร กว้าง 12 เมตร ยาว 24.20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2536

เจดีย์รูปทรงสมัยเชียงแสน ออกแบบเป็นสมัยทวารวดีอยู่ 1 องค์

นอกจากนี้ มีหอระฆัง จำนวน 1 หลัง หอกลอง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ
 จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 120 นิ้ว สูง 216 นิ้ว สร้าง

เมื่อพ.ศ. 2528

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 45.60 นิ้ว สูง 72 นิ้ว สร้าง

เมื่อพ.ศ. 2536

ปูชนียวัตถุอื่นๆ

- หลวงพ่อศักดิ์สิทธิ์ เป็นพระพุทธรูปเป็นพระพุทธรูปหล่อด้วยโลหะ 3 กษัตริย์ เนื้อชินเงิน หน้าตักกว้าง 1 คืบ สูง 1 คืบ รอบฐานองค์พระมีอักษรไทยพื้นเมือง (หนังสือไทยเหนือ สมัยพ่อขุนเม็งราย) จารึกไว้อ่านได้ความว่า " จุลศักราช 890 สารุเจ้ากัญจนะ ได้เป็นเจ้าศรัทธาผู้สร้างพระพุทธรูปเจ้า ขอบรรณา เป็นพระพุทธรูปองค์หนึ่ง ในภายภาคหน้ามีศรัทธาหอนาเขตก็จะเป็นศรัทธาร่วมด้วย ปีเบิกใจ เดือนยี่ วันอาทิตย์ ขึ้น 15 ค่ำ " (ปีเบิกใจ แปลว่า ต้นปีชวด) นายทา วันงาม ศรัทธาของวัดพันเชิง เป็นผู้ไปอัญเชิญมาจากเชิงเขา ธชคบรรพต (คือเชิงเขาพระธาตุซ่อแสบ) บริเวณนั้นเดิมเป็นวัดร้าง-ชื่อวัดวังซ้าย อยู่ในตำบลป่าแดง อำเภอมืองแพร่ (ปัจจุบันเป็นสวนรุกขชาติ) อยู่ห่างจากวัดพันเชิงประมาณ 1 กิโลเมตรเศษ ปัจจุบันหลวงพ่อศักดิ์สิทธิ์ยังประดิษฐานอยู่บนกุฏิ พระอธิการหล้า วิริโย อดีตเจ้าอาวาสวัดพันเชิง

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดพันเชิง ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2225 มีชื่อเดิมว่า “วัดสระบัว” แต่ก็มีตำนานเล่าว่าได้มีชาวบ้านมาสร้างวัดไว้ริมสระบัว โดยมีกุฏิและวิหาร เจตีย์ แต่ชาวบ้านยังมิได้นิมนต์พระมาอยู่จำพรรษา วัดนี้สร้างมานับเป็นเวลาร้อยปี จึงทำให้วิหารกุฏิ ซ้ำรุดทรุดโทรมไปตามสังขาร แต่เจตีย์ยังไม่ชำรุดเท่าไร พอที่จะซ่อมแซมได้ ต่อมาเมื่อพระรูปหนึ่งเป็นคณเมืองลาว คือ พระสามี ท่านเป็นพระรองเจ้าจาริกไปตามหัวเมืองทั่วไป ได้เข้ามาในเขตหมู่บ้านสระบัว ชาวบ้านจึงนิมนต์ท่านจำพรรษาอยู่ที่นี่ เพื่อจะได้ทำบุญ ท่านรับนิมนต์ เป็นเพราะเหตุที่วัด, ตั้งอยู่ริมสระบัว ชาวบ้านจึงเรียกชื่อวัดเสียง่าย ๆ ว่า " วัดสระบัว" พออีกไม่นานนักสภาพของ วิหาร กุฏิ ก็ได้ชำรุดลงเหลือที่จะบูรณะปฏิสังขรณ์ได้ พระสามีรูปนั้น จึงได้ชักชวนชาวบ้านไปถางป่าทางทิศตะวันออก คือที่ตั้งของวัดพันเชิงปัจจุบัน เมื่อเสร็จแล้วท่านก็คิดที่จะเอาเจตีย์ของเก่า ซึ่งมีอยู่ในวัดสระบัวมาประดิษฐานในวัดใหม่ เจตีย์ตามที่รู้สืบทอดมาสูงประมาณ 5 ศอกฐานวัดโดยรอบได้ 4 วา เมื่อคิดเช่นนั้นท่านจึงชักชวนชาวบ้านทำเหมือนไม้ "มะเขีย " (ไม้ "มะเขีย " คือไม้กระแทะ แต่ ใช้ต้นไม้ทำเป็นแป้ใช้ลาก) และแล้ว ก็ช่วยกันขุดจัดให้ขึ้นในกลางมะเขียวนั้น ให้ชาวบ้านทั้งชายและหญิง ประมาณสัก 1,000 คน ช่วยกันชักลาก เพื่อเชิญมาประดิษฐาน ณ วัดใหม่ เมื่อมาถึงแล้วจึงขนานนามใหม่ว่า " วัดพันเชิง " ภายหลังคำว่า " พันเชิง " ได้เปลี่ยนมาเป็นวัด "พันเชิง" จนตราบเท่าทุกวันนี้

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑	พระสามี
รูปที่ 2	พระอุตตะมะ
รูปที่ 3	พระศรีวิชัย
รูปที่ 4	พระอุทธิยา

รูปที่ 5	พระลาด	
รูปที่ 6	พระอินทจักร	
รูปที่ 7	พระทาริยะ	
รูปที่ 8	พระคำปา	
รูปที่ 9	พระทา ธัมมัตโต	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕02 ถึง พ.ศ. ๒๕06
รูปที่ 10	พระอธิการหล้า วิริโย	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕06 ถึง พ.ศ. ๒๕64
รูปปัจจุบัน	พระครูสีมา อชิโต	ตั้งแต่พ.ศ. ๒564 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดมณีวรรณ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดมณีวรรณ รหัสวัด 03540110005 ตั้งอยู่ที่เลขที่ ๑๐ บ้านมณีวรรณ หมู่ที่ 4 ตำบล ป่าแมต อำเภอกาบัง จังหวัด กาบัง – สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 2 ไร่ 3 งาน 84 ตารางวา โฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 40396

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 1 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2489 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 20 เมตร ยาว 40 เมตร

๕. ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 1 แปลง มีเนื้อที่รวม 1 ไร่ 2 งาน 32 ตารางวา ได้แก่
โฉนดเลขที่ 40397 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 2 งาน 32 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 13 เมตร ยาว 23 เมตร เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ สร้างเมื่อพ.ศ. 2480

ศาลาการเปรียญ กว้าง 12 เมตร ยาว 22 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2522

กุฏิสงฆ์ จำนวน 2 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

ศาลาการอเนกประสงค์ กว้าง 9 เมตร ยาว 15 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2557

ศาลาบำเพ็ญกุศล กว้าง 6 เมตร ยาว 12 เมตร เป็นอาคารไม้ สร้างเมื่อพ.ศ. 2562

นอกจากนี้ มีหอรพั้ง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ
จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 72 นิ้ว สูง 99.2 นิ้ว
สร้างเมื่อพ.ศ. 2436
- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 30 นิ้ว สูง 38 นิ้ว
สร้างเมื่อ พ.ศ. 2523
- ปูชนียวัตถุอื่นๆ มี พระพุทธรูป พระประจำวันเกิด พระสยามเทวาธิราช ตู้พระไตรปิฎก
พระพุทธรูปศิลปะล้านนาขนาด 19*31 นิ้ว 1 องค์

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดมณีวรรณ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2436 วัดมณีวรรณ เดิมชื่อวัดน้ำล้อม หรือ "วัดบ้านไต้งป่าแมต" ที่เรียกชื่อว่า "วัดน้ำล้อม" ก็เนื่องจากตั้งอยู่ต่ำกว่าน้ำห้วยผาค่าไหลท่วมทุกปี ศรัทธาประชาชนมีความลำบากในการเดินทางมาทำบุญ จึงได้ย้ายวัดมา ณ ที่ตั้งปัจจุบัน เดิมตั้งอยู่ ณ ตลาดสดบ้านมณีวรรณ โดยมีคณะศรัทธาพระอินตา บริจาคที่ดิน (นา) สร้างวัด พ.ศ. 2436 และมีครูบาคันธาร่วมกับครูบาศิริ(กุย) อดีตเจ้าอาวาสวัดศรีชุม ร่วมกันสร้างได้ชื่อว่าวัดป่าแมต ต่อมาด้วยชื่อหมู่บ้านที่ตรงกับตำบลจึงเปลี่ยนเป็นวัดมณีวรรณและบ้านมณีวรรณ ปัจจุบันมีพระอธิการน้อย จนทวโส อายุ 61ปี พรรษา41 เป็นเจ้าอาวาสวัด

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑	พระอ้น (มหาวรรณ)	
รูปที่ 2	พระจ้อย	
รูปที่ 3	พระศิริ สิริโย	
รูปที่ 4	พระบุญยืน	
รูปที่ 5	พระสุนทร (คติโลก),	
รูปที่ 6	พระบุญปิ่น ปนุนภาโร (จันตาคำ)	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕08 ถึง พ.ศ. ๒๕32
รูปปัจจุบัน	พระอธิการน้อย จนทวโส	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕๓๒ – จนถึงปัจจุบัน

วัดมหาโพธิ์

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดมหาโพธิ์ รหัสวัด 03540110001 ตั้งอยู่ที่ บ้านมหาโพธิ์ เลขที่ 273 หมู่ที่ 5 ตำบลป่าแมต
อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ - สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ทางร.พ.ช.สายบ้านหัวเมืองสุพรรณ

ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางร.พ.ช.สายบ้านหัวเมืองสุพรรณ, ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 8 ไร่ 0 งาน 89 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 49992

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 1 พฤศจิกายน พ.ศ. 2481 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 50 เมตร ยาว 64 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 2 แปลง มีเนื้อที่รวม 2 ไร่ 0 งาน 33 ตารางวา ได้แก่
โฉนดเลขที่ 49991 มีเนื้อที่ 0 ไร่ 0 งาน 48 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 49993 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 3 งาน 85 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 12 เมตร ยาว 26 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2495

ศาลาการเปรียญ กว้าง 8 เมตร ยาว 28 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2518

กุฏิสงฆ์ จำนวน 3 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้ มีหอระฆัง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 144 นิ้ว สูง 192 นิ้ว สร้างเมื่อพ.ศ. 2382

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 52 นิ้ว สูง 83 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. 2546

-ปูชนียวัตถุอื่นๆ มี มีพระเจดีย์ 1 องค์ ก่ออิฐถือปูน หุ้มด้วยทองจังโกสูง 26 เมตร กว้างด้านละ 12 เมตร ลงมือก่อสร้างเมื่อวันอาทิตย์ที่ 9 มกราคม พ.ศ. 2382 ออก 8 คำ เดือน 4 เหนือ (เดือน 2 ได้) ปี กุน(ปีไก่) ศักราช 1201 พ.ศ. 2382 ภายในเจดีย์ มีโกษทองคำบรรจุพระบรมสารีริกธาตุสถิตอยู่

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดมหาโพธิ์ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2382 พระธาตุวัดมหาโพธิ์ สร้างสมัยพระบาทสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ โดยเจ้าหลวงอินทวิชัยเป็นเจ้าผู้ครองเมืองโกศัย (แพร่) ในปี ๒๓๘๒ “ประวัติพระธาตุวัดมหาโพธิ์ ตำบลป่าเมต อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จากแม่ศิลาจารึกในอุโบสถ วัดมหาโพธิ์ ตัวอักษรเดิมเป็นภาษาล้านนา (ภาษาพื้นเมือง ซึ่งเขียนขึ้นเมื่อวันศุกร์ ตรงกับปีเป่า ศักราช ๑๒๕ ตรงกับ พ.ศ. ๒๓๘๖ เดือน ๖ ขึ้น ๑๕ ค่ำ” เมื่อปี พุทธศักราช ๒๓๘๒ ตรงกับศักราช ๑๒๐๑ เป็นแผ่นดินของสมเด็จพระนั่งเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ ๓ แห่งราชวงศ์จักรี ณ เมืองโกศัย (แพร่) มีพระมหาเถระองค์หนึ่ง ซึ่งเป็นพระมหาเถระที่ได้สำเร็จฌานสมาบัติขั้นสูง มีพระนามว่า พระมหาเถระหรือครูบาสูงเม่น ได้กลับจากการศึกษาเล่าเรียน

พระไตรปิฎกและวิปัสนาก็มีหลักฐานจากประเทศพม่าของพระมหาเถรหรือครูบาสูงเม่นครั้งนี้ ท่านได้อันเชิญพระบรมสารีริกธาตุและพระธาตุนครอันหนึ่งด้วยจำนวนหนึ่ง และได้นำพระธาตุนี้นั้นขึ้นทูลถวายแก่เจ้าผู้ครองนครเมืองโกศย(แพร์) ซึ่งมีพระนามว่า เจ้าหลวงอินทวิชัย เจ้าผู้ครองนครเมื่อได้รับพระธาตุจากพระมหาเถรแล้วก็ได้ลงไปพระนครและได้เข้าเฝ้าพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว ซึ่งขณะนั้นทรงพระนามว่าเจ้าฟ้ามงกุฎเพราะยังมิได้เสร็จขึ้นครองราชสมบัติ และได้ถวายทูลเรื่องราวที่ได้พระบรมสารีริกธาตุและพระธาตุนครจากพระมหาเถรให้ทรงทราบ พระเจ้าเกล้าเจ้าอยู่หัวได้พระราชทานพระโกษทองคำให้บรรจุแล้วให้นำไปบรรจุไว้ ณ เมืองโกศย(แพร์) เจ้าหลวงอินทวิชัยก็ได้นำพระโกษทองคำที่บรรจุพระธาตุนครกลับคืนเมืองโกศย(แพร์) แล้วก็ได้แสวงหาสถานที่สำหรับสร้างพระเจดีย์บรรจุพระโกษพระธาตุแสวงหาอยู่หลายวันก็มาพอใจสถานที่แห่งหนึ่งซึ่งตั้งอยู่บนฝั่งแม่น้ำมออยู่ตรงกันข้ามกับตัวเมืองเป็นป่าใหญ่ที่ร่มเย็นมีแม่น้ำใหญ่ไหลผ่านซึ่งเป็นสถานที่มีลักษณะถูกต้องตามพระราชดำรัสของพระเจ้าเกล้าทุกประการเจ้าหลวงอินทวิชัยจึงมีคำสั่งให้ชาวบ้านหมู่หนึ่งซึ่งตั้งบ้านเรือนอยู่ห่างจากสถานที่ที่จะสร้างพระเจดีย์ประมาณ ๘๐๐ เมตร ชาวบ้านหมู่นี้มีราษฎรประมาณ ๑๐๐ คน ได้ถูกเกณฑ์ให้เข้าแผ้วถางตัดฟันป่าใหญ่แห่งนั้น พอตัดฟันแผ้วถางไปถึงที่ที่จะสร้างเจดีย์ชาวบ้านก็พบงูเหลือมใหญ่ตัวหนึ่งอาศัยอยู่ดงเจ้าของที่ ชาวบ้านหมู่นี้จึงพากันฆ่าตัวนั้นและนำไปย่าง การย่างงูตัวนั้นเหมือนกับการย่างหมูเพราะมันอุดมไปด้วยน้ำมันมากนักบางคนก็เอาไปแกงกิน บางคนก็เอาไปต้มยำ พอพวกชาวบ้านกินเนื้องูเข้าไปก็พากันมีลมเหมือนเมาเหล้าแล้วก็พากันล้มตายลงด้วยการกินเนื้องูตัวนั้น พวกที่รอดตายเพราะไม่ได้กินเนื้องูก็พากันกลัวจะเกิดอุบาทว์หรืออาเพศก็พากันอพยพออกจากหมู่บ้านนั้นก็ทำให้หมู่บ้านนั้นกลายเป็นหมู่บ้านร้างไป เจ้าหลวงอินทวิชัยก็พาพระมหาลีโงะหลวงมีชื่อว่า พระแม่สุพรรณวดี สร้างพระเจดีย์สำหรับบรรจุพระธาตุขึ้น โดยลงมือขุดทองคำพระเจดีย์ เมื่อวันอาทิตย์เดือน ๔ เหนือ ออก ๘ ค่ำ ปีไก่(กุล) ศักราช ๑๒๐๑ ตรงกับพุทธศักราช ๒๓๘๒ พอถึงวันอาทิตย์ขึ้น ๑๕ ค่ำ ยามพระพุทธรูปเจ้าไตรสร้อย เจ้าหลวงก็นำเอาพระบรมสารีริกธาตุและพระธาตุนครซึ่งพระเถรหรือพระครูบาสูงเม่นพร้อมด้วยเจ้านายขัตติยราชวงศ์ทั้งหลายนำขึ้นทูลเกล้าซึ่งได้เอาบรรจุไว้ในพานทองคำจำนวน ๑๑๑๖ องค์ (เม็ดหรือลูก) แล้วนำเข้าบรรจุในโกษแก้วแล้วเอาโกษแก้วบรรจุในโกษทองคำ แล้วเอาโกษทองคำบรรจุเข้าบรรจุในโกษเงิน แล้วเอาโกษเงินบรรจุในโกษทองคำสัมฤทธิ์แล้วเอาโกษทองคำสัมฤทธิ์ขึ้นตั้งหลังช้างซึ่งเจียรไนด้วยแก้วหิน แล้วเอาช้างแก้วบรรจุพระธาตุนี้นั้นใส่ในปราสาทไม้สักซึ่งมีความกว้าง ๓ ศอก สูง ๑๐ ศอก แล้วเอาอิฐก่อเป็นเจดีย์ครอบแล้วหลอบองค์เจดีย์ด้วยทองจังโก ๑๐๐๕ แผ่น แล้วลงรักปิดทองเปลว ๒ แสนใบ แล้วล้อมพระองค์พระธาตุด้วยรั้วเหล็ก ๔ ด้าน มี ๓๖๔ เล่ม พอลุ้งศักราช ๑๒๐๒ ตรงกับ พุทธศักราช ๒๓๘๓ ก็ทำการฉลองโดยเจ้าหลวงอินทวิชัยได้ป่าวร้องบอกให้ไพร่ฟ้าข้าแผ่นดินทั้งเมืองโกศย(แพร์) มาร่วมทำการฉลอง การฉลองพระธาตุนครวัดมหาโพธิ์ปีพุทธศักราช ๒๓๘๓ ตรงกับศักราช ๑๒๐๒ มีครูบาเจ้ามณเฑียรธรรมเมืองแก้วเมืองมูล ครูบาเจ้ากัณฐะ วัดสำเภากว้าง ครูบาเจ้าปัญญา วัดศรีชุม ครูบาเจ้าเทพวงศา วัดหลวง บ้านกาศ ครูบาแสนวัดดอนใจหัวดง ครูบาปิ่นเงินเป็นประธาน ส่วนทนายยกามีเจ้านายขัตติยราชวงศ์ เจ้าขุนแสน ขุนหมื่น สิบร้อย แก้วหาญ ซึ่งเป็นศรัทธาตันได้นำเอาแหวงเงินทองไว้ในพระธาตุ เมื่อคราวเจ้าหลวงเอาโกษบรรจุพระธาตุเข้าบรรจุเมื่อเริ่มสร้างที่แรก เมื่อสร้างเจดีย์บรรจุพระธาตุเรียบร้อยแล้วไม่มีชาวบ้านจะปรนนิบัติดูแล

เอาใจใส่พระณรเพราะรอบๆบริเวณพระธาตุตั้งอยู่เป็นป่า ไม่มีหมู่บ้านอาศัยอยู่เจ้าหลวงอินทวิชัยได้ยกเว้นให้ชาวบ้านทุ่งโฮ้งทุกสิ่งทุกอย่าง โดยไม่ให้เสียสืบทและไม่ให้ส่งส่วย และเจ้าหลวงได้จัดให้มีงานขึ้นนมัสการพระธาตุทุกๆเดือน ๗ เดือนขึ้น ๑๕ ค่ำของทุกๆปี และครั้งใดที่เจ้าหลวงอินทวิชัยจัดให้มีงานขึ้นนมัสการพระธาตุก็ดี ทำบุญใหญ่ๆก็ดี ทอดกฐินหรือผ้าป่าก็ดี ฝนจะตกหนักทุกคราไม่ว่าจะเป็นฤดูใดก็ตาม ยังความแปลกประหลาดมหัศจรรย์แก่ชาวเมืองโกศัยสมัยนั้นมากพอสิ้นรัชการของเจ้าหลวงอินทวิชัยครองเมืองโกศัยแล้วการจัดเวรยามเฝ้าปฏิบัติรักษาและงานขึ้นนมัสการพระธาตุก็สูญสิ้นไปตราบเท่าทุกวันนี้

หมายเหตุ พระธาตุองค์นี้ได้มีอายุเกือบสองร้อยปีมาแล้วและได้ชำรุดเสียหายเพราะภัยธรรมชาติ จนกระทั่งองค์พระธาตุแตกร้าวกำแพงรอบๆองค์พระธาตุทรุดโทรมลงบ้างและส่วนยอดก็หักพังลงมา เพื่อรักษาไว้ซึ่งพระบรมสารีริกธาตุและพระอรหันตธาตุและข้าวของเงินทองอันล้ำค่าที่เจ้าหลวงอินทวิชัยนำเข้าบรรจุไว้ในองค์พระธาตุไม่ให้เสียหาย แม่เจ้าจันทร์แสง โพธิ์รังสิยากร ผู้ซึ่งเป็นผู้สืบเชื้อสายมาจากเจ้าหลวงอินทวิชัยพร้อมด้วยบุตรหลาน ได้พากันเป็นศรัทธาตัน เชิญชวนชักนำบรรดาพุทธศาสนิกชนร่วมกันบูรณะซ่อมแซมจนสำเร็จเรียบร้อยและได้ทำพิธียกยอด ในวันที่ ๖ เมษายน พุทธศักราช ๒๕๐๖ ตรงกับวันเสาร์ ขึ้น ๑๓ ค่ำ เดือน ๗ เดือนปีแมว(ปีเถาะ) โดยมีพระภิกษุสามเณร เจ้าคณะจังหวัดแพร่ เป็นประธานฝ่ายสงฆ์ แม่เจ้าจันทร์แสง โพธิ์รังสิยากร เป็นประธานฝ่ายคฤหัสถ์ โดยมีพระมหาอุไร อายุวฑฒโน ซึ่งต่อมาได้รับพระราชทานสมณศักดิ์เป็นพระครูสัญญาบัตรว่า พระครูวรโพธิคุณ เป็นเจ้าอาวาส

คัดลอกจากแผ่นศิลาจารึกจากภาษาล้านนา(ภาษาพื้นเมือง) เป็นภาษาไทยโดย พ่ออาจารย์มอย วิทยา

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ ๑	ครูบากิตติ	
รูปที่ ๒	ครูบาอานา	
รูปที่ ๓	ครูบาจ้อย	
รูปที่ 4	ครูบาคำมูล	
รูปที่ 5	พระครูวรโพธิคุณ	ตั้งแต่พ.ศ. 2497 ถึง พ.ศ. ๒๕42
รูปที่ 6	พระอธิการมงคล อนุทรมโม	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕42 ถึง พ.ศ. ๒๕51
รูปปัจจุบัน	พระครูโสภณกิตติบัณฑิต	ตั้งแต่พ.ศ.๒๕53 – จนถึงปัจจุบัน

วัดเมธังกราวาส

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดเมธังกราวาส รหัสวัด 03540101011 ตั้งอยู่ที่ ชุมชนน้ำค้อ เลขที่ 1 ตำบลในเวียง
อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 0 5451 1410 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	โรงเรียนอนุบาลเพ็ญรัต
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ถนนน้ำค้อ
ทิศตะวันตก	คูเมือง

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 6 ไร่ 2 งาน 76 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 8604 และ 8605

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 29 เมษายน พ.ศ. 2468 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 2 เส้น ยาว 2 เส้น 10 วา

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 2 แปลง มีเนื้อที่รวม 1 ไร่ 3 งาน 78.80 ตารางวา ได้แก่

โฉนดเลขที่ 823 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 2 งาน 46 ตารางวา

โฉนดเลขที่ 2060 มีเนื้อที่ 0 ไร่ 1 งาน 32.80 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 20 เมตร ยาว 40 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2500

ศาลาการเปรียญ กว้าง 25 เมตร ยาว 40 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2540

กุฏิสงฆ์ จำนวน 2 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ จำนวน 2 หลัง เป็นอาคารไม้

นอกจากนี้ มีหอระฆัง จำนวน 1 หลัง หอกลอง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางสะดุ้งมาร ขนาดหน้าตัก กว้าง 100 นิ้ว สูง 145 นิ้ว
สร้างเมื่อพ.ศ. 2451

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง 40 นิ้ว สูง 250 นิ้ว
สร้างเมื่อ พ.ศ. 2546

- ปูชนียวัตถุอื่นๆ มี พระพุทธรูปน้าออกเศียร

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดเมธังกราวาส ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2421 เป็นวัดที่สร้างมานาน ไม่มีประวัติที่จะค้นหาหลักฐาน
ได้ จากคำบอกเล่าของหนานน้อย ศรีจันทร์ากุล อายุ ๙๔ ปี (เมื่อวันที่ ๕ กันยายน ๒๕๔๓) ซึ่งเป็นกรรมการ
อาวุโสของวัดเล่าว่า วัดเมธังกราวาสแต่เดิมเรียกกันว่า วัดนาเหลียว เข้าใจว่านางเหลียวเป็น
ผู้ถวายที่ดินให้เป็นที่ตั้งวัดในสมัยแรกเพราะในปัจจุบันศรีท้าววัด เมื่อมีการทำพิธีไหว้เจ้าที่ของวัดก็จะพูดว่า
ไปไหว้เจ้านางเหลียว และด้วยเหตุที่ที่เขตวัดที่ตั้งวัดติดกับคูเมือง(คือเมือง) ชาวบ้านเรียกว่าน้ำค้อ จึงเรียกชื่อ

วัดนี้ว่า “วัดน้ำค้อ” ต่อมาได้เปลี่ยนชื่อเป็น “วัดเมธังกราวาส” โดยเปลี่ยนตามสมณศักดิ์ของเจ้าอาวาสที่ พระราชาคณะ พระมหาเมธังกร ซึ่งได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะจังหวัดแพร่ จากคำบอกเล่าของนางยุพยง ศรีสวัสดิ์ อายุ ๘๑ ปี (๒๕๔๗) ว่าได้มีการประชุม คณะกรรมการให้เปลี่ยนชื่อเป็น “วัดเมธังกราวาส” และจาก คำบอกกล่าวของนางอำนวย วิชาวุฒิพงษ์ อายุ ๗๗ ปี (๒๕๔๗) อดีตข้าราชการครูซึ่งเป็นบุตรบุญธรรมของ พ่อหนานนวล ทองด้วง อดีตคณายกคนหนึ่งของวัด ทำให้ทราบว่าที่ดินของวัดนั้นเดิม มีอาณาเขตถึงหน้า ตลาดสดเทศบาลเมืองแพร่ ต่อมาทางการต้องการสร้างถนนรอบเมืองจึงได้ขออนุญาตจากทางวัดสร้างเป็นถนน และวัดก็ได้จัดสร้างอาคารพาณิชย์ปัจจุบันมีจำนวน ๑๗ ห้อง เพื่อเป็นผลประโยชน์ให้แก่วัด จากความทรงจำ ของผู้เฒ่าผู้แก่หลาย ๆ ท่าน ที่เป็นศรัทธาของวัดที่ได้เล่าให้ฟังถึงเจ้าอาวาสที่ปกครองวัดตามลำดับจึง นำวิเคราะห์ได้ว่า วัดนี้สร้างราวปี พ.ศ. ๒๓๒๕ ซึ่งในกาลครั้งนั้นลักษณะเป็นวัดขนาดเล็กที่ตั้งอยู่นอกกำแพง เมือง เข้าใจว่าผู้สร้างวัดคือตระกูล “วังซ้าย”

พระพุทธรูปสำคัญคือ พระพุทธรูปน้ำออกเคียร (ตามคำบอกเล่าของท่านผู้สูงอายุในสมัย นั้นได้เล่าไว้ว่าในสมัยเจ้าคุณพระมหาเมธังกร เป็นเจ้าอาวาส มีภิกษุรูปหนึ่งได้บอกกล่าวว่า มีพระพุทธรูปบูชา อยู่ในวัดร้าง อำเภอบง จังหวัดเชียงราย หากท่านเจ้าคุณมีความต้องการก็ให้นำมาไว้ที่วัดน้ำค้อ ทางวัดจึงจัด คณะบุคคลที่น่าเชื่อถือและเป็นกำลังสำคัญของวัดโดยการนำของพ่อหลักฟอง อินทุม (ผู้ใหญ่บ้าน) บิดาของ นายเดช อินทุม อดีตศึกษาธิการจังหวัดไปนำมาไว้ที่วัดและเป็นที่น่าสังเกตว่า หลวงพ่อองค์นี้เมื่อนำออกมาสู่ กลางแจ้งเมื่อใดจะมีฝนตกตลอดเวลา ซึ่งในสมัยก่อนเมื่อถึงเวลาสงกรานต์จะได้ัญเชิญหลวงพ่อกลับมาเข้าขบวน แหให้ชาวบ้านได้สรงน้ำ ก็จะมีฝนตกอยู่ตลอดเวลาเมื่อใดเกิดฝนแล้งก็จะอาราธนาหลวงพ่อกลับมาสักการะ ก็จะมีฝนตกทุกครั้ง

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑ ครูบาอี	ตั้งแต่พ.ศ. 2325 ถึง พ.ศ. ๒375
รูปที่ 2 ครูบาอึ้ง	ตั้งแต่พ.ศ. 2375 ถึง พ.ศ. ๒430
รูปที่ 3 พระมหาเมธังกร พรหมเทโว(พรหม เกศทัตทิม)	ตั้งแต่พ.ศ. 2430 ถึง พ.ศ. ๒493
รูปที่ 4 พระครูสังฆรักษ์ อภิบุญโญ (เถิง วงศ์ดาว)	ตั้งแต่พ.ศ. 2493 ถึง พ.ศ. ๒๕08
รูปที่ 5 พระครูเมธารักษ์ นาคบุญโญ (ทรง เวียงทอง)	ตั้งแต่พ.ศ. 2508 ถึง พ.ศ. ๒๕31
รูปที่ 6 พระครูโสภาสวรการ วิโรจโน (วิโรจน์ มังกิตะ)	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕31 ถึง พ.ศ. ๒๕56
รูปปัจจุบัน พระครูวรเวทย์สังกกิจ	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕56 – จนถึงปัจจุบัน

วัดแม่แคม

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดแม่แคม รหัสวัด 03540112004 ตั้งอยู่ที่ บ้านแม่แคม เลขที่ 124 หมู่ที่ 7 ตำบลสวนเขื่อน อำเภอบง เมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ – สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ทางสาธารณประโยชน์

ทิศใต้	ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันออก	ป่าสงวนแห่งชาติ
ทิศตะวันตก	ที่ดินเอกชน

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 4 ไร่ 0 งาน 85 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 75400

๔.ประเภทวัด

สำนักสงฆ์

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 2 แปลง มีเนื้อที่รวม 5 ไร่ 0 งาน 39 ตารางวา ได้แก่
 โฉนดเลขที่ 1085 มีเนื้อที่ 4 ไร่ 0 งาน 10 ตารางวา
 โฉนดเลขที่ 1101 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 0 งาน 29 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

ศาลาการเปรียญ กว้าง 8.00 เมตร ยาว 12.00 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2530

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

วิหาร กว้าง 7.50 เมตร ยาว 20.50 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2534

นอกจากนี้ มีหอระฆัง จำนวน 1 หลัง หอกลอง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 1.50 เมตร สูง 2.50 เมตร
 สร้างเมื่อพ.ศ. 2534

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางประทานพร ขนาดหน้าตัก กว้าง 1.00 เมตร สูง 1.80 เมตร
 สร้างเมื่อ พ.ศ. 2530

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดแม่แคม ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2474 ได้สร้างกุฏิ จำนวน 1 หลัง เมื่อวันอาทิตย์ ที่ 5 มกราคม 2535 จากนั้นประกอบพิธีประกอบพิธีวางศิลาฤกษ์สร้างวิหารเมื่อวันที่ 6 มีนาคม 2536 และยกข้อฟ้าวิหาร วันที่ 30 ธันวาคม 2542 (แต่เดิมมาชาวบ้านแม่แคม ได้ร่วมใจกันสร้างวัดมาหลายครั้ง ย้ายขึ้นย้ายลงแถวๆเนินเขาใกล้บ้าน เริ่มตั้งแต่วันที่ 13 เมษายน พ.ศ. 2475 ถึง พ.ศ.2515 และ พ.ศ. 2519 จนมั่นคงกับวัดใหม่ในปัจจุบัน)

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

เจ้าอาวาสในอดีต ไม่ปรากฏหลักฐาน

รูปปัจจุบัน พระครูสุนทร วรปณฺโญ

ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕49 – จนถึงปัจจุบัน

วัดแม่หล่าย

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดแม่หล่าย รหัสวัด 03540108001 ตั้งอยู่ที่ แม่หล่าย เลขที่ 1 ตำบลแม่หล่าย อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 06 1351 5562 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 5 ไร่ 0 งาน 6.80 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 20114

๔.ประเภทวัด

พุทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา พ.ศ. 2340

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 2 แปลง มีเนื้อที่รวม 7 ไร่ 3 งาน 73.20 ตารางวา ได้แก่
โฉนดเลขที่ 21961 มีเนื้อที่ 2 ไร่ 1 งาน 73.20 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 20079 มีเนื้อที่ 5 ไร่ 2 งาน 00 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 5 เมตร ยาว 8 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2330

ศาลาการเปรียญ กว้าง 8 เมตร ยาว 30 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

วิหาร กว้าง 10 เมตร ยาว 20 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2330

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดแม่หล่าย เป็นวัดร้างมาก่อน ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2330 สาธุเจ้าศรีวิชัยมหาปา(อรัญญวาสี) ได้ชักชวนชาวบ้านวัดหลวง ตำบลโนเวียง ทำการบูรณะวัดแม่หล่ายขึ้นในปี พ.ศ.๒๔๑๔ และตั้งชื่อวัดที่ได้สร้างขึ้นใหม่ว่าวัดแม่หล่ายศรีขวา เมื่อตั้งวัดเรียบร้อยแล้ว สาธุเจ้าศรีวิชัยมหาปาได้สร้างวิหารและอุโบสถ ก่อสร้างพระประธานองค์ใหญ่ในอุโบสถตามลำดับ เมื่อสร้างสิ่งก่อสร้างเสร็จแล้ว สาธุเจ้าศรีวิชัยพร้อมด้วยศรัทธาอุปัฏฐาก เช่น ท่านพุทธวงศ์ เจ้าเทพวงศ์ เจ้าเมืองแพร่ ปู่แสนศรีราชา พร้อมด้วยคณะศรัทธาได้ร่วมกันฉลองอุโบสถ วิหาร พระพุทธรูป เมื่อปี พ.ศ.๒๔๒๔

ผ่านมา ๔๙ ปี อุโบสถชำรุดทรุดโทรม จึงมีการบูรณปฏิสังขรณ์ขึ้นใหม่ โดยมีพระศรีวิชัย(หมด ศรีขวา) ขุนอนุกุลราชกิจ (เมือง ชุมภูมิ่ง) เป็นผู้นำในการปฏิสังขรณ์ วัดแม่หล่ายจึงมั่นคงมาตราบเท่าทุกวันนี้

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

๑.หลวงปู่ศรีวิชัยมหาปา

๒.หลวงปู่ศรีวิชัย (หมด ศรีขวา)

- ๓.พระอธิการยศ อุตุตโม (มณีแดง)
 - ๔.พระอธิการอินตา ขนติโก (อินแก้ว)
 - ๕.พระเสริฐ ปสฺสฺฐ (ใสสะอาด)
 - ๖.พระเล็ก กิตติวณฺโณ (อินกันยา)
 - ๗.พระสุวิทย์ ปนฺนภาโร (ยวงแก้ว)
 - ๘.พระอธิการบุญศรี สุทฺธจิตฺโต (อนุภาพ)
 - ๙.พระอธิการประยงค์ ฐิตปุณฺโญ (ทุ่งจักร)
 - ๑๐.พระผาบ ถาวโร (เจริญกิจ)
 - ๑๑.พระอธิการประทีป จันทสโร (สวนใหญ่)
 - ๑๒.พระเด่น วรรณโม (อนุภาพ) รักษาการแทนเจ้าอาวาส
- รูปปัจจุบัน พระอธิการวิชาญ ปภสฺสโร ตั้งแต่พ.ศ.๒๕50 – จนถึงปัจจุบัน

วัดร่องซ้อ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดร่องซ้อ รหัสวัด 03540101015 ตั้งอยู่ที่ชุมชนร่องซ้อ เลขที่ 167 ถนนร่องซ้อ ตำบลโนนเวียง อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 0 5451 1410 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ถนนร่องซ้อ
ทิศใต้	ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันออก	ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันตก	ถนนร่องซ้อ

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 2 ไร่ 1 งาน 2.30 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 1993

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 23 ธันวาคม พ.ศ. 2511

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 3 แปลง มีเนื้อที่รวม 2 ไร่ 1 งาน 24.60 ตารางวา ได้แก่

โฉนดเลขที่ 1994	มีเนื้อที่ 1 ไร่ 3 งาน 4.40 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 1998	มีเนื้อที่ 0 ไร่ 0 งาน 49.70 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 2038	มีเนื้อที่ 0 ไร่ 1 งาน 70.50 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 8 เมตร ยาว 20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง 6 เมตร ยาว 24 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 4 เมตร ยาว 16 เมตร เป็นอาคารไม้

นอกจากนี้ มีหอระฆัง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี -พระประธานประจำอุโบสถ ประทับยืน ปางเปิดโลก สูง 3 เมตร 33 เซนติเมตร

สร้างเมื่อพ.ศ. 2451

-ปูชนียวัตถุอื่นๆ มี พระพุทธรูปบูชาเนื้อทองสัมฤทธิ์ 1 องค์ ปางมารวิชัยหน้าตักกว้าง 9 นิ้ว
พระเจดีย์สร้างสมัย พระอธิการเฉลิม ณทกโร ปี พ.ศ.2524

การศึกษา

มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกธรรม เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. 2540

มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกบาลี เปิดสอนเมื่อ พ.ศ. 2540

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดร่องซ้อ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2444 "วัดร่องซ้อ ผู้เฒ่าผู้แก่ที่ยังมีชีวิตอยู่ช่วงปี ๒๕๔๓ กล่าวว่า วัดร่องซ้อไม่ปรากฏหลักฐานว่าสร้างขึ้นเมื่อใดและใครเป็นคนสร้าง อาณาเขตบริเวณวัดเป็นป่าไผ่หนาทึบ ห่างจากบริเวณวัดทางทิศตะวันตก ๕๐ เมตร มีร่องน้ำ(ชาวบ้านเรียก ฮ่องน้ำ) ที่มีต้นซ้อขึ้นตามแนวเขตร่องน้ำ กระจัดกระจายอยู่ทั่วไปมีทางเดินเรียบแนวตลอดทาง ผู้ที่ใช้เส้นทางนี้ส่วนมากเป็นพ่อค้าวัวจากอำเภอลับแล จังหวัดอุตรดิตถ์ พ่อค้าวัวจากจังหวัดพระยาตลอดจนถึงชาวบ้านปงศรีสนุก (ชุมชนวัดหลวง, วัดพงษ์สุนันท์ ในปัจจุบัน) ที่อยู่ในตัวเมืองแพร่ที่ย้ายออกมาทำไร่ ทำสวน ได้ถางดงไผ่กับพ่อค้าวัวโดยจัดบริเวณตรงกลางของดงไผ่โล่ง และให้ส่วนหนึ่งเป็นรั้วล้อมบริเวณนี้ไว้สร้างเป็นที่พักและผูกวัวควายได้ ครั้งแรกเป็นแบบพักชั่วคราว ต่อมาได้ย้ายมาอยู่เป็นการถาวร ใช้เป็นสถานที่ทำการค้าขายแลกเปลี่ยนสินค้าซึ่งกันและกัน พ่อค้าวัวเมื่อเดินทางมาถึงบริเวณนี้ก็หยุดพักอาบน้ำ หุงหาอาหาร และพักผ่อนเป็นประจำทำการให้การประกอบอาชีพไปมาค้าขายสะดวกสบาย จนมีฐานะความเป็นอยู่ดีขึ้น ทุกคนต่างมีความสำนึกในบุญคุณของบริเวณที่ได้พักพิงเพื่อไปค้าขายเป็นอย่างมาก จึงคิดถึงเรื่องการสร้างบุญสร้างกุศลให้แก่ตัวเองและครอบครัว จึงได้ร่วมแรงร่วมใจกันสร้างศาลาหลังเล็กมุงด้วยหญ้าคาขึ้นโดยมีวัตถุประสงค์ที่จะใช้เป็นที่พักของสงฆ์และเป็นสถานที่ให้พระสงฆ์มารับบิณฑบาตรปัจจุบันจึงจัดไทยทานเป็นครั้งคราว จากป่าไผ่ป่าไม้ซ้อ แปรเปลี่ยนสภาพเป็น หมู่บ้าน มีสถานที่ทำบุญเป็นสัดส่วน ชาวบ้านที่อยู่ในเมืองและต่างถิ่นก็มาจับจองเป็นเจ้าของที่ดินมากขึ้น ในจำนวนชาวบ้านที่อาศัยพื้นที่ส่วนนี้ โดยมากเป็นต้นตระกูล “ร่องซ้อ” และ “อินตะนอน” ต่างก็ได้เชิญชวนผู้เลื่อมใสในพระพุทธศาสนาช่วยกันออกแนวคิดร่วมแรงร่วมใจและกำลังทรัพย์ขยายที่ทำบุญสร้างเป็นสำนักสงฆ์ขึ้น โดยเชิญชวนชาวบ้านและพ่อค้าวัวต่างมาร่วมสนับสนุนด้านกำลังเงิน กำลังกายช่วยกันสร้างถาวรวัตถุที่มั่นคงถาวรเพิ่มเติม เช่น สร้างกุฏิ วิหาร ศาลา บ่อน้ำ และเรียกชื่อสถานที่ทำบุญว่า “วัดฮ่องซ้อ” ตามสภาพภูมิประเทศที่เป็นร่องน้ำและมีต้นไม้ซ้อขึ้นโดยทั่วไปชื่อ “วัดฮ่องซ้อ” เรียกขานกันมาเท่าใดไม่ปรากฏและบ้านเรือนที่อยู่

บริเวณโดยรอบก็เรียกขาน ตามชื่อวัดไปด้วยว่า “บ้านฮ่องซ้อ” ซึ่งมีความหมายว่าร่องน้ำที่มีต้นซ้ออยู่นั่นเอง แล้วกลายมาเป็นคำว่า “ร่องซ้อ” ในที่สุด

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑ พระดี จิตตวโร	ตั้งแต่พ.ศ. 2487 ถึง พ.ศ. ๒490
รูปที่ 2 พระปลิ้น	ตั้งแต่พ.ศ. 2490 ถึง พ.ศ. ๒496
รูปที่ 3 พระอธิการฮ่อน กิตติสาโร	ตั้งแต่พ.ศ. 2496 ถึง พ.ศ. ๒519
รูปที่ 4 พระอธิการเฉลิม อนุทกโร	ตั้งแต่พ.ศ. 2519 ถึง พ.ศ. ๒๕25
รูปที่ 5 พระครูมหัสสุรินทร์ สุทธิโก	ตั้งแต่พ.ศ. 2526 ถึง พ.ศ. ๒๕29
รูปที่ 6 พระครูอมรพุทธิคุณ	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕29 ถึง พ.ศ. 2564
รูปปัจจุบัน พระมหาพิพัฒน์ อภิวิฑฒโน	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๕64 – จนถึงปัจจุบัน

วัดร่องพอง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดร่องพอง รหัสวัด 03540119001 ตั้งอยู่ที่บ้านร่องพอง เลขที่ 181 หมู่ที่ 4 ตำบลร่องพอง อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ - สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ลำน้ำร่องพอง
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางหลวงชนบทแพร่ 4011 (ร่องพอง-แพะเมืองผี)

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 5 ไร่ 1 งาน 32 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 81734

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2481 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 16 เมตร ยาว 36 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ -

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 15.50 เมตร ยาว 35 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2516

ศาลาการเปรียญ กว้าง 25 เมตร ยาว 31 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2539

กุฏิสงฆ์ จำนวน 2 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 7.5 เมตร ยาว 15 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้ มีหอกลอง จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย กว้าง 1.2 เมตร สูง 2.5 เมตร สร้างเมื่อ 2415

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ กว้าง 1 เมตร สูง 1.5 เมตร

การศึกษา

มีโรงเรียนพระปริยัติธรรมแผนกสามัญศึกษา เปิดสอนระดับชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นเมื่อวันที่

25 พฤษภาคม พ.ศ. 2540

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดร่องพอง ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2463 วัดร่องพอง สันนิษฐานว่าสร้างขึ้นเมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๓๙๐ โดยก่อนปี พ.ศ. ๒๓๙๐ มีการตั้งหมู่บ้านครั้งแรกทางทิศตะวันตกของหมู่บ้านปัจจุบันคือ บริเวณถนนใหญ่สายยันตรกิจโกศลแพร่-น่าน (สี่แยกร่องพองในปัจจุบัน) ขณะนั้นมีประชากรประมาณ ๓๐ ครัวเรือนมาตั้งรกราก จนกระทั่งปี พ.ศ. ๒๔๐๑ ได้เกิดอุทกภัยครั้งใหญ่ ชาวบ้านจึงย้ายหมู่บ้านขึ้นไปทางทิศตะวันออกประมาณ ๙๐๐ เมตร และมีราษฎรจากถิ่นอื่นๆ เข้ามาอาศัยเพิ่มขึ้น เมื่อมีคนอาศัยจำนวนมากจึงร่วมแรงร่วมใจกันสร้างวัดตามคตินิยมของชาวพุทธ วัดร่องพองจึงเกิดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๐๖ ซึ่งจากหลักฐานที่ค้นพบในคัมภีร์ใบลานของวัดร่องพอง จุลศักราช ๑๒๐๘ มีการกล่าวถึงชื่อวัดที่มีสร้อยนามต่างกันไป เช่น วัดศรีบุป-ร่องพองน้ำนองไหล วัดร่องพองดงสงัดต้น วัดร่องพองแก้วกว้างท่าทางถนนหลวง และชื่อสร้อยนามอีกหลายแบบด้วยเหตุนี้ประวัติศาสตร์การสร้างวัดร่องพองและการศึกษาธัมมจารธัมมมีอายุล่วงมาไม่น้อยกว่า ๑๗๓ ปี จึงทำให้วัดแห่งนี้มีประวัติที่น่าสนใจศึกษาค้นคว้า โดยเฉพาะคัมภีร์ธัมมใบลาน เพราะสามารถบอกกาลเวลาได้ นอกจากนี้ยังมีโบราณวัตถุที่สำคัญ เช่น พระประธานในอุโบสถศิลปะพื้นบ้านปูนปั้นลงรักปิดทองผ่านการบูรณะมาแล้วไม่น้อยกว่า ๓ สมัย พระพุทธรูปไม้ เป็นต้น มูลเหตุที่ตั้งชื่อวัดว่า “วัดร่องพอง” เพราะมีการตั้งถิ่นฐานในภูมิประเทศลักษณะเป็นทุ่งนาติดแนวป่าแพะเมืองผี มีน้ำไหลผ่านจากภูเขาด้านทิศตะวันออกของหมู่บ้าน คือ น้ำแม่แคม แยกสายมาเป็นน้ำร่องฮ้าง และบริเวณร่องน้ำลึกช่วงหนึ่งก่อนถึงหมู่บ้านด้านทิศตะวันออกเมื่อถึงฤดูฝน จะมีน้ำไหลลงมาจากภูเขาด้านตะวันออก น้ำที่ไหลลงมาจะกระทบกับโขดหินตามลำห้วย แดกกระเซ็นเป็นฟองเต็มลำห้วยทุก ๆ ปี มีลักษณะเป็นฟอง ยิ่งฤดูน้ำหลากยิ่งมีฟองมาก จึงเรียกชื่อลำห้วยนี้ว่า “ห้วยร่องพอง” ชาวบ้านละแวกตำบลบ้านถิ่น ตำบลเหมืองหม้อ ตำบลน้ำชำ และตำบลทุ่งไธ้ง มักเรียกบริเวณนี้ว่า ร่องพอง จึงเป็นที่มาของชื่อหมู่บ้านและชื่อ และด้วยความอุดมสมบูรณ์ของลำห้วยแห่งนี้ บรรพบุรุษจึงตั้งรกรากตามแนวลำห้วย และเรียกชื่อหมู่บ้านนี้ตามชื่อของลำห้วยว่า “หมู่บ้านร่องพอง” ตั้งแต่เมื่อประมาณปี พ.ศ. ๒๔๐๑ จนถึงปัจจุบัน ซึ่งแต่เดิมเป็นหมู่ที่ ๓ ของตำบลทุ่งไธ้ง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ มีประชากรประมาณ ๓๐ กว่าหลังคาเรือน โดยมีพ่อหลักเสนา เสนาธรรม เป็นผู้ใหญ่บ้านคนแรกของหมู่บ้านร่องพอง (ผู้ใหญ่บ้านแต่เดิมเรียก “บ่หลัก”) อาชีพหลักคือการเกษตร อาชีพเสริมคือรับจ้างเย็บผ้าที่ตำบลทุ่งไธ้ง

นอกจากนี้ยังมีอาชีพทำล้อเกวียนจำหน่าย เป็นอีกอาชีพหนึ่งที่สร้างชื่อเสียงให้กับชุมชนในขณะนั้น และได้ร่วมกันสร้างวัดร่องพองขึ้นมี ตู๋หลวงสุรินทร์ เป็นเจ้าอาวาส

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑ พระสุรินทร์

รูปที่ ๒ พระนวล

รูปที่ ๓ พระแก้ว อินทวโส

รูปที่ ๔ พระอธิการแห สุจิตโต

ตั้งแต่พ.ศ. 2475 ถึง พ.ศ. ๒๕05

รูปที่ ๕ พระครูบรรพตธรรมกิจ

ตั้งแต่พ.ศ. 2507 ถึง 30 พฤศจิกายน 2563

รูปปัจจุบัน พระมหาสิทธิชัย ชยสิทธิ

ตั้งแต่พ.ศ. 2564 – จนถึงปัจจุบัน

วัดวังช้าง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดวังช้าง รหัสวัด 03540114003 ตั้งอยู่ที่บ้านวังช้าง เลขที่ 286 หมู่ที่ 3 ตำบลแม่คำมี อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 08 5723 6849 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ ทางสาธารณประโยชน์

ทิศใต้ ทางสาธารณประโยชน์

ทิศตะวันออก ติดโรงเรียนวังช้าง

ทิศตะวันตก ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 2 ไร่ 3 งาน 13 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 44708

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. 2516

๕.ที่ธรณีสงฆ์

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 12 เมตร ยาว 27 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2516

ศาลาการเปรียญ กว้าง 10 เมตร ยาว 22.50 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2534-2538

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 10 เมตร ยาว 22.50 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสร้างเมื่อ พ.ศ. 2534-2538

นอกจากนี้ มีฌาปนสถาน จำนวน 1 หลัง หอระฆัง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางสมาธิ กว้าง 40 นิ้ว สูง 60 นิ้ว สร้างเมื่อพ.ศ. 2416
- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสมาธิ กว้าง 30 นิ้ว สูง 40 นิ้ว สร้างเมื่อพ.ศ. 2533

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดวังช้าง ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2443 ประวัติบ้านวังช้างและวัดวังช้าง จากคำบอกเล่าของอดีตพ่อกำนันเครือ กันยะมี ได้บอกเล่าลงในหนังสือ ประวัติของจังหวัดแพร่ดังนี้ บ้านวังช้างสร้างที่หลังบ้านสันป่าสักและต้นม่วงสองสามปี แต่เดิมมีต้นตออยู่บ้านสันป่าสักตำบลหนองม่วงไข่ แต่ไม่สะดวกหลายด้านเกี่ยวกับน้ำท่วมบ้างและฝูงช้างบ้างซึ่งเป็นช้างของเจ้าหลวงที่มีจำนวนมากมารบกวนพืชผลที่ปลูกไว้ ไม่รู้จะทำอย่างไรก็เลยย้ายมาฝั่งปัจจุบันนี้ โดยการย้ายที่ทำไมทำสวนตามริมน้ำพอนานเข้ากลายเป็นชุมชนหมู่บ้านโดยตั้งชื่อว่าบ้านวังช้างมีแม่น้ำแม่คำมีซึ่งบริเวณน้ำมีวังลึกเป็นดงช้างเผือกมาอาศัยตม่น้ำที่วังแห่งนี้ (เป็นคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่สืบกันมา) ผู้ใหญ่บ้านคนแรกคือนายวิชิน สุขทั่วญาติเป็นผู้ใหญ่คนแรก คนที่สองคือ นายวิชา เสนาสุทธิพรหม แต่เดิมบริเวณวัดเป็นพื้นที่ป่าทึบเป็นที่อาศัยของช้างจำนวนมากตามคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่บอกว่าช้างเหล่านี้เป็นช้างของเจ้าหลวงเมืองแพร่ตอนนั้นได้มีครูบามหาวงศ์ได้นำชาวบ้านพัฒนาพื้นที่เพื่อสร้างเป็นอารามและให้ชื่อว่าวัดวังช้างตามชื่อหมู่บ้านโดยมีหลักฐานติดอยู่ที่พระพุทธรูปไม้แกะสลักในอุโบสถได้เขียนไว้เป็นภาษาพายัพไว้ว่า “จุลศักราชได้ ๑๒๖๒ ปีกัดใจเดือนสี่เป็งวันทกมูลศรัทธาตุลุมหาวงศ์เป็นผู้สร้าง” มีพระภิกษุสามเณรอยู่สืบกันมาจนถึงปัจจุบัน

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑	ตุลุมครูบามหาวงศ์	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๔๔๓ ถึง พ.ศ. ๒๔๔๗
รูปที่ 2	พระอธิการอุต อุตตโม	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๔๔๗ ถึง พ.ศ. ๒๔๘๖
รูปที่ 3	พระอธิการเครือ อธิปัญโญ	ตั้งแต่พ.ศ. ๒๔๘๖ ถึง พ.ศ. ๒๕๐๐
รูปที่ 4	พระมานิตย์ สิริปัญโญ	ตั้งแต่พ.ศ. 2503 ถึง พ.ศ. ๒๕06
รูปที่ 5	พระสวิง สิลโคณ	ตั้งแต่พ.ศ. 2506 ถึง พ.ศ. 2509
รูปที่ 6	พระแก้ว อุตตปัญโญ	ตั้งแต่พ.ศ. 2509 ถึง พ.ศ. 2510
รูปที่ 7	พระทวีป ทีปธมโม	ตั้งแต่พ.ศ. 2510 ถึง พ.ศ. 2512
รูปที่ 8	พระด่วน เขมวโร	ตั้งแต่พ.ศ. 2512 ถึง พ.ศ. 2513
รูปที่ 9	พระไวยพัต เตชปัญโญ	ตั้งแต่พ.ศ. 2513 ถึง พ.ศ. 2519
รูปที่ 10	พระอธิการชุม อาภาธโร	ตั้งแต่พ.ศ. 2519 ถึง พ.ศ. 2523
รูปที่ 11	พระอธิการบุญทัศน์ ปัญญาโม	ตั้งแต่พ.ศ. 2523 ถึง พ.ศ. 2525
รูปที่ 12	พระอธิการนวล อภิลาโส	ตั้งแต่พ.ศ. 2525 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

(พระครูนวล อุดคำมี)

วัดวังธง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดวังธง รหัสวัด 03540107003 ตั้งอยู่ที่ บ้านวังธง เลขที่ 121 หมู่ที่ 2 ตำบล วังธง อำเภอบึงสามพัน จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 08 2764 4404 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์, ร่องโป่ง
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 5 ไร่ 1 งาน 49.10 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 82955 เนื้อที่ 2 ไร่ 3 งาน 55 ตารางวา และโฉนดเลขที่ 95115 เนื้อที่ 2 ไร่ 1 งาน 94.10 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

สำนักสงฆ์

๕. ที่ธรณีสงฆ์ -

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

กุฏิสงฆ์ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน 2 หลัง และเป็นอาคารไม้ จำนวน 1 หลัง

วิหาร กว้าง 12 เมตร ยาว 15 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2536

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 7 เมตร ยาว 16 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสร้างเมื่อ พ.ศ. 2552

ศาลาบำเพ็ญบุญ กว้าง 4 เมตร ยาว 8 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสร้างเมื่อ พ.ศ. 2561

นอกจากนี้ มีเรือนเก็บพัสดุ จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย กว้าง 59 นิ้ว สูง 79 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. 2541

- ปูชนียวัตถุอื่นๆ มีพระแก้วมรกต หน้าตักกว้าง 84 เซนติเมตร สูง 120 เซนติเมตร

พระสิวลี สูง 220 เซนติเมตร สมเด็จโต หน้าตักกว้าง 69 เซนติเมตร สูง 88 เซนติเมตร ปู่ฤๅษี หน้าตักกว้าง 66 เซนติเมตร สูง 78 เซนติเมตร ศาลาเจ้าแม่กวนอิม ยาว 3.50 เมตร กว้าง 2.50 เมตร พระสิวลีหน้ามุขวิหาร สูง 150 เซนติเมตร (รอบฐาน)

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดวังธง ยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษาเมื่อวันที่ 20 ตุลาคม พ.ศ. 2554 วัดวังธงเดิมเป็นวัดร้างที่ชาวบ้านเรียกว่า "วัดบ้านวังธง" ซึ่งวัดนี้ถูกก่อตั้งโดยพวกเงี้ยวที่มาพักอาศัยตามสถานที่ต่าง ๆ ในสมัยที่มีเหตุการณ์เงี้ยวปล้นเมืองแพร่ และสถานที่แห่งนี้ก็เป็นหนึ่งในสถานที่ที่พวกเงี้ยวเล็งเห็นความสัปปายะจึงมีอุบายที่จะทำให้สถานที่นี้เป็นสถานที่ศักดิ์สิทธิ์ทางพระพุทธศาสนา เป็นศูนย์รวมจิตใจของชาวบ้าน จึงร่วมกันสร้างวัดขึ้นมา โดยใช้ศิลปะของชาวเงี้ยวผสมผสานกับศิลปะชาวล้านนาเมืองแพร่ นับว่าเป็น

สถานที่ที่มีความสวยงามแห่งหนึ่งในสมัยนั้น และใช้ชื่อว่า "วัดบ้านวังธง" ต่อมาหลังจากที่พวกเงี้ยวอพยพกลับ ภูมิลำเนาเดิมประเทศพม่า วัดบ้านวังธงได้ขาดการดูแลจึงทำให้เกิด ความรกร้างว่างเปล่า ทำให้ วิหารพระ กุฏิ พระสงฆ์ ชำรุด ผุพัง เสียหายลง จนในเวลาต่อมา เมื่อปี พุทธศักราช 2477 พระเสาร์ กาทุ่ง ซึ่งในขณะนั้นได้ ดำรงตำแหน่งผู้อำนวยการโรงเรียนบ้านเวียงตั้ง ได้ผ่านไปผ่านมา วัดนี้บ่อยครั้งจนได้ใช้สถานที่แห่งนี้เป็นที่จำวัดอาศัยโดยการรื้อถอน วิหาร กุฏิพระสงฆ์ ที่ชำรุด ผุพัง แล้วสร้างขึ้นใหม่จนกลายเป็นสิ่งปลูกสร้างที่มั่นคงถาวร แต่ด้วยระบบเศรษฐกิจในขณะนั้นทำให้ไม่สามารถสร้างถาวรวัตถุเหล่านั้น ให้เสร็จสมบูรณ์ตามที่ต้องการได้ เมื่อปีพุทธศักราช 2479 เป็นต้นมา หลังจากที่พระเสาร์ กาทุ่ง ได้ลาสิกขา ทำให้ วัดบ้านวังธง เกิด ความรกร้างขึ้นอีกครั้ง จนถึงวันที่ 1 มิถุนายน พุทธศักราช 2535 พระประยูร ปิยธมโม ได้สัจจรเดินทางผ่าน มาและได้เล็งเห็นความสัปปายะ ของวัดบ้านวังธง นี้จึงเกิดความปิติ ที่จะทำการบูรณปฏิสังขรณ์ ซ่อมเสริม ต่อเติม ให้เป็นวัดที่สมบูรณ์อีกครั้ง แต่ด้วยเศรษฐกิจที่ไม่เอื้ออำนวยต่อการบูรณปฏิสังขรณ์ ของพระประยูร ปิยธมโม จึงทำให้การบูรณะเป็นไปอย่างล่าช้า จนมาถึงเมื่อปีพุทธศักราช 2555 พระประยูร ปิยธมโม ได้ ดำเนินการยื่นเรื่องขอยกวัดร้างให้เป็นวัดที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษา ได้ถูกต้องตามกฎหมาย ทางกรมการได้รับทราบ และเล็งเห็นความสำคัญจึงอนุญาตให้วัดบ้านวังธง เป็นวัดที่มีพระภิกษุจำพรรษาและถูกต้องตามกฎหมาย โดยใช้ชื่อว่า วัดวังธง และได้แต่งตั้ง ให้พระประยูร ปิยธมโม ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาส ในนามที่พระอธิการประยูร ปิยธมโม ตั้งแต่ปี 2555 มาจนถึงปัจจุบัน วัดวังธง ยังไม่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปปัจจุบัน พระอธิการประยูร ปิยธมโม

ตั้งแต่พ.ศ. 2550 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดวังหงส์ใต้

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดวังหงส์ใต้ (วัดวังหงส์ใต้) รหัสวัด 03540113001 ตั้งอยู่ที่ บ้านวังหงส์ใต้ เลขที่ 139 หมู่ที่ 7 ตำบลวังหงส์ อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 08 2898 7541 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันออก	ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 2 ไร่ 2 งาน 12.40 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 28411

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 27 กันยายน พ.ศ. 2481 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 20 เมตร ยาว 40 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 1 แปลง มีเนื้อที่รวม 0 ไร่ 0 งาน 87.10 ตารางวา ได้แก่ โฉนดเลขที่ 28410 มีเนื้อที่ 0 ไร่ 0 งาน 87.10 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง - เมตร ยาว - เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2505

ศาลาการเปรียญ กว้าง 8.60 เมตร ยาว 16.30 เมตร เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2550

กุฏิสงฆ์ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน 1 หลัง และเป็นอาคารไม้ จำนวน 1 หลัง

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 5.20 เมตร ยาว 16.20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2555

ศาลาบำเพ็ญกุศล กว้าง 10 เมตร ยาว 18.90 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2521

นอกจากนี้ มีหอระฆัง จำนวน 1 หลัง หอกลอง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย กว้าง 75 นิ้ว สูง 114 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. 2505

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย กว้าง 29 นิ้ว ยาว 56 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ.

2542

-ปูชนียวัตถุอื่นๆ มี พระธาตุเกศแก้วมณีศรีวังหงส์ มณฑปพระครูอนุกุลสาธกิจ เจ้าอาวาสรูปก่อน พระเจ้านอนแกะด้วยไม้สักทอง

การเผยแพร่พระพุทธศาสนา

-เป็นหน่วยอบรมประจำตำบล (อ.ป.ต.) แต่งตั้งเมื่อพ.ศ.2551

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดวังหงส์ใต้ ตั้งวัดเมื่อพ.ศ. 2375 มีชื่อตามชื่อของหมู่บ้าน ซึ่งมีประวัติความเป็นมาว่า เดิมทีหมู่บ้านวังหงส์มีหมู่บ้านเดียว ประชาชนอพยพเข้ามาอยู่เป็นกลุ่มแรกในรุ่นบุกเบิก มีชาวบ้านน้ำคือ เขตวัน และชาวประตุมารเข้ามาจับจองตั้งบ้านเรือนทำมาหากิน เพราะเป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์และตั้งมานานก่อนสร้างวัด ๒๕ ปี ที่ชื่อว่า บ้านวังหงส์ ก็เพราะว่าใกล้ๆหมู่บ้านมีหนองน้ำใหญ่ใสเย็นและลึก ในวันสำคัญทางพระพุทธศาสนาและวันนักขัตฤกษ์ต่างๆ จะมีฝูงหงษ์ลงเล่นให้เห็นเป็นประจำ ชาวบ้านจึงถือเอานิมิตหมายนี้ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า บ้านวังหงส์ ต่อมาในปี พ.ศ.๒๔๗๖ ชาววังหงส์จึงรวมใจกันสร้างอนุสาวรีย์เป็นรูปหงส์ ๒ ตัว เป็นนิมิตถึงความสูงเด่น สง่างาม สะอาดและร่มเย็นประจำหมู่บ้าน ถึงประเพณีสงกรานต์ ๑๖ เมษายน ชาวบ้านวังหงส์จะจัดงานแห่ขบวนน้ำสั้มป่อยไปดำหัวหงษ์ เพื่อเป็นสิริมงคลในหมู่บ้าน トラบเท่าทุกวันนี้ บริเวณวัดวังหงส์ใต้ที่ตั้งอยู่ในปัจจุบันนี้อดีตเป็นบริเวณที่มีพันธุ์ไม้نانาชนิดที่อยู่อุดมสมบูรณ์และมีสัตว์นาชนิดอาศัยอยู่ เนื่องจากมีแม่น้ำยมไหลผ่าน ต่อมาแม่น้ำยมได้เปลี่ยนทิศทางน้ำไปตามธรรมชาติจึงมีหนองน้ำเกิดขึ้นชื่อว่า "หนองหงส์" ปัจจุบันหนองหงส์ระยะห่างจากแม่น้ำยมประมาณ 1 กิโลเมตรเศษ ผู้เริ่มสร้างวัดวังหงส์ใต้เริ่มแรก คือ นายฮ้อยสร้างคำ นายฮ้อยอ่องคำ ได้ร่วมกับผู้มีจิตศรัทธาอีกหลายท่าน ด้านผู้นำศาสนาคือครูบาสอนได้ร่วมกันสร้าง ด้วยเงินจำนวน 780 บาท (เจ็ดร้อยแปดสิบบาทถ้วน)สมัยนั้น เริ่มสร้างเมื่อ ปี พ.ศ.2375

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	ครูบาสอน	
รูปที่ 2	ครูบาสอน คนธสีโล	
รูปที่ 3	ครูบานาค ธรรมธโร	
รูปที่ 4	ครูบาแก้ว	
รูปที่ 5	ครูบาก้วน เขมโก	
รูปที่ 6	พระครูอนุกุลสาธุกิจ	ตั้งแต่พ.ศ. ๒486 ถึง พ.ศ. ๒๕30
รูปปัจจุบัน	พระครูวิมลขันติพลากร	ตั้งแต่พ.ศ. 2530 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน
- ได้รับรางวัล/ประกาศนียบัตร/ประกาศเกียรติคุณ ตามลำดับดังนี้		

1. รางวัลหน่วยอบรมประจำตำบล (อ.ป.ต.) ที่มีผลงานปฏิบัติการดีเด่น เมื่อปี พ.ศ. 2552 จาก คณะสงฆ์จังหวัดแพร่ (หน่วยอบรมประจำจังหวัดแพร่)
2. รางวัลหน่วยอบรมประจำตำบล (อ.ป.ต.) ดีเด่นประจำจังหวัดแพร่ เมื่อปี พ.ศ. 2558
3. รางวัลจัดการขยะมูลฝอย เมื่อปี พ.ศ. 2559 จากองค์กรปกครองส่วนท้องถิ่น

วัดวังหงษ์เหนือ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดวังหงษ์เหนือ(วังหงส์เหนือ) รหัสวัด 03540113002 ตั้งอยู่ที่ บ้านวังหงส์ เลขที่ ๑๓๘ หมู่ที่ ๒ ตำบล วังหงส์ อำเภอมะนัง จังหวัด พะเยา โทรศัพท์ ๐๘ ๕๖๒๓ ๐๙๕๕๘ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ ๘๔๔๖๙ มีเนื้อที่ ๒ ไร่ ๓ งาน ๒๔ ตารางวา

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	แม่น้ำยม
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ที่ดินเอกชน

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ ๘๔๔๖๙ มีเนื้อที่ ๒ ไร่ ๓ งาน ๒๔ ตารางวา

๔.ประเภทวัด

ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๑๒ ตุลาคม พ.ศ. ๒๕๑๓ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๑๖ เมตร ยาว ๓๖ เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๕ เมตร ยาว ๘.๒ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2543

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 12 เมตร ยาว 25 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2557

กุฏิสงฆ์ จำนวน 3 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

ศาลาบำเพ็ญกุศล กว้าง ๑6 เมตร ยาว ๓1 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2513

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ จำนวน 1 หลัง เรือนรับรอง 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ

- พระประธานประจำอุโบสถ ขนาดหน้าตัก กว้าง ๑๐๕ นิ้ว สูง ๒๓๓ นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒469
- พระประธานประจำศาลาบำเพ็ญกุศล ปางพุทธชินราช ขนาดหน้าตัก กว้าง 54 นิ้ว สูง 92 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. 2513

- พระประธานประจำศาลาปฏิบัติธรรม ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง 1.20 เมตร สูง 2 เมตร สร้างเมื่อพ.ศ. 2561

- ได้รับรางวัล/ประกาศนียบัตร/ประกาศเกียรติคุณ ตามลำดับดังนี้

1. รางวัลเกียรติบัตรอนุรักษ์ เมื่อปี พ.ศ. 2561 จากกรมทรัพยากรน้ำ
2. รางวัลเกียรติบัตรวัฒนธรรม เมื่อปี พ.ศ. 2560 จากวัฒนธรรมจังหวัดแพร่
3. รางวัลสิ่งแวดล้อมดีเด่น เมื่อปี พ.ศ. 2559 จากหน่วยงานกรมเจ้าท่า

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดวังหงษ์เหนือ ตั้งวัดขึ้นเมื่อปี พ.ศ.๒๔๕๓ ผู้ริเริ่มก่อสร้างคือ พระยาเผือ ผู้นำหมู่บ้านและคณะศรัทธาชาวบ้านที่อาศัยอยู่ทางทิศเหนือของหมู่บ้าน ร่วมกันสร้างขึ้น เนื่องจากทางวัดวังหงส์ใต้อยู่ห่างไกลไม่สะดวกต่อการเดินทางไปประกอบพิธีกรรมทางพระพุทธศาสนา

พระยาเผือได้นิมนต์พระไชยเลิศ คนธวโส (ครูบาเลิศหรือตุ๊ปู่) ซึ่งเป็นพระลูกชายของท่านมาจำพรรษาอยู่วัดวังหงส์เหนือ และได้ร่วมกับคณะศรัทธาสร้างอุโบสถหลังแรก เป็นอุโบสถทำด้วยไม้ มีพ่อนานกิติช่างจากบ้านลุนีเกตุ อำเภอสอง เป็นช่างก่อปั้นพระพุทธรูปองค์พระประธานในอุโบสถและได้สร้างอุโบสถแล้วเสร็จเมื่อปี พ.ศ. ๒๔๖๙

ปี พ.ศ.๒๔๘๐ ได้จัดให้มีงานทำบุญฉลองอุโบสถเป็นครั้งแรก

ปี พ.ศ.๒๕๐๓ ครูบาเลิศจึงนำชาวบ้านช่วยกันรื้อถอนอุโบสถหลังแรก เนื่องจากเกิดการชำรุดทรุดโทรม เพราะไม้เสาผูกพังชำรุด และได้เริ่มก่อสร้างอุโบสถหลังที่ ๒ โดยมีพ่อนานนท จันดีะสงคราม เป็นช่างควบคุมการก่อสร้าง จนถึงปี พ.ศ.๒๕๐๗ ชาวบ้านคณะศรัทธาได้นิมนต์หลวงพ่อกุรูบาอินตา จากอำเภอสันป่าตอง จังหวัดเชียงใหม่ มาช่วยเป็นประธานดำเนินการก่อสร้างจนแล้วเสร็จ

ปี พ.ศ.๒๕๐๘ ได้จัดให้มีงานทำบุญฉลองอุโบสถครั้งที่สอง

วันที่ ๒๒ ตุลาคม พ.ศ.๒๕๑๓ ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา

วันที่ ๑๙ เมษายน พ.ศ.๒๕๕๓ คณะกรรมการและศรัทธาได้รื้อถอนอุโบสถหลังที่สอง เพราะอุโบสถมีรอยแตกแยกชำรุดเป็นบางที่ หลังคารั่ว

วันที่ ๑๘ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๔๓ ได้วางศิลาฤกษ์อุโบสถใหม่ โดยมีคุณพ่ออาจารย์รัตน์ พนมขวัญ มาเป็นประธานวางศิลาฤกษ์ แบบโครงสร้างอุโบสถเขียนโดย นายสมคิด ชัยนนธิ นักวิศวกรชาววัง หงส์ พระครูบรรพตธรรมกิตติ เจ้าอาวาสวัดร่องพอง เป็นที่ปรึกษาในการก่อสร้าง ช่วงควบคุมการก่อสร้าง ประกอบด้วยนายทอน โลภคำลีโอนายบุญมี แห่งพิช นายหลอง หงส์สินสี นายช่างประยูทธ ปสุต คณะกรรมการ วัดทุกคนและได้รับความอนุเคราะห์จากท่าทรายพนมขวัญ บริจาคหิน ทราบ ตลอดจนการก่อสร้าง จนแล้วเสร็จ สมบูรณ์ วันที่ ๕ มกราคม พ.ศ.๒๕๕๑ ทำพิธียกช่อฟ้าโดยมี ฯพณฯ นายอภิรักษ์ จันทนกุลกะ รัฐมนตรีว่าการ กระทรวงแรงงานและสวัสดิการสังคม มาเป็นประธานในพิธี และเมื่อวันที่ ๔ พฤษภาคม พ.ศ.๒๕๕๑ ได้ทำบุญ ถวายอุโบสถครั้งที่ ๓

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระไชยเลิศ คนธวโส	ตั้งแต่ พ.ศ.๒๔๕๓-พ.ศ.๒๕๐๙
รูปที่ 2	พระครูสังวรศีลวัฒน์	ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๐๙-พ.ศ.๒๕๓๐
รูปที่ 3	พระครูธรรมสารนิวิฐ	ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๓๐-พ.ศ.๒๕๔๐
รูปปัจจุบัน	พระอธิการมานพ อคฺคจิตโต	ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๔๓ จนถึงปัจจุบัน

วัดวังเย็น

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดวังเย็น รหัสวัด 03540109006 ตั้งอยู่ที่ บ้านวังเย็น เลขที่ 150 หมู่ที่ 1 ตำบล ห้วยม้า อำเภอบึงสามพัน จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 08 9495 7096 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 6 ไร่ 0 งาน 70 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 90466

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ลำน้ำแม่หล่าย
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ลำน้ำแม่หล่าย
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 29 พฤษภาคม พ.ศ. 2560 เขต วิสุงคามสีมา กว้าง 11 เมตร ยาว 22 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด ประกอบด้วย

ศาลาการเปรียญ กว้าง 8 เมตร ยาว 15 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็กสร้างเมื่อ พ.ศ. 2535

กุฏิสงฆ์ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน 2 หลัง และเป็นอาคารไม้ จำนวน 1 หลัง

วิหาร กว้าง 7.50 เมตร ยาว 17.50 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2552

นอกจากนี้ มีเรือนเก็บพัสดุ จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย กว้าง 67 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. 2552

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย กว้าง 30 นิ้ว ยาว 50 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ.

2535

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดวังเย็น ยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษา เมื่อวันที่ 28 เมษายน พ.ศ. 2553 จากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ ได้กล่าวว่า วัดวังเย็น สร้างขึ้นประมาณ ปีพ.ศ. 2317 ศรัทธาที่ร่วมกันสร้างมีจำนวนประมาณ 30 หลังคาเรือนเท่านั้น สิ่งก่อสร้างที่มี กุฏิสงฆ์ 1 หลัง หอกลอง 1 หลัง ศาลาบาตร 1 หลัง พระพุทธรูปไม้ 1 องค์ หลังคาทุกอย่างมุงด้วยหญ้าคา มีพระสงฆ์จำวัดอยู่ 1 รูป และสามเณร 1 รูป ต่อมาสามเณรมรณภาพ ก็เหลือพระสงฆ์อยู่เพียงรูปเดียว ต่อมาท่านก็มรณภาพ ศรัทธาก็ได้พร้อมใจยุบวัดแห่งนี้แล้วไปร่วมศรัทธากับวัดห้วยสูงหลวง (หรือวัดทุ่งล้อมในปัจจุบัน)

พ.ศ. 2535 มีหลวงพ่อบึง ฐิตธมโม พร้อมด้วยคณะศรัทธาชาวบ้านวังเย็นทุกคน ได้ร่วมมือกันบูรณะสร้างเป็นสำนักสงฆ์ขึ้นมาโดยมีกุฏิสงฆ์ 1 หลัง และศาลาประกอบกิจกรรมทางพระพุทธศาสนา 1 หลัง

พ.ศ. 2539 หลวงพ่อบึง ฐิตธมโม ก็มรณภาพลงต่อมาก็มีพระทองบ ธรรมโชโต และพระยุทธ หิริธมโม มาจำพรรษาอยู่แทน ต่อมาท่านทั้ง 2 ก็ได้มรณภาพลง

พ.ศ. 2552 ศรัทธาชาวบ้านวังเย็นก็ได้ไปนิมนต์พระมหาเจริญ ญาณธโร จากวัดทุ่งกวาว มาอยู่จำพรรษาที่นี่ และในปีนี้ได้เริ่มก่อสร้างวิหารขึ้น และได้ยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดที่มีพระภิกษุอยู่จำพรรษา

พ.ศ. 2561 วิหารก็แล้วเสร็จ และได้ทำการฝังลูกนิมิตเป็นวัดที่สมบูรณ์ ถูกต้องตามกฎหมาย

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑ พระปิง ฐิตธมโม

พ.ศ.๒๕๓๕

รูปที่ ๒ พระทองบ ธรรมโชโต

พ.ศ.๒๕๓๙

รูปที่ ๓ พระมหาเจริญ ญาณธโร

ตั้งแต่พ.ศ.2553 ถึง พ.ศ. 2557

รูปปัจจุบัน พระอธิการวรวิฑูรย์ วชิโร

ตั้งแต่พ.ศ. 2561 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดเวียงตั้ง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดเวียงตั้ง รหัสวัด 03540107001 ตั้งอยู่ที่ บ้านเวียงตั้ง หมู่ที่ 1 ตำบล วังธง อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 0 5464 4622 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	โรงเรียนวัดเวียงตั้ง
ทิศใต้	ทางหลวงชนบท (สายบ้านสุพรรณ-หัวเมือง)
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ป่าช้าวัดเวียงตั้ง

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ ๘2263 มีเนื้อที่ 5 ไร่ 2 งาน 82 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 28 พฤศจิกายน พ.ศ. ๒485 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 26 เมตร ยาว 40 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 8 แปลง มีเนื้อที่รวม 17 ไร่ 3 งาน 10.10 ตารางวา ได้แก่

โฉนดเลขที่ 40053	มีเนื้อที่ 1 ไร่ 0 งาน 5.00 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 40065	มีเนื้อที่ 1 ไร่ 0 งาน 34.00 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 40103	มีเนื้อที่ 1 ไร่ 0 งาน 32.00 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 81291	มีเนื้อที่ 2 ไร่ 0 งาน 00 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 26344	มีเนื้อที่ 2 ไร่ 3 งาน 47.00 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 26346	มีเนื้อที่ 3 ไร่ 3 งาน 97.00 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 28142	มีเนื้อที่ 4 ไร่ 1 งาน 63.00 ตารางวา
โฉนดเลขที่ 60851	มีเนื้อที่ 1 ไร่ 1 งาน 32.10 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง - เมตร สูง - เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง - เมตร ยาว - เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 3 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาบำเพ็ญกุศล กว้าง ๑6 เมตร ยาว ๓1 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2513

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ - พระพุทธรูปธรรมรัตน์ โสมสราลีกิตติมงคล ขนาดหน้าตักกว้าง 6 เมตร สูง 9 เมตร ซึ่งจัดสร้างแล้วเสร็จเมื่อปี 2562

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดเวียงตั้ง ตั้งวัดขึ้นเมื่อปี พ.ศ.๒๔68 "วัดเวียงตั้ง ตั้งอยู่บ้านเวียงตั้ง หมู่ที่ ๑ ตำบลวังธง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ที่ดินตั้งวัดมีเนื้อที่ ๖ ไร่ ๑ งาน ๗๑ ตารางวา น.ส. ๓ เลขที่ ๗๙๖ (ปัจจุบันเหลือเพียง 5 ไร่ 2 งาน 82 ตารางวา) ปัจจุบันได้ซื้อที่ดินเพิ่มเติมด้านหลัง เพื่อปฏิบัติกิจกรรมทางพุทธศาสนา ให้ชาวบ้านเข้ามาร่วมทำกิจกรรม เขตติดต่อ ทิศตะวันออก ติดโรงเรียนเวียงตั้ง (คำวรรณประชานุกุล) ทิศเหนือ

ติดที่นาชาวบ้าน ทิศตะวันตก ติดป่าช้า (฼าปนสถานบ้านเวียงตั้ง) ทิศใต้ ติดถนนทางหลวงชนบท (บ้านสุพรรณ – หัวเมือง) แต่เดิมมา สภาพพื้นที่ก่อนสร้างวัดเป็นพื้นที่อุดมสมบูรณ์ มีต้นไม้ขนาดใหญ่ขึ้นปกคลุมโดยทั่วไป บรรดาต้นไม้ใหญ่ ๆ เหล่านั้นมีต้นเจ้าป่าต้นหนึ่งต้นฝ้งหรือต้นธง มีลำต้นสูงใหญ่ประมาณ ๘ คนโอบ ยืนต้นสง่าอยู่บนฝ้งน้ำยม ติดกับวังน้ำยมที่กว้างลึก ชาวบ้านจึงเรียกวังน้ำนี้ว่า “วังธง” กลุ่มคนที่เข้าไปตั้งถิ่นฐานกลุ่มแรกเป็นกลุ่มคนที่มาจากในเวียง นำโดยพ่ออินตะ เป็นชาวบ้านเซตวัน อพยพรวมกันมา ๔ ครอบครัว และชาวบ้านหัวช่วงอีก ๔ ครอบครัว เข้ามาบุกเบิกตั้งบ้านเรือนประมาณ พ.ศ. ๒๔๔๕ ประชาชนเรียกชื่อหมู่บ้านตั้งใหม่นี้ว่า “บ้านเวียงตั้ง” หมายความว่า เป็นหมู่บ้านที่ชาวในเวียงมาตั้ง เมื่อมีประชาชนเข้ามาอยู่อาศัยรวมกันมากขึ้น หัวหน้าหมู่บ้านจึงนำประชาชนสร้างวัดขึ้นเป็นแห่งแรก ตรงที่ตั้งสถานือนามัยในปัจจุบัน มีชื่อว่า วัดสุเทพดอนใจ ต่อมาเห็นว่าวัดตั้งอยู่ใกล้ฝ้งแม่น้ำเกินไปเกรงอันตรายจากกระแสน้ำกัดเซาะเข้ามาถึง พ่ออินตะจึงนำชาวบ้านย้ายวัดมาสร้างใหม่ ณ สถานที่ตั้งวัดในปัจจุบัน เมื่อปี พ.ศ. ๒๔๕๕ และตั้งชื่อวัดใหม่ตามชื่อหมู่บ้านว่า “วัดเวียงตั้ง” จนถึง ๒๔๙๘ จึงสร้างวิหารขึ้นเป็นหลังแรกด้วยไม้สักทองหลังคามุงด้วยแป้นเกล็ด แล้วเสร็จเมื่อ พ.ศ. ๒๔๗๗ และทำการฉลองเมื่อ พ.ศ. ๒๔๘๐ ล่วงมาอีก ๒๐ ปี จึงรื้อวิหารหลังแรก เริ่มสร้างวิหารหลังที่ ๒ เมื่อ พ.ศ. ๒๕๐๐ แล้วเสร็จทำการฉลองใน พ.ศ. ๒๕๑๕ ล่วงมาอีก ๒๕ ปี จึงสร้างอุโบสถหลังที่ ๓ (หลังปัจจุบัน) เมื่อ พ.ศ. ๒๕๔๐ จนแล้วเสร็จและทำการฉลองในปี พ.ศ. ๒๕๔๗ สิ้นงบประมาณในการก่อสร้างทั้งสิ้น ๕,๒๙๗,๑๕๖ บาท

วันที่ 12 พฤศจิกายน พ.ศ. 2564 พระเจ้าวรวงศ์เธอ พระองค์เจ้าโสมสวลี กรมหมื่นสุทธนารีนาถ โปรดให้ หม่อมหลวงสรลธิ กิตติยากร เป็นผู้แทนพระองค์ไปยังวัดเวียงตั้ง ตำบลวังธง อำเภอเมือง จังหวัดแพร่ ในการบำเพ็ญพระกุศลถวายผ้าพระกฐิน ประจำปี 2564 เพื่อนำปัจจัยสมทบทุนบูรณปฏิสังขรณ์พระพุทธรูป “พระพุทธรูปรัตนธรรมรัตน์ โสมสรลธิกิตติมงคล” ขนาดหน้าตักกว้าง 6 เมตร สูง 9 เมตร ซึ่งจัดสร้างแล้วเสร็จเมื่อปี 2562 ประดิษฐานด้านหลังวัดฯ ติดกับสถานที่ประดิษฐานพระบรมสารีริกธาตุ เพื่อให้พุทธศาสนิกชนในพื้นที่ได้เคารพบูชา เพื่อความเป็นสิริมงคล

วัดเวียงตั้ง สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อปี 2485 ปัจจุบันมีพระสงฆ์จำพรรษา 3 รูป มีพระอธิการประดิษฐ์ ฐิตสจฺโจ เป็นเจ้าอาวาส ตั้งแต่ปี 2520 โดยเมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2522 พระอธิการประดิษฐ์ ได้ประสบอุบัติเหตุ ขณะนำชาวบ้านบำเพ็ญประโยชน์พัฒนาวัด เพื่อถวายเป็นพระราชกุศลแด่พระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร เนื่องในโอกาสวันเฉลิมพระชนมพรรษา ส่งผลให้แพทย์ต้องตัดแขนและขาทั้งสองข้างเพื่อรักษาชีวิต โดยเมื่อวันที่ 23 กุมภาพันธ์ 2525 สมเด็จพระนางเจ้าสิริกิติ์ พระบรมราชินีนาถ พระบรมราชชนนีพันปีหลวง ได้ตามเสด็จพระราชดำเนินพระบาทสมเด็จพระมหาภูมิพลอดุลยเดชมหาราช บรมนาถบพิตร ไปทรงปฏิบัติพระราชกรณียกิจในพื้นที่จังหวัดแพร่ เมื่อความทราบฝ่าละอองธุลีพระบาท จึงได้เสด็จพระราชดำเนินมาทรงเยี่ยมพระอธิการประดิษฐ์ ณ วัดเวียงตั้ง และทรงรับไว้เป็นคนไข้ในพระราชานุเคราะห์ จวบจนปัจจุบัน

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1 พระอธิการสุนทร

รูปที่ 2	พระอธิการผัด (แก้ว มณีบุตร)
รูปที่ 3	พระอธิการสวารส อธิธมโม
รูปที่ 4	พระอธิการนิล
รูปที่ 5	พระอธิการโต
รูปปัจจุบัน	พระอธิการประดิษฐ์ ฐิตสจฺใจ (คำวรรณ) ตั้งแต่ พ.ศ.- จนถึงปัจจุบัน

วัดศรีชุม

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดศรีชุม รหัสวัด 03540101004 ตั้งอยู่ที่ ชุมชนวัดศรีชุม ตำบล ในเวียง อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 08 2766 3981 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ถนนรอบเมือง
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ถนนเจริญเมือง
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด โฉนดที่ดิน (น.ส.4 จ) เลขที่ 22012 มีเนื้อที่ 5 ไร่ - งาน 43.90 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อพ.ศ. 2306

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 6 เมตร สูง 10 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 6 เมตร ยาว 10 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 2 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

วิหาร กว้าง ๑5 เมตร ยาว 25 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 2 เมตร สูง 3 เมตร เป็นพระพุทธรูปปางประทับยืน ศิลปะสุโขทัยผสมศิลปะพื้นเมือง เป็นพระพุทธรูปประจำวัดศรีชุม เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 1322 มีอายุนับพันปีหลวงพ่อบุญยืน วัดศรีชุม ชื่อ"พระอัฐารส"

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 1 เมตร สูง 1 เมตร

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดศรีชุม ตั้งวัดขึ้นเมื่อปี พ.ศ.1322 ลักษณะเด่นของวัดศรีชุม มีพระพุทธรูปปางประทับยืน ศิลปะสุโขทัยผสมศิลปะพื้นเมือง เป็นพระพุทธรูปประจำวัดศรีชุม เป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ สร้างขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 1322 มีอายุนับพันปี สร้างขึ้นพร้อมกับวัดศรีชุม พระพุทธรูปองค์นี้มีขนาดใหญ่สูงตระหง่านอยู่ในวิหาร มีการบูรณะพระเจ้ายืนเมื่อปี พ.ศ. 1900 พระเจ้ายืนเป็นที่เคารพและศรัทธาของประชาชนชาวแพร่อย่างมาก เชื่อกันว่าถ้ามาขอพรพระเจ้ายืนก็มักจะสำเร็จสมดังปรารถนา ภายในวัดยังพระเจดีย์ เป็นศิลปะสมัยล้านนา สร้างประมาณศตวรรษที่ 20 เป็นเจดีย์ทรงปราสาทยอดทรงระฆังแบบล้านนา ฐานย่อมุม 28 กว้างด้านละ 5 วา ด้านบนมีซุ้มจระนำภายในประดิษฐาน พระพุทธรูปพระเจดีย์นี้กรมศิลปากรได้จดทะเบียนเป็นโบราณวัตถุของ กรมศิลปากรตามประกาศใน หนังสือราชกิจจานุเบกษา เล่มที่ ๙๓ ตอนที่ ๑๕๙ ลงวันที่ ๑๔ ตุลาคม ๒๕๒๒ ลง วันที่ ๒๔ มกราคม ๒๕๔๘ จากการบันทึกหลักฐานทางประวัติศาสตร์วัดศรีชุมกล่าวไว้ว่า อุปราชเมืองสุโขทัย ซึ่งเสด็จมาสร้างเจดีย์ขอแพร่ (พระธาตุขอแ่) ตอนที่ทรงมาพำนักที่คุ้มเจ้าหลวงเมืองแพร่ (สมัยเจ้าเทพวงศ์หรือ เจ้าหลวงสิ้นทอง) และทรงเห็นทำเลทิศตะวันตกของคุ้มมีซากเจดีย์เก่า สถานที่ที่ร่มรื่นเหมาะที่จะสร้างพุทธสถาน ให้คณะสงฆ์บำเพ็ญวิปัสสนาจึงพร้อมใจกันกับเจ้าเมืองแพร่บูรณะวัดขึ้นตามลักษณะวัดสมัยสุโขทัย ในครั้งนั้นได้ บูรณะเจดีย์ สร้างพระวิหารพระยืน กำแพงวัดด้านหน้าซึ่งเป็นรูปปั้นรูปเทพนมสลักกับแจกันดอกไม้ ปั้นรูปฤๅษี บำเพ็ญตบะไว้ด้านหน้าประตูทางเข้าและบนจั่วหน้าวิหาร โดยใช้ช่างฝีมือดีจากเมืองพางคำหรือเมืองเชียงแสน และขนานนามว่า “วัดศรีชุม” มีงานฉลองสมโภชวัด 7 วัน 7 คืน พร้อมทั้งโรงงาน ไว้ส้มเมืองและมีเจ้าผู้ ครอง นครสุโขทัยและเมืองเชียงแสนนำพระพุทธรูป สำริดมาถวายซึ่งได้แก่พระพุทธรูป ทองสำริด สมัยสุโขทัย ผสมล้านนาปางมารวิชัย และพระพุทธรูปทองสำริดสมัย เชียงแสน ปางมารวิชัย บริเวณที่ตั้งวัดศรีชุม แต่เดิมนั้นคงเป็นไม้สักที่มีความร่มเย็น และอุดมสมบูรณ์ มีฤๅษีจำนวน ๕ คน บำเพ็ญตบะ อยู่ที่แห่งนี้ ฤๅษีได้ใช้ความรู้ ด้านยาสมุนไพรช่วยรักษาชาวบ้านที่เจ็บป่วย โดยไม่หวังผลตอบแทนต่อมาบ้านเมืองเจริญขึ้นประชาชน ชาวเมืองได้ ตั้งบ้านเรือนเยื้องขึ้นทำให้บริเวณแห่งนี้ไม่เหมาะกับการบำเพ็ญสมาธิ ภาวนา จึงได้ย้ายที่บำเพ็ญ ในสถานที่แห่งใหม่ ในสมัยขุนหลวงพล เจ้าผู้ครองนครแพร่ได้สร้างวัดและเจดีย์ขึ้น ณ ที่แห่งนี้ทรงโปรดให้ชื่อว่า “วัดฤๅษีชุม” กล่าวว่าเป็นวัดที่มีความงดงามมากเจดีย์ห่มด้วยทองคำ และ มีความยิ่งใหญ่ประชากรอยู่เย็นเป็น สุขกาลเวลาต่อมากองทัพ พม่ายึดอาณาจักรล้านนาแล้วยกทัพบุกเมืองแพร่ซึ่งเป็นเมืองประเทศราชได้ทำลาย วัดและ ได้ลอกเอาทองคำกลับไปทำให้วัดศรีชุมกลายเป็นวัดร้างจากการบันทึกหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ทราบว่าวัดศรีชุม สร้างเมื่อ พ.ศ.๑๓๒๒ (จุลศักราช ๖๘๗) ในอดีตวัดศรีชุมเป็นวัดที่มีชื่อเสียงมากในด้าน การศึกษาวิปัสสนาธุระและคันถธุระ เนื่องมาจากครูบาอูตมา อดีตเจ้าอาวาสก็เป็นผู้ที่เคร่งครัดด้านธรรมวินัย และมี ความสามารถด้านการศึกษาทั่วไปอย่างยิ่ง จะเห็นได้จากพระอรรถริยะแห่งล้านนา คือ ครูบาศรีญาณ อรัญวาสีมหาเถระ หรือครูมามหาเถระ ยังมาอุปสมบทและศึกษาเล่า เรียนที่วัดแห่งนี้ วัดศรีชุมนับว่าเป็นวัดที่มี ความสำคัญทางศาสนาและสังคมเพราะแต่เดิม การถวายสลากภัตตรถือว่าเป็นธรรมเนียมว่าวัดในเมืองแพร่ต้อง ให้วัดศรีชุมเป็นวัดที่ถวายก่อนการกระทำที่นี้และชาวบ้านจะนิยมนำบุตรหลานมาบวชเรียนด้วยถือว่าเป็นวัด แห่งแรก ในเขตอำเภอเมืองที่ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

๑.ครูบามหาเถรธรรมลังกา	พ.ศ.๒๒๓๔-๒๒๖๐
๒.ครูบามหาเถรวงศ์อิน	พ.ศ.๒๒๖๑-๒๓๑๐
๓.ครูบามหาเถรชัยลังกา	พ.ศ.๒๓๑๑-๒๓๔๒
๔.ครูบาเจ้าอัจฉเทพวงศ์(พระเจ้าฉะ)	พ.ศ.๒๓๔๓-๒๓๖๗
๕.พระครูปลัดนวล	พ.ศ.๒๓๖๘-๒๔๒๒
๖.พระใบฎีกาอุทัยยะ	พ.ศ.๒๔๒๓-๒๔๙๖
๗.พระศรี สิริโย(กุย)	พ.ศ.๒๔๙๗-๒๕๒๘
๘.พระครูอาทรธรรมรักษ์	พ.ศ.๒๕๒๙
รูปปัจจุบัน พระครูสุจินธรรมานุยุต	ตั้งแต่พ.ศ.- จนถึงปัจจุบัน

วัดศรีบุญเรือง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดศรีบุญเรือง รหัสวัด 03540101012 ตั้งอยู่ที่ ชุมชนวัดศรีเรือง ตำบล ในเวียง อำเภอมะนัง จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 0 5451 1412 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ถนนวิชัยราชา
ทิศใต้	ถนนรอบเมือง
ทิศตะวันออก	ที่ดินเลขที่ 64
ทิศตะวันตก	ที่ดินเลขที่ 42

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) จำนวน 5 แปลง เนื้อที่รวม 6 ไร่ 1 งาน 68.30 ตารางวา ดังนี้

โฉนดที่ดิน เลขที่ 2265	มีเนื้อที่ 0 ไร่ 0 งาน 74.00 ตารางวา
โฉนดที่ดิน เลขที่ 2371	มีเนื้อที่ 0 ไร่ 0 งาน 57.00 ตารางวา
โฉนดที่ดิน เลขที่ 2560	มีเนื้อที่ 0 ไร่ 1 งาน 33.40 ตารางวา
โฉนดที่ดิน เลขที่ 2103	มีเนื้อที่ 4 ไร่ 3 งาน 39.10 ตารางวา
โฉนดที่ดิน เลขที่ 1878	มีเนื้อที่ 0 ไร่ 2 งาน 91.10 ตารางวา
โฉนดที่ดิน เลขที่ 3641	มีเนื้อที่ 0 ไร่ 0 งาน 74.10 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 6 สิงหาคม พ.ศ. 2506

๕.ที่ธรณีสงฆ์

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 7 เมตร สูง 13 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2525

ศาลาการเปรียญ กว้าง 10 เมตร ยาว 17 เมตร เป็นอาคารไม้ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2530

หอสวดมนต์ กว้าง 6 เมตร ยาว 10 เมตร เป็นอาคารไม้ สร้างเมื่อพ.ศ. 2546 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 20 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 18 หลัง เป็นอาคารไม้ 2 หลัง

วิหาร กว้าง ๑5 เมตร ยาว 25 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 7 เมตร ยาว 13 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาบำเพ็ญกุศล กว้าง 8 เมตร ยาว 17 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ จำนวน 1 หลัง เรือนรับรอง จำนวน 3 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 25 นิ้ว สูง 35 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ.2535

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 15 นิ้ว สูง 15 นิ้ว สร้างเมื่อพ.ศ. 2545

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดศรีบุญเรือง ตั้งวัดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2424 "ประวัติผู้สร้างวัด จากการสืบค้นหาประวัติของการสร้างวัดศรีบุญเรืองไม่ปรากฏเอกสาร หรือหลักฐานใด ๆ ยืนยันแน่ชัดเจนว่า ใครเป็นผู้สร้างและสร้างในสมัยใด แต่จากคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ที่เชื่อถือได้ วัดศรีบุญเรืองสร้างมานานกว่า ๒๐๐ ปีขึ้นไป และได้มีการเริ่มต้นบันทึกกันเริ่มที่ พญาแสนศรีขาวเป็นผู้บูรณปฏิสังขรณ์ บุตรของพญาแสนศรีขาวคือ พญาประเสริฐชนะสงครามราชกัศติต่อมา “แม่เจ้าคำป้อ” ซึ่งเป็นบุตรตรีของพระยาประเสริฐฯ ได้สมรสกับ “พระวิชัยราชา” (นามเดิมว่า ขัติ หรือเจ้าหนานขัติ) เป็นกำลังสำคัญในการบูรณะซ่อมแซม และอุปการะวัดนี้มาตลอดอายุขัยของท่านทั้งสอง หากจะสันนิษฐานการสร้างวัดศรีบุญเรืองนี้ แบ่งได้ ๒ แนวทาง คือ แนวทางสถานที่ตั้งของวัด และแนวทางประวัติศาสตร์การสืบเชื้อสายของเจ้าหลวงเมืองแพร่ หลักฐานของสถานที่ตั้ง การสร้างบ้านแปลงเมืองสมัยโบราณ การปกครองทางฝ่ายเหนือจะมีเจ้าผู้ครองนคร หรือเจ้าหลวงปกครองในแต่ละเมือง ภูมิภาคที่ตั้งก็คือ คู่มือเจ้าหลวงจะอยู่ตรงกลาง สร้างกำแพงเมืองล้อมรอบ มีประตูเข้า – ออก ๔ ทิศด้านนอกกำแพงเมืองมีคูน้ำล้อมรอบ ส่วนลูกหลานผู้สืบเชื้อสายเจ้าหลวงได้สร้างบ้านเรือนกระจัดกระจายอยู่ภายในกำแพงเมืองนั้นเรียกว่า ในเวียง ส่วนผู้อยู่นอกกำแพงเมืองออกไปเรียกว่า นอกเวียง หลังจากสร้างบ้านแปลงเมืองได้ไม่นานจึงได้มีการสร้างวัดขึ้น การสร้างวัดในแต่ละวัดจะต้องมีเนื้อที่มากกว่าการสร้างบ้านเรือน ก็เลยมีความคิดที่จะสร้างอยู่ติดกับกำแพงเมือง ซึ่งเป็นวัดเก่าแก่มีจำนวน ๕ วัด คือ วัดหัวข่วง, วัดศรีชุม (วัดศรีชุม), วัดหลวง, วัดพระนอน และวัดศรีบุญเรือง สมัยก่อนทางเดินรอบกำแพงเมืองด้านในจะเป็นทางเท้า

เท่านั้น ไม่ได้เป็นถนนรอบเมืองเช่นปัจจุบันจึงสันนิษฐานว่าความเก่าแก่ของวัดทั้ง ๕ วัดนี้คงมีความเป็นมายาวนานพอ ๆ กันหลักฐานทางประวัติศาสตร์ ในสมัยก่อนการสร้างวัดขึ้นสักแห่งหนึ่ง จะต้องมีที่ดินกว้างขวาง การก่อสร้างก็ต้องใช้เงินมีใช้น้อย ตลอดจนแรงงานคนด้วยหากว่าเจ้าหลวงองค์ใดองค์หนึ่งไม่ได้สร้าง ก็ต้องเป็นบุตรหลานผู้สืบเชื้อสายเจ้าหลวงเท่านั้นที่จะสร้างได้วัดศรีบุญเรืองก็เช่นเดียวกัน จากหนังสืองานฉลองวัดศรีบุญเรือง พ.ศ. ๒๕๑๕ เริ่มต้นที่พญาแสนศรีขาวเป็นผู้บูรณปฏิสังขรณ์ ต่อมาก็คือพระยาประเสริฐสุนทราศรัย กิติยาสัยเป็นบุตรซึ่งให้การอุปถัมภ์บำรุงวัดตลอดจนพระภิกษุสามเณรจนกระทั่งถึงแก่อสัญกรรม ถัดมาก็เป็นพ่อเจ้าพระวิชัยราชาและแม่เจ้าคำป้อซึ่งเป็นบุตรตรีของพระยา ประเสริฐฯ ก็ได้ดูแลบูรณะซ่อมแซมมาจนตรานสิ้นอายุขัยทั้ง๒ท่าน หากจะนับเชื้อสายของพ่อเจ้าพระวิชัยราชาขึ้นไปแล้ว ท่านก็เป็นเชื้อสายของเจ้าหลวงเทพวงศ์ลั่นตอง (ลั่นทอง) ซึ่งเป็นเจ้าหลวงเมืองแพร่ ในปี พ.ศ.๒๓๑๖-๒๓๗๓ แต่ก็ไม่ปรากฏว่าเจ้าหลวงได้มีผลงานการก่อสร้างใดๆ เพราะผู้รวบรวมมีจุดประสงค์ที่จะให้ทราบว่า ลูกหลานที่ยังมีชีวิตอยู่ในปัจจุบันเป็นเชื้อสายใดเท่านั้น และมีการสืบค้นก็จะเริ่มตั้งแต่ปี พ.ศ. ๒๓๑๖ ลงมาจนถึงปัจจุบัน

สรุป การก่อสร้างวัดศรีบุญเรือง ยังคงไม่ทราบว่าสร้างในสมัยใด และใครเป็นผู้สร้าง แต่จากการสันนิษฐานน่าจะสร้างหลังจากการสร้างบ้านแปลงเมืองไม่นานนัก เพราะวัดศรีบุญเรืองได้สร้างขึ้นภายในบริเวณกำแพงเมืองด้านทิศใต้และผู้ สร้างน่าจะเป็นเจ้าหลวงผู้ครองเมืองแพร่องค์ใดองค์หนึ่ง เพราะจากประวัติศาสตร์ผู้บูรณปฏิสังขรณ์สืบต่อกันมานั้นล้วนเป็นเชื้อสาย เจ้าหลวงทั้งนั้น"

การเผยแพร่พระพุทธศาสนา

- สำนักปฏิบัติธรรมประจำจังหวัด แห่งที่ 5 แต่งตั้งเมื่อ พ.ศ. 2540

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระอธิการจำลอง	
รูปที่ 2	พระอธิการแสวง ดันติปาโล	
รูปที่ 3	พระอธิการสมชาย สจจาโสโก	ตั้งแต่พ.ศ.2543 จนถึงพ.ศ. 2553
รูปที่ 4	พระอธิการสุรณัช	ตั้งแต่พ.ศ.2553 จนถึงพ.ศ. 2560
รูปปัจจุบัน	พระศุภชัย สิริปัญญา	ตั้งแต่พ.ศ. 2560 จนถึงปัจจุบัน

วัดศรีภูมิ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดศรีภูมิ รหัสวัด 03540114004 ตั้งอยู่ที่ บ้านศรีภูมิ เลขที่ 1/3 หมู่ที่ 4 ถนน ยันตรกิจ-โกศล ตำบล แม่คำมี อำเภอก เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 08 7356 7656 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ถนนยันตรกิจโกศล

ทิศตะวันตก ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด โฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 80041 เนื้อที่ 5 ไร่ 3 งาน 36.00 ตารางวา๔.

ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 18 มิถุนายน พ.ศ. 2536 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 20 เมตร ยาว 40 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 10 เมตร สูง 24 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2524

ศาลาการเปรียญ กว้าง 18 เมตร ยาว 35 เมตร เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ สร้างเมื่อ พ.ศ. 2556

หอสวดมนต์ กว้าง 8 เมตร ยาว 12 เมตร เป็นอาคารไม้ สร้างเมื่อพ.ศ. 2545 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 2 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

นอกจากนี้ มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง หอกลอง จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 59 นิ้ว สูง 79 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. 2530

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสะดุ้งมาร ขนาดหน้าตัก กว้าง 50 นิ้ว สูง 62 นิ้ว สร้างเมื่อพ.ศ. 2510

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดศรีภูมิ ตั้งวัดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2481 ประมาณปี พ.ศ.๒๔๗๐ มีชาวบ้านที่มาจับจองที่ดินทำการเกษตร ณ บ้านศรีภูมิแห่งนี้ โดยมาจากที่ต่าง ๆ กัน เช่นในเมือง บ้านตำหนักธรรม บ้านม่วงเกษม แต่ส่วนใหญ่มาจากบ้านดอนนิมิต อำเภอสูงเม่น ดังนั้นจึงมีชื่อเดิมว่า บ้านดอนน้อย หรือบางที่เรียกว่า บ้านแม่คำมี เพราะหมู่บ้านอยู่ติดกับสายน้ำแม่คำมี

แต่เดิมนั้นเวลาทำบุญชาวบ้านจะพากันไปวัดตำหนักธรรม อำเภอหนองม่วงไข่ ต่อมาประมาณ พ.ศ.๒๔๘๑ เมื่อผู้คนในหมู่บ้านเพิ่มจำนวนขึ้นจึงตกลงกันสร้างวัดและโรงเรียนของตนโดยมีพ่อหนานผัด ศรีใจวงศ์ เป็นประธานคณะกรรมการดำเนินงาน ได้จับจองที่ดินแล้วขออนุญาตจากราชการจนสำเร็จเรียบร้อย ได้รับการตั้งชื่อวัดจากเจ้าคณะอำเภอในยุคนั้นว่า วัดศรีภูมิ ซึ่งหมายถึงวัดที่พื้นที่เจริญสวยงามดี ต่อมาขออนุญาตตั้งชื่อหมู่บ้านตามชื่อวัดด้วย

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระดำ เวียงหก	ตั้งแต่พ.ศ.2481 จนถึงพ.ศ. 2485
รูปที่ 2	พระโต ศรีใจวงศ์	ตั้งแต่พ.ศ.2486 จนถึงพ.ศ. 2488
รูปที่ 3	พระจันทร์จุย ม่วงคุณ	ตั้งแต่พ.ศ.2489 จนถึงพ.ศ. 2491

รูปที่ 4 พระประสิทธิ์ เรือนคำ ตั้งแต่พ.ศ.2492 จนถึงพ.ศ. 2495
 รูปปัจจุบัน พระครูสุวิมลธรรมานุศาสน์ ตั้งแต่พ.ศ.2524 จนถึงปัจจุบัน

วัดศรีสิทธิ์

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดศรีสิทธิ์ รหัสวัด 03540109001 ตั้งอยู่ที่ บ้านศรีสิทธิ์ เลขที่ 100 หมู่ที่ 5 ตำบล ห้วยม้า อำเภอมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 08 6381 9867 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ โรงพยาบาลส่งเสริมสุขภาพประจำตำบล
 ทิศใต้ ที่ดินเอกชน
 ทิศตะวันออก ที่ดินเอกชน
 ทิศตะวันตก ที่ดินเอกชน

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด โฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 80534 เนื้อที่ 3 ไร่ 2 งาน 10.00 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ. 2528

๕.พิธีกรรมสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 9.50 เมตร สูง 20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2520

ศาลาการเปรียญ กว้าง 9 เมตร ยาว 20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 5 เมตร ยาว 12 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2559

ศาลาบำเพ็ญกุศล กว้าง 9 เมตร ยาว 20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 2 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง หอกลอง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ จำนวน 1 หลัง เรือนรับรอง จำนวน 1 หลัง ห้องน้ำ จำนวน 8 ห้อง

ปูชนียวัตถุ มี

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 59 นิ้ว สูง 80 นิ้ว
- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสะดุ้งมาร ขนาดหน้าตัก กว้าง 45 นิ้ว สูง 55 นิ้ว

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดศรีสิทธิ์ ตั้งวัดขึ้นเมื่อปี พ.ศ. 2390 ไม่มีหลักฐานปรากฏว่าสร้าง พ.ศ.ใด สันนิษฐานว่าสร้างมานานไม่น้อยกว่า ๑๖๐ ปี เดิมชื่อวัดล่งสีเสียด เป็นวัดแห่งแรกในตำบลห้วยม้า ผู้ก่อตั้งวัดได้แก่ พ่อ

แสน แม่แก้ววรรณ ศรีสมบัติ ในปี พ.ศ.๒๓๘๙ ได้รับอนุญาตให้ตั้งชื่อวัดเป็นทางการว่า วัดศรีสิทธิ์ จนถึงปัจจุบันนี้

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระสิงห์ทอง เตชธโร	ตั้งแต่พ.ศ.2545 จนถึงพ.ศ. 2556
รูปที่ 2	พระสัมพันธ์ จิตสีโร	ตั้งแต่พ.ศ.2560 จนถึงพ.ศ. 2563

วัดศุภศิริ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดศุภศิริ รหัสวัด 03540120006 ตั้งอยู่ที่ บ้านกาว หมู่ที่ 5 ตำบล กาญจน อำเภอบึงสามพัน จังหวัด เพชรบูรณ์ ๒๖๑๐๐ โทรศัพท์ ๐๙ ๗๙๙ ๕๔๒๘ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ที่ดิน เลขที่ดิน 304
ทิศใต้	ลำเหมืองสาธารณะประโยชน์
ทิศตะวันออก	คลองส่งน้ำชลประทาน
ทิศตะวันตก	ที่ดิน เลขที่ดิน 306

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด โฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 10728 เนื้อที่ 7 ไร่ 2 งาน 89.00 ตารางวา๔.

ประเภทวัด

สำนักสงฆ์

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

ศาลาการเปรียญ กว้าง 8 เมตร ยาว 10 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ห้องน้ำ กว้าง 3.50 เมตร ยาว 8 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน 5 หลัง

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดศุภศิริ ตั้งวัดขึ้นเมื่อวันที่ 18 ธันวาคม 2555 เหตุผลที่ตั้งชื่อว่า “วัดศุภศิริ” เพราะเป็นเกียรติแก่วงศ์ตระกูลของ ส.ส.ศิริวรรณ ปราศจากศัตรู (ต้นตระกูลของส.ส.ศิริวรรณ ปราศจากศัตรูคือ “ศุภศิริ”) ซึ่งซื้อที่ดินในนามของนายวิชาญ จันทร์กุล และยกที่ดินให้สร้างวัด เนื้อที่ 7 ไร่ 2 งาน 89 ตารางวา คณะกรรมการและศรัทธาบ้านกาวเห็นพ้องต้องกัน จึงใช้ชื่อสกุลของผู้ซื้อที่ดินถวายให้สร้างวัดและเสนาสนะต่างๆ ว่า “วัดศุภศิริ”

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระอธิการสุทธิพงษ์ วิสุทฺธิจิตโต	ตั้งแต่พ.ศ.2555 จนถึงพ.ศ. 2558
----------	----------------------------------	--------------------------------

รูปที่ 2

พระวิเศษ รตนปญโญ

ตั้งแต่พ.ศ.2558 จนถึงพ.ศ. ปัจจุบัน

วัดโคกนาลัย

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดโคกนาลัย รหัสวัด 03540115004 ตั้งอยู่ที่ บ้านนาแหลมใต้ เลขที่ ๑๒๙ หมู่ที่ ๒ ตำบล
ทุ่งกวาว อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ ๐๘ ๔๔๘๔ ๘๗๖๓ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ถนนสายนาแคม-เหมืองหม้อ
ทิศใต้	ห้วยแม่แคม
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ถนนสายนาแคม-เหมืองหม้อ ซอย 5

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดินเลขที่ 63112 เนื้อที่ 2 ไร่ 3 งาน 93.50 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๔ เขตวิสุงคามสีมา
ความกว้าง ๒๐ เมตร ความยาว ๔๐ เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน ๒ แปลง เนื้อที่รวม 1 ไร่ 2 งาน 31.70 ตารางวา ได้แก่

โฉนดที่ดินเลขที่ 63732 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 1 งาน 49 ตารางวา (ปัจจุบันเป็นที่ตั้งสถานีนอนามัย
ตำบลทุ่งกวาว)

โฉนดที่ดินเลขที่ 63684 มีเนื้อที่ 0 ไร่ 0 งาน 82.70 ตารางวา (เป็นสถานที่ทำการของกลุ่ม
พัฒนาสตรีแม่บ้าน)

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๒๔ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๕๒๐ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๒๖ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๕๒๓ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาบำเพ็ญบุญ กว้าง ๙ เมตร ยาว ๒๘ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๕๔๓ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ กว้าง ๙ เมตร ยาว ๙ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๕๔๓ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ กว้าง ๙ เมตร ยาว ๑๘ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๕๒๐ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้ มีหอระฆัง จำนวน ๑ หลัง หอฉัน จำนวน ๓ แห่ง

ปูชนียวัตถุ มี - พระประธานประจำอุโบสถ ปางสมาธิ มีขนาดหน้าตักกว้าง 30 นิ้ว สูง 49 นิ้ว สร้างเมื่อพ.ศ.

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสมาธิ มีขนาดหน้าตักกว้าง 12 นิ้ว สูง 12 นิ้ว สร้างเมื่อพ.ศ. 2540

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดโคกนาลย์ ตั้งวัดเมื่อพ.ศ.2475 แต่เดิมมีชื่อว่า วัดหลวงพลูสร้อย ตั้งอยู่เลขที่ 129 หมู่ที่ 2 ตำบลทุ่งกวาว อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ ได้รับอนุญาตสร้างวัดเมื่อปี พ.ศ. 2372 และได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ 14 สิงหาคม 2494 มีเนื้อที่ของวัดตามโฉนดเลขที่ 63112 เล่มที่ 632 หน้า 12 อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ จำนวน 2 ไร่ 3 งาน 93 ตารางวา และที่ธรณีสงฆ์ 2 แห่งคือ แห่งแรก ตามโฉนดที่ดินเลขที่ 63732 เล่มที่ 638 หน้า 32 (ปัจจุบันสถานีนามัยตำบลทุ่งกวาว ขออนุญาตสร้าง) และแห่งที่สอง ตามโฉนดที่ดินเลขที่ 63684 เล่ม 637 หน้า 84 (เป็นสถานที่ทำการของกลุ่มพัฒนาสตรีแม่บ้าน) ซึ่งทางวัดอนุญาตให้สร้างเพื่อใช้เป็นสถานที่บำเพ็ญประโยชน์ต่างๆ โดยมีเจ้าอาวาสเท่าที่สืบถามจากท่านผู้รู้ทั้งหลาย ต่อมาประมวลเหตุการณ์ต่าง ๆ ตามที่สร้างวัดขึ้นมา คือ ครูปาปิใจ ครูบาอภิชัย พระครูทองแก้ว ปณฺญาพโล ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสเมื่อวันที่ 1 กรกฎาคม 2484 จนถึง วันที่ 18 กันยายน 2540 จากนั้น พระมหาประเสริฐ ธีรปญฺโญ เข้ามาดำรงตำแหน่งเมื่อวันที่ 9 ตุลาคม 2541 ต่อมาได้รับพระราชทานสมณศักดิ์ เป็นพระครูสัญญาบัตร เจ้าอาวาสวัดราษฎร์ชั้นโท ราชทินนามที่ "พระครูพิบูลพัฒน์โกศล" เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2544 พร้อมกันนี้ ได้รับเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระครูสัญญาบัตร เจ้าอาวาสชั้นโทเป็นชั้นเอก เมื่อวันที่ 5 ธันวาคม 2550 ในปี พ.ศ.2552 ได้รับพระราชทานเลื่อนสมณศักดิ์ เป็นพระครูเทียบผู้ช่วยเจ้าอาวาสพระอารามหลวงชั้นเอก วันที่ 10 มีนาคม 2553 ได้รับแต่งตั้งเป็นรองเจ้าคณะอำเภอเมืองแพร่ ต่อมาเมื่อวันที่ 10 สิงหาคม 2559 ได้รับแต่งตั้งเป็นเจ้าคณะอำเภอเมืองแพร่ มีถาวรวัตถุภายในวัด คือ อุโบสถ 1 หลัง สร้างเมื่อพ.ศ.2520 ศาลาการเปรียญ 1 หลัง สร้างเมื่อ พ.ศ.2519 กุฏิหลังเก่า สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๕๒๐ กุฏิหลังใหม่ สร้างเมื่อ พ.ศ.2543 ได้ดำเนินการบูรณปฏิสังขรณ์อุโบสถ โดยทำการเปลี่ยนกระเบื้องมุงหลังคาใหม่ และในปี 2554 ได้ดำเนินการก่อสร้างศาลาบำเพ็ญบุญขึ้นอีก 1 หลัง ลักษณะทรงไทย 2 ชั้น หลังคาทำด้วยโครงเหล็ก หลังคามุงด้วยกระเบื้องซีแพค มีขนาดความกว้าง 9 เมตร ความยาว 28 เมตร และวัดโคกนาลย์ได้รับการจัดตั้งเป็นหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลทุ่งกวาว เมื่อวันที่ 2 สิงหาคม พ.ศ.2522

การศึกษา

- เป็นสำนักศาสนศึกษาวัดโคกนาลย์ ได้รับแต่งตั้งเมื่อ ปี พ.ศ.๒๕๖๑

การเผยแผ่พระพุทธศาสนา

- เป็นหน่วยอบรมประชาชนประจำตำบลทุ่งกวาว ตั้งเมื่อ พ.ศ.๒๕๒๒

- เป็นวัดที่มีการขับเคลื่อนหมู่บ้านรักษาศีล ๕

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ 1 ครูบาปิใจ

รูปที่ 2 ครูบาอภิชัย

รูปที่ 3 พระครูทองแก้ว ปณฺญาพโล ตั้งแต่ พ.ศ.๒484 - พ.ศ.๒๕๔0

วัดสระบ่อแก้ว

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดสระบ่อแก้ว รหัสวัด 03540101010 ตั้งอยู่ที่ ชุมชนวัดสระบ่อแก้ว เลขที่ ๑38 ถนน น้ำคือ ตำบล ในเวียง อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ - สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ที่ดินเอกชน(บริษัทโทรคมนาคมแห่งชาติ สาขาแพร่)
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันตก	ถนนน้ำคือ

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดินเลขที่ 16771 เนื้อที่ 6 ไร่ 3 งาน 6.30 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อพ.ศ.2452

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง - เมตร ยาว - เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง 24 เมตร ยาว 30 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ.๒419 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้ มีหอระฆัง จำนวน ๑ หลัง ห้องน้ำ จำนวน ๓ แห่ง

ปูชนียวัตถุ มี

- พระพุทธรูปหินอ่อนปิดทองทั้งองค์ ยกเว้นพระพักตร์ นำมาจากเมืองมณฑลเย ประเทศพม่า เป็นหินอ่อนก้อนเดียวจำลองจากพระมหาอัญมณีฉลุในเครื่องทรง แกะสลักด้วยฝีมือที่ละเอียดและมีความประณีตมาก เรียกว่า “พระเจ้าเนื้อนึ่ง”

- พระเจดีย์ ศิลปะพม่าคล้ายเจดีย์ชเวดากอง

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดสระบ่อแก้ว ตั้งวัดเมื่อพ.ศ. 2419 วัดสระบ่อแก้วหรือวัดจองกลาง เป็นวัดที่มีศิลปะแบบพม่า โดยวัดแห่งนี้สร้างขึ้นโดยชาวพม่าที่เรียกกันว่าชาวไทใหญ่หรือเจี้ยนนั่นเอง ซึ่งสร้างขึ้นในสมัยที่ชาวไทใหญ่ได้เข้ามาในแพร่เพื่อทำการค้าขาย หรือเข้ามาทำงานในบริษัทที่ทำสัมปทานทำไม้และชุดพลอย ที่ได้ชื่อว่าวัดสระบ่อแก้วเพราะว่าแต่เดิมนั้นบริเวณวัดเป็นสระน้ำซึ่งมีน้ำตลอดปี มีต้นแก้ว (ต้นพิกุล) ปลูกอยู่โดยรอบ

จึงเป็นที่มาของชื่อ “วัดสระบ่อแก้ว” สร้างขึ้นโดยชาวพม่า 3 เผ่า คือเผ่าพม่า เผ่าต่อสู และเผ่าไทใหญ่ที่ต่างก็นับถือพุทธศาสนาเช่นเดียวกับคนไทยในจังหวัดแพร่ แต่มีพิธีกรรมที่แตกต่างจากชาวไทย ชาวพม่าจึงได้ร่วมกันสร้างวัดของแต่ละกลุ่มชนขึ้นเพื่อเป็นที่ทำบุญบำเพ็ญกุศลของตนดังนี้

1. วัดจองเหนือ (วัดจอมสวรรค์) สร้างขึ้นประมาณ พ.ศ. 2547
2. วัดจองกลาง (วัดสระบ่อแก้ว) สร้างขึ้นประมาณ พ.ศ. 2419
3. วัดจองใต้ (วัดตันตง) สร้างขึ้นเมื่อใดไม่มีหลักฐานปรากฏชัดเจน

วัดสระบ่อแก้วหรือวัดจองกลาง เป็นวัดที่ชาวพม่าซึ่งอาศัยอยู่ในบริเวณสองข้างถนนน้ำคือและถนน ยันตรกิจโกศลเป็นผู้สร้าง วัดนี้ได้ชื่ออีกหนึ่งว่าวัดสามโพธิ์ เนื่องจากมีชนชาวพม่าตระกูลโพสามตระกูลเป็นผู้สร้างและปฏิสังขรณ์ ผู้ริเริ่มสร้างวัดนี้ คือ หม่องโพอ่าน สร้างขึ้นในปี พ.ศ. ๒๔๑๙ เมื่อหม่องโพอ่านเสียชีวิต หม่องโพอิน และภรรยาชื่อ อุณู ได้ร่วมกับชาวพม่าที่มาจากเมืองหงสาวดี เมืองย่างกุ้ง และเมืองมันตะเลย์ ปฏิสังขรณ์กุฏิ วิหาร โบสถ์ และพระเจดีย์ ของวัดจองกลางอีกครั้งหนึ่ง ขณะนั้นวัดนี้มีพระพม่าจำพรรษาเพียง ๑ รูป คือ พระอุมาลา เมื่อพระอุมาลาปรินิพพานก็ไม่มีพระพม่าจำพรรษา ไม่มีเจ้าอาวาส วัดนี้จึงกลายเป็นวัดร้างหลายปี จนกระทั่ง พ.ศ. ๒๕๐๘-๒๕๐๙ ชาวพม่าตระกูลโพ คือหม่องโพแสง ภรรยาชื่อแม่จันทร ได้เป็นผู้อุปฐากจากวัดจองกลาง และได้สืบเสาะหาพระพม่ามาเป็นเจ้าอาวาส และได้พระอุปัชฌาย์สิรินันทะมา เป็นเจ้าอาวาส เมื่อวันที่ ๑๐ กรกฎาคม ๒๕๓๘ เจ้าอาวาสรูปปัจจุบันได้แก่ หลวงพ่อสมนึก ขันติจาโรซึ่งได้รับการแต่งตั้ง เมื่อวันที่ ๒๓ มิถุนายน ๒๕๔๐ โบราณสถานและโบราณวัตถุที่สำคัญในวัดประกอบด้วย วิหารซึ่งเป็นลักษณะศิลปะแบบพม่าเช่นเดียวกับ วัดจอมสวรรค์ คือจะเป็นทั้งโบสถ์ ศาลา กุฏิในอาคารหลังเดียวกัน หลังคาเดิมมุงด้วยไม้ต่อมาเมื่อมีการบูรณะใหม่จะใช้กระเบื้อง อุโบสถมีลักษณะ ๒ ชั้น จะเปิดใช้เมื่อมีพิธีกรรมทางศาสนา พระพุทธรูปที่ประดิษฐานในวัดนี้เป็นพระพุทธรูปที่นำมาจากเมืองมันตะเลย์ประเทศพม่า เป็นหินอ่อนก้อนเดียวจำลองจากพระมหาอัญมณีฉลุในเครื่องทรง แกะสลักด้วยฝีมือที่ละเอียดและมีความประณีตมาก ปิดทองทั้งองค์ยกเว้นพระพักตร์ เนื่องจากองค์พระพุทธรูปจะปิดทองหนามาร องค์พระจึงนิยมชาวบ้านเรียกว่าพระเจ้าเนื้อนิ่ม ทุกเช้าเวลาตี ๔ จะต้องมีการสรงพระพักตร์พระพุทธรูปด้วยน้ำอบน้ำหอม

ประเพณีทำบุญตักบาตรเป็งปู้ต หรือ ประเพณีตักบาตรเที่ยงคืนเป็นประเพณีนิยมเฉพาะในภาคเหนือเท่านั้น ซึ่งประเพณีตักบาตรเป็งปู้ตนี้ได้รับอิทธิพลมาจากพม่า หลังจากพระเจ้าบุเรงนอง กษัตริย์พม่ายกทัพมาตีเชียงใหม่ อาณาจักรล้านนาก็ตกเป็นเมืองขึ้นของพม่าในปีพ.ศ. 2101 เรื่อยมาเป็นระยะเวลานานกว่า ๒๑๖ ปี (๒๑๐๑ - ๒๓๑๗) ด้วยเหตุนี้ วัฒนธรรมล้านนาจึงเป็นการผสมผสานระหว่างขนบธรรมเนียมของไทยและ แสดงว่าได้รับอิทธิพลมาจากพม่า และชาวไทลื้อจีนได้ ผสมกับชาวไทยรัฐฉานของพม่า จึงทำให้ประเพณีสืบทอดมาจนถึงปัจจุบัน เนื่องจากพม่ามีความเชื่อว่า พระอุปคุตมาโปรดชาวเมืองก่อนเวลารุ่งอรุณ ชาวพม่ามักจะตื่นแต่ดึก เตรียมอาหารไว้มาใส่บาตรพระอุปคุต ซึ่งจะทำให้ชีวิตรุ่งเรืองด้วยโชคลาภ แคล้วคลาดจากอุบัติเหตุทั้งปวง ประเพณีตักบาตรเป็งปู้ต หรือประเพณีตักบาตรหลังเที่ยงคืน ซึ่งถือว่าเป็นรุ่งอรุณของวันใหม่แล้ว พระภิกษุสามเณร จะออกบิณฑบาตรตอนหลังเที่ยงคืน ของวันพุธ ๑๕ ค่ำ โดยไม่จำเพาะ

เจาะจงว่าต้องอยู่ในเดือนใด บางปีอาจมีครั้งเดียว สองครั้ง หรืออาจไม่มีเลยก็ได้ การตักบาตรเป็งปู้ต มีเรื่องเล่าขานกันว่าจะสามารถบันดาลให้เกิดโชค มั่งมีศรีสุข ดังเช่น คนขายพลูชาวพม่า ที่เคยตักบาตรพระอุปคุตในวันเพ็ญพุทธแล้วกลับกลายเป็นคนหบดี ด้วยผลบุญตักบาตรพระอุปคุต หรือดังเช่น เรื่องของครูบาศรีวิชัยเจ้า ก็เคยเจอพระอุปคุตเมื่อตอนเป็นสามเณร แล้วได้ถวายภัตตาหารและไตรจีวรแด่พระอุปคุต ซึ่งตอนนั้นไม่ทราบว่า เป็นพระอุปคุต และอธิษฐานจิตขอสร้างบารมีช่วยเหลือพระพุทธศาสนาในภาคเหนือให้มั่นคงสืบไป ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อพ.ศ. 2452

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระอุมาลา	
รูปที่ 2	พระอุปัฏฐาสิรินันทะมา	
รูปที่ 3	พระสมนึก ชันติจาโร (พระครูอาทรขันติธรรม)	ตั้งแต่ พ.ศ.๒540 ถึง 29 ตุลาคม 2561
รูปที่ 4	พระเค ทิตมโน	ตั้งแต่ พ.ศ. 2561 ถึง พ.ศ.2563
รูปที่ ๕	พระสกล สุริโก	ตั้งแต่ พ.ศ.๒๕๖๔-ปัจจุบัน

วัดสวรคณิเวศ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดสวรคณิเวศ รหัสวัด 03540115003 ตั้งอยู่ที่ ชุมชนวัดสวรคณิเวศ เลขที่ 195 ตำบล ในเวียง อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 0 5406 2107 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ถนนยันตรกิจโกศล
ทิศใต้	ห้วยแม่แคม
ทิศตะวันออก	ถนนยันตรกิจโกศล
ทิศตะวันตก	ห้วยแม่แคม

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ ๕79 มีเนื้อที่ ๖ ไร่ 3 งาน ๘๖.60 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อพ.ศ.๒๔72

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 1 แปลง มีเนื้อที่รวม 1 ไร่ 0 งาน 97.30 ตารางวา ได้แก่

โฉนดที่ดินเลขที่ 580 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 0 งาน 97.30 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๒๑ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 25๒๗

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๒๐ เมตร ยาว ๔๐ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 25๒๙
กุฏิสงฆ์ จำนวน 3 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน 1 หลัง และ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้
 จำนวน 2 หลัง

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 2 หลัง เรือนเก็บพัสดุ จำนวน 1
 หลัง เรือนรับรอง 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 84 นิ้ว สูง 168 นิ้ว
 สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒523

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 2 เมตร สูง 5 เมตร
 สร้างเมื่อ พ.ศ. 2530

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดสุวรรณนิเวศ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2445 ก่อสร้างโดยพระครูอุทัยยะ เจ้าอาวาสวัดศรีชุมโดย
 ได้รับบริจาคที่ดินจากพ่อเลี้ยงเขียว แม่เลี้ยงนวล วิหารเริ่มแรกมุงด้วยหญ้าคาพื้นปูด้วยฟาก ต่อมาเมื่อพ่อค้า
 ชาวอังกฤษ "มิสเตอร์ เอสยาส" พ่อเจ้าแก้ว เมืองมา แม่เจ้าคำ ปันติ (ขัตติยวงศฯ) สระแสง ได้ร่วมกันสร้าง
 อุโบสถสถาปัตยกรรมแบบล้านนา สร้างด้วยไม้สัก วัดสุวรรณนิเวศเป็นวัดที่อยู่นอกกำแพงเมืองแพร่ทาง
 ทิศเหนือ แต่เดิมเป็นที่อยู่ของไทยพรวน ต่อมาเจ้าหลวงเมืองแพร่ ได้สั่งให้พวกชาวไทยพรวนอพยพไปตั้งถิ่นฐาน
 อยู่ที่บ้านทุ่งไธ้งในปัจจุบัน และให้อพยพชาวบ้านศรีชุม บ้านหัวขวง บ้านร่องบางส่วน ให้ออกไปตั้งหมู่บ้าน
 นอกประตูใหม่ เพื่อลดความแออัดของคนในเมือง วัดสุวรรณนิเวศมีพระประธาน 1 องค์ หน้าตักกว้างประมาณ
 7 ศอก พ่อเสาร์ แม่เจ้าพลอย วงศ์พระถาง เป็นผู้บริจาคทรัพย์ในการสร้าง มีสถาปัตยกรรมแบบเชียงแสน
 มีธรณีสงฆ์อยู่ 1 แปลง ผู้บริจาคคือ "พ่อขาว แนวนรงค์" ในสมัยท่านพระครูสุวรรณคิริยกิจ

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ 1	ครูบาอุดมมา	ตั้งแต่ พ.ศ. 2446 ถึง พ.ศ. ๒๔5๓
รูปที่ 2	ครูบาจินดา	ตั้งแต่ พ.ศ. 2453 ถึง พ.ศ. ๒๔๖๓
รูปที่ 3	พระอธิการลุน	ตั้งแต่ พ.ศ. 2465 ถึง พ.ศ. ๒๔๗๑
รูปที่ 4	พระอธิการคลื่น	ตั้งแต่ พ.ศ. 2471 ถึง พ.ศ. ๒๔๗๕
รูปที่ 5	พระครูสุวรรณคิริยกิจ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2476 ถึง พ.ศ. ๒๕๒๓
รูปที่ 6	พระอธิการกุเกียรติ จันทราโม	ตั้งแต่ พ.ศ. 2524 ถึง พ.ศ. ๒๕๓๐
รูปที่ 7	พระครูวิจิตรธรรมโกศล	ตั้งแต่ พ.ศ. 2531 ถึง พ.ศ. ๒๕๔๖
รูปที่ 8	พระครูศรีมงคลชัยภรณ์	ตั้งแต่ พ.ศ. 2546 ถึง พ.ศ. ๒๕๔๗
รูปที่ 9	พระครูใบฎีกาภาณุพงศ์ อาภัสสร	ตั้งแต่ พ.ศ. 2547 ถึง พ.ศ. ๒๕๕๔

รูปปัจจุบัน พระครูสิทธิยาภิรัต

ตั้งแต่ พ.ศ.2554 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดสวนเขื่อน

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดสวนเขื่อน รหัสวัด 03540112001 ตั้งอยู่ที่ บ้านสวนเขื่อน เลขที่ 169 หมู่ที่ 1 ตำบล สวนเขื่อน อำเภอบึงสามพัน จังหวัด เพชรบูรณ์ - สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	เหมืองสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ทางหลวงแผ่นดิน สายสวนเขื่อน - น้ำตกแม่แคม (1024)
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดินเลขที่ 84460 เนื้อที่ 5 ไร่ 0 งาน 63 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อพ.ศ. 2446 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 11 เมตร ยาว 30 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 2 แปลง มีเนื้อที่รวม 7 ไร่ 3 งาน 95.00 ตารางวา ได้แก่

โฉนดเลขที่ 84283 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 2 งาน 48.00 ตารางวา

โฉนดเลขที่ 84284 มีเนื้อที่ 6 ไร่ 1 งาน 47.00 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อาคารเสนาสนะ ประกอบด้วย

อุโบสถ กว้าง 11 เมตร ยาว 30 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2520

ศาลาการเปรียญ กว้าง 17 เมตร ยาว 31 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ.๒419

กุฏิสงฆ์ จำนวน 3 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ 1 หลัง เป็นอาคารไม้ จำนวน 2 หลัง

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 7 เมตร ยาว 20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ.๒562

นอกจากนี้ มีหอระฆัง จำนวน ๑ หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางสะดุ้งมาร ขนาดหน้าตัก กว้าง 3.9 นิ้ว สูง 9.9 นิ้ว

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสะดุ้งมาร ขนาดหน้าตัก กว้าง 1.2 เมตร สูง 1.80

เมตร

- ปุชนียวัตถุอื่น ๆ มี พระสาลี สมเด็จพระอาจารย์โตพรหมรังสี

การเผยแพร่พระพุทธศาสนา

- เป็นหน่วยอบรมประจำตำบล (อ.ป.ต.) แต่งตั้งเมื่อพ.ศ.2522

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดสวนเขื่อน ตั้งวัดเมื่อพ.ศ. 2440 แต่เดิมบริเวณบ้านสวนเขื่อน ได้ชื่อว่าเป็นป่าช้า ป่าเสือ เป็นที่อยู่ของสิงห์สาราสัตว์นานาชนิด และมีลำห้วยแม่แคมไหลผ่านสมัย 200 ปีก่อน มีเจ้าผู้ครองนครแพร่ มาสร้างเพนียดทำพิธีคล้องช้าง ซึ่งเคยมีซากหลงเหลือให้เห็นอยู่ก่อนหน้านี้ (ที่คล้องช้างหรือเพนียด ภาษาคำเมืองเรียกว่า เขื่อน) ทิศเหนือวัดขึ้นไปประมาณ 100 เมตร มีห้วยน้ำอยู่แห่งหนึ่ง ซึ่งมีหมู่หงส์ลงเล่นน้ำเป็นประจำ ดังนั้น เมื่อชาวบ้านได้สร้างวัดขึ้น ประมาณ พ.ศ.2450 จึงเรียกชื่อวัดว่า ("วัดท่าหงส์" และมาเปลี่ยนชื่อเป็น"วัดสวนเขื่อน" ตามชื่อหมู่บ้านเมื่อประมาณ พ.ศ.2465 หลังจากครูบามหาวันเป็นอาวาสคนแรกมรณภาพไปแล้ว

พ.ศ.2484 คณะสงฆ์แพร่ พระครูมหาญาณสิทธิ ได้จัดส่งพระมหานิกาย จากวัดพระบาทมิ่งเมือง มาเป็นเจ้าอาวาส ท่านได้ส่งเสริมการเทศน์แบบไทยกลาง จึงได้เอาคัมภีร์ธรรมหาวัตร อันเป็นภาษาไทยล้านนา ไปเผาทิ้งเสียเป็นอันมาก

พ.ศ.2488 คณะศรัทธาได้นิมนต์ พระมหาพยุหศักดิ์ (ทรง) ทะนันไชย มาเป็นเจ้าอาวาส คณะศรัทธาได้ร่วมกันบูรณปฏิสังขรณ์อุโบสถ ขยายกำแพงวัด ทางทิศตะวันออกและใต้ โดยมีพ่อปัญญา อุปนันไชย เป็นประธาน ในการก่อสร้าง เมื่อแล้วเสร็จก็ได้มีงานฉลองในปี 2492 ในสมัยพระสมบุรณ์ ฐิตปญโญ เป็นเจ้าอาวาสเป็นที่รู้จักอย่างกว้างขวางขึ้น ได้จัดความสะอาดให้เป็นระเบียบเรียบร้อยและสวยงาม มีกุลบุตร เข้ามาบวชเรียนมากขึ้น ในสมัยของหล่น หมอนเขื่อน ท่านเป็นผู้สนใจในภาษาล้านนา ทำให้ลูกศิษย์ส่วนมาก เก่งเรื่องอักขระภาษาล้านนา มีการฝึกหัดสวดเบิก นอกจากนี้ยังศรัทธาพ่อต๊อบ เขื่อนแปดได้บริจาคทรัพย์ สร้าง หอกลองให้ 1 หลัง

พ.ศ. 2538 มีพระอธิการสมพงษ์ ฐิริปัญโญ เป็นเจ้าอาวาส ได้พัฒนาวัดสร้างถาวรวัตถุ และ บูรณปฏิสังขรณ์เสนาสนะ จนถึงปัจจุบัน

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	ครูบามหาวัน	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒465 ถึง พ.ศ. 2484
รูปที่ 2	พระมหานิกาย	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒484 ถึง พ.ศ. 2485
รูปที่ 3	พระมหาพยุหศักดิ์(ทรง ทะนันไชย)	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒488 ถึง พ.ศ. 2495
รูปที่ 4	พระอธิการสมบุรณ์ ฐิตปญโญ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2495 ถึง พ.ศ. 2507
รูปที่ 5	พระอธิการหล่น (หมอนเขื่อน)	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒507 ถึง พ.ศ. 2520
รูปที่ 6	พระอธิการตุ้ย ดิกขญาโณ	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒520 ถึง พ.ศ. 2536
รูปที่ 7	พระอธิการสมพงษ์ ฐิริปัญโญ	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒536 ถึง พ.ศ. 2561
รูปที่ 8	พระตรีเพชร ชุตินฺธโร(อุปนันชัย)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2561 ถึง พ.ศ. 2563

รูปปัจจุบัน พระมหาภาณุพงศ์ วชิรปญโญ ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๖3 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดสองแคว

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดสองแคว รหัสวัด 035401 10004 ตั้งอยู่ที่ บ้านสองแคว เลขที่ ๑๒๐ หมู่ที่ ๗ ตำบล ป่าแมต อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ที่ดินเอกชน
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด โฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 4456๖ มีเนื้อที่ ๓ ไร่ ๑ งาน ๑๑ ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พุทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 15 มิถุนายน พ.ศ. 2521

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 3 แปลง มีเนื้อที่รวม 4 ไร่ 2 งาน 7.00 ตารางวา ได้แก่

โฉนดที่ดินเลขที่ 44560 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 3 งาน 83.00 ตารางวา

โฉนดที่ดินเลขที่ 80047 มีเนื้อที่ 2 ไร่ 0 งาน 50.00 ตารางวา

โฉนดที่ดินเลขที่ 44563 มีเนื้อที่ 0 ไร่ 1 งาน 74.00 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๒0 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 25๒1

ศาลาการเปรียญ กว้าง 15 เมตร ยาว 3๐ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2548

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

วิหาร กว้าง 6 เมตร ยาว 12 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2559

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 8 เมตร ยาว 3๐ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2559

นอกจากนี้มี หอกลอง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนรับรอง 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย
- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางประทานพร
- ปูชนียวัตถุอื่นๆ มี รตนเจติยศรีนวรรณ์

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดสองแคว ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2415 ตั้งอยู่ทางทิศตะวันออกของแม่น้ำยม และอยู่ทางทิศตะวันตกเฉียงใต้ของตัวเมืองแพร่ ตามคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ในหมู่บ้าน ไม่ปรากฏนามผู้สร้าง แต่สร้างในสมัยพระอธิการกัน(ตุ้หลวงกัน) เป็นเจ้าอาวาส โดยที่ตั้งวัดเดิมอยู่ติดกับชายฝั่งแม่น้ำยม เกิดการกัดเซาะของชายฝั่งจึงได้ย้ายวัดขึ้นมาสร้างวัดใหม่ตามชื่อของหมู่บ้าน วัดสองแคว

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระอธิการกัน(ตุ้หลวงกัน)
รูปที่ 2	พระเสนาะ
รูปที่ 3	พระแก้ว
รูปที่ 4	พระสุวรรณ
รูปที่ 5	พระมหามูล
รูปที่ 6	พระมหาประดิษฐ์
รูปที่ 7	พระประยูร
รูปที่ 8	พระศรีมูล
รูปที่ 9	พระอธิการเกษม
รูปที่ 8	พระครูวัลลภ พระอธิการจิรวัดน์
รูปที่ 9	พระอธิการประภาส ปิริยปัญญา
รูปปัจจุบัน	พระครูวิสิษฐชัยวัฒน์ ตั้งแต่ พ.ศ.2548 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดสุนทรนิवास

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดสุนทรนิवास รหัสวัด 03540109003 ตั้งอยู่ที่ บ้านห้วยม้า เลขที่ ๒๐๖ หมู่ที่ ๓ ตำบลห้วยม้า อำเภอมะนัง จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 08 ๒๐๒๙ ๘๒๘๖ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	เหมืองสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	โรงเรียนบ้านห้วยม้า

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 8๐๔๓๔ มีเนื้อที่ 4 ไร่ 3 งาน 50 ตารางวา และเป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. ๓ ก) เลขที่ ๑๙๗๐

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ ๑ มกราคม พ.ศ. ๒๔๘๑ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๔ เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑๒ เมตร ยาว 15 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2484

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 1๒ เมตร ยาว ๑๕ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 253๕

กุฏิสงฆ์ จำนวน 2 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 1 หลัง และ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ 1 หลัง

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง หอกลอง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนรับรอง 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ - พระประธานประจำอุโบสถ ปางสะดุ้งมาร ขนาดหน้าตัก กว้าง 69 นิ้ว สูง 96.9 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. ๒490

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง 1 เมตร สูง 1 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2560

- ปูชนียวัตถุอื่นๆ มี พระเจ้าทันใจ กว้าง 54 นิ้ว สูง 80 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. 2557

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดสุนทรนิवास ตั้งวัดเมื่อพ.ศ. 2406 สิ่งปลูกสร้างและถาวรวัตถุได้แก่ อุโบสถ กุฏิ ศาลาการเปรียญ หอกลอง อย่างละ 1หลัง และพระพุทธรูป 3 องค์ วัดสุนทรนิवास หรือวัดสุนทรรังสี เดิมเมื่อประมาณ พ.ศ.2399 ตั้งอยู่ ณ โรงเรียนห้วยม้า(สุนทรนิवास) เป็นเวลา 7 ปี กระทั่งปีพ.ศ. 2406 จึงย้ายมาตั้งอยู่ ณ ที่ปัจจุบัน โดยมีครูบายนะ เป็นผู้ริเริ่มก่อสร้างอุโบสถ หลังจากทำครูบายนะ ได้มรณภาพลงในปี พ.ศ. 2382 ครูบาอินตะวิชัย ได้บูรณะซ่อมแซมอุโบสถ และสร้างพระพุทธรูปแบบสุโขทัยไว้องค์หนึ่ง (ปัจจุบัน คือองค์กลางในพระวิหาร) หลังจากนั้น ครูบาอินตะวิชัย ก็ได้มรณภาพลงในปี พ.ศ.2492 ต่อมาขุนอนุกุลราชกิจ (เมือง ขมพุมัง)พร้อมด้วยนางเอือนแก้ว ทนชัย ผู้เป็นบุตร ได้สร้างอุโบสถสืบทอดจนเสร็จสมบูรณ์ ในปี พ.ศ.2501 รวมงบประมาณค่าใช้จ่ายทั้งสิ้น 18,888.00 บาท ต่อมาในปี พ.ศ.2530 พระอธิการแก้ว เตชวโร เจ้าอาวาสและคณะศรัทธาได้ทำการบูรณปฏิสังขรณ์อุโบสถอีกครั้งหนึ่ง ปี พ.ศ.2550 พระปลัดเฉลิม สุเมธ (พระครูสุนทรธรรมนิทัศน์) ได้รับการอาราธนา จาก เจ้าอธิการฐิติพงษ์ ฐิตธมโม เจ้าอาวาสวัดสุนทรนิवासและคณะกรรมการวัดสุนทรนิวาสตลอดถึงคณะศรัทธา ได้มาเป็นรักษาการแทนเจ้าอาวาสรูปเดิม ซึ่งได้ลาสิกขาบทไป และท่านก็ได้ทำการพัฒนา ทั้งศาสนทายาท (พระภิกษุ-สามเณร) ทั้งในวัดและในตำบล มีจำนวนเพิ่มมากขึ้น นอกเหนือจากนั้น ก็ได้ร่วมกับคณะกรรมการและศรัทธา สร้างถาวรวัตถุ

และเสนาสนะเป็นต้นว่า กุฏิเจ้าอาวาสหลังใหม่ ถนนรอบวิหาร,กุฏิที่พักภิกษุ-สามเณร,ห้องน้ำ ห้องสุขา ,ห้องครัว ห้องพักรับรอง สำนักงานเจ้าคณะตำบลและพระธาตุม้าคำ เป็นต้น

การเผยแพร่พระพุทธศาสนา

- เป็นหน่วยอบรมประจำตำบล(อ.ป.ต.) แต่งตั้งเมื่อ พ.ศ. 2535

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระอธิการประชุม ชยมงฺโกล	
รูปที่ 2	พระผาบ ใจเวียง	ตั้งแต่ พ.ศ. 250๘
รูปที่ 3	พระคำปัน เตชวโร	ตั้งแต่ พ.ศ. 250๘
รูปที่ 4	พระสมบุรณ์ เขมจาโร	ตั้งแต่ พ.ศ. 25๐๙
รูปที่ 5	พระแก้ว เตชวโร	ตั้งแต่ พ.ศ. 25๑๒
รูปที่ 6	พระอธิการลอน เลขธมโม	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๒๐
รูปที่ 7	พระณรงค์ จันทสาโร	ตั้งแต่ พ.ศ. 2535
รูปที่ 8	เจ้าอธิการฐิติพงษ์ ฐิตธมโม	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๒
รูปปัจจุบัน	พระครูสุนทรธรรมนิทัศน์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๕๐ ถึงพ.ศ. ปัจจุบัน

วัดสุพรรณ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดสุพรรณ รหัสวัด 03540110002 ตั้งอยู่ที่บ้านสุพรรณ เลขที่ 50 หมู่ที่ 12 ตำบล ป่าแมต อำเภอมะนัง จังหวัด พะเยา โทรศัพท์ - สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด โฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 67379 มีเนื้อที่ 2 ไร่ 0 งาน 74 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ ๒๐ สิงหาคม พ.ศ.๒๕๔๑ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 14.50 เมตร ยาว ๒3 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 14.50 เมตร ยาว 23 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2480

ศาลาการเปรียญ กว้าง 18 เมตร ยาว 30 เมตร เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ จำนวน 1 หลัง

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง หอกลอง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนรับรอง 1 หลัง

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดสุพรรณ ตั้งวัดเมื่อพ.ศ. 2403 วัดสุพรรณ เดิมเป็นวัดร้างติดแม่น้ำยม วัดร้างแห่งนี้ไม่มีหลักฐานความเป็นมาอย่างไรไม่มีใครรู้แน่ชัด ต่อมาได้มีชาวบ้านที่มีภูมิลำเนาในเขตเมืองฝางตะวันออกแม่น้ำยม ได้อพยพเข้ามาจับจองแนวป่า บุกรุกป่าลงพงทำเป็นสวน ไร่ นา นานวันเข้าจึงลงหลักปักฐานสร้างบ้านเป็นชุมชนเล็ก ๆ ขึ้น ประมาณ ๓๐ หลังคาเรือน ตั้งชื่อหมู่บ้านว่า “บ้านสุพรรณปากห้วย” และได้สร้างวัดขึ้นมาในชุมชน โดยมีกลุ่มชาวบ้านสุพรรณจำนวน ๑๒ คน พร้อมกับชาวบ้านปากกันถางป่าเถาว์วัลย์ ที่ปกครองจากอุโบสถเจดีย์ที่ผูกพันกับถ้ำด้วยก้อนดิน บูรณะพระประธานในอุโบสถที่หักพังเหลือเพียงครึ่งท่อนจนแล้วเสร็จแล้วยกขึ้นเป็นวัดโดยสมบุรณ์เรียกชื่อวัดตามชื่อหมู่บ้านว่า “วัดสุพรรณ” ตามตำนานเล่าต่อๆมาว่า เริ่มตั้งแต่บูรณะวัดร้างแล้วยกขึ้นเป็นวัดสุพรรณเฉพาะอุโบสถสร้างถึง ๔ ครั้ง ๔ หลัง เนื่องด้วยถูกไฟไหม้บ้างถูกน้ำท่วมเสียหายบ้าง ปรับเปลี่ยนทิศทางอุโบสถบ้าง อุโบสถหลังปัจจุบัน เป็นหลังที่ ๔ สร้างเมื่อ ๑๕ มีนาคม ๒๕๒๓ เสร็จเมื่อปลายปี พ.ศ.๒๕๒๕ ทำบุญฉลองเมื่อ ๒๖ กุมภาพันธ์ ๒๕๔๖ อนึ่งที่เรียกชื่อว่า “บ้านสุพรรณ” “วัดสุพรรณ” เป็นชื่อที่เรียกกันภายหลังเดิมหมู่บ้านนี้ชื่อว่า “บ้านสุพรรณปากห้วย” เหตุมีชื่อนี้อย่างนี้ก็เนื่องจากลำห้วยขมิ้นและลำห้วยผาดำได้ไหลลงสู่แม่น้ำยมที่บ้านนี้ตั้งอยู่และต่อมาได้ชื่อว่า “บ้านสุพรรณดาวเรือง” เหตุแห่งชื่อนี้ยังไม่ทราบแน่ชัดและจากนั้นมาก็ได้ชื่อว่า “บ้านสุพรรณศรีถ้อย” เหตุมีชื่อนี้อย่างนี้อีกชื่อหนึ่ง ก็เนื่องจากชาวบ้านได้ปลูกต้นโพธิ์ไว้บนฝั่งแม่น้ำยม นอกวัดเป็นแถวจึงได้ชื่อดังกล่าว (ภาษาชาวบ้าน ต้นโพธิ์ เรียกว่า ต้นศรี หรือต้นสะหรี่ แถวเรียกว่าถ้อย รวมความว่า ศรีถ้อย หรือ โพธิ์แถว) พอมาถึงปัจจุบันนี้ชื่อเดิม ๆ ของหมู่บ้านดังกล่าวได้สลับเปลี่ยนไปและไม่มีใครพูดถึงคงรู้จักเพียงชื่อ “บ้านสุพรรณ” เท่านั้น

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	ครูบาปอย	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๒๕	ถึงพ.ศ. ๒๔๓๖
รูปที่ 2	พระอธิการป่อง	ตั้งแต่ พ.ศ. 2437	ถึงพ.ศ. 2444
รูปที่ 3	พระอธิการหลวง	ตั้งแต่ พ.ศ. 2445	ถึงพ.ศ. 2464
รูปที่ 4	พระอธิการสุข	ตั้งแต่ พ.ศ. 2466	ถึงพ.ศ. 2474
รูปที่ 5	พระอธิการผัด	ตั้งแต่ พ.ศ. 2475	ถึงพ.ศ. 2482
รูปที่ 6	พระอธิการหลวง	ตั้งแต่ พ.ศ. 2483	ถึงพ.ศ. 2488
รูปที่ 7	พระอธิการตา	ตั้งแต่ พ.ศ. 2489	ถึงพ.ศ. 2494

รูปที่ 8	พระอธิการปรีชา	ตั้งแต่ พ.ศ. 2494	ถึงพ.ศ. 2502
รูปที่ 9	พระเดช	ตั้งแต่ พ.ศ. 2503	ถึงพ.ศ. 2505
รูปที่ 10	พระอธิการกุศล	ตั้งแต่ พ.ศ. 2506	ถึงพ.ศ. 2512
รูปที่ 11	พระจัน	ตั้งแต่ พ.ศ. 2513	ถึงพ.ศ. 2515
รูปที่ 12	พระประจวบ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2516	ถึงพ.ศ. 2517
รูปที่ 13	พระอธิการแก่น	ตั้งแต่ พ.ศ. 2518	ถึงพ.ศ. 2524
รูปที่ 14	พระเกษม ธีรจิตโต	ตั้งแต่ พ.ศ. 2525	ถึงพ.ศ. 2527
รูปที่ 15	พระอธิการชนพล อคฺตจิตโต	ตั้งแต่ พ.ศ. 2528	ถึงพ.ศ. 2542
รูปที่ 16	พระอธิการวิไชย จิตตสุโก	ตั้งแต่ พ.ศ. 2543	ถึงพ.ศ. 2563
รูปปัจจุบัน	พระชนภัท จิตสทุโร	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕63	ถึงพ.ศ. ปัจจุบัน

วัดสุวรรณาราม

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดสุวรรณาราม รหัสวัด 03540118007 ตั้งอยู่ที่บ้านมุ้ง เลขที่ 91 หมู่ที่ 1 ตำบล ช่อแฮ อำเภอบางแพ จังหวัด เพชรบูรณ์ โทรศัพท์ 08 1602 0691 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	เหมืองสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ถนนพื่นเชิง - จอมแจ้ง
ทิศตะวันออก	ถนนสายแพร่ - พระธาตุช่อแฮ
ทิศตะวันตก	ถนนสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 9981 มีเนื้อที่ 5 ไร่ 1 งาน 2.60 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ 13 มีนาคม พ.ศ.๒๕๔1

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 10 เมตร ยาว 20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2519

ศาลาการเปรียญ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 2 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง 15 เมตร ยาว 20 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2518-2519

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดสุวรรณาราม ตั้งวัดเมื่อพ.ศ. 2450 วัดสุวรรณาราม ชาวบ้านมักจะเรียกว่า วัดบ้านมุ้ง พื้นที่ตั้งวัด มีลักษณะ เป็นที่ราบลักษณะรูปสี่เหลี่ยมผืนผ้า เป็นวัดที่ตั้งอยู่ใจกลางของตำบลช่อแฮ วัดสุวรรณาราม เดิมชื่อว่า วัดบ้านมุ้งหมู เพราะสถานที่ตั้งวัดเดิมเป็นป่าดงดิบ ได้มีหมูป่ามาสร้างมุ้งขึ้นในบริเวณแห่งนี้ จึงได้ชื่อว่าวัดบ้านมุ้งหมู และต่อมาเมื่อวันที่ ๗ มิถุนายน พ.ศ.๒๔๗๒ จึงได้เปลี่ยนชื่อจากวัดบ้านมุ้งหมู เป็น วัดสุวรรณาราม จนกระทั่งปัจจุบัน วัดสุวรรณารามเป็นวัดเก่าแก่วัดหนึ่งของตำบลป่าแดง ที่สร้างมาเกิน ๑๐๐ ปี มีเจ้าอาวาสปกครองติดต่อกันมาจำนวน ๖ รูป จนถึงปัจจุบัน

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระกาวิชัย		
รูปที่ 2	พระบุญ ธรรมสาโร		
รูปที่ 3	พระมูล สิริวิชัย		
รูปที่ 4	เจ้าอธิการตา ฐิติโก		
รูปที่ 5	พระอธิการอ่อง ยุติโก		
รูปปัจจุบัน	พระครูสาทรพัฒนโสภณ	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕36	ถึงพ.ศ. ปัจจุบัน

วัดสำเภา

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดสำเภา รหัสวัด 03540106005 ตั้งอยู่ที่ บ้านสำเภา เลขที่ 89 หมู่ที่ 1 ตำบล เหมืองหม้อ อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ - สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ลำห้วยแม่แคม
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส.4 จ) เลขที่ 6101 มีเนื้อที่ 7 ไร่ 2 งาน 61.40 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 25 ตุลาคม 2517 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 40 เมตร ยาว 80 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 13.40 เมตร ยาว 43.30 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง 8.20 เมตร ยาว 26.25 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2560

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

นอกจากนี้ มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง หอกลอง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ จำนวน 1 หลัง เรือนรับรอง จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 89 นิ้ว สูง 119 นิ้ว
สร้างเมื่อพ.ศ. 2465

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 59 นิ้ว สูง 89 นิ้ว

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดสำเภา ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2459 วัดสำเภา ตามหลักฐานที่ปรากฏเป็นวัดร้าง เพราะมีเจดีย์สันนิษฐานว่าคงจะเป็นฐานเจดีย์ของวัด อยู่ทางด้านทิศเหนือของวัด ต่อมาในปี พ.ศ. ๒๔๕๗ พระครูมหาญาณสิทธิ์ (ครูบาคันธา) เจ้าอาวาสและเจ้าคณะตำบลเหมืองหม้อ ได้นำพระภิกษุ สามเณร พร้อมทั้งศรัทธาชาวบ้านมาพัฒนาแผ้วถางบริเวณวัดแห่งนี้ ซึ่งเป็นป่าที่บริเวณนี้มีต้นไม้ใหญ่ขึ้นทั่วบริเวณให้เป็นที่พักผ่อนเฝ้าเย็นราบพอถึงวันเทศกาลวันตรุษสงกรานต์ ชาวบ้านก็ให้เป็นที่พักพิงวิเวกการต่อสู้ มีการฝึกดาบ ตีมะผาบ โดยใช้สติปัญญาไหวพริบที่รวดเร็วต่อสู้กัน ชาวบ้านเรียกสถานที่นี้ว่า “ช่วงเจิง” กาลต่อมามีหลวงพ่อมังกาละ พระอุปัชฌาย์จากอำเภอเชียงแสน จังหวัดเชียงราย ขอพักวัดแห่งนี้ทางคณะศรัทธาชาวบ้าน โดยการนำของนายศบอคำ ผู้ใหญ่บ้าน หมู่ที่ ๑ บ้านสำเภาได้มีมติท่านเจ้าพระยา และได้ช่วยสร้างกุฏิชั่วคราวขึ้นเป็นสำนักสงฆ์ ต่อมาก็ได้ช่วยกันปั้นอิฐ เพื่อที่จะสร้างวิหารโดยใช้น้ำเมือกจากต้นเมือกมาตำและแช่ต้องผสมกับทรายใช้ในการก่อสร้าง ต่อมาพ่อมหาวัน เหมืองหม้อ พ่อวัง เหมืองหม้อ พ่อวงจักร เหมืองหม้อ สามพี่น้องได้ช่วยกันสร้างพระพุทธรูป ๓ องค์ ขึ้นในวิหารสำเภา เพื่อเป็นการที่กราบไหว้บูชาของพุทธศาสนิกชน และเดือนพฤษภาคม พ.ศ. ๒๔๖๕ ครูบารส ดวงแก้ว เจ้าอาวาสในสมัยนั้น ได้จัดให้มีการฉลองสมโภช พอมาถึงสมัยครูบาทอง ชุ่มเย็น ได้สร้างกุฏิ ๑ หลัง เสาก่ออิฐเป็นปูนหลังคามุงด้วยกระเบื้องดินเผาเป็นเรือนไม้ชั้นเดียว ๕ ห้อง ต่อมาหลังคารั่วและเริ่มชำรุดทรุดโทรมลงและได้รื้อสร้างกุฏิใหม่ ๒ ชั้น ๑๑ ห้อง

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ ๑ หลวงพ่อมังกาละ (บ่อคำ)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2457 ถึง พ.ศ. 2476
รูปที่ ๒ ครูบารส (ดวงแก้ว)	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๖ ถึง พ.ศ.-
รูปที่ ๓ ครูบาทอง (ชุ่มเย็น)	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๗๖ ถึง พ.ศ. 2491
รูปที่ ๔ พระครูสันติธรรมมานุยุต	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒497 ถึง พ.ศ. 2538
รูปที่ ๕ พระครูใบฎีกาเสรี กตปุญโญ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2538 ถึง พ.ศ. 2550
รูปที่ 6 พระทวี เทวธมโม	ตั้งแต่ พ.ศ. 2551 ถึง พ.ศ. 2552
รูปปัจจุบัน พระมหาสิทธิพร สุขเมธโส	ตั้งแต่ พ.ศ. 2552 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดสันกลาง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดสันกลาง รหัสวัด 035401 04003 ตั้งอยู่ที่ บ้านสันกลาง เลขที่ ๑ หมู่ที่ 9 ตำบล ป่าแดง อำเภอมะนัง จังหวัด พะเยา โทรศัพท์ 08 9999 3247 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ที่ราชพัสดุ
ทิศใต้	ป่าสงวนแห่งชาติแม่ก่อน-แม่สาย
ทิศตะวันออก	ที่ราชพัสดุ
ทิศตะวันตก	ทางในที่ราชพัสดุ

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นหนังสืออนุญาตให้ใช้ที่ราชพัสดุ แก่สำนักงานพระพุทธศาสนาแห่งชาติ ที่พร. 686 ตำบลป่าแดง อำเภอมะนัง จังหวัดพะเยา มีเนื้อที่ 8 ไร่ 0 งาน 78 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 29 กันยายน พ.ศ.2558
เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 20 เมตร ยาว 40 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑5 เมตร ยาว ๒0 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2548

ศาลาการเปรียญ กว้าง 12 เมตร ยาว 2๐ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2537

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้ยังมีฌาปนสถาน จำนวน 1 หลัง

ห้องน้ำห้องสุขา จำนวน 9 ห้อง

ปูชนียวัตถุ

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 55 นิ้ว สูง 75 นิ้ว สร้างเมื่อ

พ.ศ. 2550

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 49 นิ้ว สูง 69 นิ้ว
สร้างเมื่อพ.ศ. 2537

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดสันกลาง ตั้งวัดเมื่อวันที่ 26 ตุลาคม พ.ศ. 2552 วัดสันกลางเริ่มก่อสร้างขึ้นเมื่อพ.ศ. ๒๕๓๗ แรม ๔ ค่ำเดือน 1 ปีมะเมีย หรือ ปีเสียด (นักษัตร - หมา) ติดกับภูเขาทางทิศตะวันออกของหมู่บ้านสันกลาง (เป็นพื้นที่ของทหารและป่าสงวนแห่งชาติ ด้วยทับกันอยู่ ที่วัดสันกลางตั้งอยู่ขณะนี้โดยการนำของพระนิรุต์ ธมมวิโส (พระต๋อย กาธาตุ) พร้อมกับผู้ใหญ่ สุวรรณ กุณัน และคณะกรรมการหมู่บ้าน พร้อมกับชาวบ้านทุกคนด้วยที่มีจิตศรัทธาร่วมกันสร้างขึ้นมากด้วยกำลังศรัทธาช่วยกันบริจาคจตุปัจจัยและกำลังกายเป็นระยะเวลาของการก่อสร้างวัด ๗ เดือนโดยประมาณ แต่ก็ยังไม่สมบูรณ์ดี แต่ก็พอที่จะเป็นสถานที่ประกอบศาสนกิจทางพระพุทธศาสนาของพระภิกษุสงฆ์ได้ ก็ได้ถวายเป็นสำนักสงฆ์สันกลางก่อน เมื่อวันศุกร์ที่ ๑๕ กรกฎาคม พ.ศ. ๒๕๓๓ ขึ้น ๘ ค่ำ เดือน ๘ ปีมะเมีย

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปปัจจุบัน พระอธิการนิรุต์ ธมมวิโส ตั้งแต่ พ.ศ.2553 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดสันป่าสัก

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดสันป่าสัก รหัสวัด 035401 14001 ตั้งอยู่ที่ บ้านสันป่าสัก เลขที่ 128 หมู่ที่ 8 ตำบล แม่คำมี อำเภอมะนัง จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 08 5039 6983 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ลำน้ำแม่คำมี
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ลำน้ำแม่คำมี

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส.4 จ) เลขที่ 88189 มีเนื้อที่ 4 ไร่ 0 งาน 51 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ.2525 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 20 เมตร ยาว 40 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 20 เมตร ยาว 30 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2513

ศาลาการเปรียญ กว้าง 9 เมตร ยาว 30 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2560

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

นอกจากนี้มีฌาปนสถาน จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง 60 นิ้ว สูง - นิ้ว

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางประทานพร ขนาดหน้าตัก กว้าง 50 นิ้ว

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดสันป่าสัก ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2365 พ่อเปียง วิใจคำ อายุได้ ๘๐ ปี เกิดที่บ้านสันป่าสัก หมู่ที่ ๑ ตำบล แม่คำมี อำเภอมะนัง จังหวัดแพร่ ได้เล่าประวัติบ้านสันป่าสัก ได้รับฟังมาจากคนเฒ่าคนแก่ว่า เดิมทีย้ายมาจากไหนก็ไม่รู้มาตั้งอยู่บริเวณฝั่งขวาตอนหนึ่งของแม่น้ำคำมี บริเวณเป็นป่าสักใหญ่เท่าที่ตอมัน ปรากฏอยู่ไม่สักแต่ละต้นอายุประมาณ ๑๐๐ ปี เลยตั้งชื่อว่า บ้านสันป่าสัก อยู่ได้นานก็ปีก็ไม่รู้ พอสร้างวัดแล้ว

ตอนหลัง ๆ อยู่ไม่ได้เพราะว่าน้ำท่วมเลยย้ายมาอีกฝากหนึ่งคือบ้านปัจจุบันนี้ เมื่อย้ายมาตั้งบ้านใหม่ก็ยังใส่ชื่อว่าบ้านสันป่าสักอย่างเดิมทั้งที่มีต้นสักเลยตอนย้ายมาใหม่ยังเอาต้นสักมาปลูก ๒ - ๓ ต้น ตอนนั้นบ้านสันป่าสัก มี ๒๑๒ หลังคาเรือน มีประชากร ๑๐๐๐ กว่าคนประกอบอาชีพทำไร่ทำนา ปลูกข้าวโพด ถั่วเหลือง ถั่วเขียว ถั่วลิสง ปลูกยาสูบและเลี้ยงสัตว์

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

๑.ครูบาอินตา

๒.ครูบาพรหมชัย

พ.ศ. ๒๔๙๔

รูปปัจจุบัน พระอธิการอนุพงษ์ อคฺคปญฺโญ ตั้งแต่ พ.ศ. 2552 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดเสด็จ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดเสด็จ รหัสวัด 03540102002 ตั้งอยู่ที่บ้านดอน เลขที่ 60 หมู่ที่ 4 ตำบลนาจักร อำเภอมะนัง จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ ๐๘ ๑๙๙๓ ๘๔๒๑ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ลำเหมืองแถม
ทิศตะวันตก	ลำเหมืองแถม

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 55928 และ 55929 มีเนื้อที่รวม 9 ไร่ 0 งาน 69.50 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ 2 กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๐ เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 40 เมตร ยาว 80 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 20 เมตร ยาว 40 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2468

ศาลาการเปรียญ กว้าง 15 เมตร ยาว 28 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2538

กุฏิสงฆ์ จำนวน 2 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ 1 หลัง

นอกจากนี้ มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ จำนวน 1 หลัง ศาลาพักผ่อน จำนวน 5 หลัง

ปูชนียวัตถุมี

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง 1.50 เมตร สูง 2 เมตร
- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตักกว้าง 24 นิ้ว สูง 1.5 เมตร สร้างเมื่อ 2540

- ปูชนียวัตถุอื่นๆ มีพระธาตุเจดีย์ 1 องค์ ขนาดหน้าตัก กว้าง 6 เมตร สูง 17 เมตร มีพระพุทธรูป จำนวน 5 องค์

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดเสด็จ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2250 การสืบค้นประวัติของวัดนั้นได้จากการสอบถามผู้อาวุโสและคนเฒ่าคนแก่ในหมู่บ้านและอดีตเจ้าอาวาสบ้าง ซึ่งก็ได้บอกเล่าสืบต่อกันว่า เดิมทีสถานที่สร้างวัดในปัจจุบันนี้เคยเป็นวัดมาก่อนแล้ว เนื่องจากการพบหลักฐานหลายอย่างที่บ่งบอกว่าสถานที่ตรงนี้เคยเป็นวัดมาก่อนนั่นก็คือ เจดีย์หรือสถูป สมัยต่อมากลายเป็นวัดร้างไป มีต้นไม้ต้นหญ้าขึ้นปกคลุมทำให้รกร้าง เหตุก็เพราะคงไม่มีใครเอาใจใส่นั้นเอง ดังนั้นสถานที่นี้จึงเป็นที่พักของชาวบ้านที่นำวัวควายมาเลี้ยงในบริเวณใกล้เคียง เพราะมีต้นไม้ใหญ่ที่มีความร่มรื่นมากมาย โดยเฉพาะบริเวณนี้ จะมีต้นไม้ใหญ่อยู่หลายต้นซึ่งก็ยังมีปรากฏจนถึงปัจจุบันรวมด้วยกันถึง 4 ต้น ตามคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ทั้งภายในหมู่บ้านตอน บ้านนาจักร บ้านเหล่าและ

อีกหลายหมู่บ้าน ก็มีความคล้ายคลึงกันว่า เมื่อนำวัวควายมาเลี้ยงในบริเวณนี้ จะสังเกตเห็นว่าวัวก็ตีควายก็ตีจะไม่เข้าไปใกล้บริเวณที่เป็นเนินคล้ายจอมปลวกแห่งหนึ่งเลย ถึงแม้ว่าที่ตรงนั้นจะมีหญ้าขึ้นงอกงามก็ตาม วัวควายก็จะเดินเลี้ยวไปเสียทุกครั้งที่เดินมาถึงบริเวณนั้น จึงทำให้เกิดความสงสัยแก่เจ้าของวัวควายเป็นอย่างมาก จึงพากันเดินเข้าไปดู พอแหวกหญ้าและเถาวัลย์ออกก็ปรากฏว่า เป็นเจดีย์องค์เล็กองค์หนึ่ง แต่มีสภาพที่ทรุดโทรมผุพังก่อนอิฐแตกหักกระจายอยู่ทั่วไป เมื่อข่าวการพบเจดีย์แพร่กระจายออกไป ก็ได้มีท่านครูบากันทาหรือคันธา คนบุญแห่งวัดเหมืองหม้อได้ยินข่าวนี้ ท่านจึงชักชวนท่านครูบาวงศ์ แห่งวัดนาจักร ซึ่งอยู่ใกล้บริเวณนั้น นอกจากนี้ก็มีพ่อเฒ่าศรีวิชัยอีกคนหนึ่ง ได้ร่วมกันมาแผ้วถางบริเวณที่พบเจดีย์ดังกล่าว พร้อมทั้งได้สำรวจองค์เจดีย์โดยขุดรื้อ ก็ได้พบแผ่นหิน ซึ่งจารึกด้วยอักษรขอม จำนวน 4 แผ่น ฝังอยู่ทั้ง 4 มุมของเจดีย์ โดยที่อักษรบางตอนได้ลบเลือนไปมาก แต่ก็พอจะอ่านออกได้ความว่า วัดนี้มีชื่อว่า วัดเสด็จดอนชัย (ภาษาเหนือ อ่านว่า “วัดเสด็จดอนจัย”) ส่วนเนื้อความอื่น ๆ เสียหายที่ไม่สามารถอ่านได้เลย จึงทำให้ไม่รู้ว่าวัดนี้สร้างขึ้นแต่เมื่อใดและใครเป็นผู้สร้าง แต่สันนิษฐานว่า วัดนี้คงสร้างขึ้นในสมัยที่พวกขอมเรืองอำนาจอยู่ในบริเวณนี้นั่นเอง

ต่อจากนั้นท่านครูบาทองทั้งสอง ได้เป็นผู้นำชาวบ้านช่วยกันบูรณะปรับบริเวณรอบ ๆ เจดีย์และยังได้สร้างเจดีย์องค์ใหม่ครอบเจดีย์องค์เดิมเสีย แต่ว่าในระยะแรกนั้นยังไม่มีพระภิกษุอยู่ประจำ จนมาถึงสมัยของท่านครูบาทิทธิหรือที่ชาวบ้านทั่วไปมักเรียกติดปากว่า **ครูบาสิริ** ได้มาจำพรรษาอยู่ที่วัดนี้และท่านก็ได้เป็นเจ้าอาวาสรูปแรกของวัดนี้ด้วย ท่านได้พัฒนาปรับปรุงจนมีสภาพที่ควรเป็นวัดมากขึ้น พร้อมทั้งได้ทำเรื่องขอยกวัดร้างขึ้นเป็นวัดที่มีพระภิกษุ แต่น่าเสียดายที่ไม่สามารถหาหลักฐานการอนุญาตให้เป็นวัดได้ ท่านครูบาสิริมรณภาพเมื่อพุทธศักราช 2468 ส่วนเจดีย์ที่เห็นอยู่ในปัจจุบันนี้ เป็นเจดีย์ที่สร้างขึ้นใหม่ครอบองค์ที่ครูบากันทา ได้สร้างไว้แต่ก่อน อันเป็นสมัยของครูบามาสหรือพระครูมาส ขยาลงกาโร เป็นเจ้าอาวาส

ในเวลาต่อมาก็มีเจ้าอาวาสอีกหลายรูปที่ได้ทำการพัฒนาวัด โดยเฉพาะในสมัยของท่านพระครูมาส ท่านได้สร้างอุโบสถขึ้นมาใหม่แทนหลังเดิมที่มีสภาพเก่าทรุดโทรมและคับแคบ เพราะมีขนาดเล็กไม่สะดวกแก่การทำสังฆกรรม ซึ่งอุโบสถหลังใหม่นี้ได้สร้างขึ้นในบริเวณใกล้เคียงกับหลังเดิม มีลักษณะเป็นศิลปะแบบล้านนา โดยท่านเป็นผู้ออกแบบเองและเป็นผู้ก่อสร้างเองด้วย เพราะว่าท่านเป็นผู้ที่มีความรู้ความสามารถในทางช่างก่อสร้างมาก่อนที่จะเข้ามาบวช ทั้งนี้ก็อาศัยแรงงานจากพระภิกษุสามเณรและชาวบ้านนั่นเองช่วยกันทำ บุคคลที่ควรกล่าวถึงที่ร่วมก่อสร้างคือสลาหมื่น บ้านในเวียง พ่อหนานใจ เพาะเจาะบ้านดอน (ขณะนั้นบวชเป็นพระอยู่ ต่อมาก็ได้เป็นเจ้าอาวาสต่อจากท่านพระครูมาส) หลวงปู่พระมหาโพธิวงศาจารย์ เจ้าอาวาสวัดพระบาทมิ่งเมืองวรวิหาร (ขณะนั้นท่านเป็นสามเณร) หลังจากที่ทำก่อสร้างอุโบสถเสร็จแล้วยังได้ทำการบูรณะเจดีย์ด้วย ต่อมาก็ได้ทำการฉลองอุโบสถและเจดีย์องค์ใหม่ เมื่อปีพุทธศักราช 2481 นับได้ว่าในสมัยของท่านพระครูมาสนี้ ท่านได้เอาใจใส่พัฒนาวัดเสด็จในหลาย ๆ ด้าน โดยเฉพาะด้านการศึกษาพระปริยัติธรรม

กล่าวถึงเจดีย์ของวัดเสด็จนั้น จากคำบอกเล่าว่า เมื่อถึงวันขึ้น 15 ค่ำ จะมีลูกแก้วสีขาวนวลออกเขียวลอยออกมาจากองค์เจดีย์ ซึ่งมีคนเคยเห็นด้วยตาตนเองยืนยันว่าเป็นความจริงตามคำกล่าวนั้น

นอกจากนี้ วัดเสด็จยังมีพระพุทธรูปพระประธานในอุโบสถ เป็นพระพุทธรูปปางมารวิชัย ก่อด้วยอิฐถือปูนและ
หลวงพ่отันใจ เป็นพระพุทธรูปที่ทำด้วยไม้ มีความเชื่อถือกันว่า หากใครอธิษฐานขอพรกับหลวงพ่отันใจ
แล้วมักจะประสบผลสำเร็จตามคำอธิษฐาน ต่อมาหลวงปู่พระมหาโพธิวงศาจารย์ พระราชปริยัติยาภรณ์ และ
พระครูบุญสาราธิคุณ ได้ร่วมกันเป็นเจ้าภาพปิดทององค์พระทั้งหมดดังปรากฏอยู่ ณ ปัจจุบันนี้

ประวัติชื่อวัดและชื่อหมู่บ้านตอน (อีกตำนานหนึ่ง)

ต่อไปนี้จะกล่าวถึงประวัติความเป็นมาของชื่อวัดและชื่อหมู่บ้าน ตามที่ได้สืบค้นสอบถามจาก
ผู้รู้หลายท่าน ได้ความโดยสังเขปว่า เหตุที่วัดนี้มีชื่อว่า “วัดเสด็จ” และหมู่บ้านชื่อว่า “บ้านตอน” นั้น
เพราะว่าเมื่อคราวที่พระพุทธเจ้าทรงเสด็จมาที่พระธาตุเจ้าช่อแฮแล้วทรงเสด็จผ่านมาทางนี้แล้วทรงประทับ
รอยพระบาทไว้ที่วัดพระบาทในตัวเมืองแพร่ และในขณะนั้นเป็นเวลาเพลพอดีทรงทำภัตกิจเสวยภัตตาคารเพล
ณ บริเวณทุ่งนาใกล้กับสถานที่ตั้งวัดด้วยหรืออีกตำนานหนึ่งเล่าว่า เจ้าหลวงเมืองแพร่ ทุกปีจะเดินทางไป
นมัสการพระธาตุเจ้าช่อแฮ ซึ่งเป็นพระธาตุประจำจังหวัดแพร่ อยู่ห่างจากวัดเสด็จประมาณ 6 กิโลเมตร
หนทางก็ต้องผ่านมาทางนี้และได้หยุดพักรับประทานอาหารกลางวันที่บ้านบริเวณทุ่งนาใกล้ ๆ วัด ซึ่งทุ่งนาบริเวณ
นั้นชาวบ้านเรียกว่า “ทุ่งแสนชั้น” เพราะเล่ากันมาว่ามีการเลี้ยงข้าวกันถึงแสนชั้น (ประเพณีการรับประทานอาหาร
ของชาวเหนือนิยมจัดเป็นขันโตกหรือสำหรับ) เพราะเหตุว่าขบวนของเจ้าหลวงนั้นจะเป็นขบวนที่ยิ่งใหญ่
มากทีเดียว ด้วยเหตุผลดังกล่าวมานี้ ชาวบ้านจึงถือเอานิมิตหมายดังกล่าวมาตั้งชื่อวัดว่า “วัดเสด็จ” และตั้งชื่อ
หมู่บ้านว่า “บ้านตอน” (คำว่า “ตอน” เป็นภาษาพื้นเมืองเหนือ หมายถึง เวลาเที่ยงวัน) ดังนั้น วัดและ
หมู่บ้านจึงมีชื่อเรียกขานกันมาจนถึงทุกวันนี้ (เรียบเรียงจากหลวงปู่พระมหาโพธิวงศาจารย์ พ่อปิ่น เพาะเจาะ
พ่ออาจารย์ใจ เพาะเจาะ พ่อตา เพาะเจาะ ในการจัดทำประวัติวัดเสด็จ)

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	ครูบาสิทธิ (สิทธิ)	
รูปที่ 2	พระครูมาศ ขยาลงกาโร	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒468 ถึงพ.ศ. 2484
รูปที่ 3	เจ้าอธิการสม ปภากร	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒484 ถึงพ.ศ. 2486
รูปที่ 4	เจ้าอธิการใจ ฉนทชาโต	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒486 ถึงพ.ศ. 2502
รูปที่ 5	พระบันแก้ว รตนปญโญ (รักษาการ)	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒502 ถึงพ.ศ. 2504
รูปที่ 6	พระใสว วลลโก (รักษาการ)	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒504 ถึงพ.ศ. 2506
รูปที่ 7	พระแปง อภิปญโญ (รักษาการ)	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒507 ถึงพ.ศ. 2509
รูปที่ 8	พระปาน ปภากร (รักษาการ)	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒509 ถึงพ.ศ. 2509
รูปที่ 9	พระสินธุ์ ปญญาวโร (รักษาการ)	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒510 ถึงพ.ศ. 2510
รูปที่ 10	พระประเสริฐ วิมาลา (รักษาการ)	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒511 ถึงพ.ศ. 2511
รูปที่ 11	พระอธิการเมือง พรหมรินทร์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒512 ถึงพ.ศ. 2516
รูปที่ 12	พระครูบุญสาราธิคุณ	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕16 ถึงพ.ศ. 2530

14	รูปที่ 13 พระธรรมธรรมาจารย์ เป้ง เขมโก	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒530 ถึงพ.ศ. 2540 รูปที่
	พระเฉลิม ชยนิโต (รักษาการ)	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒540 ถึงพ.ศ. 2543
	รูปปัจจุบัน พระครูศรีกิตติวงศ์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕43 ถึงพ.ศ. ปัจจุบัน

วัดหนองกลาง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดหนองกลาง รหัสวัด 03540117002 ตั้งอยู่ที่บ้านหนองกลาง เลขที่ 37 หมู่ที่ 3 ตำบล
แม่ยม อำเภอมะนัง จังหวัด พะเยา โทรศัพท์ - สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 39175 มีเนื้อที่ ๔ ไร่ 2 งาน 66 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 25 ธันวาคม พ.ศ. 2525 เขต
วิสุงคามสีมา กว้าง 20 เมตร ยาว 40 เมตร

๕.พิธีสงฆ์ จำนวน 1 แปลง โฉนดที่ดิน(น.ส.4 จ) เลขที่ 84285 เนื้อที่ 1 ไร่ 3 งาน 28 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 10 เมตร ยาว 18 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อพ.ศ. 2471

ศาลาการเปรียญ กว้าง 16 เมตร ยาว 21 เมตร เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ สร้างเมื่อพ.ศ. 2538

กุฏิสงฆ์ จำนวน 8 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 4 หลัง เป็นอาคารไม้ 1 หลัง อื่นๆ 3 หลัง
นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุมี

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางสะดุ้งมาร ขนาดหน้าตักกว้าง 69 นิ้ว 103 นิ้ว
- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตักกว้าง 36 นิ้ว สูง 57 นิ้ว

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดหนองกลาง ตั้งวัดเมื่อปีพ.ศ.2471 ชาวบ้านหนองกลาง เริ่มแรกเดิมที เป็นประชาชนบ้าน
หัวข่วงมาเลี้ยงวัวควายและมาพักอาศัยอยู่ต่อมาเริ่มทำไร่ทำสวนมากขึ้น จึงมีการรวมกลุ่มและก่อตั้งเป็น
หมู่บ้านขึ้นโดยมีนายปัญญา หนองแปนเป็นผู้นำหมู่บ้านคนแรก ได้ตั้งชื่อว่าหนองข่างหูก หนองข่างหูกมีประวัติ

อยู่ว่า มีผู้หญิงหม้ายคนหนึ่งทอหูกอยู่แล้วมีปู้ตัวหนึ่งมาหนีบชายผ้าถุงของผู้หญิงหม้ายคนนั้น แล้วก็เดินไปที่ริมหนองน้ำ หญิงหม้ายคนนั้นก็เดินตามปู้ตัวนั้นไปที่ริมหนองน้ำ แล้วก็พลัดตกน้ำตายที่หนองน้ำแห่งนั้น ชาวบ้านจึงตั้งชื่อหนองน้ำว่า หนองน้ำช่างหูกต่อมาก็ได้เริ่มก่อตั้งวัดขึ้น มีชื่อว่า “วัดหนองกลาง” เมื่อปีพ.ศ. 2471 ได้มีนายทั้ง สายศร บริจาคที่ดินให้สร้างวัดเป็นจำนวน 4 ไร่ 2 งาน 66 ตารางวา

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระอธิการยะหนู
รูปที่ 2	พระอธิการกำอ้วน
รูปที่ 3	พระอธิการเหรียญ
รูปที่ 4	พระอธิการศรีนวล
รูปที่ 5	พระอธิการนพดล

วัดหนองแขม

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดหนองแขม รหัสวัด 03540104002 ตั้งอยู่ที่ บ้านหนองแขม เลขที่ 120 หมู่ที่ 1 ตำบล ป่าแดง อำเภอบึงสามพัน จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 08 9264 3186 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ที่ดินเอกชน
ทิศใต้	ที่ดินเอกชน
ทิศตะวันออก	โรงเรียนบ้านหนองแขม
ทิศตะวันตก	เหมืองสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด มีเนื้อที่ 0 ไร่ 3 งาน 64.70 ตารางวา เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 14732

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อเดือนเมษายน พ.ศ. 2481 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 7 เมตร ยาว 14 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 2 แปลง มีเนื้อที่รวม 1 ไร่ 2 งาน 58.10 ตารางวา ได้แก่
โฉนดที่ดินเลขที่ 14733 มีเนื้อที่ 0 ไร่ 0 งาน 76.10 ตารางวา
โฉนดที่ดินเลขที่ 14734 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 1 งาน 82.00 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 5 เมตร ยาว 13 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2518 เป็นคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 6 เมตร ยาว 15 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ปูชนียวัตถุมี

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 2 เมตร สูง 3 เมตร

สร้างเมื่อ พ.ศ. 2355

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดหนองแขม ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ.2345

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑	พระปันติ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2410 ถึง พ.ศ. -
รูปที่ 2	พระปุก	ตั้งแต่ พ.ศ. 2489 ถึง พ.ศ. 2498
รูปปัจจุบัน	พระครูถาวรปัญญาคุณ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2514 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดหนองบ่อ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดหนองบ่อ รหัสวัด 03540120004 ตั้งอยู่ที่ บ้านหนองบ่อ เลขที่ ๙๔ หมู่ที่ ๔ ตำบล กาญจนา อำเภอบึงสามพัน จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 08 9431 7052 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ที่ดินเอกชน
ทิศใต้	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ทางสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 67058 มีเนื้อที่ ๔ ไร่ 0 งาน ๑๙ ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ 19 กรกฎาคม พ.ศ. 2365 เอ ข ต
วิสุงคามสีมา กว้าง 10 เมตร ยาว 20 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 1 แปลง มีเนื้อที่รวม 1 ไร่ 2 งาน 28 ตารางวา ได้แก่

โฉนดเลขที่ 89604 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 2 งาน 28 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 8 เมตร ยาว 20 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2531

ศาลาการเปรียญ กว้าง 10 เมตร ยาว 26 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ. 2537

กุฏิสงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

นอกจากนี้ มี หอระฆัง 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย กว้าง 85 นิ้ว ยาว 58 นิ้ว
- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย กว้าง 58 นิ้ว ยาว 39 นิ้ว
- ปูชนียวัตถุ อื่นๆ ได้แก่ พระธาตุ , กำแพงวัด

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดหนองบ่อ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ.2345 ไม่มีหลักฐานปรากฏแน่นอนว่าใครเป็นผู้สร้างล่วงเลยมาจนถึง พ.ศ.2500 พ่อหม่องโพแสง แม่จันทร์ วังใจ เป็นเจ้าภาพบริจาคทรัพย์บูรณะซ่อมแซมถาวรวัตถุต่าง ๆ ภายในวัดเช่น กุฏิ อุโบสถ ศาลา-การเปรียญ ให้มั่นคง ถาวรมาจนถึงปัจจุบัน

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

	รูปที่ 1	พระอินตะ	ตั้งแต่ พ.ศ.2430	ถึง พ.ศ. 2450	รูป
ที่ 2	พระมหาปา		ตั้งแต่ พ.ศ. 2450	ถึง พ.ศ. 2465	รูปที่
3	พระพรหมา		ตั้งแต่ พ.ศ. 2465	ถึง พ.ศ. 2481	รูปที่
4	พระครูพัฒนกิจวิมล		ตั้งแต่ พ.ศ. 2482	ถึง พ.ศ. 2536	รูป
ปัจจุบัน	พระครูไพจิตรวิวัฒน์		ตั้งแต่ พ.ศ. 2537	ถึง พ.ศ.ปัจจุบัน	

วัดหลวง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดหลวง รหัสวัด 03540101001 ตั้งอยู่ที่ ชุมชนวัดหลวง เลขที่ 14 ถนน คำลือ ตำบลในเวียง อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 0 5452 1710 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

ทิศเหนือ จดถนนสาธารณะประโยชน์

ทิศใต้ จดถนนสาธารณะประโยชน์

ทิศตะวันออก จดถนนสาธารณะประโยชน์

ทิศตะวันตก จดถนนสาธารณะประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 1978 มีเนื้อที่ ๔ ไร่ ๓ งาน ๘๑.10 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. 2472

มีที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 1 แปลง มีเนื้อที่รวม 1 ไร่ 2 งาน 28 ตารางวา ได้แก่
โฉนดเลขที่ 89604 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 2 งาน 28 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๗ เมตร ยาว ๑๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๕๑๕ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง ๑๔ เมตร ยาว ๒๕ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน ๔ หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

วิหาร กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๔ เมตร สร้างเมื่อพ.ศ. 1373 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๑2 เมตร ยาว ๒2 เมตร สร้างเมื่อพ.ศ. 2524 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก
นอกจากนี้ มีอาคารพิพิธภัณฑ 3 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางสะดุ้งมาร ขนาดหน้าตัก กว้าง 2 เมตร สูง 3.50 เมตร
- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสะดุ้งมาร ขนาดหน้าตัก กว้าง 1 เมตร สูง 2.5 เมตร
- พระประธานในวิหาร พระเจ้าแสนหลวง สร้าง พ.ศ. 1373 กว้าง 9 ศอก สูง 17 ศอก

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดหลวง ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 1373 วัดหลวง สร้างเมื่อ พ.ศ. 1372 ทางกรมศิลปากรได้ประกาศขึ้นทะเบียนให้วัดหลวงเป็นโบราณสถานของชาติที่มีอายุเก่าแก่นับพันปี แม้ว่าวัดหลวงจะเป็นวัดที่มีประวัติการก่อสร้างมานาน ทว่าสภาพปัจจุบันของวัดยังสมบูรณ์มาก วิหารด้านในมี พระเจ้าแสนหลวง พระพุทธรูปขนาดใหญ่ประทับนั่งปางสมาธิสร้างโดยศิลปะ ล้านนาผสมกับสุโขทัย สภาพวิหารหลวงอยู่ในสภาพสมบูรณ์เนื่องจากได้รับการบูรณะปฏิสังขรณ์มาตลอด ด้านหลังของวิหารเป็นที่ตั้งของพระธาตุหลวงไชยช้างค้ำเป็นที่ประดิษฐานพระธาตุที่นำมาจากเมืองหงสาวดีวัดหลวง มีประตูดั้งที่เก่าแก่ เรียกว่า “ประตูโขง” ใช้เป็นที่ประดิษฐานรูปปั้นของเจ้าเมืองแพะ สำหรับโบสถ์ของวัดหลวงมีชื่อว่า “โบสถ์เจ้าผู้ครองนคร” โบราณวัตถุที่น่าสนใจของวัดหลวง ได้แก่ กลุ่มพระพุทธรูป ซึ่งมีจำนวนหลายองค์ จาริกอายุ 500ปี ศิลปะจาริกเจ้าผู้ครอง นครวัดหลวงมีอาคารไม้สักหลังหนึ่ง ชื่อว่า “หอวัฒนธรรม เมืองแพะ” เป็นที่รวบรวมศิลปะพื้นบ้าน เช่น หีบสมบัติโบราณ โลงไม้ แกะสลัก และสิ่งที่น่าสนใจในวัดหลวง คือ คุ่มพระลอ ซึ่งเป็นบ้านไม้หลัง กะทัดรัด ตั้งอยู่ใกล้ ๆ กับหอวัฒนธรรมเมืองแพะเป็นอนุสรณ์สถานที่ สมเด็จพระเทพรัตนราชสุดาฯ สด็จทัศนศึกษา เมื่อวันที่ 5 พฤศจิกายน พ.ศ. 2533 ด้านล่างของคุ่ม มีเครื่องทอผ้าและล้อเกวียนเก่าจำนวนหนึ่งชั้นบนเป็นที่เก็บของโบราณ เช่น เตาไรดสมัยโบราณแบบใช้ถ่าน เครื่องทอผ้า รมโบราณ ไม้แกะสลัก ฯลฯ และมีรูปถ่ายของแม่เจ้าบัวถา ชายาของเจ้าเมืองแพะองค์หนึ่งรวมทั้งรูปถ่ายของ บ้านเจ้าเมืองแพะซึ่งเป็นต้นตระกูล เจ้าอาวาสวัดหลวงองค์หนึ่งประวัติของวัดกล่าวไว้ว่า วัดหลวงสร้างมานานนับพันปี มีการสร้างวัดขึ้นในบริเวณทิศตะวันตกของคุ่มเจ้าหลวงเมื่อปี พ.ศ.1372 คือ มีการสร้างวิหารหลวงพลนคร เพื่อเป็นที่ประดิษฐานพระเจ้าแสนหลวง พระประธานของเมืองพลนคร ต่อมาในปี พ.ศ. 1600 ขนชาติขอมได้ยกทัพเข้ารุกรานเมืองพลนคร ได้เผาทำลายเมืองรวมทั้งวัด และได้เผาลอกเอาทองหุ้มพระเจ้าแสนหลวงไป จากนั้นขอมได้

เปลี่ยนชื่อเมืองเป็น “เมืองโกศย” จนถึง พ.ศ.1719 เมื่อพม่าขยายอิทธิพลมาสู่ดินแดนล้านนาและขับไล่ขอมออกไป พม่าได้เรียกเมืองพลว่า “เมืองแพล” ต่อมา พญาพิระไชยวงศ์ เจ้าเมืองแพลได้ทำไมตรีกับพม่าและร่วมกับสร้างมั่งการเจ้าเมืองพม่า ทำการบูรณะวัดหลวง เจ้าเมืองแพลและชาวเมืองแพลได้ร่วมกันสร้างพระธาตุหลวงไชยช้างค้ำพร้อมกับได้หุ้มทองพระเจ้าแสนหลวงและให้ชื่อวัดเสียใหม่ว่า “วัดหลวงไชยวงศ์”

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระสงฆ์คนหลวงพระบาง	ตั้งแต่ พ.ศ. 1373	
รูปที่ 2	มหาสาธุเจ้าครูบาสมเด็จ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2300	
รูปที่ 3	มหาสาธุเจ้าครูบาเทพวังโส	ตั้งแต่ พ.ศ. 2370	
รูปที่ 4	ครูบาเจ้ารูป	ตั้งแต่ พ.ศ. 2420	ถึงพ.ศ. 2440
รูปที่ 5	ครูบาเจ้าธรรมชัย	ตั้งแต่ พ.ศ. 2440	ถึงพ.ศ. 2450
รูปที่ 6	ครูบาสิทธิ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2450	ถึงพ.ศ. 2460
รูปที่ 7	ครูบาแก้วรัตนะ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2460	ถึงพ.ศ. 2475
รูปที่ 8	ครูบาชื่น ธมฺโม	ตั้งแต่ พ.ศ. 2475	ถึงพ.ศ. 2521
รูปที่ 9	พระครูวิจิตรธรรมาภรณ์	ตั้งแต่ พ.ศ. 2521	ถึงพ.ศ. 2539
รูปที่ 10	พระอธิการณอม ธีรธมฺโม	ตั้งแต่ พ.ศ. 2539	ถึงพ.ศ. 2540
รูปปัจจุบัน	พระครูโสภณพัฒนานนุยุต	ตั้งแต่ พ.ศ. 2540	ถึงพ.ศ. ปัจจุบัน

วัดหนองใหม่

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดหนองใหม่ รหัสวัด 03540110006 ตั้งอยู่ที่ บ้านหนองใหม่ เลขที่ ๒๓๓ หมู่ที่ ๖ ตำบลป่าเมต อำเภอมะนัง จังหวัด พะเยา โทรศัพท์ 06 2340 2089 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	โรงเรียนวัดหนองใหม่(ทองดีอุทิศ)
ทิศใต้	ถนนสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	หนองน้ำสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	ถนนสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 84470 มีเนื้อที่ ๔ ไร่ 2 งาน ๕๗ ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2581 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 10 เมตร ยาว 20 เมตร

๕.ที่ธรณีสงฆ์

จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๐ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๕๐๕ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๒๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ.๒๕๓๐ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน ๓ หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 2 หลัง เป็นอาคารตึกครึ่งไม้ 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 3 เมตร สูง 4 เมตร
สร้างเมื่อ พ.ศ. 2505

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 2 เมตร สูง 3 เมตร
สร้างเมื่อ พ.ศ. 2530

- ปูชนียวัตถุอื่น ๆ มี พระเจ้าทันใจ

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดหนองใหม่ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2476 เมื่อปี พ.ศ.๒๔๗๓ ชาวบ้านกลุ่มหนึ่งได้ย้ายถิ่นฐานจากบ้านมหาโพธิ์ ตำบลป่าเมต อำเภอมืองแพร่ มาทำไร่สวนเรือกนาทางทิศเหนือ ซึ่งมีหนองน้ำ ๕ หนอง คือ หนองช้าง หนองเก่า หนองใหม่ หนองฮุ้ม และหนองหลง

พ.ศ.๒๔๗๖ พ่อใหญ่ปิ่น แม่เฒ่าจันทร์ตุ้ย พรหมเมศร์และพ่อเฒ่าฟู แม่เฒ่ายวง แก้วโมลา ได้บริจาคที่ดินสร้างวัดหนองใหม่ขึ้น

พ.ศ.๒๔๘๓ ได้สร้างโรงเรียนวัดหนองใหม่ (ทองดีอุทิศ)

พ.ศ.๒๔๘๕ แม่เลี้ยงทองดี และพ่อกำนันวงศ์ รียาคำ เป็นผู้นำในการจัดงานฉลองโรงเรียนและมิ่งงานผูกพัทธสีมาในปีเดียวกัน

ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ 27 กันยายน 2581 เขตวิสุงคามสีมา กว้าง 10 เมตร ยาว 20 เมตร

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระอธิการเป็ก สุขเมธ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2476	ถึงพ.ศ. 2480
รูปที่ 2	พระครูศรีกุย พุทธธมโม	ตั้งแต่ พ.ศ. 2500	ถึงพ.ศ. 2527
รูปที่ 3	พระครูพิบูลธรรมภาณ (สุธรรม สุขธมโม)	ตั้งแต่ พ.ศ. 2527	ถึงพ.ศ. 2558
รูปที่ 4	พระครูโกศลพัฒนบัณฑิต	ตั้งแต่ พ.ศ. 2558	ถึงพ.ศ. 2561
รูปที่ 5	พระอธิการนิเทศก์ โรจนญาโณ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2561	ถึงพ.ศ.ปัจจุบัน

วัดหัวขวาง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดหัวข่วง รหัสวัด 03540101005 ตั้งอยู่ที่บ้านหัวข่วง เลขที่ 21 ถนน คำแสน ตำบล
ในเวียง อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ 0 5452 1701 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	จดที่ดินเอกชน
ทิศใต้	จดตรอกสาธารณะประโยชน์
ทิศตะวันออก	จดถนนสาธารณะประโยชน์
ทิศตะวันตก	จดถนนสาธารณะประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 1306 มีเนื้อที่ 3 ไร่ 2 งาน 0๑ ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. 2472

๕.พิธีธรณีสงฆ์ จำนวน 1 แปลง เป็นโฉนดที่ดิน เลขที่ 1965 มีเนื้อที่ 0 ไร่ 1 งาน 4 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๗ เมตร ยาว ๑๕ เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2477 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาการเปรียญ กว้าง 35 เมตร ยาว 70 เมตร สร้างเมื่อ พ.ศ. 2520 เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

กุฏิสงฆ์ จำนวน 2 หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ปูชนียวัตถุ - พระประธานประจำอุโบสถ ปางสะดุ้งมาร ขนาดหน้าตัก กว้าง ๖๘ นิ้ว สูง ๑๓๖ นิ้ว
สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2477

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง 60 นิ้ว สูง 70 นิ้ว
สร้างเมื่อปี พ.ศ. 2520

- พระประธานในอุโบสถ พระเจ้าแสนหลวง สร้าง พ.ศ.1373 กว้าง 9 ศอก สูง 17 ศอก

- พระธาตุเจดีย์วัดหัวข่วง ขึ้นทะเบียนโบราณสถาน เมื่อ ปี พ.ศ. 2533

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดหัวข่วง ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 1342 วัดหัวข่วงตั้งชื่อวัดตามชื่อชุมชน คือชุมชนวัดห้วง และได้
เล่าประวัติของวัดไว้ว่า “เมืองพล” เป็นชื่อแต่แรกเริ่มของเมืองแพร่ พญาพล เจ้าผู้ครองนครแพร่คนแรก
หลังจากที่ได้โยกย้ายถิ่นฐานมาสร้างบ้านแปลงเมืองในแพร่ ได้สร้างวัดแห่งหนึ่งขึ้น นั่นก็คือวัดหลวง ตั้งให้เป็น
วัดประจำเมืองแพร่ หลังจากปกครองเมืองแพร่มาเป็นเวลานานและอายุมากขึ้น จึงได้ยกเมืองให้แก่โอรสนาม
ว่า “ท้าวพหุสิงห์” หลังจากขึ้นครองเมืองแล้ว ด้วยความที่ท้าวพหุสิงห์มีความศรัทธาในพระพุทธศาสนาอย่าง
มาก จึงคิดที่จะบูรณะวัด จึงได้ว่าจ้างช่างชาวเมืองเวียงปางคำเชียงแสน มาซ่อมแซมบูรณะวัดหลวง เมื่อช่าง
บูรณะวัดหลวงเสร็จเรียบร้อยแล้ว แม่เฒ่าจันคำวงศ์ ย่าของท้าวพหุสิงห์ได้เห็นฝีมือที่สวงามของช่าง จึงคิดจะ
สร้างวัดขึ้นใหม่อีกแห่งหนึ่ง จึงเลือกเอาที่ดินว่างเป็นลานกว้างขวางกว่าเดิมใช้เป็น ช่วงเล่นกีฬาประจำเมือง
เป็นที่สร้างวัด และใช้ช่างคนเดิมที่เคยมาบูรณะวัดหลวง วัดที่สร้างขึ้นใหม่ได้ชื่อว่า วัดหัวข่วงสิงห์ชัย ซึ่งเชื่อกัน

ว่าเป็นวัดเก่าแก่ที่สร้างในสมัยเดียวกันกับพระธาตุช่อแฮ ภายในวัดหัวข่วงมีปูชนียสถานที่สำคัญเป็นมรดกที่อยู่คู่วัดมาเป็นพันปี คือ พระธาตุหัวข่วง เป็นพระธาตุเจดีย์ที่สร้างด้วยอิฐจำนวนมาก มีฐานเป็นรูปสี่เหลี่ยม กว้างด้านละ 13.50 เมตร สูง 25.60 เมตร ภายใต้ฐานเจดีย์มีสำเภาเงิน สำเภาทอง บรรจุพระบรมสารีริกธาตุของพระพุทธเจ้า และพระธาตุเจดีย์แห่งนี้ยังมีตำนานเล่าขานถึงความมหัศจรรย์ที่เกิดขึ้น โดยสมัยก่อนชาวบ้านมักพบปรากฏมီးดวงแก้วออกมาจากยอดพระธาตุเจดีย์ส่องแสงสว่าง มีขนาดเป็นรูปทรงกลมเท่าผมส้ม เปล่งรัศมีสุกใสสีส้มแกมสีเขียวมรกตดั่งสีพระจันทร์ ทรงกรด แสงสุกใสดังกล่าวมักจะมีปรากฏให้เห็นช่วงเวลาใกล้วันสำคัญของพระพุทธศาสนา เมื่อกาลเวลาผ่านไปวัดก็เริ่มชำรุดทรุดโทรม มีการบูรณปฏิสังขรณ์หลายครั้ง โดยบูรณะพระวิหาร ตกแต่งฐานพระประธานประดับด้วยมุก ประติมากรรมหน้าแกะสลักเป็นภาพพุทธประวัติ ทำฉัตรเก้าชั้นด้วยเงินจากเมืองตะไกร้ หงสาวดีไว้ในพระวิหาร และภายหลังกรมศิลปากรได้เข้ามาบูรณะพระธาตุเจดีย์และอุโบสถวัดหัวข่วง

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ 1	ครูบาขาว อินตา	
รูปที่ 2	ครูบา การินตา	
รูปที่ 3	พระแค้น	
รูปที่ 4	พระชัยวุฒิ	
รูปที่ 5	พระครูวิจิตรสารสุนทร	
รูปที่ 6	พระอธิการนพพล กิตติสาโร	ตั้งแต่ พ.ศ. 2553 ถึงพ.ศ. ปัจจุบัน

วัดหัวฝาย

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดหัวฝาย รหัสวัด 03540120005 ตั้งอยู่ที่ บ้านหัวฝาย เลขที่ ๑๕๔ หมู่ที่ ๘ ตำบลกาญจนา อำเภอมะนัง จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 09 5212 2973 สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	เหมืองสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ทางหลวงชนบทสายบ้านเหล่าปางควาย-ป่าแดง
ทิศตะวันออก	โรงเรียนบ้านหัวฝาย
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 87349 มีเนื้อที่ ๓ ไร่ ๑ งาน ๔๖ ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อวันที่ 13 สิงหาคม พ.ศ. 2490

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง 5 เมตร ยาว 28 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก สร้างเมื่อ พ.ศ.2534

ศาลาการเปรียญ กว้าง 12 เมตร ยาว 28 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก 2 ชั้น สร้างเมื่อ พ.ศ. 2546

สงฆ์ จำนวน 1 หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ จำนวน 1 หลัง

นอกจากนี้ มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง มณฑป จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ - พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย กว้าง 58 นิ้ว ยาว 89 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ. 2375

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย กว้าง 78 นิ้ว ยาว 46 นิ้ว สร้างเมื่อ พ.ศ.2530

- ปูชนียวัตถุ อื่นๆ ได้แก่ มณฑป สร้างเมื่อ พ.ศ.2561

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดหัวฝาย ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2375 วัดสร้างเมื่อสมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น สถานที่ตั้งหมู่บ้านแห่งนี้ เป็นป่าอุดมสมบูรณ์ มีประชาชนเข้ามาตั้งบ้านเรือนประมาณ 20 กว่าหลังคา มีพระพุทธรูปหนึ่ง รุดงค์มาปักกลดอยู่ใกล้หมู่บ้าน ท่านชักชวนชาวบ้านช่วยกันทำคันกันร่องน้ำ ทำฝายขึ้น เพื่อกันไว้ใช้อุปโภคและบริโภค และหล่อเลี้ยงไร่นา ขณะเดียวกันชาวบ้านได้ร่วมกันสร้างที่พักสงฆ์ถวายให้ท่านอยู่จำพรรษาด้วย ขณะนั้นทั้งบ้าน และวัดยังไม่มีชื่อ วันหนึ่งพระพุทธรูปกำลังเดินจงกลมบนฝั่งเหนือฝาย เห็นพญางูโผล่หัวขึ้นเหนือน้ำ จึงเรียกให้ชาวบ้านมาดู แล้วถือเอานิมิตรหมายนั้ ตั้งชื่อหมู่บ้านและวัดว่า “หัวฝาย” (งูโผล่เหนือฝาย) และเรียกขานกันว่า วัดหัวฝาย ตั้งแต่บัดนั้นเป็นต้นมา

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	พระอธิการกำใจ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2375 ถึง พ.ศ. 2425	
รูปที่ 2	พระอธิการยาวิระ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2426 ถึง พ.ศ. 2489	
รูปที่ 3	พระอธิการจันท์ จันทะรังสี	ตั้งแต่ พ.ศ. 2490 ถึง พ.ศ. 2498	
รูปที่ 4	พระอธิการมา อุตตะโม		
รูปที่ 5	พระอธิการสมชาญ		
รูปที่ 6	พระอธิการทองดี วรรณโม		
รูปที่ 7	พระอธิการเสรี อนุจารี	ตั้งแต่ พ.ศ. 2523 ถึง พ.ศ. 2529	
รูปที่ 8	พระอธิการธนกร ขนติธโร	ตั้งแต่ พ.ศ. 2530 ถึง พ.ศ. 2555	รูปที่
9	พระปลัดยงยศ กิตติวัฒนโธ	ตั้งแต่ พ.ศ. 2557 ถึงปัจจุบัน	

วัดเหมืองคำ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดหมือ่งค่า รหัสวัด 03540106001 ตั้งอยู่ที่ บ้านหมือ่งค่า เลขที่ ๖๙ หมู่ที่ ๖ ตำบลหมือ่งหม้อ อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ ๐๘ ๗๑๘๐ ๖๕๕๙ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ที่ธรณีสงฆ์เลขที่ดิน 125
ทิศใต้	ลำหมือ่งสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันออก	ที่ธรณีสงฆ์เลขที่ดิน 123
ทิศตะวันตก	ทางสาธารณประโยชน์ ที่ธรณีสงฆ์เลขที่ดิน 124

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดิน(น.ส. 4 จ) เลขที่ 67392 มีเนื้อที่ ๒ ไร่ ๑ งาน ๗๕ ตาราง

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมา เมื่อ พ.ศ. ๒๓๕๐

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 4 แปลง มีเนื้อที่รวม 3 ไร่ 1 งาน 7.00 ตารางวา ได้แก่

โฉนดที่ดินเลขที่ 67395 มีเนื้อที่ 0 ไร่ 0 งาน 99.00 ตารางวา

โฉนดที่ดินเลขที่ 67394 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 2 งาน 01.00 ตารางวา

โฉนดที่ดินเลขที่ 67393 มีเนื้อที่ 0 ไร่ 1 งาน 65.00 ตารางวา

โฉนดที่ดินเลขที่ 93895 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 0 งาน 42.10 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๕.20 เมตร ยาว ๘.๒0 เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๑๐ เมตร ยาว ๒๒ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน 3 หลัง เป็นอาคารไม้ จำนวน 2 หลัง และ เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้ จำนวน 1 หลัง

วิหาร กว้าง ๑๒ เมตร ยาว ๓๒ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุมี

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง ๑๐๕ นิ้ว สูง ๒๗๓ นิ้ว

- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางมารวิชัย ขนาดหน้าตัก กว้าง 23 นิ้ว สูง 33 นิ้ว

- ปูชนียวัตถุอื่นๆ มี พระพุทธรูปในวิหาร องค์เล็ก(ซ้าย) ขนาดหน้าตักกว้าง 25.5 นิ้ว สูง 33.5

นิ้ว พระพุทธรูปในวิหาร องค์เล็ก(ขวา) ขนาดหน้าตักกว้าง 25.5 นิ้ว สูง 41 นิ้ว และพระพุทธรูปในโบสถ์น้อย (หลวงพ่อลือ (ภ)) ขนาดหน้าตักกว้าง 23 นิ้ว สูง 35 นิ้ว

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดเหมืองค่า ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. ๒๓๑๒ ตั้งอยู่ในเขตการปกครองของบ้านเหมืองค่า มีพุทธบริษัทศรัทธาทำนุบำรุง ๒ หมู่บ้าน คือบ้านสะบู่ และบ้านเหมืองค่า วัดเหมืองค่าตามตำนาน เดิมชื่อว่า วัดสงัด ดงเย็น สร้างขึ้นเมื่อสมัยกรุงศรีอยุธยาตอนต้น ประมาณปี พ.ศ.๒๑๘๐ ที่วัดเหมืองค่า มีพระพุทธรูปองค์หนึ่งที่ชาวบ้านให้ความเคารพนับถือและเชื่อว่าเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ ชื่อว่า "'หลวงพ่อลือ"' หรือ "'หลวงพ่อกุ"'

หลวงพ่อลือ เป็นพระนามที่เรียกยอพระเกียรติ ของพระมหาธรรมราชาที่ ๑ คือ พระเจ้าลิไท หรือ พระเจ้ากาไท กรุงสุโขทัย ด้วยพระองค์ทรงเป็นผู้บูรณปฏิสังขรณ์ปูชนียสถานที่สำคัญของเมืองแพลง (คือเมืองแพร่) เดิมหลวงพ่อลือ มีขนาดหน้าตักกว้าง ประมาณ ๒ ศอก สูง ๓ ศอก ประดิษฐานอยู่ภายในวัดเหมืองค่า ซึ่งคำนวณตามกาลเวลาของสมัยพระมหาธรรมราชาที่ ๑ อยู่ในราว พ.ศ.๒๑๘๐ แต่หาหลักฐานยืนยันเป็นหนังสือหรือจารึกไม่ได้ ได้แต่อาศัยคำบอกเล่าของผู้เฒ่าผู้แก่ที่บอกเล่าสืบต่อกันมา หลวงพ่อลือ เดิมหล่อด้วยทองเนื้อแปด เมื่ออัญเชิญไว้ในโบสถ์วัดเหมืองค่าประมาณ พ.ศ.๒๓๑๐ เป็นยุคที่กรุงศรีอยุธยาราชธานีของไทยจะสูญเสียกรุงให้กับพม่า ชาวพุทธในยุคนั้นจึงก่ออิฐถือปูนไว้พรางตาไม่ให้ข้าศึกเข้ามาทำลาย ปัจจุบันนี้ หลวงพ่อลือ ประดิษฐานอยู่ที่โบสถ์น้อยวัดเหมืองค่า สาเหตุที่ชาวบ้านเรียกว่าโบสถ์น้อยเนื่องจากอุโบสถที่ หลวงพ่อลือประดิษฐานนั้นมีขนาดเล็ก มีพื้นที่อุโบสถเพียง กว้าง ๒ วา ๑ ศอก ยาว ๓ วา ๒ ศอก ชาวบ้านที่มีความศรัทธาและมีความเชื่อว่า หลวงพ่อลือเป็นพระพุทธรูปศักดิ์สิทธิ์ มีอิทธิฤทธิ์ปาฏิหาริย์ ผู้กระทำความผิดศีลธรรมหรือไปจับต้องของในอุโบสถ ทำให้ได้รับความเสียหาย ต้องมีเหตุเภทภัยต่างๆ นานา ดังเช่น นายศรีนวล ลือโลก สมัยหนุ่มๆ ปีนขึ้นไปบนแท่นที่หลวงพ่อลือ ประดิษฐานพอกลับลงมาขาได้พับไป ต่อมาชานายศรีนวลก็ค่อยๆ ลีบเล็กลง บิดามารดาของนายศรีนวล ต้องนำดอกไม้ธูปเทียนและนิมนต์พระมาทำบุญสังฆทาน หลังจากนั้นอาการของนายศรีนวลได้หายเป็นปกติเหมือนคนธรรมดาทั่วไป นอกจากนี้ชาวบ้านยังมีความเชื่อว่าโบสถ์น้อยที่หลวงพ่อลือประดิษฐานอยู่มีความศักดิ์สิทธิ์เช่นเดียวกันกับหลวงพ่อลือ จึงห้ามผู้หญิงเข้าเด็ดขาด เพราะเชื่อกันว่ามีอาถรรพณ์ ชาวบ้านได้เล่าสืบกันมาว่า เคยมีผู้หญิงวัยรุ่นจากกรุงเทพฯ มากับคณะทอดผ้าป่าสามัคคีไม่เชื่ออาถรรพณ์เหล่านี้ หญิงวัยรุ่นคนดังกล่าวได้เดินเข้าไปโบสถ์น้อยเพื่อจะทดลองว่าจะเป็นจริงหรือไม่ พอพ้นธรณีประตูโบสถ์น้อยเท่านั้นก็ชวนเซทำท่าจะล้มลง จึงรีบออกมาและบอกว่าหน้ามืดจะเป็นลมแล้วเธอก็ไม่เข้าไปอีก นอกจากวัดเหมืองค่าจะมีหลวงพ่อลือ ที่ศักดิ์สิทธิ์ ยังมีเจดีย์เก่าแก่ศิลปะสุโขทัย อีก ๑ องค์ภายในวัด ประมาณต้นเดือนเมษายน ของทุกปี หรือเดือน ๗ เหนือ ทางคณะกรรมการวัด และพี่น้องคณะศรัทธาวัดเหมืองค่าจัดงานนมัสการ “หลวงพ่อลือ” และงานไหว้เจดีย์วัดเหมืองค่า ในช่วงนั้นพี่น้องชาวพุทธมีโอกาสขึ้นไปจังหวัดแพร่แวะกราบขอพร “หลวงพ่อลือ” ที่ศักดิ์สิทธิ์ได้

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ ๑ ครูบาจุมปู

รูปที่ ๒ ครูบาใจปิน

รูปที่ ๓ ครูบาอนุ

รูปที่ ๔ ครูบาตา

รูปที่ ๕ พระโยย ปิยะตา

รูปที่ 6 พระมหาอินทร์ จักรแสน

รูปที่ 7 พระจันทร์ กตปุญโญ

รูปที่ 8 พระมหาเหรียญ คำอิสระ

รูปที่ 9 พระจันทร์

รูปที่ 10 พระแก้ว

รูปที่ 11 พระจินดา

รูปที่ 12 ครูบากาวิชัย

รูปที่ 13 พระครูจันทร กल्याณ

ตั้งแต่ พ.ศ. ๒510 ถึง พ.ศ. 2530

รูปปัจจุบัน พระครูสีหปัสสร

ตั้งแต่ พ.ศ. 2531 ถึง พ.ศ. ปัจจุบัน

วัดเหมืองแดง

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดเหมืองแดง รหัสวัด 03540101013 ตั้งอยู่ที่ บ้านเหมืองแดง เลขที่ ๑๐๗ ถนน เหมืองแดง ตำบลในเวียง อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ 08 1673 9776 สังกัดคณะสงฆ์ มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ จดถนนเหมืองแดง

ทิศใต้ จดถนนเหมืองแดง

ทิศตะวันออก จดถนนเหมืองแดง

ทิศตะวันตก จดถนนเหมืองแดง

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 80920 มีเนื้อที่ ๔ ไร่ 1 งาน 64 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ ๑๔ มกราคม พ.ศ. ๒๕๑๓ เขต วิสุงคามสีมา กว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๒๕ เมตร ประกอบพิธีผูกพัทธสีมาเมื่อวันที่ ๑๓ กุมภาพันธ์ พ.ศ. ๒๕๑๓

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน - แปลง

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑๕ เมตร ยาว ๒๕ เมตร สร้างเมื่อพ.ศ. เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง ๙ เมตร ยาว ๒๔ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ จำนวน ๑ หลัง เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาบำเพ็ญบุญ กว้าง ๙ เมตร ยาว ๑๖ เมตร เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ปูชนียวัตถุ มี

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางนาคปรก ขนาดหน้าตัก กว้าง ๗๘.74 นิ้ว สูง ๓๖๐ นิ้ว
- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสะดุ้งมาร ขนาดหน้าตัก กว้าง ๓๙ นิ้ว สูง 9๗ นิ้ว

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดเหมืองแดง ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. ๒๔๒๗ ที่ได้ชื่อว่า “เหมืองแดง” เนื่องจากก่อนสร้างวัด มีหนองน้ำซึ่งอยู่ทางทิศตะวันตกของอุโบสถหลังปัจจุบัน มีน้ำสีแดงคล้ายเลือดปนไหลออกไปบรรจบกับลำเหมืองซึ่งผ่านหมู่บ้าน ชาวบ้านจึงเรียกชื่อตามปรากฏการณ์นี้ว่า “เหมืองแดง” ส่วนท่านผู้นำในการบุกเบิกสร้างวัดคือ ครูบาวงศ์ ท่านเป็นชาวบ้านเหมืองแดงแต่ไปบวชอยู่วัดน้ำคือ (วัดเมธังกราวาส) ภายหลังท่านได้ขออนุญาตเจ้าอาวาสกลับมาสร้างวัดที่บ้านเกิด เมื่อวัดมีฐานะมั่นคงดีแล้ว ท่านได้รับการแต่งตั้งให้ดำรงตำแหน่งเจ้าอาวาสรูปแรก และวัดเหมืองแดงเมื่อได้รับการอุปถัมภ์จากชาวบ้านอย่างสม่ำเสมอ จึงเจริญมั่นคงมาจนถึงปัจจุบันนี้

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต – ปัจจุบัน

รูปที่ 1	ครูบาวงศ์	ตั้งแต่ พ.ศ. 2427
รูปที่ 2	ครูบาคำตัน สุขนโร	
รูปที่ 3	ครูบาทอง	
รูปที่ 4	พระเต็ง	
รูปที่ 5	พระดัด กลยาโณ	
รูปที่ 6	พระเกียง กนตธมโม	
รูปที่ 7	พระชาญ	
รูปที่ 8	พระครูไกรวัลย์ ตปสโณ	ตั้งแต่ พ.ศ.2547 ถึงพ.ศ. ปัจจุบัน

วัดเหมืองหม้อ

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

วัดเหมืองหม้อ รหัสวัด 03540106002 ตั้งอยู่ที่ บ้านเหมืองหม้อ เลขที่ ๑11 หมู่ที่ 8 ตำบล เหมืองหม้อ อำเภอ เมืองแพร่ จังหวัด แพร่ โทรศัพท์ ๐๘ ๔๙๔๙ ๐๐๑๓ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	จดถนนสาธารณประโยชน์
ทิศใต้	ที่ธรณีสงฆ์
ทิศตะวันออก	จดถนนสาธารณประโยชน์
ทิศตะวันตก	จดถนนสาธารณประโยชน์

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งวัด เป็นโฉนดที่ดิน (น.ส. 4 จ) เลขที่ 31355 มีเนื้อที่ 5 ไร่ 2 งาน 5.00 ตารางวา

๔.ประเภทวัด

พัทธสีมา ได้รับพระราชทานวิสุงคามสีมาเมื่อวันที่ ๒๓ สิงหาคม พ.ศ. ๒๔๙๙ เขตวิสุงคามสีมากว้าง ๒๗.๒ เมตร ยาว ๑๔.๕ เมตร ประกอบพิธีผูกพัทธสีมา เมื่อพ.ศ. ๒๕๐๐

๕.ที่ธรณีสงฆ์ จำนวน 2 แปลง มีเนื้อที่รวม 2 ไร่ 0 งาน 22.90 ตารางวา ได้แก่

โฉนดเลขที่ 31356 มีเนื้อที่ 1 ไร่ 2 งาน 21.40 ตารางวา

โฉนดเลขที่ 31336 มีเนื้อที่ 0 ไร่ 2 งาน 1.50 ตารางวา

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑3 เมตร ยาว ๒6.30 เมตร สร้างเมื่อพ.ศ. 2505 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 14 เมตร ยาว ๒9 เมตร สร้างเมื่อพ.ศ. 2524 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ กว้าง ๑2 เมตร ยาว ๒1 เมตร จำนวน ๑ หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

นอกจากนี้ยังมี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง หอกลอง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง เรือนเก็บพัสดุ จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง 118 นิ้ว สูง 118 นิ้ว
- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง 118 นิ้ว สูง 118 นิ้ว
- ปูชนียวัตถุอื่นๆ พระธาตุสะหลีปู่เมือง เริ่มก่อสร้างเมื่อปีพ.ศ. 2543

๗.ความเป็นมาของวัด

วัดเหมืองหม้อ ตั้งวัดเมื่อ พ.ศ. 2361 วัดเหมืองหม้อ สร้างขึ้นเมื่อ พ.ศ. ๒๓61 สมัยรัตนโกสินทร์ตอนต้น การก่อสร้างในสมัยแรก เสนาสนะต่าง ๆ เช่น กุฏิ วิหาร หอไตร จะเป็นสถาปัตยกรรมศิลปะแบบมอญผสมไทยใหญ่ มีพุทธศิลป์อ่อนช้อยงดงามมากวัดหนึ่งในจังหวัดแพร่และภาคเหนือ เพราะต้นศรัทธาผู้สร้างในสมัยนั้นเป็นคนชาติชาวไทยใหญ่เมื่อกาลเวลาผ่านไปสิ่งก่อสร้างต่าง ๆ ได้ทรุดโทรมลง เมื่อถูกรื้อถอนแล้วปลูกสร้างขึ้นใหม่ จึงไม่เหลือศิลปะอันงดงามเหล่านั้นให้เห็น ปัจจุบันการก่อสร้างวิหารมักถือตามแบบสถาปัตยกรรมภาคกลาง

๘.ลำดับเจ้าอาวาสตั้งแต่อดีต - ปัจจุบัน

รูปที่ 1	ครูบาอุปเสน	
รูปที่ 2	ครูบาสุวรรณ	
รูปที่ 3	พระครูมหาญาณสิทธิ์ (คันธา)	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๐๙ ถึงพ.ศ. ๒๔๖๑
รูปที่ 4	ครูบาคำภีรสาร คมภิโร (ปวง)	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๔๖๒ ถึงพ.ศ. ๒๕๐๗

รูปที่ 5	พระครูวิชัยวัฒน์ (กำใจ)	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๐๘ ถึงพ.ศ. ๒๕๐๙
รูปที่ 6	พระครูสิทธิธรรมโกวิท (จรัส)	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๑๐ ถึงพ.ศ. ๒๕๓๗
รูปที่ 7	พระครูปลัดชูศักดิ์ เขมปญโญ	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๓๙ ถึงพ.ศ. ๒๕๔๒
รูปที่ 8	พระครูรัตนสุขวัฒน์	ตั้งแต่ พ.ศ. ๒๕๔๒ ถึงพ.ศ.ปัจจุบัน

ที่พักสงฆ์บ้านน้ำกลาย

๑.ข้อมูลพื้นฐาน

ที่พักสงฆ์บ้านน้ำกลาย ตั้งอยู่เลขที่ ๘๕ บ้านน้ำกลาย หมู่ที่ ๕ ตำบลช่อแฮ อำเภอเมืองแพร่ จังหวัดแพร่ โทรศัพท์ ๐๙ ๖๖๔๐ ๖๓๔๓ สังกัดคณะสงฆ์มหานิกาย

๒.อาณาเขตติดต่อ

ทิศเหนือ	ติดลำห้วยน้ำกลาย
ทิศใต้	ติดลำห้วยน้ำกลาย
ทิศตะวันออก	ติดลำห้วยน้ำกลาย
ทิศตะวันตก	ติดถนนสาธารณะ

๓.เอกสารสิทธิ์ที่ดิน

ที่ดินที่ตั้งที่พัทสงฆ์ อยู่ในพื้นที่ป่าสงวนแห่งชาติ ป่าแม่แคม มีเนื้อที่ ๑๕ ไร่

๔.ประเภทวัด

ที่พัทสงฆ์ กำลังดำเนินการขอใช้พื้นที่ในการสร้างวัด

๕.ที่ธรณีสงฆ์ -

๖.ถาวรวัตถุภายในวัด

อุโบสถ กว้าง ๑3 เมตร ยาว ๒6.30 เมตร สร้างเมื่อพ.ศ. 2505 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

ศาลาอเนกประสงค์ กว้าง 14 เมตร ยาว ๒9 เมตร สร้างเมื่อพ.ศ. 2524 เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก

กุฏิสงฆ์ กว้าง ๑2 เมตร ยาว ๒1 เมตร จำนวน ๑ หลัง เป็นอาคารครึ่งตึกครึ่งไม้

นอกจากนี้มี หอระฆัง จำนวน 1 หลัง หอกลอง จำนวน 1 หลัง โรงครัว จำนวน 1 หลัง
เรือนเก็บพัสดุ จำนวน 1 หลัง

ปูชนียวัตถุ มี

- พระประธานประจำอุโบสถ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง 118 นิ้ว สูง 118 นิ้ว
- พระประธานประจำศาลาการเปรียญ ปางสมาธิ ขนาดหน้าตัก กว้าง 118 นิ้ว สูง 118 นิ้ว
- ปูชนียวัตถุอื่นๆ พระธาตุสะหลีปู่เมือง เริ่มก่อสร้างเมื่อปีพ.ศ. 2543